

A group of young people are sitting on a bench under a bridge. A young man with curly brown hair is holding a smartphone and looking at it. A young woman with pink hair is sitting next to him, looking at the phone. Other people are visible in the background, including a young man in a red hoodie. The scene is lit with warm, golden light, suggesting sunset or sunrise. A basketball hoop is visible in the background.

OP Företagsbanken Apb:s
verksamhetsberättelse
och bokslut 2019

Innehåll

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2019	5
Omvärlden	6
Koncernens resultat	7
Viktiga händelser under räkenskapsperioden	8
Koncernens kapitaltäckning	9
Rating	10
Koncernens riskposition	10
Segmentens resultat	13
Företagsbank	13
Försäkring	15
Övrig rörelse	17
Koncernens strukturarrangemang	18
Förvaltning och ledning	18
Personal och ersättningar	18
Ansvarskänsla	18
Solidariskt ansvar	19
Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare	19
Styrelsens förslag till vinstutdelning	20
Utsikter för 2020	20
Centrala resultat- och balansposter	21
Resultatanalys kvartalsvis	22
Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen	22
Formler för nyckeltalen	23
KONCERNBOKSLUT (IFRS)	26
Koncernens resultaträkning	26
Koncernens rapport över totalresultat	27
Koncernens balansräkning	28
Koncernens rapport över förändringar i eget kapital	29
Koncernens kassaflödesanalys	30
Uppgifter enligt rörelsesegment	32
Noter till koncernbokslutet	35
Not 1. Principer för upprättandet av OP Företagsbankskoncernens bokslut	37
Not 2. OP Företagsbankskoncernens principer för riskhantering	60
Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet	87
NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN	89
Not 4. Räntenetto	89
Not 5. Försäkringsnetto	90
Not 6. Provisionsintäkter, netto	91
Not 7. Nettointäkter från placeringsverksamhet	93
Not 8. Övriga rörelseintäkter	94
Not 9. Personalkostnader	95
Not 10. Avskrivningar och nedskrivningar	95
Not 11. Övriga rörelsekostnader	96
Not 12. Nedskrivningar av fordringar	96
Not 13. Tillfälligt undantag (overlay approach)	97
Not 14. Inkomstskatt	97
NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR	98
Not 15. Kontanta medel	98
Not 16. Fordringar på kreditinstitut	98
Not 17. Derivatinstrument	99
Not 18. Fordringar på kunder	99
Not 19. Investeringsstillgångar	100
Not 20. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	101
Not 21. Immateriella tillgångar	102
Not 22. Materiella tillgångar	105
Not 23. Leasingavtal	106
Not 24. Övriga tillgångar	108
Not 25. Skattefordringar och skatteskulder	109

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL	111
Not 26. Skulder till kreditinstitut	111
Not 27. Derivatinstrument	111
Not 28. Skulder till kunder	112
Not 29. Försäkringsskuld	113
Not 30. Skuldebrev emitterade till allmänheten	118
Not 31. Avsättningar och övriga skulder	123
Not 32. Efterställda skulder	129
Not 33. Eget kapital	131
ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN	134
Not 34. Ställda säkerheter	134
Not 35. Erhållna finansiella säkerheter	134
Not 36. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	135
Not 37. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod	137
NOTER ANGÅENDE ANSVARSFÖRBINDELSER OCH DERIVAT	141
Not 38. Åtaganden utanför balansräkningen	141
Not 39. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	141
Not 40. Derivatinstrument	142
Not 41. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettnig	148
ÖVRIGA NOTER	149
Not 42. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter	149
Not 43. Närståendetransaktioner	153
Not 44. Rörliga ersättningar	155
Not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev	159
Not 46. Händelser efter bokslutsdagen	173
NOTER TILL RISKHANTERINGEN	174
Not 47. Länderfördelning för OP Företagsbankskoncernens exponeringar	174
FÖRETAGSBANKRÖRELSENS OCH ÖVRIG RÖRELSES RISKPOSITION	176
Not 48. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar	176
Not 49. Utvecklingen av kreditförluster och nedskrivningar	178
Not 50. Erhållna säkerheter per säkerhetsslag	178
Not 51. Upplåningens struktur	179
Not 52. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid	179
Not 53. Likviditetsreserven	181
Not 54. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning	182
Not 55. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys	183
FÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION.....	184
Not 56. Skadeförsäkringsrörelsens riskhanteringsförmåga	184
Not 57. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet	184
Not 58. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning	185
Not 59. Storskadeutvecklingen	185
Not 60. Försäkringsrörelsens lönsamhet	187
Not 61. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär	188
Not 62. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden	188
Not 63. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar	189
Not 64. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker	190
Not 65. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition	191
Not 66. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk	192
Not 67. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk	192
KAPITALTÄCKNING	193
Not 68. Kapitalbas	194
Not 69. Kapitalbaskravet	194
Not 70. Nyckeltal för kapitaltäckningen	196
Not 71. Företagsexponeringar branschvis	197
Not 72. Derivatinstrument och motpartsrisken	199

MODERBOLAGETS BOKSLUT (FAS).....	200
Moderbolagets resultaträkning	200
Moderbolagets balansräkning	201
Moderbolagets kassaflödesanalys	203
Redovisningsprinciper	205
Noter till moderbolagets bokslut, FAS	218
NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN.....	219
Not 1. Ränteintäkter och räntekostnader	219
Not 2. Nettointäkter från leasingverksamhet	219
Not 3. Intäkter från egetkapitalinstrument	219
Not 4. Provisionsintäkter och -kostnader	220
Not 5. Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	220
Not 6. Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde (Nettointäkter)	221
Not 7. Nettoresultat av säkringsredovisning	221
Not 8. Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	221
Not 9. Övriga rörelseintäkter	221
Not 10. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	221
Not 11. Övriga rörelsekostnader	221
Not 12. Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, poster utanför balansräkningen samt förväntade kreditförluster och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar	222
Not 13. Intäkter, rörelsevinst samt tillgångar och skulder per affärsområde	222
NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN.....	223
Not 14. Fordringar på kreditinstitut	223
Not 15. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	223
Not 16. Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal	223
Not 17. Skuldebrev	224
Not 18. Förlustreserv	225
Not 19. Aktier och andelar	225
Not 20. Derivatinstrument	226
Not 21. Immateriella tillgångar och materiella tillgångar och förändringar under räkenskapsperioden	228
Not 22. Övriga tillgångar	229
Not 23. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	229
Not 24. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	229
Not 25. Skuldebrev emitterade till allmänheten	230
Not 26. Övriga skulder	230
Not 27. Avsättningar	230
Not 28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	230
Not 29. Efterställda skulder	231
Not 30. Eget kapital	232
Not 31. Bundet och fritt eget kapital samt utdelningsbara medel	233
Not 32. Löptidsfördelning för finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid	233
Not 33. Klassificering i balansräkningen	234
Not 34. Klassificering av finansiella instrument värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod	235
Not 35. Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta	236
ÖVRIGA NOTER.....	237
Not 36. Rörliga ersättningar	237
Not 37. Ställda säkerheter	238
Not 38. Pensionsåtaganden	238
Not 39. Finansiell leasing och övriga leasingåtaganden	238
Not 40. Åtaganden utanför balansräkningen	238
Not 41. Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid slutet av räkenskapsperioden	238
Not 42. Personal och personer i ledande ställning samt närstående	239
Not 43. Innehav i andra företag	240
Not 44. Ländervisa uppgifter	240
Not 45. Notariatverksamhet	240
Verksamhetsberättelse och bokslut, underskrifter samt revisionsanteckning	241
Revisionsberättelse	243

Styrelsens verksamhetsberättelse för 2019

Resultat före skatt
1–12/2019

412 mn €

Räntenetto
1–12/2019

+8 %

Försäkringsnetto
1–12/2019

-27 %

CET1-
kapitaltäckning
31.12.2019

14,9 %

- **Koncernens** resultat före skatt var 412 miljoner euro (439). Intäkterna ökade med 11 procent och kostnaderna med 4 procent. Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 76 procent till 384 miljoner euro och räntenettet med 8 procent till 295 miljoner euro. Överföringen av skötseln av det lagstadgade arbetspensionsskyddet och försäkringsbeståndet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen i slutet av 2018 minskade jämförelseperiodens kostnader med 34 miljoner euro. Med beaktande av detta minskade de jämförbara kostnaderna med 2 procent. Räkenskapsperiodens resultat försvagades till följd av att försäkringsnettot minskade med 146 miljoner euro, nedskrivningarna av fordringar ökade med 38 miljoner euro och ICT-kostnaderna ökade med 28 miljoner euro.
- Segmentet **Företagsbanks** resultat före skatt minskade med 27 procent till 262 miljoner euro. Resultatet försvagades till följd av att nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade samt av att kostnaderna och nedskrivningarna av fordringar ökade. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade på grund av ändringar i värderingsmodellerna för derivat och på grund av värdeförändringar i derivatens kredit- och motpartsrisk samt på grund av att realisationsvinsterna var mindre än under jämförelseperioden. Räntenettet ökade med 10 procent och var 383 miljoner euro. Utlåningen ökade på ett år med 6 procent till 23,7 miljarder euro. Kostnads-intäktsrelationen var 41,1 procent (32,6).
- Segmentet **Försäkrings** resultat före skatt ökade med 66 procent till 200 miljoner euro till följd av att intäkterna från placeringsverksamheten ökat. Intäkterna från placeringsverksamheten var 242 miljoner euro (28). Försäkringsnettot minskade till 402 miljoner euro (549). Sänkningen av diskonteringsräntan för försäkringsskulden minskade försäkringsnettot med 136 miljoner euro. Den operativa totalkostnadsprocenten var 92,7 (92,0).
- Resultatet för **Övrig rörelse** före skatt var -50 miljoner euro (-42) då räntenettet minskat. Likviditeten och tillgången på finansiering förblev goda.
- CET1-kapitaltäckning var vid slutet av räkenskapsperioden 14,9 procent (15,1). Den nya definitionen på fallissemang, som enligt plan ska tas i bruk i mars 2020, beräknas försvaga CET1-kapitaltäckningen med 0,7 procentenheter.

Resultat före skatt, mn €	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
Företagsbank	262	361	-27,2
Försäkring	200	120	66,1
Övrig rörelse	-50	-42	-
Koncernen totalt	412	439	-6,2
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	7,8	8,5	-0,7*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,49	0,54	-0,05*

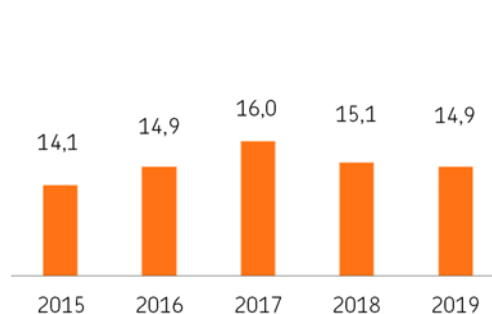
Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2018. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2018 om inte annat nämns.

*Förändring i relationstalet

Resultat före skatt, mn €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Omvärlden

Tillväxten i den globala ekonomin avtog efter hand under 2019 och var i snitt den långsammaste sedan årtiondets början. Särskilt svag var utvecklingen i världshandeln delvis på grund av handelskriget. I och med den dämpade ekonomiska utvecklingen var inflationen fortfarande långsam.

I september sänkte Europeiska centralbanken inlåningsräntan från -0,4 procent till -0,5 procent. Dessutom återupptog ECB i början av november sina värdepappersköp på marknaden för 20 miljarder euro per månad.

De korta marknadsräntorna sjönk något under 2019. De längre räntorna sjönk tydligare, men under slutet av året återhämtade sig räntorna från sensommarens pessimistiska stämningar. På aktiemarknaden steg kurserna under slutet av året, då de största riskerna hade dämpats. Aktiemarknaden stärktes klart under året.

Enligt preliminära uppgifter bromsades den ekonomiska tillväxten i Finland upp en aning från året innan. Den ekonomiska tillväxten bars upp av konsumtionen och exporten av tjänster. Varuexporten blev lidande av trögheten på exportmarknaden. Tillväxten i byggverksamheten avtog och i sin helhet utvecklades investeringarna svagt. Bostadsmarknaden piggnade till mot slutet av året. Efterfrågan riktade sig till mindre höghusbostäder, och i snitt steg priserna endast något.

Den ekonomiska utvecklingen förblir dämpad inom Finlands viktigaste exportområden. Europeiska centralbanken har bestämt att styrräntorna hålls oförändrade eller lägre tills inflationsutsikterna motsvarar målet. Den ekonomiska tillväxten i Finland förblir långsam, då utvecklingen i exporten dämpas och byggandet minskar. Hushållens efterfrågan stöds ändå av den gynnsamma utvecklingen i reallönerna och den fortsatt relativt starka arbetsmarknaden. Också på bostadsmarknaden förblir utsikterna stabilt positiva.

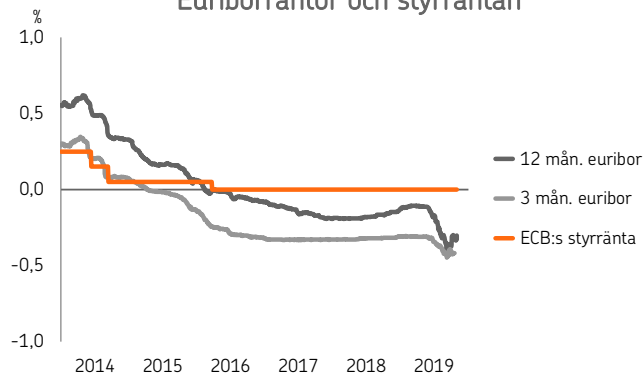
Tillväxttakten för utlåningen till hushåll ökade under årets sista kvartal till 3,0 procent. Den positiva utvecklingen berodde på den ökade efterfrågan på bolån. Ökningen i konsumentkrediterna som statistikförs av Finlands Bank avtog till 4,3 procent. Ökningen i konsumentkrediter härrör enbart från krediter utan säkerhet. Krediterna till företag och bostadssammanslutningar ökade med 7,3 procent. Bankbarometern förutser en försiktig ökning i hushållskrediterna, medan tillväxtutsikterna för företagskrediterna uppskattas vara sämre.

Inlåningen ökade med 4,3 procent från jämförelseperioden i fjol. Årstillväxten för inlåningen från hushåll avtog till 6,6 procent. Inlåningen från företag ökade med 5,0 procent jämfört med ett år tidigare, medan inlåningen från offentlig sektor minskade.

Värdet av de placeringsfonder som registrerats i Finland ökade vid slutet av 2019 till 124,7 miljarder euro. Den gynnsamma utvecklingen i placeringsmiljön ökade både aktiefondernas och räntefondernas värde.

Försäkringsbranschens premieinkomst ökade 2019 med över tre procent. Den positiva utvecklingen skuggas av de osäkra ekonomiska utsikterna, de svaga intäkterna från ränteplaceringar samt de ökade försäkringsersättningarna.

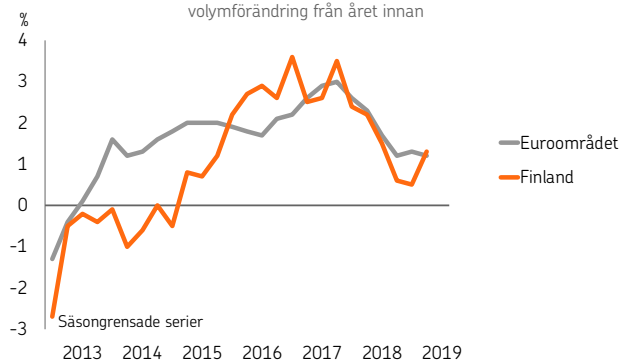
Euriborräntor och styrräntan

Källa: Finlands Bank

BNP

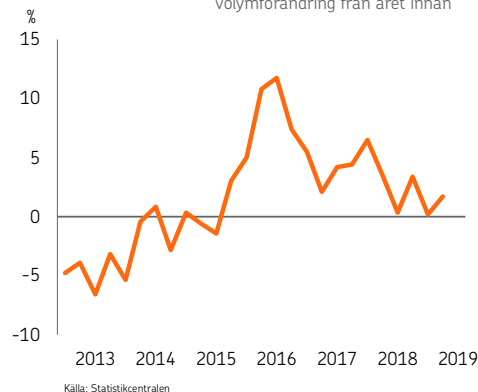
volymförändring från året innan

Källor: Eurostat, Statistikcentralen

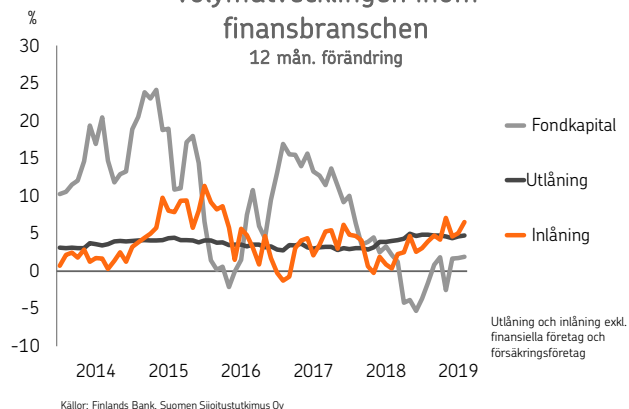
Investeringar i Finland

volymförändring från året innan

Volymutvecklingen inom finansbranschen

12 mån. förändring

Källor: Finlands Bank, Suomen Sijoituskeskus Oy

Koncernens resultat

Mn €	1-12/ 2019	1-12/ 2018	Förändring, %
Räntenetto	295	274	7,6
Försäkringsnetto	402	548	-26,7
Provisionsnetto	-28	-23	-
Nettointäkter från placeringsverksamhet	450	200	125,6
Övriga rörelseintäkter	47	47	-0,6
Intäkter totalt	1 165	1 046	11,4
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	184	193	-4,9
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar		-34	
Avskrivningar och nedskrivningar	63	83	-24,6
Övriga rörelsekostnader	386	369	4,7
Kostnader totalt	632	611	3,5
Nedskrivningar av fordringar	-51	-13	-
OP-bonus till ägarkunder	-4	-2	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-66	19	-447,7
Resultat före skatt totalt	412	439	-6,2

Jämförelsetalen för 2018 har ändrats på det sätt som beskrivs i nottabellerna till följd av en ändring i redovisningen av ränteintäkter från och räntekostnader för handel.

Januari–december

Koncernens resultat före skatt var 412 miljoner euro (439). Intäkterna ökade med 11,4 procent till 1 165 miljoner euro och kostnaderna med 3,5 procent till 632 miljoner euro. Resultatet ökade till följd av ökningen i nettointäkterna från placeringsverksamheten och i räntenettet. Försäkringsnettot blev mindre än under jämförelseperioden. Sänkningen av diskonteringsräntan som används vid beräkningen av försäkringsskulden minskade försäkringsnettot. Resultatet försvagades dessutom av ökningen i nedskrivningarna av fordringar och i ICT-kostnaderna samt av personalkostnaderna som var större än under jämförelseperioden. Jämförelseperiodens personalkostnader minskade till följd av överföringen av det lagstadgade arbetspensionsskyddet och försäkringsbeståndet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen.

Räntenettet växte till 295 miljoner euro (274). Räntenettet ökade huvudsakligen till följd av den kraftiga tillväxten i kreditstocken i segmentet Företagsbank. Försäkringsnettot minskade till 402 miljoner euro (548). Premieintäkterna ökade med 0,9 procent. Utan affärsrörelsen i Baltikum, som såldes under jämförelseperioden, ökade premieintäkterna med 4,0 procent. Sänkningen av diskonteringsräntan för försäkringsskulden ökade skadeförsäkringens försäkringsersättningar med 136 miljoner euro. Utan sänkningen av diskonteringsräntan och affärsrörelsen i Baltikum ökade försäkringsersättningarna med 5,6 procent. Den operativa totalkostnadsprocenten för segmentet Försäkring var 92,7 (92,0).

Provisionsnettot uppgick till -28 miljoner euro (-23). Provisionsintäkterna ökade med 11 miljoner euro till 171

miljoner euro och provisionskostnaderna ökade med 16 miljoner euro till 199 miljoner euro. Provisionsintäkterna ökade på grund av att provisionsintäkterna från värdepappersförmedlingen, utlåningen samt hälso- och välbefinnandetjänsterna var större än under jämförelseperioden. Koncernen betalar provisioner till OP Gruppens medlemsbanker för försäljningen av skadeförsäkringar och derivat, vilket leder till att provisionskostnaderna ökar och provisionsnettot blir negativt. Provisionerna till medlemsbankerna ökade från jämförelseperioden med 15 miljoner euro. Utan de här interna provisionskostnaderna för försäljning var provisionskostnaderna lika stora som under jämförelseperioden.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten uppgick till 450 miljoner euro (200). Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet ökade med 229 miljoner euro till 375 miljoner euro. En post på 136 miljoner euro, som motsvarar förändringen i diskonteringsräntan för skadeförsäkringens försäkringsskuld, syns som en positiv värdeförändring i nettointäkterna från placeringsverksamheten. Förändringarna i placeringar värderade till verkligt värde via resultatet ökade med 92 miljoner euro. Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat ökade med 26 miljoner euro till 91 miljoner euro. Dessa poster i övrigt totalresultat ökade huvudsakligen till följd av realisationsvinster från skuldebrev. Nettointäkterna från placeringsverksamheten i segmentet Försäkring ökade till 308 miljoner euro (9). Nettointäkterna från placeringsverksamheten i segmentet Företagsbank minskade till 115 miljoner euro (162) och i Övrig rörelse till 26 miljoner euro (27). På skadeförsäkringens egetkapitalinstrument som bokförs till verkligt värde via resultatet tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach), vilket försvagade räkenskapsperiodens resultat med 66 miljoner euro, medan det under jämförelseperioden förbättrade resultatet med 19 miljoner euro.

Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Med beaktande av det tillfälliga undantaget ökade intäkterna från placeringsverksamheten på 384 miljoner euro med 166 miljoner euro under räkenskapsperioden. Intäkterna från placeringsverksamheten i segmentet Försäkring ökade från jämförelseperioden med 214 miljoner euro till 242 miljoner euro. Intäkterna från skadeförsäkringens placeringar till verkligt värde var 8,4 procent (0,1).

De övriga rörelseintäkterna var 47 miljoner euro (47). Räkenskapsperiodens intäkter ökade till följd av realisationsvinsten från försäljningen av företagshälsovårdsrörelsen och inom OP Gruppen av de ökade intäkterna från medlemsbankerna. Realisationsvinsten från skadeförsäkringsrörelsen i Baltikum ökade jämförelseperiodens intäkter med 16 miljoner euro.

Totalkostnaderna var 632 miljoner euro (611). Överföringen av arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen under jämförelseperioden minskade jämförelseperiodens kostnader med 34 miljoner euro. Utan överföringen av arbetspensionsansvaret minskade personalkostnaderna från jämförelseperioden med 10 miljoner euro till 184 miljoner euro. Avskrivningarna och nedskrivningarna minskade till 63 miljoner euro (83). Jämförelseperiodens avskrivningar ökade med 18 miljoner euro till följd av avskrivningar av tillgångsposter som uppkommit vid förvärv av affärsrörelse. Nedskrivningarna var 6 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Avskrivningarna ökade med 3 miljoner euro till följd av avskrivningar av nyttjanderättsposter i enlighet med standarden IFRS 16, som togs i bruk från början av räkenskapsperioden. De övriga rörelsekostnaderna ökade till följd av att ICT-kostnaderna ökade med 28 miljoner euro. ICT-produktionskostnaderna ökade med 23 miljoner euro till 137 miljoner euro och utvecklingskostnaderna med 9 miljoner euro till 106 miljoner euro. Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna aktiverades 38 miljoner euro (34). Myndighetsavgifterna var 2 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden.

Nedskrivningarna av fordringar ökade med 38 miljoner euro till 51 miljoner euro. Nedskrivningarna av fordringar ökade till följd av förändringar i kreditriskparametrarna, bortskrivningar samt av att utlåningen ökade och krediter överfördes mellan olika nedskrivningssteg. De förväntade kreditförlusterna för skuldebrev var inte betydande.

Viktiga händelser under räkenskapsperioden

Nya segment

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut beslöt 6.6.2018 om en ny arbetsfördelning för direktionen vid OP Gruppens centralinstitut, vilket förändrade segmentstrukturen i OP Gruppen och OP Företagsbankskoncernen från början av 2019. OP Företagsbankskoncernens nya segment är Företagsbank, Försäkring och Övrig rörelse.

Konkurrens- och konsumentverkets beslut

Konkurrens- och konsumentverket (KKV) avslutade 11.2.2019 en omfattande utredning av OP Gruppens kundförmånsprogram samt av gruppens verksamhet inom hushållsbankstjänsterna och på skadeförsäkringsmarknaden. Enligt utredningen är OP Gruppens verksamhet förenlig med konkurrenslagen, och OP:s bonussystem strider inte mot konkurrenslagen. Enligt KKV påverkar OP:s verksamhet inte heller skadeförsäkringsmarknaden på ett sätt som stänger ut aktörer från den. I och med att utredningen är klar har KKV avslutat behandlingen av ärendet.

Ibruktagningen av varumärket Pohjola i skadeförsäkringsrörelsen

OP Gruppen tog i bruk varumärket Pohjola i skadeförsäkringsrörelsen 1.6.2019, då OP Försäkring Ab:s firma ändrades till Pohjola Försäkring Ab. Samtidigt ändrades Pohjola Hälsa Ab:s firma till Pohjola Sjukhus Ab.

Pohjola Sjukhus nya strategi

Pohjola Sjukhus preciserade sin strategi och koncentrerar sig i fortsättningen på ortopedi och idrottsklinikverksamhet. Som en del av förändringen sålde Pohjola Sjukhus Ab företagshälsovårdsrörelsen till Mehiläinen. Affären genomfördes 1.6.2019.

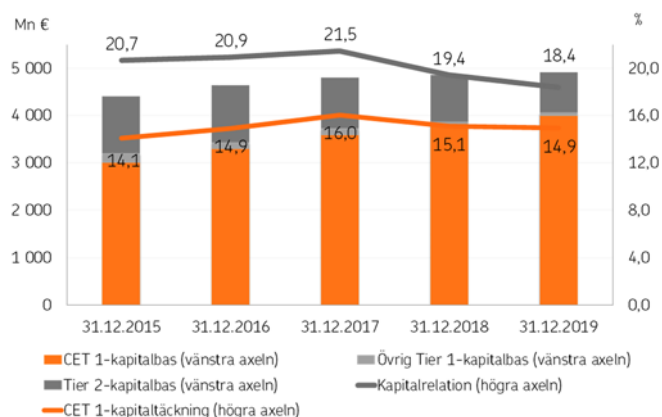
OP Företagsbanken förnyar sin verksamhet

Samarbetsförhandlingar som gällde OP Gruppens affärsrörelser Företagsbank och Försäkring inleddes 26.8.2019, och de slutfördes 8.10.2019. Affärsrörelsernas organisationsstrukturer ändras så att de ska stödja den nya självstyrande verksamhetsmodellen. Samarbetsförhandlingarna gällde cirka 3 000 anställda i de organisationer som omfattades av förhandlingarna. Till följd av förhandlingarna upphörde 300 uppgifter, men samtidigt uppstod 185 nya uppgifter. Organisationerna enligt de nya förfaringssätten inledde sin verksamhet 1.1.2020.

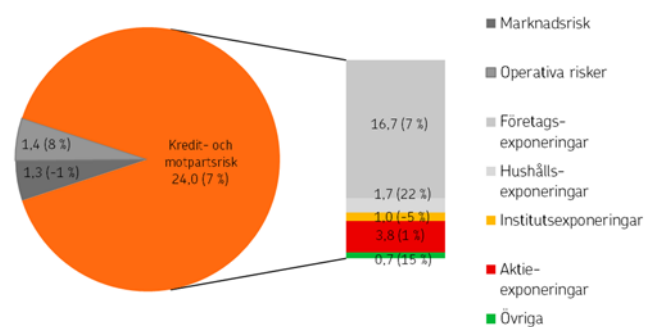
OP Företagsbankens styrelse beslöt i oktober 2019 lägga ner sitt representationskontor i Shanghai. Åtgärderna för nedläggningen har påbörjats och den slutliga tidpunkten för nedläggningen beror på myndigheterna i Kina och på avslutningen av gällande avtal.

Koncernens kapitaltäckning

Kapitalbasen och kapitaltäckningen

Totalt riskvägt exponeringsbelopp 31.12.2019
totalt 26,7 md €
(förändring från årets början 7 %)

Kapitaltäckning för kreditinstitut

Koncernens CET1-kapitaltäckning var vid slutet av räkenskapsperioden 14,9 procent (15,1).

Kapitaltäckningen i kreditinstitutsverksamheten är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen höjer i praktiken den nedre gränsen till 10,5 procent för kapitalrelationen och till 7 procent för CET1-kapitaltäckningen.

Kärnprimärkapitalet uppgick till 4,0 miljarder euro (3,8) vid slutet av räkenskapsperioden. I kärnprimärkapitalet ingår inte försäkringsrörelsens resultat.

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 26,7 miljarder euro (25,0), vilket är 6,6 procent större än vid årsskiftet. De genomsnittliga riskvikterna för kreditrisken hölls oförändrade, och särskilt företagskreditstocken växte från årsskiftet. Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 3,7 miljarder euro i riskvägda poster för koncernens interna innehav i försäkringsföretag med en riskvikt på cirka 280 procent. OP Företagsbankskoncernen ingår i OP Gruppen, vars kapitaltäckning övervakas i enlighet med lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Som en del av OP Gruppen lyder OP Företagsbanken Abp under ECB:s tillsyn.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i december 2019 att fortfarande inte ställa något konkraktiskt buffertkrav för bankerna.

Enligt OP Gruppens bedömning är de mest betydande öppna förändringarna i reglerings- och tillsynsmiljön som påverkar kapitaltäckningen för kreditinstitut följande: eventuella tillsynsskyldigheter på grund av ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller (IRBA) och tillsynsskyldigheter på grund av den nya definitionen av fallissemang.

Processen enligt den nya definitionen av fallissemang identifierar fallissemang känsligare än tidigare med bl.a. offentliga betalningsstörningar samt genom att för privatkunder utvidga fallissemang till gäldenärens alla exponeringar. Reformen väntas öka antalet observationer av fallissemang och försvaga kreditriskparametrarna. Den tillsynsskyldighet som den planerade övergången till den nya definitionen av fallissemang i mars 2020 ger upphov till beräknas försvaga CET1-kapitaltäckningen med 0,7 procentenheter. I effekten på kapitaltäckningen har också beaktats den ökning i de förväntade kreditförlusterna (ECL) i bokslutet som beror på ändringen av definitionen och som uppskattas vara mindre än 5 procent.

Effekterna av ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller (IRBA) på företagsexponeringarna är ännu oklara. De väntas preciseras under det första halvåret 2020.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. Kravet på OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder (MREL) har fastställts till 13,4 miljarder euro, dvs. 27,3 procent, av det totala riskvägda exponeringsbeloppet vid slutet av 2017. OP Gruppens mål är att täcka MREL-kravet med kapitalbasen och övriga efterställda skulder. OP Gruppens MREL-relationstal var uppskattningsvis 43 procent vid slutet av räkenskapsperioden. SRB har fastställt OP Gruppens resolutionsstrategi, enligt vilken resolutionsåtgärderna riktas till OP Företagsbanken som är Single Point of Entry.

Skadeförsäkringsbolagens solvens

Placeringarnas värdestegring ökade skadeförsäkringens kapitalbas. På motsvarande sätt ökade aktiernas värdestegring kapitalkravet. Solvensställningen stärktes under året.

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Kapitalbas, mn €* [*]	1 008	818
Kapitalkrav, mn €* [*]	699	621
Solvensprocent*	144	132
Solvensprocent (utan övergångsbestämmelse)	144	132

*med beaktande av övergångsbestämmelser.

Rating

OP Företagsbanken Abp:s rating 31.12.2019

Rating-institut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Stabila	AA-	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

Pohjola Försäkring Ab:s rating 31.12.2019

Ratinginstitut	Rating	Utsikter
Standard & Poor's	A+	Stabila
Moody's	A2	Stabila

OP Företagsbanken Abp har ratingar från Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited och Moody's Investors Service (Nordics) AB. Pohjola Försäkring Ab har ratingar från Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited och Moody's Deutschland GmbH. Vid bedömningen av företagets rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens finansiella ställning.

OP Företagsbanken Abp:s ratingar ändrades inte under 2019.

Moody's höjde i januari 2019 ratingen för Pohjola Försäkring Ab:s ekonomiska styrka med ett steg från A3 till A2. Moody's behöll utsikterna för ratingen som stabila. Höjningen av ratingen baserar sig på att försäkringsrörelsen är djupt integrerad i OP:s affärsrörelse och kapitalplanering, att skadeförsäkringens marknadsandel är stark och att den finansiella ställningen är god.

Koncernens riskposition

Koncernens finansieringsposition och likviditet är goda. Tillgången på finansiering har hållits god.

Koncernens marknadsrisk minskade under räkenskapsperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken, var vid slutet av räkenskapsperioden 90 miljoner euro (98). I VaR ingår skadeförsäkringsbolagets totala omslutning, trading-funktionen och likviditetsreserven hos övrig rörelse samt gruppens treasurys ränteposition.

Marknadsriskens VaR med konfidensintervallet 95 % och tidshorisonten 10 dagar

De operativa riskerna uppskattas i enlighet med målet vara moderata. Räkenskapsperiodens realiserade kostnader för operativa risker var inte betydande.

Företagsbank

Segmentet Företagsbanks centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsriskerna.

Kreditriskpositionen förblev stabil och riskerna måttfulla.

	31.12.2019	31.12.2018
Exponeringar*, md €	38,8	36,0
exponeringar mot företag, md €	32,0	30,4
de bästa ratingklasserna**, %	60,6	63,8
övriga ratingklasser (exklusive fallerande), %	38,6	35,7
fallerande, %	0,8	0,5
fallerande***, md €	0,3	0,1
exponeringar mot privatkunder, md €	2,2	1,9
de bästa ratingklasserna**, %	17,6	17,8
övriga ratingklasser (exklusive fallerande), %	81,6	81,6
fallerande, %	0,8	0,6
fallerande***, md €	0,0	0,0
övriga exponeringar, md €	4,6	3,7
Problemfordringar****, md €	0,2	0,1
Problemfordringar av kredit- och garantistocken, %	0,9	0,6
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	0,5	0,4
Presterande exponeringar med anstånd av kredit- och garantistocken, %	0,4	0,2
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	42,8	36,6

*Segmentet Företagsbanks exponeringar. Derivat- och valutatradingen samt obligationslånen överfördes 1.1.2019 från segmentet Övrig rörelse till segmentet Företagsbank. Jämförelsetalet har justerats.

**Privatkundernas avtal i ratingklasserna A+–B– och företagskundernas exponeringar i ratingklasserna 1–5,5 (IG)

***Privatkundernas avtal i ratingklass F och företagskundernas exponeringar i ratingklasserna 11–12

****Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och exponeringar med anstånd på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Presterande exponeringar med anstånd

är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar.

Exponeringarna mot två kunder överskred tio procent av kapitalbasen efter förlustreserver och annan kreditriskreducering. De stora exponeringarna uppgick till 1,2 miljarder euro och kapitalbasen för täckning av exponeringarna uppgick till 4,9 miljarder euro (4,9).

De viktigaste branscherna för exponeringar mot företag	31.12.2019	31.12.2018
Tjänster, %	12,3	11,1
Energi, %	11,6	12,9
Handel, %	11,5	10,6
Övriga branscher, %	64,6	65,4
Totalt	100	100

Exponeringarna i affärsrörelsen i Baltikum ökade till 3,9 miljarder euro (3,3), vilket var 9,9 procent (9,2) av de totala exponeringarna i segmentet Företagsbank.

Försäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en oväntad förlängning av livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden för pensioner med 48 miljoner euro (45). En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 26 miljoner euro (23).

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet. Skadeförsäkringens diskonteringsränta sänktes från 1,5 procent till 1,0 procent till i slutet av november. Försäkringsskuldens ränterisk hade i skadeförsäkringen skyddats med derivat, varvid en post som motsvarar förändringen i diskonteringsräntan syns som en positiv värdeförändring för derivaten i nettointäkterna från placeringsverksamheten.

För att dämpa den resultatfluktuation som beror på förändringarna i räntorna som används vid värderingen av försäkringsskulden används fortfarande obligationslån och derivatinstrument.

Placeringarnas riskposition var stabil under räkenskapsperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 54 miljoner euro (50) vid slutet av räkenskapsperioden. Inga betydande förändringar skedde i placeringsportföljens tillgångsslagsfördelning. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats med räntederivat. Ränte- och kreditrisken i portföljen förblev stabil.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom segmentet Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Den väsentligaste marknadsriskfaktorn är hur förändringar i kreditspreaderna påverkar värdet av skuldebrev i likviditetsreserven.

Marknadsrisken i relation till marknadsvärdet av skuldebrev i likviditetsreserven (VaR 95 %) förblev stabil under räkenskapsperioden. Inga betydande förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som upprätthålls av OP Företagsbanken och som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens LCR-relationstal var 141 procent (143).

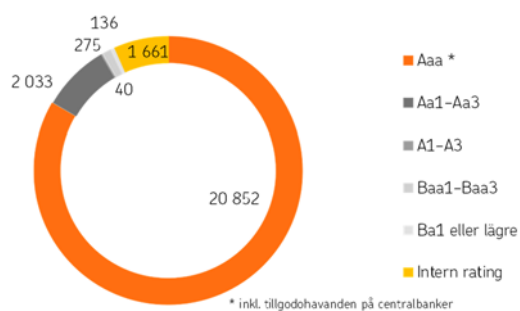
Tillräckligheten hos OP Gruppens långfristiga finansiering följs upp bland annat med NSFR-relationstalet som mäter den strukturella finansieringsrisken. Bestämmelserna ställer inte ännu upp något minimikrav för NSFR-relationstalet. OP Gruppens NSFR-relationstal var 112 procent (111) enligt de nuvarande tolkningarna.

Likviditetsreserv

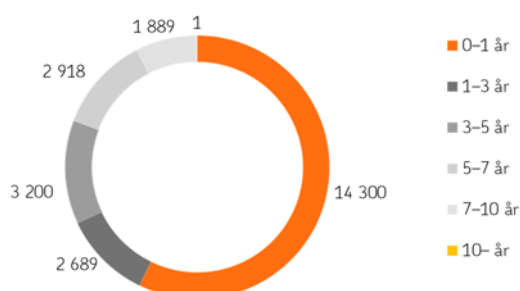
Md €	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	11,9	12,2	-2,5
Skuldebrev som godtas som säkerhet	11,1	9,2	20,9
Företagskrediter som godtas som säkerhet	0,0		
Totalt	23,0	21,4	7,6
Fordringar som inte godtas som säkerhet	2,0	1,3	48,9
Likviditetsreserven till marknadsvärde	25,0	22,7	10,0
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,8	-0,7	22,6
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	24,2	22,0	9,6

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 31.12.2019, mn €

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 31.12.2019, mn €

Andelsbankerna och OP Andelslag jämte dotterföretag utgör en betydande kundgrupp för OP Företagsbanken Abp som är centralbank för OP Gruppen. Av de totala exponeringarna i segmenten Övrig rörelse och Företagsbank bestod 16,0 procent av exponeringar mot företag som hör till OP Gruppen. De här exponeringarna ökade under räkenskapsperioden med 131 miljoner euro, dvs. med 1,1 procent. Andelsbankernas och OP Andelslags exponeringar hör till investeringsnivån.

Övrig rörelses exponeringar	31.12.2019	31.12.2018
Övrig rörelses totala exponeringar*, md euro	36,7	48,2
Exponeringar mot finansiella institut och försäkringsföretag, md euro	18,9	18,5
Exponeringar mot offentlig sektor, md euro	16,5	28,5
Exponeringar mot företag och bostadssammanslutningar, md euro	1,3	1,2
de bästa ratingklasserna, %	99,9	99,8
övriga ratingklasser, %	0,1	0,2

*Derivat- och valutatradingen samt obligationslånen överfördes 1.1.2019 från segmentet Övrig rörelse till segmentet Företagsbank. Jämförelsetalet har justerat.

Segmentens resultat

OP Företagsbankskoncernens rörelsesegment är Företagsbank och Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Övrig rörelse. Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av koncernens bokslut.

Företagsbank

- Resultatet före skatt minskade med 27,2 procent till 262 miljoner euro då nettointäkterna från placeringsverksamheten minskat och nedskrivningen av fordringar ökat.
- Intäkterna minskade med 3,0 procent. Räntenettet ökade med 9,7 procent. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 28,9 procent på grund av ändringar i värderingsmodellerna för derivat, värdeförändringarna i kredit- och motpartsrisken (CVA) och realisationsvinsterna som var mindre än under jämförelseperioden.
- Kostnaderna ökade med 220 miljoner euro (180), och ICT-kostnadernas andel av ökningen var 15 miljoner euro. Utan överföringen av arbetspensionsansvaret under jämförelseåret ökade kostnaderna med 3,9 procent.
- Utlåningen ökade på ett år med 6,2 procent till 23,7 miljarder euro.
- Nedskrivningarna av fordringar försvagade resultatet med 51 miljoner euro (12). De nödlidande fordringarna uppgick till 0,5 procent (0,4) av kredit- och garantistocken.
- De mest betydande satsningarna gällde utvecklingen av system för finansiering och betalning.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Räntenetto	383	349	9,7
Provisionsnetto	11	21	-48,6
Nettointäkter från placeringsverksamhet	115	162	-28,9
Övriga rörelseintäkter	26	19	33,9
Intäkter totalt	536	552	-3,0
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	58	62	-6,6
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar		-32	
Avskrivningar och nedskrivningar	14	16	-11,8
Övriga rörelsekostnader	148	134	10,6
Kostnader totalt	220	180	22,3
Nedskrivningar av fordringar	-51	-12	
OP-bonus	-2		
Resultat före skatt	262	361	-27,2
Kostnads-intäktsrelation, %	41,1	32,6	8,5**
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %*	0,5	0,4	0,1**
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,91	1,30	-0,39**
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,92	1,30	-0,38**
	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
Utlåning, md €	23,7	22,3	6,2
Garantier, md €	3,1	2,6	20,4

*Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som har anknutits till sådana fordringar.

**Förändring i relationstalet.

Segmentet Företagsbank tillhandahåller finansierings- och kassahanteringstjänster samt tjänster för finansiering av utrikeshandeln för företags- och samfundskunder. Till tjänsteutbudet hör också skuldemissioner, corporate finance-tjänster, custody-, aktie-, valuta-, penningmarknads- och derivatprodukter samt placeringsanalys. I Estland, Lettland och Litauen har OP Företagsbanken filialer och dotterbolag som erbjuder finansbolagsprodukter.

Segmentet Företagsbanks utlåning ökade på ett år med 6,2 procent till 23,7 miljarder euro. Garantierna uppgick till 3,1 miljarder euro (2,6) och de bindande outtagna kreditlimiterna till 4,2 miljarder euro (4,3). Efterfrågan på kapitalmarknadsprodukter ökade från jämförelseperioden.

Under räkenskapsperioden utvidgades tjänsten OP Bilfinansiering också till bilaffärer mellan konsumenter, och i bilfinansieringen introducerades billeasing för privatpersoner. OP Bilfinansiering beviljas av OP Företagsbanken Abp.

I april erbjöd OP sina kunder möjlighet att börja ta emot SEPA-expressbetalningar i realtid från andra finansiella institut inom det gemensamma eurobetalningsområdet. I oktober började OP erbjuda sina kunder både ankommande och avgående SEPA-expressbetalningar i realtid. Ändringen genomförs stegvis i olika kanaler.

I november nådde OP Företagsbanken Abp första plats i Prosperas undersökning Corporate Banking 2019 Finland i kategorin för medelstora företag, dvs. bland företag med en omsättning på 0,5–1,5 miljarder euro.

Räkenskapsperiodens resultat

Segmentet Företagsbanks resultat före skatt minskade med 27,2 procent till 262 miljoner euro (361). Premieintäkterna minskade med 3,0 procent. Kostnaderna ökade med 22,3 procent, men utan överföringen av arbetspensionsansvaret under jämförelseåret ökade kostnaderna med 3,9 procent. Kostnads-intäktsrelationen försvagades från jämförelseperioden och var 41,1 procent (32,6).

Räntenettot växte med 9,7 procent till 383 miljoner euro (349) främst till följd av att utlåningen ökat. Provisionsnettot minskade till 11 miljoner euro (21). Till minskningen i provisionsnettot bidrog ökningen i OP Gruppens interna provisioner till andelsbankerna.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten var 115 miljoner euro och de minskade med 28,9 procent från jämförelseperioden. Jämförelseperiodens nettointäkter från placeringsverksamheten ökade till följd av en enskild realisationsvinst på 15 miljoner euro. CVA-justeringen försvagade resultatet med 12 miljoner euro, medan det under jämförelseperioden förbättrade resultatet med 9 miljoner euro. Ändringar i värderingsmodellerna för derivat minskade nettointäkterna från placeringsverksamheten med 25 miljoner euro.

De övriga rörelseintäkterna var 7 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Till intäktsökningen bidrog OP Gruppens interna intäkter från andelsbankerna. Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 51 miljoner euro (12). De nödlidande fordringarna uppgick till 0,5 procent (0,4) av kredit- och garantistocken.

Kostnaderna var 220 miljoner euro (180). Utan inverkan av överföringen av arbetspensionsansvaret på 32 miljoner euro under jämförelseperioden minskade personalkostnaderna med 4 miljoner euro till 58 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 14 miljoner euro från jämförelseperioden. ICT-kostnaderna ökade huvudsakligen på grund av de ökade produktionskostnaderna.

Försäkring

- Resultatet före skatt ökade med 66,1 procent till 200 miljoner euro (120) till följd av att realisationsvinsterna från placeringsverksamheten ökade.
- Premieintäkterna ökade med 0,9 procent (4,0 procent utan affärsrörelsen i Baltikum, som såldes 2018). Skadeförsäkringens diskonteringsränta sänktes från 1,5 procent till 1,0 procent, vilket minskade försäkringsnettot med 136 miljoner euro.
- Intäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 242 miljoner euro (28). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 96 miljoner euro (14).
- Den operativa totalkostnadsprocenten var 92,7 (92,0) och den operativa riskprocenten 65,1 (64,5). Den operativa omkostnadsprocenten var 27,7 (27,4).
- Utvecklingssatsningarna riktades till de elektroniska tjänsterna och den pågående förnyelsen av bassystem.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Premieintäkter	1 479	1 466	0,9
Försäkringsersättningar	1 077	917	17,4
Försäkringsnetto	402	549	-26,7
Skadeförsäkringens provisionsnetto	-49	-53	-
Hälsa och välbefinnande, provisionsnetto	13	12	12,9
Provisionsnetto	-36	-41	-
Nettointäkter från placeringsverksamhet	308	9	-
Övriga nettointäkter	-4	6	-166,1
Intäkter totalt	671	522	28,4
Personalkostnader	125	124	0,9
Avskrivningar och nedskrivningar	47	65	-27,8
Övriga rörelsekostnader	230	230	0,4
Kostnader totalt	403	419	-3,9
OP-bonus till ägarkunder	-2	-2	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-66	19	-447,7
Resultat före skatt	200	120	66,1
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	2,93	1,76	1,16*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	2,96	1,79	1,16*
Operativ totalkostnadsprocent	92,7	92,0	
Operativ riskprocent	65,1	64,5	
Operativ omkostnadsprocent	27,7	27,4	

*Förändring i relationstalet.

Segmentet Försäkring erbjuder skadeförsäkringstjänster och verksamheten bedrivs i Finland av två bolag. Pohjola Försäkring Ab är ett allround-skadebolag och A-Försäkring Ab koncentrerar sig på skadeförsäkring för den yrkesmässiga trafiken. Försäkringsaktiebolaget Europeiska, som fokuserar på reseförsäkringar, fusionerades med Pohjola Försäkring Ab 31.10.2019. Till skadeförsäkringens produkter hör skadeförsäkringar som säljs till företags- och privatkunder. Till Försäkring hör också Pohjola Sjukhus Ab som driver fem sjukhus.

OP Gruppen tog i bruk varumärket Pohjola i skadeförsäkringsrörelsen 1.6.2019, då OP Försäkring Ab:s firma ändrades till Pohjola Försäkring Ab. Samtidigt ändrades Pohjola Hälsa Ab:s firma till Pohjola Sjukhus Ab.

Pohjola Sjukhus preciserade sin strategi och koncentrerar sig i fortsättningen på ortopedi och idrottsklinikverksamhet. Som en

del av förändringen sålde Pohjola Sjukhus företagshälsovårdsrörelsen till Mehiläinen 1.6.2019.

Under räkenskapsperioden ökade premieintäkterna från både privat- och företagskunderna. Premieintäkterna ökade med totalt 4,0 procent utan premieintäkterna från den sålda affärsrörelsen i Baltikum, som ingick i jämförelseperioden.

Kunderna har varit nöjda med betjäningen vid Pohjola Sjukhus. NPS-talet som operationspatienterna gett var i januari–december 97 (96).

De mest betydande utvecklingssatsningarna riktades till utvecklingen av elektroniska tjänster och köptjänster samt den pågående förnyelsen av bassystem. För fordonsförsäkringskunderna lanserades en ny 24/7-skadejour för skötsel av kaskoskador.

Räkenskapsperiodens resultat

Resultatet före skatt var 200 miljoner euro (120). Försäkringsnettot minskade till 402 miljoner euro (549). Skadeförsäkringens diskonteringsränta sänktes från 1,5 procent till 1,0 procent, vilket minskade försäkringsnettot med 136 miljoner euro. I jämförelseperioden ingick försäkringsnetto på 16 miljoner euro för den sålda affärsrörelsen i Baltikum.

Den operativa totalkostnadsprocenten var 92,7 procent (92,0). De operativa nyckeltalen innehåller inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp och inte förändringen i diskonteringsräntan.

Premieintäkter

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Privatkunder	826	798	3,6
Företagskunder	653	624	4,6
Baltikum	–	44	
Totalt	1 479	1 466	0,9

Premieintäkterna ökade med 4,0 procent utan premieintäkterna från affärsrörelsen i Baltikum, som ingick i jämförelseperioden.

Utan sänkningen av diskonteringsräntan och Baltikum ökade försäkringsersättningarna med 5,6 procent. Under januari–december registrerades 87 (96) nya stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 80 miljoner euro (107). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringarna i ersättningsansvaret för de lagstadgade pensionerna försvagade resultatet med 4 miljoner euro (1).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 24 miljoner euro (42). Skadeförsäkringens operativa riskprocent exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 65,1 (64,5).

Kostnaderna minskade med 3,9 procent och var 16 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. I jämförelseperioden ingick rörelsekostnader på 8,7 miljoner euro för den sålda affärsrörelsen i Baltikum. Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller också de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 27,7 (27,4).

Placeringsverksamheten

Intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2019	1-12/2018
Verkligt värde via övrigt totalresultat	84	38
Verkligt värde via resultatet	249	-5
Upplupet anskaffningsvärde	1	2
Skadeförsäkringsposter	-27	-28
Intresseföretag	1	1
Nettointäkter från placeringsverksamhet	308	9
Tillfälligt undantag	-66	19
Totalt	242	28

Nyckeltal för skadeförsäkringens placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2019	1-12/2018
Nettointäkter från placeringar, mn €*	96	14
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	8,4	0,1
Ränteplaceringarnas Running Yield, %	1,3	1,5
	31.12.2019	31.12.2018
Placeringsbestånd, mn €	3952	3730
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	92	94
Fordringar med rating A, minst, %	61	62
Modifierad duration, %	4,0	4,3

*Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulderna till marknadsvillkor.

Övrig rörelse

- Resultatet före skatt var -50 miljoner euro (-42).
- Kostnaderna för marknadsupplåningen och likviditeten försvagade räntenettot.
- Likviditeten och tillgången på finansiering förblev goda.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Räntenetto	-64	-54	-
Provisionsnetto	-2	-1	-
Nettointäkter från placeringsverksamhet	26	27	-5,5
Övriga rörelseintäkter	7	6	14,5
Intäkter totalt	-33	-21	-
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	1	7	-88,3
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar		-2	-
Övriga kostnader	17	14	18,2
Kostnader totalt	18	20	-9,6
Nedskrivningar av fordringar	0	-1	-
Resultat före skatt	-50	-42	-
Fordringar och skulder till sammanslutningens centralinstitut och medlemskreditinstitut, nettofinansieringsposition, md €	-3,8	-1,2	-

Övrig rörelse omfattar funktioner som stödjer OP Gruppen såsom centralbanken och likviditetsreserven. Övrig rörelse ansvarar också för finansieringen av medlemskreditinstitutet och centralinstitutskoncernen samt för hanteringen av deras likviditet. Den ansvarar också för gruppens marknadsupplåning tillsammans med OP-Bostadslånebanken Abp. Affärsområdets intäkter består till största delen av räntenettot och nettointäkterna från placeringsverksamheten. De viktigaste riskerna är marknadsriskerna och kreditrisken. Dessutom redovisas intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten bland Övrig rörelse.

Räkenskapsperiodens resultat

Koncernens interna verksamhetsmodell har från början av räkenskapsperioden ändrats så att ränte- och valutatradingen samt handeln med obligationslån har överförts från segmentet Övrig rörelse till segmentet Företagsbank. Dessutom har två dotterföretag överförts till segmentet Försäkring. Jämförelseuppgifterna har justerats.

Resultatet före skatt för segmentet Övrig rörelse var 50 miljoner euro negativt (-42). Resultatet före skatt till verkligt värde var -51 miljoner euro (-146).

Kostnaderna för marknadsupplåningen och likviditeten försvagade räntenettot från jämförelseperioden.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten uppgick till 26 miljoner euro (27). Nettointäkterna från placeringsverksamheten förbättrades av en resultatpåverkan på 16 miljoner euro, som uppstod vid upplösningen av skyddet för den TLTRO II-finansiering som betalades i förtid i september och december. Av finansieringen återbetalades i förtid 2,0 miljarder euro i september och 2,0 miljarder euro i december. I nettointäkterna

från placeringsverksamheten ingick realisationsvinster från skuldebrev för 7 miljoner euro (20) och intäkter från utdelningar för -1 miljon euro (1).

OP Företagsbankens tillgång på finansiering hölls god. I januari-december emitterade OP Företagsbanken långfristiga obligationslån till seniorvillkor för sammanlagt 1,2 miljarder euro. Bland dem emitterades i februari ett grönt obligationslån på 500 miljoner euro utan säkerhet till seniorvillkor på den internationella kapitalmarknaden. Löptiden för lånet är fem år. Det första gröna obligationslånet riktades till internationella ansvarsfulla institutionella placerare. Medlen som flyter in via lånet riktas till hållbar företagsfinansiering. De näringsgrenar som finansieras är förnybar energi, miljövänligt byggande (green buildings) och hållbar markanvändning med hållbart skogsbruk.

I juni emitterades det första nya efterställda obligationslånet (senior non-preferred) på 500 miljoner euro. Löptiden för lånet är fem år. I november emitterades det andra efterställda senior non-preferred-obligationslånet på 500 miljoner euro med löptiden tio år. Totalt emitterades efterställda obligationslån i den nya prioritetsskatten för 1,2 miljarder euro under räkenskapsperioden. Senior non-preferred-obligationslånen täcker det krav på kapitalbasen och nedskrivningsbara skulder (MREL) som resolutionsmyndigheten ställt på OP Gruppen.

I december deltog OP Företagsbanken i den tredje serien av Europeiska centralbankens riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO III) med 2,0 miljarder euro.

Snittmarginalen för skuldebrev inom marknadsupplåningen till seniorvillkor och senior non-preferred-villkor samt för TLTRO-finansieringen var i december 22 räntepoäng (14). Kostnaderna ökade till följd av emissioner i den nya prioritetsskatten för efterställda lån.

Placeringarna från sammanslutningens centralinstitut och medlemskreditinstitut i OP Företagsbanken var vid slutet av räkenskapsperioden 3,8 miljarder euro större än deras finansiering från centralbanken. Nettopositionens utveckling har påverkats särskilt av OP-Bostadslånebankens upplåning med säkerställda obligationslån, som i större grad än förut kanaliseras till centralbanken som placeringar från andelsbankerna.

Koncernens strukturarrangemang

OP Företagsbanken Abp har dotterbolag och filialer som tillhandahåller banktjänster för företagskunder i Estland, Lettland och Litauen. OP Företagsbanken har utrett olika strategiska alternativ för bankrörelsen i Baltikum. Utredningen blev färdig under det första kvartalet och OP Företagsbanken har beslutat fortsätta med den nuvarande bankrörelse i Baltikum.

Försäkringsaktiebolaget Europeiska fusionerades med Pohjola Försäkring Ab. Verkställandet av fusionen registrerades 31.10.2019.

Pohjola Försäkring Ab och A-Försäkring Ab har 29.5.2019 godkänt en fusionsplan enligt vilken A-Försäkring Ab fusioneras med Pohjola Försäkring Ab. Finansinspektionen har gett sitt samtycke till fusionen 10.12.2019. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.3.2020.

OP Företagsbanken Abp har överlåtit förvarings- och clearingrörelsen samt förvaringsinstitutets rörelsen till sitt helägda dotterföretag OP Säilytys Oy. Verksamhetsöverlåtelsen genomfördes 1.11.2019.

Den planerade fusionen mellan OP Företagsbanken Abp och det av OP Andelslag helägda Checkout Finland Oy har förfallit.

OP Företagsbankskoncernen planerar en fortsatt omstrukturering där segmentet Skadeförsäkring skulle överföras från OP Företagsbankskoncernen till att ägas direkt av OP Andelslag. Inga beslut har fattats om på vilket sätt arrangemanget ska genomföras eller om tidtabellen för det.

Förvaltning och ledning

Ledningssystemet vid OP Företagsbanken grundar sig på rörelsesegmenten. OP Företagsbankens verksamhet leds som en del av OP Gruppens ledningssystem.

Till OP Företagsbanken Abp:s styrelse valdes vid den ordinarie bolagsstämman 19.3.2019 till ordförande OP Gruppens chefsdirektör Timo Ritakallio och till styrelseledamöter valdes OP Gruppens ekonomidirektör Vesa Aho, direktören för OP Gruppens grupp-tjänster Tony Vepsäläinen, direktören för OP Gruppens juridiska ärenden Tiia Tuovinen och Helsingforsnejdens Andelsbanks verkställande direktör Jarmo Viitanen.

Den ordinarie bolagsstämman valde revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2019. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Juha-Pekka Mylén.

Styrelseledamöterna Tony Vepsäläinen och Tiia Tuovinen avgick från styrelsen 30.6.2019. Till nya ledamöter i styrelsen valdes från och med 1.7.2019 OP Åbonejdens verkställande direktör

Olli-Pekka Saario och OP Keski-Suomis verkställande direktör Pasi Sorri.

OP Företagsbanken Abp har lämnat en separat bolagsstyrningsrapport som finns på bolagets internetsidor www.op.fi.

Personal och ersättningar

Vid slutet av räkenskapsperioden hade koncernen 2 675 anställda (2 507). Antalet anställda ökade under räkenskapsperioden huvudsakligen inom försäkringsrörelsen, främst till följd av gruppinterna arrangemang.

Antal anställda vid räkenskapsperiodens slut

	31.12.2019	31.12.2018
Företagsbank	700	679
Försäkring	1 947	1 791
Övrig rörelse	28	36
Totalt	2 675	2 507

Till följd av förhandlingarna, som gällde OP Gruppens affärsrörelser Företagsbank och Försäkring och som slutfördes i oktober 2019, upphörde 300 uppgifter, men samtidigt uppstod 185 nya uppgifter. Organisationerna enligt de nya förfaringsätten inledde sin verksamhet 1.1.2020.

OP Gruppens och OP Företagsbankens rörliga ersättningar fördelar sig på kortfristiga företagsvisa ersättningar och långfristiga ersättningar på grupplanet. OP Gruppens långfristiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Ett långfristigt ersättningssystem har fastställts för ledningen för 2017–19. Dessutom fortsätter OP Gruppens personalfonds ersättningssystem med ettåriga intjäningsperioder.

Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemet 2017–19 iaktar huvudprinciperna för den föregående treåriga intjäningsperioden.

Som långsiktiga målmätare har OP Andelslags förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, kundupplevelse och ökad användning av digitala tjänster (digital kommunikation). Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

Förvaltningsrådet för OP Gruppens centralinstitut beslöt 12.6.2019 att ersättningssystemet för hela personalen ska förnyas från och med 2020. OP Gruppens rörliga ersättningar består i fortsättningen av kortfristiga ersättningar och personalfonden. De strategiska målen på grupplanet beaktas i mätarna för de kortfristiga ersättningarna och personalfonden.

Ansvarskänsla

OP Gruppens värden samt principerna för ansvarskänsla styr också OP Företagsbankens verksamhet.

OP Gruppen tillämpar internationella principer för ekonomiskt och socialt ansvar som för miljöansvar. Gruppen har förbundit sig till att främja principerna i FN:s Global Compact-initiativ. OP Gruppen undertecknade 2019 som grundande medlem principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI).

OP Gruppens mål för att främja mångfalden är att det ska finnas minst 40 procent av vartdera könet i bestämda chefsuppsatser. Vid slutet av 2019 var kvinnornas andel 26 procent (24).

Företagsfinansieringens ESG-analys (Environment, Social, Governance), som utvecklades under 2019, beaktar miljöaspekterna mångsidigt utgående från en väsentlighetstabell som fastställts av OP Företagsbanken. ESG-analysen behandlar klimatförändringen som ett tvärsnittstema. I alla analyser bedöms företagets påverkan på klimatförändringen, betydelsen av åtgärderna för att bekämpa klimatförändringen samt klimatförändringens inverkan på företagen. Om ett företag inte själv har utfört en systematisk analys av de klimatrelaterade riskerna eller om en utförd analys borde kompletteras, tar OP Företagsbankens ESG-analytiker upp utvecklingsförslag i analysen som en del av kundarbetet. Företagsfinansieringen följer upp det totala beloppet av gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier.

OP Företagsbanken emitterade i februari 2019 det första gröna obligationslånet till seniorvillkor på 500 miljoner euro. Lånet riktades till internationella, ansvarsfulla institutionella placeringar. Medlen från obligationslånet går till hållbar företagsfinansiering. De näringsgrenar som finansieras är förnybar energi, miljövänligt byggande (green buildings) och hållbar markanvändning med hållbart skogsbruk.

OP Andelslags förvaltningsråd fastställde OP:s nya samhällsansvarsprogram på grupplanen 11.12.2019. Det uppdaterade samhällsansvarsprogrammet sammanfattas i fyra centrala teman och löften, som styr programmets mål och gårdningar:

- Vi stärker finländarnas ekonomiskunskaper: Vi främjar hanteringen av den egna ekonomin och ökar välbefindandet i alla åldersgrupper.
- Vi främjar en hållbar ekonomi: Vi stöder en hållbar utveckling och bekämpningen av klimatförändringen samt hjälper med anpassningen till den.
- Vi stöder den lokala livskraften och samhällsengagemang: Vi erbjuder finländarna sysselsättning, motionsmöjligheter och trygghet samt skapar välbefindande. Vi främjar utvecklingen av den lokala ekonomiska livskraften.
- Vi använder vårt kunskapskapital på ett ansvarsfullt sätt: Vi utnyttjar kunddata och artificiell intelligens på ett transparent sätt för våra kunders bästa. Utgångspunkten för vår tjänsteutveckling är tillgänglighet och den bästa kundupplevelsen i alla våra kanaler.

OP Gruppens samhällsansvarsrapport baserar sig på GRI-standarder. Rapporten utgör en del av OP:s årsrapport på adressen op-year2019.fi.

Solidariskt ansvar

OP Företagsbanken Abp är medlem av centralinstitutet (OP Andelslag) för en sådan sammanslutning av inlåningsbanker som

avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och hör till en sådan sammanslutning.

Till sammanslutningen hör vid sidan av OP Företagsbanken Abp sammanslutningens centralinstitut OP Andelslag, övriga företag som hör till centralinstitutets finansiella företagsgrupp, medlemskreditinstitutet i centralinstitutet och företagen i medlemskreditinstitutets finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag av vilkas röster de ovan nämnda företagen tillsammans innehar över hälften. OP Företagsbankskoncernens försäkringsbolag hör inte till ovan nämnda sammanslutning.

De medlemskreditinstitut som hör till sammanslutningen (147 andelsbanker, OP Företagsbanken Abp, OP-Bostadslånebanken Abp och OP-Kortbolaget Abp) och centralinstitutet bär solidariskt ansvar för varandras skulder. En borgenär som inte av ett medlemskreditinstitut har fått betalning för en fordran som förfallit till betalning, kan kräva betalning av centralinstitutet när huvudförpliktelsen har förfallit till betalning. I nämnda fall ska centralinstitutet upprätta en i lagen avsedd fördelningsplan för varje medlemskreditinstituts ansvarsandel. Det solidariska ansvaret fördelas i förhållande till kreditinstitutets senast fastställda balansräkningar.

Medlemskreditinstitutet, inklusive OP Företagsbanken Abp, är skyldiga att i enlighet med kapitel 5 i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker delta i stödåtgärder för att förhindra att ett annat medlemskreditinstitut försätts i likvidation samt i betalningen av skulder som centralinstitutet betalat för ett medlemskreditinstituts räkning.

Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom enligt lagen om andelslag en obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

Centralinstitutet övervakar medlemskreditinstitutets verksamhet i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, fastställer för dem de allmänna principer för verksamhet som avses i 5 § i ovan nämnda lag samt ger medlemskreditinstitutet för trygghet av dess likviditet och kapitaltäckning anvisningar om hantering av kapitaltäckningen och riskerna, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll samt anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av sammanslutningens konsoliderade bokslut.

Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare

OP Företagsbanken Abp hör till insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare.

Enligt lagstiftningen om insättningsgarantifonden betraktas inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker (inkl. OP Företagsbanken Abp) som en enda bank vad gäller insättningsgarantin. Av insättningsgarantifondens medel ersätts en kunds fordringar på inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker totalt högst till ett belopp av 100 000 euro.

Enligt lagbestämmelserna om ersättningsfonden för investerare betraktas sammanslutningen av andelsbanker som en enda bank. Investerares fordringar ersätts upp till 20 000 euro. Fonden ersätter inte förluster till följd av förändringar i

värdepapprens kurser eller felaktiga placeringsbeslut. Ersättningsfonden ersätter endast icke-professionella placerares tillgodohavanden.

För insättningsgarantin ansvarar Verket för finansiell stabilitet vid Finansministeriet.

Styrelsens förslag till vinstutdelning

Enligt bokslutet 31.12.2019 uppgår företagets utdelningsbara tillgångar till totalt 1 145 929 653,65 euro, av vilka räkenskapsperiodens vinst utgjorde 144 039 687,27 euro. Företagets utdelningsbara medel var totalt 1 477 310 490,71 euro.

Styrelsen föreslår att ingen utdelning betalas för räkenskapsperioden 2019 och att räkenskapsperiodens vinst bokförs som balanserad vinst/förslut från tidigare räkenskapsperioder.

Det har inte skett några väsentliga förändringar i bolagets finansiella ställning efter räkenskapsperiodens slut. Företagets likviditet är god.

Utsikter för 2020

På finansmarknaden minskade riskerna under den senare hälften av fjolåret. Räntorna steg efter bottennoteringarna i augusti, men hölls lägre än i början av året. Aktiekurserna fortsatte sin uppgång under det sista kvartalet. Aktiemarknaden stärktes klart under året. Europeiska centralbanken sänkte sin styrränta i september från -0,4 procent till -0,5 procent och återupptog i början av november sina värdepappersköp på marknaden för 20 miljarder euro per månad. Europeiska centralbanken meddelade att den håller styrräntorna oförändrade eller lägre tills inflationsutsikterna motsvarar målet. Det utdragna läget med exceptionellt låga räntor belastar de finansiella instituten.

Under 2020 väntas kvaliteten på kreditstocken och efterfrågan på krediter vara fortsatt goda, likaså premieintäkterna från skadeförsäkringen. De viktigaste osäkerhetsfaktorerna i resultatutvecklingen ansluter sig till förändringarna i ränte- och placeringsmiljön, tillväxttakten på marknaden, förändringarna i konkurrensläget, nedskrivningarna och storskadornas inverkan på försäkringsersättningarna.

År 2020 ges en uppskattning av utvecklingen i hela årets resultat endast på grupplanet i OP Gruppens bokslutskommuniké och delårsrapporter.

Alla bedömningar som presenteras i den här bokslutskommunikén grundar sig på de rådande åsikterna om utvecklingen av omvärlden, OP Företagsbankskoncernen och dess funktioner och de faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Centrala resultat- och balansposter

Centrala resultatposter, Mn €	2017	2018	2019
Räntenetto	259	274	295
Försäkringsnetto	459	548	402
Provisionsnetto	-17	-23	-28
Nettointäkter från placeringsverksamhet	390	200	450
Övriga intäkter	26	47	47
Personalkostnader	164	159	184
Övriga kostnader	404	452	448
Nedskrivningar av fordringar	-12	-13	-51
OP-bonus till ägarkunder	-2	-2	-4
Tillfälligt undantag (overlay approach)		19	-66
Resultat före skatt	535	439	412
Centrala balansposter – tillgångar totalt, Mn €			
Kontanta medel	12 825	12 239	11 914
Fordringar på kreditinstitut	9 294	9 726	9 126
Derivatinstrument	3 426	3 663	4 874
Fordringar på kunder	20 120	22 351	23 829
Investeringsstillgångar	15 506	16 353	17 174
Materiella och immateriella tillgångar	892	838	823
Övriga poster	2 382	1 554	1 385
Tillgångar totalt	64 445	66 725	69 126
Centrala balansposter – skulder och eget kapital totalt, Mn €			
Skulder till kreditinstitut	14 035	15 575	15 334
Derivatinstrument	3 216	3 287	3 882
Skulder till kunder	18 837	16 422	15 503
Försäkringsskuld	3 143	3 157	3 234
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 791	20 338	22 726
Övriga poster av främmande kapital	4 273	3 800	4 074
Eget kapital	4 149	4 147	4 374
Skulder och eget kapital totalt	64 445	66 725	69 126

Resultatanalys kvartalsvis

Mn €	1–3/ 2019	4–6/ 2019	7–9/ 2019	10–12/ 2019	1–12/ 2019	1–12/ 2018
Räntenetto	67	69	74	84	295	274
Försäkringsnetto	109	158	131	3	402	548
Provisionsnetto	-5	-10	-2	-12	-28	-23
Nettointäkter från placeringsverksamhet	86	64	73	227	450	200
Övriga rörelseintäkter	10	20	8	9	47	47
Intäkter totalt	267	302	286	311	1 165	1 046
Personalkostnader	46	51	41	46	184	159
Avskrivningar och nedskrivningar	13	13	12	25	63	83
Övriga rörelsekostnader	101	97	88	99	386	369
Kostnader totalt	160	161	141	171	632	611
Nedskrivningar av fordringar	-4	-9	3	-40	-51	-13
OP-bonus till ägarkunder	-1	-1	-1	-1	-4	-2
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-38	-6	-3	-19	-66	19
Resultat före skatt	64	124	143	81	412	439
Inkomstskatt	13	21	30	15	79	87
Räkenskapsperiodens resultat	51	103	113	65	332	352

Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen

	2017	2018	2019
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	10,6	8,5	7,8
Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %	9,5	5,3	9,6
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,7	0,5	0,5
Soliditet, %	6,4	6,2	6,3
Kostnadernas andel av intäkterna, %	51,1	58,4	54,3
Antal anställda i genomsnitt	2 458	2 638	2 695
Koncernens nyckeltal per aktie			
Eget kapital/aktie, euro	12,80	12,73	13,45
Utdelning/aktie, euro*	0,67	0,54	-
Utdelning/resultat, %*	49,7	49,9	-
Antal aktier vid räkenskapsperiodens slut, st.	319 551 415	319 551 415	319 551 415

* Styrelsens förslag 2019

OP Andelslag äger alla aktier i OP Företagsbanken Abp. Antalet aktier har inte ändrats under räkenskapsperioden.

Formler för nyckeltalen

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpats presenteras nedan.

Alternativa nyckeltal

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på eget kapital (ROE), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Periodens resultat} + \text{OP bonus efter skatt}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Periodens resultat} + \text{OP bonus efter skatt}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Utdelning/resultat, %	$\frac{\text{Utdelning per aktie}}{\text{Resultat per aktie}} \times 100$
Utdelning/aktie	$\frac{\text{Utdelning för räkenskapsperioden}}{\text{Aktiernas emissionsjusterade antal på balansdagen}}$
Eget kapital/aktie	$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Aktiernas emissionsjusterade antal i bokslutet}}$
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$
Intäkter från placeringsverksamhet	Nettointäkter från placeringsverksamhet + Tillfälligt undantag (overlay approach)
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (netto)}}{\text{Kredit- och garantistock vid periodens slut}} \times 100$
Förlustreservens reserveringsgrad (coverage ratio), %	$\frac{\text{Förlustreserv}}{\text{Fordringar på kunder (balansposter och poster utanför balansräkningen)}} \times 100$
Observationsgrad för fallissemang (default capture rate), %	$\frac{\text{Nya fallerade avtal som var i steg 2 under jämförelseperioden}}{\text{Nya fallerade avtal under perioden}} \times 100$

Skadeförsäkringens nyckeltal:

Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Försäkringsersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden och avskrivningar av immateriella poster som uppstått i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
-----------------------	---

Operativ driftskostnadsprocent $\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$

Operativ totalkostnadsprocent
Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent
Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent

Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar) $\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$

Operativ omkostnadsprocent $\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$

Nyckeltal som kalkyleras separat

Kapitalrelation, % $\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Tier 1-kapitalrelation, % $\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Kärnprimärkapitalrelation (CET1), % $\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Solvensprocent $\frac{\text{Kapitalbas}}{\text{Kapitalkrav (SCR)}} \times 100$

Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), % $\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$

Likviditetstäckningskrav (LCR), % $\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutflöden - likviditetsinflöden i stressituationer}} \times 100$

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), % $\frac{\text{Tillgänglig stabil finansiering}}{\text{Behov av stabil finansiering}} \times 100$

Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat $\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$

Skadeförsäkringens operativa resultat

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Premieintäkter	1 478	1 465	0,9
Försäkringsersättningar	1 060	1 039	2,0
Driftskostnader	-311	308	0,9
Avskrivningskorrigerering av immateriella tillgångar		18	
Försäkringstekniskt bidrag	107	136	-20,8
Sänkningen av diskonteringsräntan	-136		
Placeringsintäkter och -kostnader	307	2	-
Övriga intäkter och kostnader	-23	-31	-
Resultat före skatt	255	106	139,4
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-65	23	
Resultat före skatt	190	130	46,6

Vid beräkningen av skadeförsäkringens nyckeltal används Skadeförsäkringsbolagens rörelsevisa kostnader, som inte redovisas enligt samma principer i koncernens resultaträkning.

Koncernbokslut, IFRS

Bokslutskalkyler

Koncernens resultaträkning

Mn €	Not	2019	2018
Räntenetto	4	295	274
Försäkringsnetto	5	402	548
Provisionsintäkter, netto	6	-28	-23
Nettointäkter från placeringsverksamhet	7	450	200
Övriga rörelseintäkter	8	47	47
Intäkter totalt		1 165	1 046
Personalkostnader*	9	184	159
Avskrivningar och nedskrivningar	10	63	83
Övriga rörelsekostnader	11	386	369
Kostnader totalt		632	611
Nedskrivningar av fordringar	12	-51	-13
OP-bonus till ägarkunder		-4	-2
Tillfälligt undantag (overlay approach)	13	-66	19
Resultat före skatt		412	439
Inkomstskatter	14	79	87
Periodens resultat		332	352
Fördelning:			
Periodens resultat hänförligt till moderföretagets ägare		328	346
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		5	7
Periodens resultat		332	352

* I slutet av 2018 överförde OP Gruppen merparten av skötseln av det lagstadgade arbetspensionsskyddet och försäkringsbeståndet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Överföringen minskade OP Företagsbankskoncernens pensionskostnader 2018 och förbättrade resultatet före skatt med 34 miljoner euro.

Koncernens rapport över totalresultat

Mn €	Not	2019	2018
Periodens resultat		332	352
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	31	-6	23
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde	33	35	-141
Säkring av kassaflöde	33	0	-2
Tillfälligt undantag (overlay approach)	33	66	-19
Omräkningsdifferenser		0	0
Inkomstskatt			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	25	1	-5
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde	33	-7	28
Säkring av kassaflöde	33	0	0
Tillfälligt undantag (overlay approach)	33	-13	4
Periodens totalresultat		409	241
Fördelning av periodens totalresultat:			
Periodens totalresultat hänförligt till moderföretagets ägare		404	234
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		5	7
Periodens totalresultat		409	241

Koncernens balansräkning

Mn €	Not	31.12.2019	31.12.2018
Kontanta medel	15	11 914	12 239
Fordringar på kreditinstitut	16	9 126	9 726
Derivatinstrument	17	4 874	3 663
Fordringar på kunden	18	23 829	22 351
Investeringsstillgångar	19	17 174	16 353
Immateriella tillgångar	21	709	722
Materiella tillgångar	22	114	117
Övriga tillgångar	24	1 334	1 489
Skattefordringar	25	51	65
Tillgångar totalt		69 126	66 725
Skulder till kreditinstitut	26	15 334	15 575
Derivatinstrument	27	3 882	3 287
Skulder till kunder	28	15 503	16 422
Försäkringsskuld	29	3 234	3 157
Skuldebrev emitterade till allmänheten	30	22 726	20 338
Avsättningar och övriga skulder	31	2 148	1 897
Skatteskulder	25	452	421
Efterställda skulder	32	1 474	1 482
Skulder totalt		64 752	62 577
Eget kapital	33		
Hänförligt till moderföretagets ägare			
Aktiekapital		428	428
Fonden för verkligt värde		70	-12
Övriga fonder		1 093	1 093
Ackumulerade vinstmedel		2 710	2 559
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	42	74	80
Eget kapital totalt		4 374	4 147
Skulder och eget kapital totalt		69 126	66 725

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital

Eget kapital som hör till ägare							
Mn €	Aktie- kapital	Fonden för verkligt värde*	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel	Total	Hänförligt till innehav utan bestäm- mande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 31.12.2017	428	164	1 093	2 404	4 089	60	4 149
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018		-46		2	-45		-45
Eget kapital 1.1.2018	428	118	1 093	2 406	4 044	60	4 104
Periodens totalresultat		-129		364	234	7	241
Periodens resultat				346	346	7	352
Övrigt totalresultat		-129		18	-111		-111
Vinstutdelning				-211	-211	-13	-224
Övriga			0	0	0	26	26
Eget kapital 31.12.2018	428	-12	1 093	2 559	4 067	80	4 147

Eget kapital som hör till ägare							
Mn €	Aktie- kapital	Fonden för verkligt värde*	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel	Total	Hänförligt till innehav utan bestäm- mande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2019	428	-12	1 093	2 559	4 067	80	4 147
Periodens totalresultat		81		323	404	5	409
Periodens resultat				328	328	5	332
Övrigt totalresultat		81		-5	77		77
Vinstutdelning				-173	-173	-11	-184
Övriga			0	0	0	1	1
Eget kapital 31.12.2019	428	70	1 093	2 710	4 299	74	4 374

* Not 33

Koncernens kassaflödesanalys

Mn €	Not	2019	2018
Kassaflöde från rörelsen			
Periodens resultat		332	352
Justeringar i periodens resultat		249	-124
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar		-1 482	-2 656
Fordringar på kreditinstitut	16	471	-66
Derivatinstrument	17	-53	-89
Fordringar på kunder	18	-1 503	-2 264
Investeringsstillgångar	19	-433	-381
Övriga tillgångar	24	36	144
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder		-1 110	-1 027
Skulder till kreditinstitut	26	-414	1 470
Derivatinstrument	27	5	-7
Skulder till kunder	28	-918	-2 415
Försäkringsskuld	29	-14	58
Avsättningar och övriga skulder	31	231	-133
Betald inkomstskatt		-53	-85
Erhållna utdelningar		32	39
A. Kassaflöde från rörelsen totalt		-2 032	-3 500
Kassaflöde från investeringar			
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten		0	67
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	21,22	-42	-45
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	21,22	4	1
B. Kassaflöde från investeringar totalt		-39	23
Kassaflöde från finansiering			
Efterställda skulder, minskningar	32		-50
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	30	27 587	27 007
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	30	-25 795	-23 489
Betalda utdelningar		-173	-211
Leasingskulder	23	-3	
C. Kassaflöde från finansiering totalt		1 617	3 258
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)		-453	-219
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden		13 355	13 575
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden		12 902	13 355
Erhållna räntor		1 097	1 189
Betalda räntor		763	-914

Mn €	2019	2018
Justeringar i periodens vinst		
Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar		
Nedskrivningar av fordringar	51	13
Orealiserade nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	124	28
Förändring av verkligt värde för handel	165	-139
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	-31	-34
Förändring av övriga placeringars verkliga värde	-166	-84
Förmånsbestämda pensionsplaner	0	-34
Avskrivningar och nedskrivningar	63	83
Andel av intresseföretagens resultat	-1	-1
Betald inkomstskatt	53	85
Erhållna utdelningar	-32	-39
Övriga	23	13
Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar		-17
Justeringar totalt	249	-124
Likvida medel		
Kontanta medel	15	11 914
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut		988
Totalt	12 902	13 355

Segmentrapportering

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut beslöt 6.6.2018 om en ny arbetsfördelning för direktionen vid OP Gruppens centralinstitut, vilket förändrade segmentstrukturen från början av 2019. OP Företagsbanken inledde rapporteringen i enlighet med de nya segmenten i delårs- och bokslutsrapporteringen från och med den första delårsrapporten 2019. Segmentuppgifterna för jämförelseåret 2018 har justerats att motsvara den nya segmentindelningen.

OP Företagsbankskoncernens rörelsesegment är Företagsbank och Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Övrig rörelse". Segmentrapporteringen följer principerna för upprättande av koncernbokslutet. Segmentindelningen och presentationen baserar sig på ledningens rapportering. Segmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet resultat före skatt.

Företagsbank

Företagsbank tillhandahåller företags- och samfundskunder finansierings- och kassahanteringstjänster samt tjänster för finansiering av utrikeshandeln. Till tjänsteutbudet hör också skuldemissioner, corporate finance-tjänster, custody-, aktie-, valuta-, penningmarknads- och derivatprodukter samt placeringsanalys. I Estland, Lettland och Litauen har OP Företagsbanken filialer och dotterbolag som erbjuder finansbolagsprodukter. Affärsrörelsens nettointäkter består till största delen av räntenetto, provisionsintäkter och nettointäkter från placeringsverksamheten. Kostnaderna utgörs till största delen av personalkostnader och ICT-kostnader. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

Försäkring

Segmentet Försäkring erbjuder skadeförsäkringstjänster och verksamheten bedrivs i Finland av två bolag. Pohjola Försäkring Ab är ett allround-skadebolag och A-Försäkring Ab koncentrerar sig på skadeförsäkring för den yrkesmässiga trafiken. Till skadeförsäkringens produkter hör skadeförsäkringar som säljs till företags- och privatkunder. Affärsrörelsens nettointäkter består till största delen av försäkringsnettot och nettointäkterna från placeringsverksamheten. De mest betydande riskerna i skadeförsäkringsrörelsen är försäkringsriskerna och placeringsriskerna.

Till Försäkring hör också Pohjola Sjukhus Ab som driver fem sjukhus. Sjukhusens verksamhet har koncentrerats till ortopedi och idrottsklinikverksamhet. Resultatet från Pohjola Sjukhusen uppkommer av läkararvoden samt av faktureringen för ingrepp och diagnostik.

I koncernen förekommer risker med anknytning till personalens lagstadgade förmånsbestämda pensionsplaner endast i segmentet Försäkring. Riskerna i anslutning till dem är dock måttfulla.

Övrig rörelse

Övrig rörelse omfattar funktioner som stöder OP Gruppen och dess affärsrörelse såsom centralbanken och likviditetsreserven. Övrig rörelse ansvarar också för finansieringen av medlemskreditinstitutet och centralinstitutskoncernen samt för hanteringen av deras likviditet. Den ansvarar också för gruppens marknadsupplåning tillsammans med OP-Bostadslånebanken Abp. Affärsområdets nettointäkter består till största delen av räntenettot och nettointäkterna från placeringsverksamheten. De viktigaste riskerna är marknadsriskerna och kreditrisken. Dessutom redovisas intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten bland Övrig rörelse.

Principer för upprättande av segmentrapporteringen

Segmentrapporteringen följer principerna för upprättande av koncernbokslutet. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar".

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapitalkraven enligt kapitaltäckningsanalysen har fördelats på rörelsesegmenten. Kapital har allokerats till segmentet Företagsbank så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 22 procent (21). Till segmentet Försäkring har allokerats kapital så att Försäkrings solvensprocent (SII) är 120 (120). Allokeringen av kapital inverkar på den koncerninterna ränta som segmentet betalar. Allokeringen av eget kapital till rörelsesegmenten görs med OP Gruppens centralbank som ingår i Övrig rörelse, varvid resultateffekten av eget kapital som överskrider den målsatta nivån visas i Övrig rörelses resultat.

Resultatet 2019, mn €	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelsen	Koncern- elimineringar	Koncernen totalt
Räntenetto	383	-19	-64	-5	295
- varav interna nettoresultat före skatt	-3	-14	17		
Försäkringsnetto		402		-1	402
Provisionsintäkter, netto	11	-36	-2	-1	-28
Nettointäkter från placeringsverksamhet	115	308	26	1	450
Övriga rörelseintäkter	26	16	7	-2	47
Intäkter totalt	536	671	-33	-8	1 165
Personalkostnader	58	125	1	0	184
Avskrivningar och nedskrivningar	14	47	1	0	63
Övriga rörelseintäkter	148	230	16	-8	386
Kostnader totalt	220	403	18	-8	632
Nedskrivningar av fordringar	-51	0	0		-51
OP-bonus till ågarkunder	-2	-2			-4
Tillfälligt undantag (overlay approach)		-66			-66
Resultat före skatt	262	200	-50		412

I Baltikum var nettointäkterna totalt 11 miljoner euro.

Resultatet 2018, mn €	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelsen	Koncern- elimineringar	Koncernen totalt
Räntenetto	349	-17	-54	-4	274
- varav interna nettoresultat före skatt	-1	-12	13		
Försäkringsnetto		549		-1	548
Provisionsintäkter, netto	21	-41	-1	-1	-23
Nettointäkter från placeringsverksamhet	162	9	27	1	200
Övriga rörelseintäkter	19	23	6	-2	47
Intäkter totalt	552	522	-21	-7	1 046
Personalkostnader	30	124	5	0	159
Avskrivningar och nedskrivningar	16	65	2	0	83
Övriga rörelseintäkter	134	230	12	-7	369
Kostnader totalt	180	419	20	-7	611
Nedskrivningar av fordringar	-12	0	-1		-13
OP-bonus till ågarkunder		-2			-2
Tillfälligt undantag (overlay approach)		19			19
Resultat före skatt	361	120	-42		439

I Baltikum var nettointäkterna totalt 10 miljoner euro.

Balansräkning 31.12.2019, mn €	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelsen	Koncern- elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	19	617	11 891	-613	11 914
Fordringar på kreditinstitut	124	12	9 023	-33	9 126
Derivatinstrument	4 384	23	468	0	4 874
Fordringar på kunder	24 502	0	111	-784	23 829
Investeringsstillgångar	1 005	3 503	12 699	-34	17 174
Immateriella tillgångar	45	645	19		709
Materiella tillgångar	1	111	2		114
Övriga tillgångar	339	684	321	-10	1 334
Skattefordringar	0	11	40		51
Tillgångar totalt	30 418	5 606	34 576	-1 474	69 126
Skulder till kreditinstitut	757		15 361	-784	15 334
Derivatinstrument	3 657	38	195	-8	3 882
Skulder till kunder	11 349	136	4 664	-646	15 503
Försäkringsskuld		3 234			3 234
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 441		21 318	-34	22 726
Avsättningar och övriga skulder	764	388	998	-2	2 148
Skatteskulder	2	95	355	0	452
Efterställda skulder	9	135	1 329		1 474
Skulder totalt	17 979	4 026	44 221	-1 474	64 752
Eget kapital					4 374

I Baltikum var nettotillgångarna 44 miljoner euro.

Balansräkning 31.12.2018, mn €	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelsen	Koncern- elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	19	249	12 199	-227	12 239
Fordringar på kreditinstitut	116	15	9 614	-18	9 726
Derivatinstrument	3 448	32	185	-3	3 663
Fordringar på kunder	23 009	0	21	-679	22 351
Investeringsstillgångar	878	3 633	11 878	-35	16 353
Immateriella tillgångar	52	646	23		722
Materiella tillgångar	0	114	2	0	117
Övriga tillgångar	-180	749	1 116	-197	1 489
Skattefordringar	0	12	53		65
Tillgångar totalt	27 341	5 451	35 092	-1 159	66 725
Skulder till kreditinstitut	606		15 647	-679	15 575
Derivatinstrument	3 025	11	259	-9	3 287
Skulder till kunder	11 442	136	5 089	-246	16 422
Försäkringsskuld		3 157			3 157
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 011		19 362	-34	20 338
Avsättningar och övriga skulder	609	561	919	-192	1 897
Skatteskulder	1	67	353	0	421
Efterställda skulder	-24	135	1 371		1 482
Skulder totalt	16 670	4 067	43 000	-1 159	62 577
Eget kapital					4 147

I Baltikum var nettotillgångarna 34 miljoner euro.

Noter till koncernbokslutet

Innehållsförteckning

1. Principer för upprättandet av koncernbokslutet
2. Principer för riskhantering och kapitalutvärdering
3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet

Noter till resultaträkningen

4. Räntenetto
5. Försäkringsnetto
6. Provisionsintäkter, netto
7. Nettointäkter från placeringsverksamhet
8. Övriga rörelseintäkter
9. Personalkostnader
10. Avskrivningar och nedskrivningar
11. Övriga rörelsekostnader
12. Nedskrivningar av fordringar
13. Tillfälligt undantag (overlay approach)
14. Inkomstskatt

Noter angående tillgångar

15. Kontanta medel
16. Fordringar på kreditinstitut
17. Derivatinstrument
18. Fordringar på kunder
19. Investeringsstillgångar
20. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden
21. Immateriella tillgångar
22. Materiella tillgångar
23. Leasingavtal
24. Övriga tillgångar
25. Skattefordringar och skatteskulder

Noter angående skulder och eget kapital

26. Skulder till kreditinstitut
27. Derivatinstrument
28. Skulder till kunder
29. Försäkringsskuld
30. Skuldebrev emitterade till allmänheten
31. Avsättningar och övriga skulder
32. Efterställda skulder
33. Eget kapital

Övriga noter till balansräkningen

34. Ställda säkerheter
35. Erhållna finansiella säkerheter
36. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
37. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Noter angående ansvarsförbindelser och derivat

- 38. Åtaganden utanför balansräkningen
- 39. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar
- 40. Derivatinstrument
- 41. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Övriga noter

- 42. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter
- 43. Närståendetransaktioner
- 44. Rörliga ersättningar
- 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev
- 46. Händelser efter balansdagen

Noter till riskhanteringen

- 47. Länderfördelning för OP Företagsbankskoncernens exponeringar

Företagsbankrörelsens och övrig rörelses riskposition

- 48. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
- 49. Utvecklingen av kreditförluster och nedskrivningar
- 50. Erhållna säkerheter per säkerhetsslag
- 51. Upplåningens struktur
- 52. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid
- 53. Likviditetsreserven
- 54. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning
- 55. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys

Försäkringsrörelsens riskposition

- 56. Skadeförsäkringsrörelsens riskhanteringsförmåga
- 57. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet
- 58. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning
- 59. Storskadeutvecklingen
- 60. Försäkringsrörelsens lönsamhet
- 61. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär
- 62. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden
- 63. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar
- 64. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker
- 65. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition
- 66. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk
- 67. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk

Kapitaltäckning

- 68. Kapitalbas
- 69. Kapitalbaskravet
- 70. Nyckeltal för kapitaltäckningen
- 71. Företagsexponeringar branschvis
- 72. Derivatinstrument och motpartsrisken

Not 1. Principer för upprättandet av OP Företagsbankskoncernens bokslut

Allmänt

OP Företagsbankskoncernen (OP Företagsbanken) är den ledande skadeförsäkraren och en av de främsta företagsbankerna i Finland. OP Företagsbanken har en etablerad och bred kundkår som består av företag och institutioner till vilka OP Företagsbanken erbjuder ett vältäckande urval av bank- och skadeförsäkringstjänster. Dessutom erbjuder OP Företagsbanken skadeförsäkringstjänster för privatkunder. OP Företagsbanken fungerar också som centralbank för OP Gruppens andelsbanker.

OP Företagsbanken Abp hör till OP Gruppen, som består av 147 andelsbanker och deras centralinstitut OP Andelslag samt dess dotterföretag. OP Gruppens medlemskreditinstitut utgörs av OP Företagsbanken Abp, Helsingforsnejdens Andelsbank, OP-Kortbolaget Abp och OP Andelslags medlemsandelsbanker.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ansvarar medlemskreditinstituten, inklusive OP Företagsbanken, och OP Andelslag i sista hand solidariskt för varandras skulder och förbindelser. Om kapitalbasen i ett medlemskreditinstitut på grund av förluster minskar så att de i lagen uppställda förutsättningarna för likvidation uppfylls, har OP Andelslag rätt att ta ut extra avgifter av medlemskreditinstituten på basis av den sammanräknade omslutningen i de balansräkningar som senast fastställts.

OP Företagsbankens hemort är Helsingfors och dess registrerade gatuadress är Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors. OP Företagsbankens registrerade postadress är PB 308, 00013 OP. En kopia av OP Företagsbankskoncernens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från bolagets kontor.

OP Företagsbankens moderbolag är OP Andelslag och OP Företagsbankskoncernens uppgifter konsolideras i OP Andelslags koncernbokslut.

En kopia av OP Andelslags bokslut kan fås på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors. OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på adressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

OP Företagsbankens styrelse godkände att bokslutskommunikén offentliggörs 4.2.2020 och styrelsen godkände bokslutet 4.2.2020.

1 Grund för upprättande av bokslutet

Koncernbokslutet har upprättats enligt internationella IFRS-standarder (International Financial Reporting Standards). Vid upprättandet av bokslutet iaktas de IAS- och IFRS-standarder samt de SIC- och IFRIC-tolkningar, som gällde 31.12.2019. Med de internationella redovisningsstandarderna avses de

standarder och tolkningar som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1606/2002. OP Företagsbankens noter beaktar också de krav i finländsk bokföringslagstiftning och bolagslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna.

OP Företagsbanken började 2019 tillämpa följande standarder och tolkningar:

- IFRS 16 "Leasingavtal" från och med 1.1.2019. OP Gruppen tillämpade vid övergången en begränsat retroaktiv metod, varvid jämförelseuppgifterna inte justerades och den ackumulerade effekten av övergången redovisades som en justering av balanserade vinstmedel under eget kapital 1.1.2019. Effekterna av övergången till standarden IFRS 16 redogörs för i not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet.
- IASB offentliggjorde i september 2019 dokumentet Referensräntereform, med vilket standarderna IFRS 9, IAS 39 och IFRS 7 ändrades. Europeiska unionen godkände ändringarna 15.1.2020, och de ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2020 eller senare. Det är tillåtet att tillämpa ändringarna tidigare. OP Företagsbanken tillämpade ändringarna i standarden IAS 39 redan under räkenskapsperioden 2019. Effekterna av övergången redogörs för i not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet.
- Årliga förbättringar av IFRS-standarderna 2015–2017 (tillämpas främst på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2019 eller senare). Genom förfarandet med årliga förbättringar samlas mindre ändringar i standarderna till en enda helhet som sätts i kraft en gång per år. Följderna av ändringarna varierar från standard till standard, men de är inte betydande.
- Ändring av standarden IFRS 9 Finansiella instrument från och med 1.1.2019: "Rätt till förtida inlösen med negativ ersättning". Ändringen tillåter att vissa finansiella tillgångar med rätt till förtida inlösen värderas till upplupet anskaffningsvärde. Ändringen har inte haft någon väsentlig inverkan på OP Företagsbankens bokslut.
- Ny tolkning av IFRIC 23, som trädde i kraft 1.1.2019. Ändringen har inte haft någon väsentlig inverkan på OP Företagsbankens bokslut.

OP Företagsbankskoncernens bokslut är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, säkringsobjekt vid säkring av verkligt värde (för den risk som säkras), derivatinstrument och förvaltningsfastigheter.

Uppgifterna i bokslutet anges i miljoner euro. Då det för en post i en tabell i noterna anges en nolla, betyder det att posten har ett saldo, men att det är avrundat till noll. Då ingenting anges för en post (posten är tom), är saldot för posten noll.

OP Företagsbankskoncernens information om kapitaltäckning enligt Pelare 3 som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 publiceras separat i OP-sammanslutningens kapitaltäckningsrapport. I OP Företagsbankskoncernens bokslut finns ett sammandrag av kapitaltäckningen.

2 Användningen av bedömningar

Upprättandet av bokslutet enligt IFRS-standarderna förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna. De redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och övervägning behandlas detaljerat nedan i avsnittet 18 "Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna".

3 Konsolideringsprinciper

I koncernbokslutet ingår moderbolaget, OP Företagsbanken Abp, och dotterbolag, i vilka moderbolaget har bestämmande inflytande. OP Företagsbankskoncernen har bestämmande inflytande över ett företag när den är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning genom sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande över företaget (medräknat strukturerade företag). Största delen av dotterföretagen ägs helt av koncernen, varvid koncernens bestämmande inflytande baserar sig på rösträtten.

OP Företagsbanken fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. De fonder som klassificerats som strukturerade företag har konsoliderats i koncernens bokslut då koncernens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Förändringarna i bestämmande inflytande i de fondplaceringar som konsolideras i koncernen följs upp kvartalsvis. Vid granskningen av det bestämmande inflytandet beaktas placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamheter samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter.

Då koncernens bestämmande inflytande upphör värderas det återstående innehavet enligt det verkliga värdet på den dag då inflytandet upphört och förändringen i det bokförda värdet resultatförs. Det här verkliga värdet används som ursprungligt bokfört värde då det återstående innehavet senare behandlas som intresseföretag, samarbetsarrangemang eller finansiella tillgångar. Dessutom behandlas belopp i ifrågavarande fond som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat som om koncernen direkt hade överlåtit de tillgångar och skulder som ansluter sig till dem. Det här kan medföra att belopp som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

Koncerninterna aktieinnehav har eliminerats enligt förvärvsmetoden. Det vederlag som getts och de tillgångar och övertagna skuldåtaganden i ett förvärvat bolag som kan särskiljas har värderats till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Den andel av anskaffningsvärdet som överskrider nettotillgångarna redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet är mindre än det verkliga värdet av nettotillgångarna, resultatförs differensen.

Utgifter i anslutning till förvärv kostnadsförs då de realiserats. En eventuell tilläggsköpesumma värderas till verkligt värde och klassificeras antingen som skuld eller eget kapital. En tilläggsköpesumma som klassificerats som skuld värderas till verkligt värde via resultatet på rapportperiodens slutdag.

Intresseföretag där OP Företagsbanken innehar över 20–50 procent av det röstetal som aktiestocken medför och i vilka OP Företagsbanken har betydande inflytande, men inte bestämmande inflytande, konsolideras i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmetoden. Då kapitalandelsmetoden tillämpas redovisas en placering vid första redovisningstillfället enligt anskaffningsvärde och den ökas eller minskas genom att redovisa placerarens andel av vinsten eller förlusten för tiden efter placeringsobjektets anskaffningstidpunkt. Om koncernens andel av intresseföretagets förlust är större än placeringens bokförda värde, redovisas placeringen i balansräkningen till nollvärde och förluster som överstiger det bokförda värdet konsolideras inte, om koncernen inte förbundit sig till att uppfylla intresseföretagets förpliktelser. De kapitalinvesteringsfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 9 på det sätt som standarden IAS 28 tillåter.

Ett samarbetsarrangemang är ett arrangemang över vilket två eller fler parter har gemensamt bestämmande inflytande. Med gemensamt bestämmande inflytande avses att två eller flera parter i avtal reglerat att gemensamt utöva det bestämmande inflytandet över ett samarbetsarrangemang. Ett sådant inflytande föreligger endast när beslut om relevanta åtgärder kräver samtycke från samtliga parter som utövar det bestämmande inflytandet. Ett samarbetsarrangemang är antingen en gemensam verksamhet eller ett joint venture. Ett joint venture är ett arrangemang genom vilket koncernen har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. En gemensam verksamhet är ett arrangemang genom vilket koncernen har rätt till de tillgångar och har förpliktelser avseende de skulder som rör arrangemanget. Fastighetsbolagen konsolideras i OP Företagsbankskoncernens bokslut som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter och skulder som motsvarar koncernens innehav.

Dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras i koncernbokslutet från den tidpunkt då koncernen har fått bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande och företag som avyttrats konsolideras på motsvarande sätt tills det bestämmande inflytandet eller det betydande inflytandet upphör.

Koncerninterna transaktioner, fordringar, skulder och vinstutdelningar elimineras då koncernbokslutet upprättas.

3.1 Innehav utan bestämmande inflytande

Fördelningen av räkenskapsperiodens resultat mellan moderbolagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande presenteras i resultaträkningen och fördelningen av totalresultatet presenteras i den separata rapporten över totalresultat.

Räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet hänförs till innehav utan bestämmande inflytande också i de fall där det leder till att innehavet utan bestämmande inflytande blir negativt. Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande presenteras i balansräkningen som en del av det egna kapitalet. Om ett placeringsobjekts kapital inte uppfyller kraven för eget kapital i IAS 32, ska som skuld redovisas vilken andel av nettotillgångarna som utgörs av innehav utan bestämmande inflytande.

Innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till det objekt som förvärfvas kan värderas till antingen det verkliga värdet eller som en relativ andel av nettotillgångarna hos det objekt som förvärfvas. Värderingsprincipen fastställs separat för varje förvärfv.

4 Poster i utländsk valuta

Koncernbokslutet upprättas i euro, som är den funktionella valutan och rapportvalutan för koncernens moderbolag. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens mittkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller -förluster på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet.

5 Finansiella instrument

5.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat

marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris, baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågavarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för olikvida produkter är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell som använder marknadspris, dvs. Day 1 profit/loss, periodiseras i resultaträkningen enligt avtalets löptid eller en kortare tid med beaktande av produktens struktur och motpart. Den operativiserade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden. I OP

Företagsbankens balansräkning ingår inte betydliga olikvida finansiella tillgångar.

redovisade nettovärdet av den förväntade kreditförlusten).

5.2 Finansiella tillgångar och skulder

5.2.1. Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter.

Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument och som redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 omfattar t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

De förväntade kreditförlusterna ska inkluderas i de uppskattade kassaflödena vid beräkningen av den kreditjusterade effektivräntan för finansiella tillgångar som anses vara kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (s.k. "POCI").

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång med undantag av följande:

- köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar, för vilka tillämpas kreditjusterad effektivränta på en finansiell tillgångs upplupna anskaffningsvärde
- finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar (eller som befinner sig i steg 3). För de här finansiella tillgångarna ska effektivräntan tillämpas på den finansiella tillgångens upplupna anskaffningsvärde (dvs. efter avdrag av det

5.2.2. Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

5.3. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

OP Företagsbanken klassificerar finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet (FVTPL)
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI)
- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

5.3.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- OP Företagsbankens affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar
- egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska OP Företagsbanken klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående

kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från placeringsverksamheten. Räntan beräknad enligt effektivräntemetoden tas upp i ränteintäkter eller nettointäkter från placeringsverksamheten (försäkringsbolagens placeringar).

- 3) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet. Ränteintäkterna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel redovisas bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur OP Företagsbanken förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. OP Företagsbankens affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar OP Företagsbanken kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella tillgångar som innehas i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas. Till exempel innehas företagskrediter som OP Företagsbanken beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden. Dessutom är målet med affärsmodellen för OP Företagsbankens likviditetsreservportfölj att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar.

Ändring i affärsmodellen

Ändringar i affärsmodellen förväntas ske sällan till följd av interna eller externa förändringar, och de måste vara betydande med tanke på OP Företagsbankens verksamhet. OP Andelslags styrelse bestämmer om ändringar i affärsmodellen. Affärsmodellen ändras då OP Företagsbanken förvärvar eller avyttrar ett affärsområde eller avvecklar affärsområdets verksamhet. En förändring i affärsmodellen dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt av respektive affärsenhet. Ekonomi och Riskhantering ska behandla den för att klarlägga hurdana effekter den kan ha på bokföringen (inkl. effekterna på ECL). En förändring i målet för ett företags affärsmodell måste genomföras före den dag då klassificeringen ändras.

Ändringen i klassificeringen ska tillämpas prospektivt från ändringsdagen för klassificeringen. Ändringsdagen för klassificeringen är den första dagen i den rapporteringsmånad som följer efter det att beslutet om att ändra klassificeringen har fattats. Tidigare rapportperioder justeras inte retroaktivt.

I följande tabell presenteras effekterna på bokföringen av ändringarna av olika klassificeringar:

Ursprunglig värderingskategori	Ny värderingskategori	Bokföringseffekt
Upplupet anskaffningsvärde	FVTPL	Det verkliga värdet fastställs på ändringsdagen för klassificeringen. Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i resultatet.
FVTPL	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt redovisat bruttovärde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
Upplupet anskaffningsvärde	FVOCI	Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i övrigt totalresultat. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.

FVOCI	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt upplupet anskaffningsvärde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska dock tas bort från det egna kapitalet och redovisas som en justering av det verkliga värdet för en finansiell tillgångspost på ändringsdagen för klassificeringen. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVTPL	FVOCI	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
FVOCI	FVTPL	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet på ändringsdagen för klassificeringen.

Egenskaperna hos kassaflödena

Då OP Företagsbankens affärsmodell är en annan än handel, bedömer OP Företagsbanken om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I

ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av OP Företagsbankens finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som OP Företagsbanken beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan inbegripa ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med Bloombergs SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas utan ytterligare undersökningar (resultaten pass/fail) eller till att kassaflödesegenskaperna före klassificeringsbeslutet undersöks enligt OP:s interna anvisningar (resultat "further review required"). Metoden identifierar ur avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-definitionen uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificeringen tillämpas framåtriktat från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

5.3.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet.

5.3.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Då måste ett anstånd – till exempel amorteringsfrihet – ges till lånevillkoren på grund av den försvagade betalningsförmågan för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i

sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar OP Företagsbanken bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. OP Företagsbanken klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrad finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då OP Företagsbanken överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

5.3.4 Försäkringsbolags finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via resultatet, om de inte värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. OP Företagsbanken kan uttryckligen värdera finansiella tillgångar till verkligt värde via resultatet (alternativet verkligt värde) då det eliminerar eller minskar den s.k. bokföringsmässiga asymmetrin mellan värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder med kopplingar till dem.

5.3.5 Tillfälligt undantag

Egetkapitalinstrument och fondplaceringar med kopplingar till placeringsverksamheten i OP Gruppens skadeförsäkring klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. På en betydande del av de här egetkapitalinstrumenten tillämpar OP Gruppen ett tillfälligt undantag (s.k. overlay approach), som återställer resultateffekterna av de här instrumenten till en nivå som motsvarar den nuvarande standarden IAS 39. De här placeringarna behandlas på samma sätt som de finansiella tillgångar som kan säljas som avses i standarden IAS 39. Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Tillämpningen av det tillfälliga undantaget upphör senast då standarden IFRS 17 Försäkringsavtal träder i kraft. Syftet med det tillfälliga undantaget är att sammanjämka den tillfälliga resultatvolatiliteten som följer av att standarderna

IFRS 9 och IFRS 17 träder i kraft vid olika tidpunkter genom att investeringar enligt standarden IFRS 9 värderas till verkligt värde via resultatet medan försäkringsskulden i anslutning till dem ännu inte kan värderas till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 17.

Enligt standarden IAS 39 bokförs finansiella tillgångar som kan säljas vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Värdeförändringar bokförs i övrigt totalresultat, varifrån de bokförs i resultaträkningen, då tillgångsposten tas bort från balansräkningen eller då det finns objektiva belägg för att dess värde har sjunkit. I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde.

Om ett värdepappers marknadsvärde ytterligare sjunker efter att en nedskrivning gjorts, redovisas en nedskrivning i resultaträkningen. Om det verkliga värdet av ett egetkapitalinstrument senare stiger, redovisas värdestegringen bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat.

5.4 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen. Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

- ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall,
- pengarnas tidsvärde, och
- rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

5.4.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: fallerande avtal, för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Definition på fallissemang (default)

OP Företagsbanken tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition på fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna (IRB). Fallissemang bedöms med OP Företagsbankens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen på fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som insolvent då det är sannolikt att kunden inte betalar sina kreditförpliktelser helt och hållet utan att OP Företagsbanken vidtar åtgärder (t.ex. realiserar säkerheter), eller senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Definitionen på fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentet och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR).

Kundens fallissemang upphör då den inte längre uppfyller definitionen på fallissemang. Efter det återförs betalningsbeteendeklassen med 6 månaders fördröjning.

Betydande öknings av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydlig ökning i kreditrisken bedöms med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd betraktas som ett kvalitativt kriterium. De övriga kvalitativa kriterierna består av olika mätare av kreditrisk (t.ex. kovenantbrott) och de beaktas i klassificeringsmodellerna eller i bedömningen av klassen för betalningsbeteendet.

OP Företagsbanken har för att fastställa betydande öknings av kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla rimliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånet återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrids, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske

enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas på de svagaste ratingklasserna den absoluta gränsen för ratingklasser.

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar eller en kredit har beviljats anstånd.

Då OP Företagsbanken bedömer om kreditrisken ökat betydligt har den inte tillämpat övergångsbestämmelsen om motbevisbar presumtion enligt standarden IFRS 9 på avtal, för vilka det inte är möjligt att beräkna ett ursprungligt PD för hela löptiden utan orimliga kostnader och arbetsinsatser.

OP Företagsbanken följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

5.4.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtalsspecifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlustandelen vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders åtaganden. Dessutom används för de största företagsexponeringarna i steg 3 en kassaflödesbaserad ECL-beräkningsmetod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

5.4.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang nedan. LGD beskriver förlustandelen vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets

ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimatet beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag) och säkerhetstyp. De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Avtalets ansvar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter (t.ex. kreditkort) utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt ca 15 år.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Företagsbankens ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är de samma som också annars används i OP Företagsbankens ekonomiska årsplanering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 5 år och de har extrapolerats till 30 år med produktionsfunktioner. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxt, arbetslöshetsgrad, ökning i investeringar, inflation, förändring i inkomstnivå och 12 mån. euribor. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. Sannolikheten för fallissemang har beräknats också för scenarierna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. OP Företagsbanken har analyserat att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-kalkyleringen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed OP Företagsbankens bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

5.4.2.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

För de största företagsexponeringarna i steg 3, vilka omfattas av R-ratingmodellen beräknas ECL som en kundspecifik bedömning från egna medarbetare med en kassaflödesbaserad metod. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem ska man ta ställning till hur marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig. I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver förändringar i de makroekonomiska variablerna (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade kreditförlust beräknas utifrån dem. Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen.

5.4.3 Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat resultatförs och justerar fonden för verkligt värde.

OP Företagsbanken använder två olika modeller för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev. Den primära modellen är Bloombergs modell. På de obligationslån som Bloombergs modell inte stöder vid respektive tidpunkt för fastställande av ECL tillämpas OP:s egen ratingbaserade modell.

5.4.3.1 Bloombergs modell

De förväntade kreditförlusterna beräknas köppostspecifikt med formeln $PD \times LGD \times EAD$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen.

Som grund för sannolikheten för fallissemang (PD) används för börsnoterade bolag Mertons distance-to-default (DD)-modell, vars resultat ändras till PD-värde på basis av modellens historiska utfall.

Talet justeras med nyckeltal som tagits från bolagens bokslutsuppgifter och som beskriver balansräkningens stabilitet, likviditetsrisk och resultatkapacitet. Nyckeltalen har normaliserats enligt den uppskattade effekten av posterna utanför balansräkningen.

Då det gäller privata bolag baserar sig PD-modelleringen på nyckeltal som samlats in ur de bokslutsuppgifter som finns tillgängliga och den genomsnittliga risk som modellerats för sektorn.

Definitionen på fallissemang motsvarar den definition på fallissemang som de internationella tillsynsmyndigheterna kräver och den omfattar konkurser, uteblivna betalningar, problematiska omstruktureringar och statlig tvångsinlösen.

LGD-modellens återhämtningsandel baserar sig på de historiska återhämtningsandelarna för fallissemang. Återhämtningsandelen fastställs utifrån köpesumman för den fallerande fordran och i den beaktas företrädesrätten till betalningar, emittentens kreditvärdighet, branschens karaktär, konjunkturcykel, säkerhetstyp, område osv.

5.4.3.2 Den ratingbaserade modellen

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporttidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baserar sig på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placeringsslag/säkerhetsslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

5.4.3.3 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

I båda beräkningsmodellerna konstateras med enhetliga kriterier att kreditrisken ökat betydligt, likaså överföringarna till steg 3.

Till steg 2 överförs placeringar, vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

5.4.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som OP Företagsbanken tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar revolverande krediter, till exempel kreditkort och konton med kredit, både ett lån och ett outnyttjat åtagande. Dessutom är OP Företagsbanken säljarpart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och

finansiella garantiavtal ska det datum då OP Företagsbanken blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder OP Företagsbanken.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter beviljas EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där OP Företagsbanken har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det outnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

5.4.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokförda värde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en outnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och OP Företagsbanken inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

5.4.6 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska dess redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivas ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammantråde har hållits, skuldsaneringen eller företagssaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen redovisas som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

5.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut.

5.6. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivatskulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Dessutom värderas skulderna för av försäkringsbolag beviljade placeringsavtal utan rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

OP Företagsbanken har inte vid det första redovisningstillfället identifierat finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om OP Företagsbanken byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. OP Företagsbanken har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

5.7 Nettning

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP Företagsbanken vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelser, insolvens och konkurs och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning. I balansräkningen kvittas OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter, och som clearas i den dagliga clearingprocessen med London Clearing House eller ICE Clear Europe. Som clearingmetod tillämpas setteld-to-market (STM) eller collateralized to market (CTM).

5.8 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten kategoriseras som derivatinstrument säkrande derivat och derivat som innehas för handel och de består av räntederivat, valutaderivat, aktiederivat, råvaruderivat och kreditderivat. Derivaten värderas alltid till verkligt värde.

Det verkliga värdet på OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter clearas dagligen med kontantbetalning. I balansräkningen kvittas de här clearade derivaten och de syns som nettot av förändringen i kontanta medel. Övriga derivat redovisas i balansräkningen enligt bruttoprincipen, varvid de

positiva värdeförändringarna redovisas bland Derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland Derivatinstrument under skulder.

Koncernens riskhantering har för säkringsredovisningen upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan kategoriseras som säkrande.

I enlighet med säkringsprinciperna kan koncernen tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prisrisken enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet och med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet.

Kontrakten behandlas inte i bokföringen i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. Koncernens moderbolag OP Företagsbanken Abp har också derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

5.8.1 Säkringsinstrument

OP Företagsbanken har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan klassificeras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan OP Företagsbanken tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prisrisken enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet. De riskkategorier som ska skyddas i OP Företagsbanken är ränteriskerna för verkligt värde och kassaflöde samt valutarisken.

Kontrakten behandlas inte i bokföringen i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. OP Företagsbanken har derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

5.8.2 Derivat som innehas för handel

Differensen mellan erhållna och betalda räntor på ränteswappar som innehas för handel upptas bland resultaträkningens Nettointäkter från placeringsverksamhet, och motsvarande resultatregleringsräntor upptas i balansräkningens Derivatinstrument. Värdeförändringar i derivat som innehas för handel redovisas på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet. Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen redovisas som tillgångar i posten Derivatinstrument, tillgångar och de negativa i posten Derivatinstrument, skulder.

5.9 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver det verkliga värdet av det säkrade objektet eller förändringen i kassaflödet helt eller delvis.

Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentation innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade posterna med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80–125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den position som utgör säkringsobjekt. Om det faktiska resultatet av testet för historisk effektivitet är utanför dessa gränser, bedöms dock på grund av referensräntereformen om säkringsredovisningen kan fortsätta eller om den måste upphöra. Det här inkluderar bland annat att säkringen väntas vara effektiv ännu i framtiden och att säkringsförhållandets effektivitet kan mätas tillförlitligt. Då man vid testet för framtida effektivitet bedömer om en transaktion fortfarande är mycket sannolik, ändras inte referensräntan på grund av referensräntereformen. Vid testet för effektivitet bedöms också eventuella effekter på OP Företagsbankens säkringsförhållanden som beror på marknadsparter i och med referensräntereformen. OP Företagsbanken upphör att tillämpa ändringarna i testet för effektiviteten hos säkringsförhållanden när den osäkerhet som uppstår till följd av referensräntereformen inte längre påverkar den säkrade postens eller säkringsinstrumentets referensräntebaserade kassaflöden eller när säkringsförhållandet upphör. OP Företagsbanken tillämpar säkringsredovisning i enlighet med IAS 39 och de ändringar som referensräntereformen för med sig i anslutning till den.

I OP Gruppen bildades en Referensräntearbetsgrupp, som har som uppgift att följa upp processen kring referensräntereformen och dess konsekvenser även för OP Företagsbanken. OP Gruppen har upprättat en sådan kontinuitetsplan som krävs enligt referensvärdesförordningen. I planen fastställs en reservränta för avtal, om inga referensräntor är tillgängliga, och identifieras de existerande avtalsvillkoren produktvis. Planen uppdateras i takt med att referensräntereformen framskrider. OP Företagsbanken tar i bruk reformerade referensräntor enligt marknadspraxis i nya avtal. I det gamla avtalsbeståndet genomförs ändringarna genom att ta i bruk praxis som tillämpas på marknaden för att ersätta IBOR-räntorna.

5.9.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom centralbanksskulder, egna

emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslåneportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. En portföljsäkringsmodell till verkligt värde tillämpas som skydd mot ränterisken för vissa räntekorridorskrediter. Som säkringsinstrument används ränteoptioner, ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar). Säkringen av valutarisken gäller skadeförsäkringens aktiefondsplaceringar.

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Också tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde och förändringarna i verkligt värde resultatförs.

I säkringsredovisning av verkligt värde redovisas värdeförändringar i säkringsinstrumentet och den säkrade posten i bankrörelsen på resultatposterna Räntenetto och Nettointäkter från placeringsverksamhet. I Skadeförsäkringen bokförs de på nettointäkter från placeringsverksamhet. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den redovisas på motsvarande sätt på de poster som nämns ovan.

Beräkningsgrunderna för Euriborräntan ändrades under 2019. I juli 2019 har belgiska Financial Services and Markets Authority (FSMA) utfärdat en auktorisation i anslutning till Euribor med stöd av European Union Benchmark Regulation. Det här ger marknadsparterna möjlighet att fortsätta använda Euribor efter 1.1.2020 både i nuvarande och i nya avtal. OP Företagsbanken förväntar sig att Euribor kommer att förbli en referensränta också i framtiden och väntar sig inte att ändra den säkrade risken till en annan referensränta. Av dessa skäl anser OP Företagsbanken inte att referensräntereformen direkt skulle påverka säkringar av verkligt värde där referensräntan är Euribor.

5.9.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används bl.a. ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den resultatförs i Räntenetto. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

OP Företagsbanken har uppskattat i vilken grad kassaflödessäkringarna är beroende av osäkerheten kring referensräntereformen på rapportdagen. De säkrade posterna och säkringsinstrumenten fortsätter indexeringen till referensräntan, som inte ändras och som i också i fortsättningen noteras dagligen samt vars kassaflöden byts mellan motparter såsom tidigare. Kassaflödessäkringarnas längd överskrider dock den dag då Eonia-räntan inte längre publiceras, utan den kommer att ersättas med den nya €STR-räntan.. Också LIBOR-räntan väntas ersättas med en ny referensränta. Den här övergången och den nya referensräntan förknippas ännu med osäkerhet, som senare kan påverka säkringsförhållandets effektivitet eller bedömningen av villkoret "mycket sannolik". Inte heller för kassaflödessäkringarnas del ser OP Företagsbanken att referensräntereformen skulle förorsaka osäkerhet gällande tidpunkt eller Euribor-kassaflöden på rapportdagen 31.12.2019.

6 Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehas för att generera hyresintäkter eller värdestegring. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning används av ägarföretaget eller dess personal. Den andel som används av ägarföretaget eller dess personal räknas dock inte som förvaltningsfastighet då andelen kan säljas separat. I koncernbalansräkningen redovisas förvaltningsfastigheterna som investeringstillgångar.

Förvaltningsfastigheterna redovisas första gången i balansräkningen till anskaffningsvärdet, medräknat transaktionsutgifterna. Efter det första redovisningstillfället värderas de till verkligt värde. Också förvaltningsfastigheter som är under byggnad värderas till verkligt värde förutsatt att det verkliga värdet kan bestämmas tillförlitligt. Förändringarna i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen på nettointäkter från placeringsverksamhet.

Om ingen jämförbar marknadsinformation om realiserade köpesummor för fastigheter som motsvarar det objekt som ska värderas finns att få, används som grund för bestämningen av verkligt värde på affärs-, kontors- och industrifastigheter avkastningskalkylering och interna kalkylmodeller som baserar sig på objektvis nettoavkastning. Vid kalkyleringen av avkastningsvärdet används såväl OP Företagsbankens interna som externa information. Objektets nettointäkt bildas av differensen mellan hyresintäkter och underhållskostnader, och den baseras på avkastningen från gällande hyresavtal eller, om gällande hyresavtal inte finns, på genomsnittliga marknadshyror. De kostnader som dras av från intäkterna baseras främst på realiserade kostnader. Vid kalkyleringen beaktas också ett antagande om objektets underutnyttjande. För beräkningen av avkastningsvärdet skaffas information om marknadshyror och kostnadsnivåer från såväl egen expertis som externa källor. Avkastningskraven på förvaltningsfastigheter bestäms enligt objektets syfte, läge och skick/tidsenlighet. Kraven baserar sig på marknadsinformation från en utomstående oavhängig expert.

Det verkliga värdet av bostäder och markområden bedöms i huvudsak enligt affärsvärdesmetoden på basis av realiserade köpesummor för motsvarande objekt och OP Företagsbankens interna expertis. I värdet på obebyggda tomter beaktas planläggnings- och marknadsläget vid värderingstidpunkten. Det verkliga värdet på de viktigaste objekten baserar sig på värderingsinstrument som upprättats av externa AFV-auktoriserade värderare. Externa värderare använder en kassaflödesanalys som bas för sina värderingar.

7 Immateriella tillgångar

7.1 Goodwill

Den goodwill som uppkommer vid rörelseförvärv redovisas i det belopp, med vilket det vederlag som getts, innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till föremålet för förvärvet till verkligt värde och det tidigare innehavet sammanlagt överstiger koncernens andel av det verkliga värdet av den nettoförmögenhet som förvärvats.

Vid förvärv som skett innan den nuvarande standarden IFRS 3 trädde i kraft motsvarar goodwill den andel av anskaffningsvärdet som överstiger koncernens andel av det verkliga värdet till nettobelopp vid förvärvstidpunkten för tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som kan särskiljas.

Goodwillen värderas enligt det ursprungliga anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. För nedskrivningsprövningen fördelas goodwill på enheter som genererar kassaflöde, som utgörs av antingen rörelsesegment, företag som hör till dem eller affärsområden inom dem. Goodwill fördelas från och med förvärvstidpunkten på de kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas dra nytta av synergifördelar som beror på rörelseförvärv, och dessutom till den lägsta nivån, på vilken goodwill övervakas i den interna styrningen. Om OP Företagsbankens interna rapporteringsstruktur omorganiseras, fördelas goodwill på de kassagenererande enheter som är föremål för ändringen i förhållande till deras verkliga värden, eller enligt någon annan metod som bättre skulle återspeglar goodwill i anslutning till en avyttrad funktion.

7.2. Nedskrivningsprövning av goodwill

För en kassagenererande enhet som goodwill har genererats på, provas goodwill för nedskrivning årligen och alltid då något tyder på att en kassagenererande enhets värde kan behöva skrivas ned. Värdet av OP Företagsbankens kassagenererande enheter har för prövningen av goodwill fastställts enligt nuvärdesmetoden för över-/underskott. I metoden avdras avkastningskravet på eget kapital av från den innevarande räkenskapsperiodens och de kommande räkenskapsperioders återvinningsvärde. För att fastställa nuvärdet av kassaflödena diskonteras en eventuell återstående avkastning med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital.

Prognoserna i kassaflödeskalkylerna baserar sig på kassaflödesförväntningarna de fem följande åren samt provningsenhetens terminalvärde, vilka diskonteras till nuvärde. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den fortlöpande strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas fortsatta utveckling som vidare härletts ur dem.

7.3 Kundrelationer

De kundrelationer som förvärvats genom rörelseförvärv och som kan särskiljas värderas vid förvärvet till verkligt värde. Den immateriella tillgång som uppkommer av kundrelationerna avskrivs med linjära avskrivningar som kostnader inom den uppskattade nyttjandetiden. Nyttjandetiden för kundrelationer som OP Företagsbankskoncernen förvärvat uppskattas till 10–15 år.

7.4 Varumärken

De varumärken som kan särskiljas och som förvärvats genom rörelseförvärv värderas vid förvärvet till verkligt värde. De här varumärkenas nyttjandetid har uppskattats till obegränsad, eftersom de inverkar på ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid. De avskrivs inte. OP Företagsbankens varumärken har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. En nedskrivningsprövning har utförts separat i enlighet med IAS 36 för varumärkena Pohjola och A-Försäkring.

Värdet på varumärken provas årligen med hänsyn till om ett nedskrivningsbehov föreligger. Varumärkena har värderats enligt en metod i vilken varumärkenas värde fastställdes till de royaltynbesparingar diskonterade till nutid som i framtiden uppnås genom innehav av varumärkena. Som diskonteringsränta vid prövningen av varumärken används den kostnad för eget kapital till marknadsvillkor som fastställts för skadeförsäkringsrörelsen utökad med en tillgångsvis riskpremie på 3 procent. Längden för prövningsperioden har fastställts till 5 år i enlighet med standarden IAS 36.

7.5 Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 4 år och för övriga immateriella tillgångar 5 år.

Utgifter för utvecklingen av immateriella tillgångar som uppkommit internt (programvara) aktiveras från och med det att det konstaterats att programvaran ger ekonomisk nytta i framtiden. De kostnader som aktiveras omfattar bl.a. licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. En tillgång avskrivs från det att den är färdig att användas. Behovet av nedskrivningar av tillgångar som ännu inte är färdiga att användas provas årligen.

Analysutgifter redovisas som kostnader för räkenskapsperioden.

7.6. SaaS-tjänster

Utgifter för utveckling av SaaS-tjänster (Software as a Service) redovisas på förskottsbetalningar under övriga tillgångar. I SaaS-tjänsterna är det en annan part som har bestämmande inflytande, och de aktiveras inte som immateriella tillgångar. Förskottsbetalningen upplöses under avtalets giltighetstid från och med det att tillgången är färdig att användas. På förskottsbetalningar bokförs bland annat licensavgifter, köptjänster samt andra externa kostnader i anslutning till projekt.

8 Materiella tillgångar

Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För markområden görs inga avskrivningar.

Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens bokförda värde endast, om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats.

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	20–50 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
ICT-utrustning	3–5 år
Bilar	5–6 år
Övriga materiella tillgångar	3–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta.

8.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

I samband med varje bokslut bedöms om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov av tillgången. Om det finns sådana tecken, uppskattas återvinningsvärdet för ifrågavarande tillgångspost. Oberoende av om sådana tecken finns eller inte, uppskattas återvinningsvärdet årligen för tillgångar i arbete, goodwill och sådana immateriella tillgångar, vilkas nyttjandetid är obegränsad (varumärken). Om en tillgångsposts bokförda värde är större än det återvinningsvärde som uppskattats i framtiden, redovisas den överskridande delen som en kostnad.

Återvinningsvärdet utgörs av det verkliga värdet av tillgångsposten med avdrag för de utgifter som följer av försäljningen (nettoförsäljningspriset) eller bruksvärdet, om det är högre. Strävan är att bestämma återvinningsvärdet via nettoförsäljningspriset på en tillgångspost. Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris, fastställs bruksvärdet för

tillgångsposten. Bruksvärdet utgörs av nuvärdet av det framtida kassaflöde som tillgångsposten förväntas ge upphov till. Som diskonteringsränta används den ränta som fastställts före skatt och som beskriver marknadens uppfattning av penningarnas tidsvärde och de särskilda risker som ansluter sig till tillgångsposten. Nedskrivningsbehovet hos de tillgångsposter som enligt det som nämnts ovan har prövats årligen bestäms alltid via en kalkylering av bruksvärdet.

Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris för tillgångsposten och om tillgångsposten inte ger upphov till ett självständigt kassaflöde som är oberoende av andra tillgångsposter, fastställs nedskrivningsbehovet via den enhet, dvs. den rörelsegren eller ett företag som hör till rörelsegrenen, som genererar kassaflödet och till vilken tillgångsposten hör. I så fall jämförs de bokförda värdena av de tillgångsposter som hör till enheten med hela återvinningsvärdet av den enhet som ger upphov till kassaflöde.

En nedskrivning återförs, om en förändring har inträffat i omständigheterna och återvinningsvärdet har förändrats från nedskrivningens redovisningstillfälle. En nedskrivning återförs inte till ett belopp som är större än vad tillgångens bokförda värde skulle vara om nedskrivningen inte hade gjorts. Nedskrivningar som gjorts av goodwill återförs under inga omständigheter.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med bokslutet om det finns tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt samt om de finns tecken på inkurans eller fysisk skada. Om de intäkter som i framtiden sannolikt inflyter från en fastighet i eget bruk bedöms vara mindre än den oavskrivna utgiftsresten, ska differensen kostnadsföras som en nedskrivning.

9 Leasingavtal

9.1 Leasingavtal 2019

När ett avtal ingås bedömer OP Företagsbanken om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Det är fråga om ett leasingavtal som ska behandlas i enlighet med IFRS 16, om följande villkor uppfylls till alla delar

- avtalet baserar sig på rätten att bestämma över användningen av en identifierad tillgång, så att företag som hör till OP Företagsbanken eller dess anställda har rätt att bestämma över användningen av tillgången under hela leasingperioden då OP Företagsbanken är leasetagare, och kunden eller företag som hör till dess koncern har rätt att bestämma över användningen av objektet då OP Företagsbanken är leasegivare
- rättigheterna och skyldigheterna samt avgifterna i anslutning till dem avtalas i ett avtal
- den tillgång som identifierats i avtalet kan användas endast av företag som hör till OP Företagsbanken och dess anställda då OP Företagsbanken är leasetagare,

och endast av kunden eller företag som hör till dess koncern då OP Företagsbanken är leasegivare

Redovisning av tillgångar som leasats ut

När ett avtal ingås kategoriserar OP Företagsbanken de utleasade tillgångarna som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen kategoriseras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal redovisas i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran redovisas till det belopp som är lika stort som leasingavtalets nettoinvestering. Den finansiella intäkt som avtalet ger redovisas bland ränteintäkter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats ut med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och de avskrivs med jämna poster under leasingperioden. Leasingintäkterna redovisas bland övriga rörelseintäkter och de redovisas som jämna poster under leasingperioden. Som leasingperiod för avtal som leasats ut ska fastställas den fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner.

Redovisning av nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal

De nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal redovisas bland materiella tillgångar och de skrivs i regel av under leasingperioden. Motsvarande leasingkund redovisas bland övriga skulder och räntekostnaderna för dem i räntenettet. De tjänstdebiteringar som ansluter sig till leasingavtalen, och vilka skiljs åt från leasingavgiften, redovisas bland övriga rörelsekostnader. Särskiljandet av tjänsteersättningen sker enligt nyttjanderättstillgångsslag.

OP Företagsbanken fastställer som leasingperiod för leasade avtal

- avtalets fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner eller
- enligt ledningens bedömning högst 3 år då det är fråga om ett avtal om verksamhetslokaler som gäller tills vidare och som har en ömsesidig uppsägningstid. Om avtalet först är fast och sedan fortsätter att gälla på obestämd tid enligt beskrivningen ovan, är leasingperioden en kombination av de här. Då ett sådant avtal har sagts upp, ska leasingtiden fastställas som uppsägningstid. OP bedömer då den fastställer leasingperioden att OP är rimligt säker på att verksamhetslokalerna utnyttjas en längre tid eftersom föremålen för lokalavtalen har ett centralt

- läge och inga motsvarande ersättande lokaler nödvändigtvis finns att få.
- iii. leasegivarens uppsägningstid, om det är fråga om ett avtal som gäller tills vidare, som inte är ett avtal om verksamhetslokaler, och uppsägningstiden är ömsesidig. Ett avtals leasingperiod förlängs alltid då uppsägningstiden löpt ut med en ny uppsägningstid, om avtalet inte har sagts upp. OP bedömer då den fastställer leasingperioden att OP är rimligt säker på att avtalen har ingåtts för en längre tid, eftersom det inte är ekonomiskt lönsamt att fortlöpande upphäva och förnya sådana avtal.
- iv. eller leasingobjektets livslängd, om den är kortare än de leasingperioder som fastställts på ovan nämnda sätt.

Vid beräkningen av leasingskulden använder OP Företagsbanken i regel leasetagarens marginella låneränta. Som marginell låneränta används den ränta som OP Företagsbankens centralbank noterar och med vilken centralbanken ger kredit till andelsbankerna och OP Gruppens dotterföretag.

OP Företagsbanken tillämpar de undantag från redovisning som tillåts för leasetagaren. Kostnaderna under räkenskapsperioden för leasingavtal med lågt värde eller kort tid redovisas bland övriga rörelsekostnader. I de här leasingavtalen ingår bärbara datorer, mobiltelefoner samt mindre apparater och utrustning samt apparater och utrustning som leasats mot engångsavgifter.

OP Företagsbankens avtal som leasats omfattar främst leasingavtal för verksamhetslokaler, tjänstebilar och säkerhetsapparatur.

9.2 Leasingavtal 2018

Leasingavtalen klassificeras som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen kategoriseras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal tas upp i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran redovisas till det belopp som är lika stort som leasingavtalets nettoinvestering. Den finansiella intäkt som avtalet ger redovisas bland räntetäkter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och motsvarande finansiella leasingskulda bland övriga skulder. Leasade tillgångar tas enligt avtalets begynnelsestidpunkt upp som tillgångar i balansräkningen och som skulder till ett belopp som är lika stort som den leasade tillgångens verkliga värde eller det lägre

nuvärdet av minimileasingavgifterna. Avskrivningar av tillgångar som redovisats bland materiella tillgångar görs under nyttjandetiden eller den kortare leasingperioden. Räntorna redovisas som räntekostnader så att varje räkenskapsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den skuld som återstår under respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats ut med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och de avskrivs med jämna poster under leasingperioden. Leasingintäkterna redovisas bland övriga rörelsetäkter och de redovisas som jämna poster under leasingperioden. Leasingavgifter för tillgångar som leasats med operationella leasingavtal tas upp som kostnader i resultaträkningen bland övriga rörelsekostnader i jämnstora poster under leasingperioden.

10 Ersättningar till anställda

10.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda i OP Företagsbankens koncernföretag sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen och pensionskassan OP-Eläkekassa. Vissa företag i OP Företagsbankskoncernen har arrangerat ett tilläggs-pensionsskydd för sina arbetstagare via antingen pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätö eller ett försäkringsbolag.

De pensionsplaner som sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen är avgiftsbestämda, och de pensionsplaner som sköts av OP-Eläkekassa är förmånsbestämda till den del som medel fonderats för invalidpensioner och ålderspensioner. De pensionsplaner som sköts av ett försäkringsbolag kan vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda. Pensionsplanerna i OP-Eläkesäätö är helt och hållet förmånsbestämda.

Förvaltningskostnaderna redovisas på resultatposten "Personalkostnader". Försäkringspremierna för de avgiftsbestämda pensionsplanerna betalas till försäkringsbolaget och redovisas som kostnad för den räkenskapsperiod som debiteringen gäller. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna finns inga andra betalningsskyldigheter. Åtstramningar av, fullgörrelser av förpliktelser eller ändringar av förmånsbestämda pensionsplaner resultatförs vid transaktionstidpunkten.

De förmånsbestämda planerna i försäkringsbolag, OP-Eläkekassa och OP-Eläkesäätö finansieras med avgifter som grundar sig på aktuariella kalkyler.

I förmånsbestämda pensionsplaner tas som skuldpost upp nuvärdet av de förpliktelser som föranleds av planen på bokslutsdagen för OP-Eläkekassas, OP-Eläkesäätös och godtagbara försäkringar minskat med det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna.

Skyldigheterna för de förmånsbestämda pensionsplanerna har räknats skilt för respektive plan. Beräkningen har gjorts med

metoden Projected Unit Credit Method. Pensionsutgifterna redovisas som kostnader för personernas anställningstid på basis av beräkningar av behöriga aktuarier. Den diskonteringsränta som använts vid beräkningen av nuvärdet av pensionsplanerna har bestämts på basis av marknadsavkastningen på rapporteringsperiodens slutdag för högklassiga obligationslån som företag emitterat.

Posterna som uppkommer av omvärderingen av pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat för den period då de uppkommit. Då de poster som uppkommer genom omvärderingen redovisas bland totalresultatet bokförs posterna inte längre under senare räkenskapsperioder.

10.2 Ledningens långfristiga ersättningar

Koncernen har ett kortfristigt och ett långfristigt ersättningssystem för ledningen, enligt vilket de personer som omfattas av respektive system kan få en ersättning antingen enbart i kontanter eller i form av en kombination av ett referensinstrument som OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som det utsett bestämt och kontanter. Ersättningen betalas efter en s.k. intjänings- och kvalifikationsperiod för den arbetsprestation som utförts. Det uppskattade maximibeloppet för ersättningssystemet beräknas vid den tidpunkt då systemet beviljats. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Beloppet av de ersättningar som realiserats i enlighet med de mål som nåtts granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigerings görs bland upplupna kostnader.

11 Försäkringsrörelsens tillgångar och skulder

11.1 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i försäkringsrörelsen

För klassificeringen av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen redogörs i avsnittet Klassificering och redovisning av finansiella instrument i koncernens balansräkning.

11.2 Klassificering och indelning av avtal som försäkringsbolag beviljat

Försäkringsavtal är avtal med vilka man på det sätt som definierats i standarden IFRS 4 överför en betydande försäkringsrisk från avtalets innehavare till försäkringsbolaget. Övriga avtal, som försäkringsbolaget får bevilja med stöd av sitt verksamhetstillstånd, är placeringsavtal eller skaderegleringsavtal. Om en betydande försäkringsrisk inte hänförs sig till ett avtal vid bokslutstidpunkten, men avtalets innehavare har rätt att ändra avtalet så att en betydande försäkringsrisk överförs på bolaget genom avtalet, klassificeras avtalet som ett försäkringsavtal. Nästan alla avtal som skadeförsäkringsbolagen beviljat är försäkringsavtal.

Försäkringsavtalen delas enligt avtalens risker in i grupper så att avtalens risker är homogena i varje grupp. Vid indelningen av skadeförsäkringsavtal beaktas dessutom försäkringsobjektet och olikheter i försäkringsavtalsperiodernas längd eller i fråga om den genomsnittliga tiden från det att ett försäkringsfall har inträffat fram till dess att skadan är slutreglerad (skaderegleringstid).

Huvudgrupperna för försäkringsavtalen är kortvariga skadeförsäkringsavtal och långvariga försäkringsavtal.

Giltighetstiden för kortvariga försäkringsavtal är i allmänhet 12 månader eller mindre, mycket sällan över två år. I synnerhet försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar och lagstadgade olycksfallsförsäkringar är i allmänhet fortlöpande årsförsäkringar som betraktas som kortvariga.

Som långvariga skadeförsäkringsavtal klassificeras de försäkringsavtal vilkas genomsnittliga giltighetstid är minst två år. Sådana försäkringar är allframtidförsäkringar samt sådana byggförsäkringar som avses i lagen om bostadsköp.

Försäkringsavtalen beskrivs i principerna för riskhanteringen, i avsnittet om försäkringsrörelsen.

11.3 Klassificering och värdering av avtal som försäkringsbolag beviljat

Avtal redovisas då bolagets skyldighet att betala ersättning för dem vid ett eventuellt försäkringsfall börjar.

Försäkringsavtalen värderas och behandlas i enlighet med försäkringsavtalsstandarden IFRS 4. Placeringsavtal värderas enligt standarden IFRS 9.

Merparten av skulden för avtal som beviljats av försäkringsbolagen och som ska värderas enligt försäkringsavtalsstandarden beräknas enligt nationella bokslutsprinciper. Utjämningsbeloppet inkluderas dock inte i skulden men beaktas i det egna kapitalet.

Skulden består av premieansvaret och ersättningsansvaret. Skadeförsäkringens premieansvar utgörs av den skuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och övriga kostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller. Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

11.3.1. Värdering av avtal som skadeförsäkringsbolag beviljat

Under försäkringsavtalets giltighetstid intäktsförs försäkringspremierna i regel i relation till tidens förlopp. Vid byggförsäkringar och allframtidförsäkringar sker intäktsföringen emellertid i relation till hur försäkringsrisken fördelas. För de här försäkringarna intas den andel av

premieinkomsten som hänför sig till tiden efter bokslutsdagen i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier och periodiseras som premieinkomst i förhållande till risken för avtalets giltighetstid.

Ersättningar som betalas till kunderna samt direkta och indirekta kostnader som skaderegleringen förorsakar upptas som försäkring ersättningar utgående från den tidpunkt då skadan inträffade. För sådana ersättningar för inträffade skador som fortfarande är obetalda vid bokslutstidpunkten och skaderegleringskostnaderna för dem – även för sådana skadors del som ännu inte anmälts till koncernen – görs en avsättning i posten avsättningar för oreglerade skador. I avsättningarna för oreglerade skador ingår såväl avsättningar för specifika skador som avsättningar för statistiska skador. Den i avsättningarna för oreglerade skador ingående avsättningen för ännu orealiserade skaderegleringskostnader för redan inträffade skador grundar sig på uppskattade kostnader för skadereglering.

Avsättningen för ej intjänade premier i den lagstadgade byggförsäkringen och allframtidförsäkringen samt försäkringsskulden för ersättningar som betalas ut i pensionsform diskonteras. Vid fastställandet av diskonteringsräntan beaktas den allmänna ränteutvecklingen. Ändringen i diskonteringsräntan för ersättningar som betalas ut i pensionsform beaktas som en enda, fortlöpande uppdaterad variabel för bokföringsmässiga bedömningar. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå. Den ökning av skulden som förorsakas av att tid förflutit (upplösning av diskonteringen) redovisas i resultaträkningen som en separat post bland nettointäkter från placeringsverksamhet under skadeförsäkringsposterna.

Ränterisken för skadeförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplaceringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde och värdeförändringen resultatförs. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden för att försäkringsskulden ska reagera på förändringar i marknadsräntorna.

Realisationsvinster eller -förluster från derivatinstrument periodiseras i regel på försäkringsskuldens återstående löptid genom att minska eller höja diskonteringsräntan. Realisationsförluster från derivatinstrument kan periodiseras genom att höja diskonteringsräntan endast, om den planliga räntenivån inte överskrids. Genom försäljningen av placeringsinstrument som skyddar försäkringsskulden kan man täcka planliga sänkningar av diskonteringsräntan endast i begränsad omfattning. Den högsta gränsen utgörs av den värdeförändring som uppkommit av en ränterörelse som överskridit målnivån för respektive tidpunkt.

11.4 Förlustprövning av skulder som hänför sig till försäkringsavtalen

På bokslutsdagen görs en bedömning av om den i balansräkningen upptagna skulden är adekvat. Vid prövningen

används de vid prövningstidpunkten föreliggande uppskattningarna av det framtida kassaflödet från försäkringsavtalen. Om bedömningen visar att det bokförda värdet av den skuld som försäkringsavtalen ger upphov till inte är tillräcklig, ökas skuldbeloppet med underskottet och underskottet redovisas sedan i resultatet.

11.5 Premieinkomst

Premieinkomsten som ingår i försäkringsnettot i resultaträkningen är ett vederlag för det försäkringsskydd som börjat under perioden.

Från premieinkomsten har dragits av premieskatten, men inte provisioner och arvoden och inte heller kreditförluster avseende premiefordringar.

Premierna från skadeförsäkringsavtal redovisas som premieinkomst i början av försäkringsperioden.

11.5.1 Fordringar och skulder i anslutning till försäkringsavtal

Skadeförsäkringens premiefordringar redovisas vid början av försäkringsperioden när rätten till fordran uppstår. Fordringarna utgörs i huvudsak av fordringar på försäkringstagare och endast i ringa mån av fordringar på försäkringsrepresentanter. Förutbetalda premier upptas i skulder i posten "Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet".

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på skadeförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att värdet av en fordran har minskat, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet. Från fordringarna dras av såväl de nedskrivningar som konstaterats vara definitiva (kreditförluster) som de nedskrivningar som konstaterats statistiskt på basis av indrivningsskedet för debiteringen.

11.6 Skadegods och regressfordringar

Egendom som tagits om hand av bolaget i samband med skaderegleringen eller ostridiga regressfordringar i anslutning till skadorna dras av från försäkringsskulden.

År 2018 redovisades regressfordringar och skadegods som övergått i bolagets ägo till sitt verkliga värde under posten Övriga tillgångar i balansräkningen i samband med att ersättningarna betalas ut.

11.7 Återförsäkringsavtal

Med återförsäkring som tecknats av koncernen avses ett avtal som uppfyller kriterierna för ett försäkringsavtal och på basis av vilket koncernen kan få ersättningar från ett annat försäkringsbolag i det fall att koncernen själv blir ersättningsansvarig på basis av andra försäkringsavtal.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på återförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att koncernen eventuellt inte kommer att få alla penningbelopp som den har rätt till enligt villkoren för avtalet, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet till en nivå som motsvarar återvinningsvärdet.

Prestationer som erhålls på basis av återförsäkringsavtal intas i balansräkningen under Övriga tillgångar, Återförsäkringsfordringar. De sistnämnda fordringarna motsvarar återförsäkrarnas andel av avsättningarna för ej intjänade premier och oreglerade skador gällande de försäkringsavtal som koncernen återförsäkrat. Obetalda premier till återförsäkrare upptas i balansposten Övriga skulder, Skulder avseende återförsäkringsverksamhet.

11.8 Koassurans och pooler

Koncernen deltar i en del koassuransarrangemang tillsammans med andra försäkringsgivare. Som försäkringsavtal behandlar koncernen endast den del av koassuransavtalen som enligt avtalet i fråga utgör koncernens egen andel. Koncernens ansvar begränsar sig till den här andelen.

Koncernen tecknar andelar i försäkringsavtal också via pooler. Medlemmarna i poolerna ansvarar i första hand för sin egen proportionella andel. Andelarna baserar sig på avtal som fastställs årligen. Som försäkringsavtal behandlar koncernen sin egen proportionella andel av den förstariskrörelse som poolerna handhar och av den återförsäkringsrörelse som medlemmarna mottar från poolen. Poolens andel av de här försäkringsavtalen behandlas som återförsäkring. I en del pooler svarar poolmedlemmarna för insolventa medlemmars förpliktelser i proportion till sina egna andelar. Koncernen redovisar framtida ansvar och fordringar via det gemensamma ansvaret, i det fall att det verkar sannolikt att det gemensamma ansvaret kommer att realiseras.

12 Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas på basis av en förpliktelse, om förpliktelsen härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelsen kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är ovissa. Dessutom måste förpliktelsen basera sig på antingen en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, redovisas ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås.

En eventalförpliktelse är en möjlig förpliktelse som uppkommit till följd av tidigare händelser och vars existens blir säker först då en osäker händelse som står utanför koncernens bestämmande inflytande realiseras. Som eventalförpliktelse betraktas också en sådan gällande förpliktelse som sannolikt inte kräver att en betalningsskyldighet uppfylls, eller vars storlek inte kan bestämmas tillförlitligt. Eventalförpliktelserna redovisas i en not.

13 Inkomstskatt och uppskjuten skatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP Företagsbankens koncernföretag. Skatterna resultatförs, frånsett fall där de gäller poster som direkt redovisas bland eget kapital eller övrigt totalresultat. I sådana fall redovisas också skatten i de här posterna. Den skatt som baserar sig på periodens beskattningsbara inkomst beräknas på den beskattningsbara inkomsten enligt gällande skattesats i respektive land och den uppskjutna skatten enligt gällande skattesats eller den skattesats för kommande år som fastställts senast på bokslutsdagen.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på alla temporära skattepliktiga skillnader mellan bokföringen och beskattningen. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan bokföringen och beskattningen och på de förluster som ska fastställas i beskattningen. Om det är sannolikt att beskattningsbar inkomst inflyter, så att fordran kan användas, redovisas den. En uppskjuten skattefordran bokförs inte till den del som det sannolikt inte uppstår någon beskattningsbar inkomst, mot vilken skattemässiga förluster eller gottgörelser kan utnyttjas. I koncernen uppkommer de väsentligaste temporära skillnaderna av skattemässiga reserveringar (bl.a. kreditförlustreserveringen), värderingen av placeringar till verkligt värde samt elimineringen av skadeförsäkringens utjämningsbelopp.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna kvittas företagsvis. Uppskjutna skatteskulder och -fordringar som uppstått till följd av konsolideringsåtgärder kvittas inte. De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses.

14 Principer för intäktsföring

14.1 Ränteintäkter

Ränteintäkter och -kostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta redovisas med effektivräntemetoden. Effektivräntemetoden beskrivs närmare i avsnitt 5.2.1 Upplupet anskaffningsvärde i redovisningsprinciperna. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland ränteintäkter och -kostnader.

14.2 Provisionsnetto

Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med standarden IFRS 15

Intäkter från avtal med kunder. De provisionsintäkter som avses i standarden IFRS 15 ska intäktsföras då de prestationsåtaganden som man kommit överens om i tjänsten överförs till kunden. I sådana fall är överföringen av kontroll ett centralt kriterium. Provisionsintäkterna redovisas till beloppet av den ersättning som man förväntar sig att ha rätt till i utbyte mot att överföra varor tjänster till kunden. Provisionskostnaderna redovisas i provisionsnettot enligt prestationsprincipen.

I segmentet Företagsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna består av provisionsintäkterna från kreditgivning och betalningar. I företagsbanksrörelsen debiteras dessutom externa avgifter för bland annat förmedling av värdepapper, kapitalförvaltning och garantier. De poster som nämns ovan består av många olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för kreditgivningen, kapitalförvaltningen och garantierna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i bankrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Ersättningsbeloppet består i tjänsterna främst av ett listpris eller ett pris som överenskommit i avtalet.

I segmentet Skadeförsäkring intäktsförs avtal som inte innehåller försäkringsrisk i enlighet med standarden IFRS 15 och redovisas i provisionsnettot. Provisionsintäkterna består främst av intäkter från hälso- och välbefinnandetjänster samt provisioner för förmedling av försäkringar. Intäkterna från hälso- och välbefinnandetjänsterna redovisas enligt vårdbesök då tjänsten är utförd. Kunderna debiteras med avgifterna i enlighet med tariffen då tjänsten är utförd. I avtalen om företagshälsovård intäktsförs intäkterna över tiden under avtalsperioden och kunderna debiteras med avgifterna månatligen enligt avtal. OP Företagsbanken agerar som huvudman för hälso- och välbefinnandetjänsterna i enlighet med standarden IFRS 15, varvid de ersättningar som betalas till yrkesutövarna redovisas bland provisionskostnaderna. OP Företagsbankens samarbetspartner betalar provisionsintäkter för försäkringsförmedlingen i enlighet med den ersättning som överenskommit i avtalen. Prestationsåtagandena uppfylls över tiden, och kunderna debiteras med avgifterna månatligen.

Intäkterna från avtal med kunder delas i bokslutet upp i enlighet med segmenten (Not 6: Provisionsnetto).

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen. Utdelningarna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet.

15 Sammandrag av presentationen av resultatposter i bokslutet:

Räntenetto	Erhållna och betalda räntor för ränteinstrument, differensen mellan det upplupna nominella värdet och anskaffningsvärdet, räntor på räntederivat samt värdeförändringen vid säkringen till verkligt värde Provisioner som anses utgöra ersättning för den risk som banken tar i anslutning till ett finansiellt instrument och som anses utgöra en fast del av det finansiella instrumentets effektiva ränta
Försäkringsnetto	Premieinkomsten och betalda ersättningar i skadeförsäkringen med återförsäkrades andel
Provisionsnetto	Provisionsintäkter från utlåningen, inlåningen, betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, fonderna, kapitalförvaltningen, juridiska uppdrag, garantierna, försäkringsförmedlingen samt från hälso- och välbefinnandetjänsterna. Provisionskostnader för betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, kapitalförvaltningen, försäkringsrörelsen samt hälso- och välbefinnandetjänsterna.
Nettointäkter från placeringsverksamhet	Realisationsvinster och -förluster, ränteintäkter, valutavärderingar samt nedskrivningar och återförda nedskrivningar för tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat. Förändringar i verkligt värde av finansiella instrument som redovisats till verkligt värde via resultatet samt utdelningar och andelar. Dessutom ränteintäkter och -kostnader för derivat som innehas för handel. Intäkter och nedskrivningar för lån och övriga fordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde. Förändringar i verkligt värde på förvaltningsfastigheter, hyror och andra kostnader i anslutning till fastigheter.

	Intäkter hos intresseföretag som konsolideras med metoden för verkligt värde eller kapitalandelsmetoden.
Övriga rörelseintäkter	Centralbanksserviceavgifter och övriga rörelseintäkter
Personalkostnader	Löner, provisioner, pensionskostnader, lönebikostnader
Övriga rörelsekostnader	ICT-driftkostnader och -utvecklingskostnader, köptjänster, kostnader för verksamhetsställen, myndighetsavgifter, datakommunikation, marknadsföring, samhällsansvar och övriga kostnader.
Nedskrivningar av fordringar	Förväntade kreditförluster från kunder, poster utanför balansräkningen och skuldebrev samt slutliga kreditförluster och återföringar för dem.

16 Myndighetsavgifter

OP Företagsbanken betalar avgifter till olika myndigheter. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för försäkrings-, förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs i början av året i sin helhet bland övriga rörelsekostnader.

16.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Stabilitetsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

16.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av stadgarna betalar den gamla insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som tillskrivs var och en av dess medlemsbanker till den nya insättningsgarantifonden i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden fastställer avgiften för varje medlemsbank men debiterar den direkt från den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantiavgiften medförde ingen kostnadseffekt för OP Företagsbanken för 2018 och 2019.

16.3 Förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

16.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

16.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

OP Gruppen, inklusive OP Företagsbanken, lyder under Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn. ECB:s tillsynsavgift

17 Segmentrapportering

Utgångspunkten för identifieringen av rörelsesegment är den ekonomiska information som den högsta verkställande beslutsfattaren regelbundet följer upp. De rörelsesegment som rapporteras är Företagsbank, Försäkring och Övrig rörelse.

En beskrivning av rörelsesegmenten och principerna för upprättande av segmentrapporteringen finns bland uppgifterna enligt segment.

18 Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Då bokslutet upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från de här uppskattningarna och antagandena. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas.

I beloppet på skulden till följd av försäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. För skadeförsäkringens del baseras bedömningen utöver antaganden som gäller den yttre omvärlden i huvudsak på aktuariella analyser av den egna skadestatistiken. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta samt för att bedöma skadekostnaden för skador som redan inträffat. Osäkerhetsfaktorerna i anslutning till försäkringsavtal och deras effekter redovisas i not 59 Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet.

Vid granskningen av det bestämmande inflytandet som placeringar i strukturerade företag medför bedöms placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamhet samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Granskningen av inflytandet över relevant verksamhet och exponeringar mot rörliga intäkter innefattar prövning. Då placeringsandel av placeringsobjektets nettotillgångar och avkastning överstiger 10–20 procent granskas det

bestämmande inflytandet närmare. Ett placeringsobjekt konsolideras som dotterföretag senast då koncernens andel av bolagets rörliga intäkter överstiger 37 procent och det finns ett samband mellan den rörliga avkastningen och inflytandet.

Goodwill, nyttigheter med en obegränsad nyttjandetid och immateriella tillgångar i arbete prövas årligen med hänsyn till nedskrivningsbehovet. Återvinningsvärdet bestäms vid nedskrivningsprövningen och det baserar sig ofta på bruksvärdet, och vid beräkningen av det måste bedömningar göras om det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som tillämpas. Effekterna av de här uppskattningarna redovisas i not 20 Immateriella tillgångar.

Flera faktorer som kräver ledningens bedömning ansluter sig till upprättandet av beräkningsmodeller för förväntade kreditförluster (ECL), bl.a.:

- Val av rätta ECL-modeller som beskriver de kreditförluster som kan väntas i avtalsbeståndet så väl som möjligt
- Olika antaganden och expertbedömningar som gjorts i modellerna
- Val av estimatmetoder för ECL-modellernas parametrar
- Fastställande av avtals löptid för krediter utan förfallodag (revolverande krediter)
- Fastställande av den modellrisk som ansluter sig till modelleringsmaterial och datakvalitet
- Korrekt indelning av avtal i olika segment så att deras ECL beräknas med rätt modell
- Val av makroekonomiska faktorer så att ändringarna i dem korrelerar med avtalens sannolikhet för fallissemang
- Prognostisering av makroekonomiska scenarier och sannolikheten för dem i framtiden.

Ledningens prövning har också använts för att bedöma en betydande ökning i kreditrisken, bl.a. för:

- Expertbedömningar som används för att bedöma den relativa förändringen i kreditrisken för privatkunder, med vilken säkerställs att antalet avtal som överförs till steg 2 är korrekt före överföringen till steg 3 (s.k. default capture rate)
- Valet av absolut gräns som baserar sig på det historiska beteendet för fallissemang samt på OP Företagsbankens kreditriskprocess
- Bestämningen av längden på den tidpunkt under vilken kunden måste visa ett gott betalningsbeteende för att nedskrivningsskedet ska kunna förbättras från steg 3 till steg 2 och 1.

Den egentliga beräkningen av ECL-tal utförs med de modeller som nämns ovan utan prövning av ledningen, frånsett stora företagsexponeringar i steg 3, för vilka ECL beräknas med en kassaflödesbaserad ECL-metod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

Ledningen ska avgöra när marknaden för finansiella instrument inte fungerar. Ledningen ska dessutom avgöra när ett enskilt finansiellt instrument är föremål för aktiv handel och när

prisuppgifterna på marknaden är en tillförlitlig indikation på instrumentets verkliga värde. Då det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs med en värderingsmetod behövs ledningens prövning för att välja värderingsmetod. Till den del som indata inte kan fås från marknaden för att få resultat från modellerna, måste ledningen ta ställning till hur mycket annan information som kan användas.

Pensionsåtagandenas nuvärde beror på flera faktorer som fastställs med flera antaganden. Diskonteringsräntan, framtida förhöjningar av löner och pensioner samt inflationen är antaganden som används för att fastställa nettoutgifterna (eller nettointäkterna) från pensioner. Förändringarna i de aktuariella antagandena påverkar pensionsåtagandenas bokförda värde. För det här redogörs närmare i not 29 Avsättningar och övriga skulder.

Värderingen av förvaltningsfastigheter till verkligt värde baserar sig till vissa delar på ledningens bedömningar av objektens marknadsvärden. Vid värderingen av förvaltningsfastigheter tillämpas också en kalkylmodell som baseras på avkastningsvärdesmetoden som utnyttjar en uppskattning av objektens kommande nettointäkter. För det här redogörs närmare i not 36 Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod. De framtida intäkterna från förvaltningsfastigheter baserar sig på ledningens bedömning (Not 21: Materiella tillgångar).

19 Nya standarder och tolkningar

IASB (International Accounting Standards Board) har också offentliggjort följande betydande standardändringar.

19.1 IFRS 17 Försäkringsavtal

Standarden IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades 18.5.2017. Den ersätter den nuvarande standarden IFRS 4 Försäkringsavtal.

Standardens viktigaste mål är att förenhetliga värderingen av försäkringsskulden på det globala planet; värderingen enligt den nuvarande försäkringsavtalsstandardens baserar sig på nationella värderingar. Värderingen enligt IFRS 17 baserar sig på aktuella estimat, liksom försäkringsbolagens kapitaltäckningsanalys. Standarden IFRS 17 skiljer sig dock från kapitaltäckningsanalysen i fråga om sitt syfte och sin principiella grund.

Försäkringsavtalen värderas enligt den s.k. generella modellen (GA) på varje rapportdag med följande tre delar:

- uppskattningar av framtida kassaflöden som justeras med ett tidsvärde,
- en riskjustering som beskriver OP Företagsbankens riskvillighet för icke-finansiella risker och
- en avtalsenlig marginal som vid det första redovisningstillfället för ett avtal värderas så att avtalet inte ger upphov till en vinst, medan en förlust redovisas genast. Den avtalsenliga marginalen

motsvarar den vinst som inte tjänats in och den ska under försäkringsperioden intäktsföras på basis av hur försäkringstjänsten produceras.

Det nuvarande förfarandet där försäkringsskulden kan innehålla implicita marginaler för risktagning och framtida vinster upphör och leder till att ändringar i skulden ska presenteras på ett transparent sätt.

IFRS 17 tillåter också att försäkringsavtal värderas med den förenklade premiefördelningsmetoden (PAA), om avtalens försäkringsperiod är högst ett år, avtal av den här typen är till exempel skadeförsäkringsprodukterna.

Dessutom innehåller standarden en rörlig avgiftsmodell (VFA). Modellen har modifierats på basis av den allmänna värderingsmodellen och den ska tillämpas på avtal som har direkt rätt till en andel av överskottet från avtalen. I VFA-modellen ingår bolagets andel av förändringarna i verkligt värde på de underliggande placeringarna i den avtalsenliga marginalen som ändras varje rapportdag. Typiska exempel på sådana avtal är de fondanknutna avtalen i livförsäkringen.

För förändringar i antaganden som gäller finansieringsrisken och ändringar i skulden som beror på förändringar på marknaden kan det i resultaträkningen byggas upp en buffert med motsvarande ändringar i tillgångarna. Standarden ger rätt att omklassificera finansiella tillgångar i försäkringsbolag vid den tidpunkt då standarden tas i bruk.

Den nya standarden medför ändringar i värderingssättet för försäkringsavtal samt i uppställningen av balansräkningen och resultaträkningen. Rättigheterna och skyldigheterna i försäkringsavtalen nettas för presentationen i balansräkningen och redovisas bland antingen tillgångar eller skulder. I resultaträkningen redovisas intäkter från försäkringstjänster som en mellansumma och dessutom separat intäkter från placeringsverksamhet, vilka skiljs åt från livförsäkringar i sparform.

Dessutom medför den nya standarden ytterligare kvalitativa och kvantitativa krav på noterna, bl.a. om avstämningskalkyler över förändringarna under perioden i nettot av de bokförda värdena på försäkringsavtal samt i analysen av intäkterna från försäkringstjänster enligt värderingskomponent.

Standarden IFRS 17 påverkar värderingen och redovisningen av OP Företagsbankens skadeförsäkringsprodukter samt presentationen av dem i bokslutet. OP Företagsbanken har organiserat ett projekt som förbereder ibruktagningen av standarden samt bedömer hur standarden IFRS 17 kommer att påverka OP Företagsbankens finansiella ställning och resultat.

Standarden IFRS 17 ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2021 eller senare. IASB har dock i november 2018 beslutat att föreslå att ibruktagningssdagen för standarden IFRS 17 skjuts upp till 1.1.2022. Förslaget till uppskjutning behandlas efter remissrundan för utkastet till standard. Europeiska unionen har inte ännu antagit standarden IFRS 17.

19.2 Övriga framtida ändringar i standarder

Ändringarna i standarderna IFRS 3, IAS 1 och IAS 8 trädde i kraft 1.1.2020. De har inte någon väsentlig inverkan på OP Företagsbankens bokslut.

Not 2. OP Företagsbankskoncernens principer för riskhantering

1 OP Företagsbankens principer för risktagning

OP Företagsbankens verksamhet bygger på OP Gruppens värden, en stark kapitaltäckning och kunnig riskhantering. Vår risktagning styrs av OP Gruppens värden som är människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

I OP Gruppens principer för risktagning, som centralinstitutets förvaltningsråd fastställt, beskrivs de centrala principerna och utgångspunkterna för vår risktagning. Vår riskvillighet definierar vilka risker och till vilken verksamhet anknutna risker vi är redo att bära när vi genomför vår grunduppgift inom ramarna våra strategiska mål. Vi genererar största delen av vårt resultat från kundrörelsen och de intjäningsrisker som tagits och prissatts i samband med den. Vi tar risker som huvudsakligen gäller genomförandet av vår grunduppgift. Risktagningen i anslutning till övrig rörelse för att generera avkastning anser vi vara liten eller tillfällig.

Vår framgång baserar sig på identifieringen av våra kunders behov och på förmågan att betjäna våra kunder enligt deras förväntningar och samtidigt kostnadseffektivt. Vår framgång baserar sig också på vår förmåga att hantera de risker som vi bär när vi betjänar våra kunder. På lång sikt strävar vi med den måttfulla risktagningen efter en tillväxt som är lika stor som tillväxten på marknaden. Det här kräver att risktagningen är övervägd och baserad på stark riskhantering.

I OP Företagsbankskoncernen främjar vi ett verksamhetssätt som baserar sig på noggrannhet och som framträder som en stark riskkultur som förhåller sig positiv till intern kontroll. Våra ersättningsprinciper uppmuntrar till omsorgsfull verksamhet, högklassig kundbetjäning samt till att bevara balansen mellan resultat, risker och kapital.

För att vi ska kunna bedriva verksamhet i enlighet med riskvilligheten, måste vi ha en tillräcklig riskhanteringsförmåga som består av risktagningsförmåga och risktagningskapacitet. Risktagningsförmågan innebär kompetens och den framgår bl.a. så att vi känner våra kunder och deras behov, kan prissätta riskerna som hör ihop med kunder och de risker som de överför på oss samt hantera riskerna på portföljnivå. Vi kan också kvantifiera kapital och likvida medel som behövs för att täcka riskerna. Dessutom kan vi arrangera vår affärsrörelse på ett tillförlitligt sätt och på ett sätt som tryggar kontinuiteten i verksamheten. Vi har funktionsförmåga för att vid behov

anpassa riskpositionen snabbt samt strategisk flexibilitet för att ändra risktagningen.

Risktagningskapaciteten består av kapital och likviditet. Tack vare vår starka risktagningskapacitet kan vi betjäna våra kunder på lång sikt och också i svåra marknadsförhållanden samt säkerställa tillgången till återfinansiering och dess relativa förmånlighet. Vi vill upprätthålla sådana kapitalbelopp och likvida medel samt en sådan finansieringsstruktur som gör det möjligt för oss att med mycket stor sannolikhet genomföra våra nuvarande affärsmodeller.

Tillsammans med strategin bildar risktagningsprinciperna utgångspunkterna för affärsrörelsens målsättning. De risker som är mätbara begränsas med limiter som centralinstitutets direktion fastställer för Företagsbanken och dess koncern. Limiterna styr och begränsar risktagningen så att den följer principerna för risktagning. Limiterna ställer en övre gräns för risktagningen. Om gränsen överskrids eller det föreligger hot om en överskridning inleds ett eskaleringsförfarande. Kvantitativa begränsningar kompletteras av riktlinjer i riskpolicyerna och av övriga riskhanteringsanvisningar så att även de risker som är svårare att kvantifiera täcks.

2 Riskhantering

2.1 Riskhanteringens mål

En högklassig riskhantering är grunden för kundorienterad affärsverksamhet och en konkurrensfördel. Dessutom stöder den lönsamheten hos OP Gruppen och gruppens företag samt ökningen av kundernas och andra intressentgruppers förtroende.

Riskhanteringens mål är att säkerställa att OP Gruppen och gruppens företag har en tillräcklig riskhanteringsförmåga samt att försäkra sig om att risktagningen i affärsverksamheten inte äventyrar lönsamheten, kapitaltäckningen, likviditeten eller de strategiska målen och på så sätt trygga kontinuiteten i verksamheten.

Riskhanteringens mål är att säkerställa att

- alla betydande risker identifieras, mäts och analyseras samt att risker som definierats som betydande kvantitativa risker limiteras
- intjäningsriskerna hanteras och att påföljdsriskerna reduceras effektivt
- de betydande riskerna täcks med tillräckligt kapital och att ledningen har tillräckliga kapital- och likviditetsbuffertar

- risktagningskapaciteten allokeras till intjäningslogiker och affärsrörelsesegment i enlighet med strategin och riskvilligheten
- riskhanteringsprocesserna är effektiva, lönsamma och tillräckliga
- kundbetjäningsprocesserna och de interna processerna är kostnadseffektiva och att de producerar uppdaterad och högklassig information som stöd för ledningens beslutsfattande, för rapporter och för tillsynens behov
- ledningens beslutsfattande baserar sig på tillräcklig och noggrann riskinformation vid rätt tidpunkt
- verksamhetens kontinuitet är tryggad under alla omständigheter och återhämtningen sker snabbt vid störningar
- ledningen har tillräcklig tillgång till information och mångsidiga scenarier för att analysera förändringar i omvärlden, göra strategiska val, analysera riskerna och kapitalet och likviditetens tillräcklighet samt strategisk flexibilitet att ändra risktagningen
- uppföljningen av affärsrörelsernas risktagning och riskpolicier följs, att affärsrörelsen prissätter intjäningsriskerna på ett hållbart sätt från cykel till cykel och att intäkterna från placeringsverksamheten är rätt dimensionerade i relation till placeringsverksamhetens risker
- riskpositionen övervakas så att den hålls inom ramen för principerna för risktagning och de fastställda limiterna och att överskridningar av limiter inleder på förhand definierade eskaleringsförfaranden och att korrigeringsåtgärderna följs upp
- riskpositionen analyseras och rapporteras till ledningen

2.2 Organiseringen av riskhanteringen i OP Företagsbanken

OP Företagsbanken hör till OP Gruppen och till sammanslutningen av andelsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Företagsbanken är dotterföretag till OP Andelslag (centralinstitutet). Ledningen av OP Gruppen och centralinstitutets koncernen baserar sig på centralinstitutets förvaltningsråds styrning och övervakning. Centralinstitutets direktion, som är koncernens moderföretags styrelse, ansvarar för ledningen av koncernen.

I sin verksamhet och sitt beslutsfattande ska OP Företagsbankens styrelse beakta de riktlinjer, fastställda principer och anvisningar som centralinstitutets

förvaltningsråd och direktion gett eller som har upprättats med deras bemyndigande.

OP Företagsbanken följer de principer för risktagning och riskhantering som centralinstitutets förvaltningsråd fastställt samt övriga anvisningar från centralinstitutets riskhantering. Företagen är även skyldiga att följa de anvisningar som centralinstitutet gett med stöd av 17 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker.

Styrelsen

OP Företagsbankens styrelse har till uppgift att bland annat svara för riskhanteringen, för att den interna kontrollen och kontrollsystemen är tillräckliga och tillförlitliga samt för att de bestämmelser som reglerar verksamheten, OP Gruppens gemensamma verksamhetsprinciper och centralinstitutets anvisningar följs.

Styrelsen fattar beslut om bland annat företagets affärsstrategi och godkänner årligen affärsplanen, målen och årsplanen samt övervakar hur de genomförs.

Den fastställer också riskpolicyn, OP Gruppens upplåningsplan, kapitalplanen med målen för kapitaltäckningen och en beredskapsplan, placeringsplanen för likviditet samt antecknar för kännedom anvisningarna enligt 17 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och godkänner eller behandlar övriga anvisningar i enlighet med centralinstitutets anvisningar. Styrelsen ser till att företaget har kontinuitetsplaner, att de är aktuella och att de testas årligen.

Styrelsen övervakar och följer upp hur riskhanteringen genomförs samt att företagets riskhantering är förenlig med lagar, myndigheternas föreskrifter och anvisningarna från centralinstitutet. Styrelsen ansvarar för att riskhanteringssystemen är tillräckliga samt övervakar hur vältäckande och fungerande de är. Dessutom övervakar den beloppet och kvaliteten på kapitalen, resultatutvecklingen, riskpositionen samt hur riskpolicyn och limiterna efterlevs.

Försäkringskommittén

Högsta beslutande organ vid teckningen av försäkringsrisker 2019 var försäkringskommittén. Den har haft till uppgift att hantera skadeförsäkringens försäkringsrisker. Försäkringskommittén har fattat beslut om teckningarna i försäkringsrörelsen inom fastställda

befogenheter och rapporterat om sina beslut till ledningsgruppen för företagskunder.

Verkställande direktören

OP Företagsbankens verkställande direktör svarar för företagets löpande förvaltning i enlighet med styrelsens anvisningar och bestämmelser samt har hand om den övergripande styrningen av företaget så att målen för resultat och kapitaltäckning samt andra mål som ställts upp för företaget uppnås genom att iaktta gemensamma strategier och riktlinjer.

Affärsrörelserna

Affärsrörelserna i OP Företagsbankskoncernen och koncernens dotterföretag genomför OP Gruppens strategi, svarar för planeringen av sin verksamhet och den interna kontrollen. De fattar riskbesluten med beaktande av begränsningar och andra anvisningar som gäller risktagningen och riskpolicyn, prissätter sina transaktioner riskbaserat, tillämpar riskhanteringsregelverket, övervakar sin riskposition och att den hålls inom de limiter och kontrollgränser som fastställts för den samt bär ansvar för sina risker och för att informationen i systemen är omfattande och korrekt. Riskhanteringen är en integrerad del av OP Företagsbankens och dess concerns affärsrörelse och ledningen av den.

Riskhanteringen

Centralinstitutets riskhantering, som är en funktion som är oberoende av affärsrörelserna, ansvarar för OP Gruppens riskhantering på grupplanet. Riskhanteringsuppgifterna i OP Företagsbankskoncernen har koncentrerats till centralinstitutets riskhantering.

Riskhanteringen leder gruppens interna riskhanteringsprocess, äger riskhanteringsregelverket och ansvarar för upprätthållandet och utvecklingen av riskhanteringssystemen och riskhanteringsmetoderna. Den upprätthåller, utvecklar och bereder principerna för riskhanteringen för att fastställas av direktionen och förvaltningsrådet samt upprätthåller andra riskhanteringsanvisningar. Riskhanteringen styr, övervakar och stöder genomförandet av principerna för risktagning och riskhantering i OP Gruppen och företagen i gruppen samt övervakar riskbeslutsprocesserna och deras kvalitet. Den stöder också en effektiv användning av gruppens balansräkning med en riskbaserad analys av intjäningsriskerna.

Riskhanteringen säkerställer tillsammans med ekonomi- och centralbanksfunktionen att lönsamheten, riskerna och risktagningskapaciteten står i balans sinsemellan. Riskhanteringen stöder kapitalutvärderingen genom att utveckla och övervaka det ekonomiska kapitalkrav som härletts ur riskerna liksom principerna, modellerna och metoderna för att beräkna myndighetskraven. Dessutom övervakar riskhanteringen att affärsrörelsernas risktagning följer strategin och risktagningsprinciperna. Den övervakar OP Gruppens och dess företags riskposition och rapporterar till centralinstitutets förvaltningsråd och dess riskhanteringskommitté, till direktionen samt till centralinstitutets och dess segments och företags verkställande ledning.

Riskhanteringen svarar för upprätthållandet av OP Gruppens återhämtningsplan och koordinerar sändningen av uppgifter till resolutionsmyndigheterna.

OP Gruppens compliance, som är oberoende av affärsrörelserna, ansvarar inom OP Gruppen för att bestämmelserna följs och att compliance-riskerna analyseras. Riskhanteringen bedriver ett nära samarbete med compliance-funktionen vid hanteringen av compliance-risker.

Den oberoende riskhanteringen ordnas så att den är tillräcklig i relation till arten, omfattningen och komplexiteten hos gruppens och dess respektive rörelsessegments och företags verksamhet.

Internrevisionen

Internrevisionen är oberoende och objektiv analys-, säkrings- och konsulteringsverksamhet som ska ge mervärde åt OP Gruppen och förbättra dess verksamhet. Internrevisionen bistår OP Gruppen i att uppnå målen genom att erbjuda ett systematiskt betraktelsesätt för bedömning och förbättring av effektiviteten hos och effekten av organisationens processer för governance, riskhantering och övervakning.

Internrevisionen har organiserats på motsvarande sätt som affärsrörelseorganisationerna och den ansvarar på grupplanet för att internrevisionen genomförs riskbaserat i alla företag som hör till OP Gruppen. Internrevisionens granskar realiseringen av de strategiska och operativa målen, kvaliteten på den interna kontrollen och riskhanteringen, hur effektiva de interna kontrollerna är, hur tillförlitlig rapporteringen är, hur lagar, annan reglering och motsvarande kriterier efterlevs, hur de interna policyerna och anvisningarna följs samt effektiviteten och ändamålsenligheten i verksamheten.

3 OP Gruppens riskhanteringsprocess

OP Gruppens riskhanteringsprocess omfattar:

- Ett styrningsramverk som den oberoende riskhanteringen berett och upprätthåller
 - o De principer för risktagning och riskhantering som styr risktagningen och de riskpolicyer som preciserar dem samt anvisningarna för övrig riskhantering
 - o Att skapa metoder för att identifiera, analysera, mäta, prissätta och begränsa risker
 - o Att fastställa och allokera behovet av risktagningskapacitet för affärsrörelserna enligt strategin
- Den dagliga riskhanteringen för den operativa affärsrörelsen
 - o Identifiering, prissättning och fortlopande uppföljning av risker
 - o Hantering av riskpositionerna och att riskpositionen hålls inom ramen för de begränsningar och mål som ställts upp för den
- Den oberoende riskhanterings interna kontroll och rapportering
 - o Övervakning av att risktagningen, riskpolicyerna och prissättningen följs
 - o Analys och rapportering av riskpositionen till ledningen

3.1 Ramverket för styrning av riskhanteringen

3.1.1 Anvisningar som riskhanteringen upprätthåller

Riskhanteringen upprättar och upprätthåller de principer som hänför sig till risktagning och riskhantering och som preciseras av riskpolicyerna och de övriga riskhanteringsanvisningarna.

I Principerna för risktagning (Risk Appetite Statement, RAS) fastställer centralinstitutets förvaltningsråd utgångspunkterna och de centrala principerna för OP Gruppens risktagning samt gruppens limiter och risktoleranser. I Principerna för riskhantering (Risk Appetite Framework, RAF) fastställer förvaltningsrådet hur OP Gruppens riskhanteringsprocess ska ordnas i praktiken samt hur risker identifieras, analyseras, mäts och hanteras. Principerna är förpliktande för alla företag i gruppen.

De intjäningslogikspecifika riskpolicyerna preciserar principerna för risktagning och delegerar beslutsbefogenheterna för risktagning. Därför bereder

riskhanteringen riskpolicyerna i samråd med affärsrörelserna. OP Gruppens, bankrörelsens och skade- och livförsäkringens riskpolicyer fastställs årligen för affärsrörelserna och företagen. De innehåller de riktlinjer, åtgärder, mål, limiter och kontrollgränser inom riskhanteringen vilka behövs för att styra affärsrörelsen så att de linjedragningar som fastställts i gruppens strategi och principerna för risktagning genomförs.

OP Gruppens lagstadgade återhämtningsplan fastställer en referensram och handlingsalternativ för att trygga kontinuiteten hos kreditinstitut som hör till sammanslutningen av andelsbanker i fall där sammanslutningens finansiella ställning har försvagats betydligt. Den finansiella ställningen anses ha försvagats betydligt åtminstone då det finns en risk för att sammanslutningen inte kommer att kunna uppfylla de ekonomiska krav som ställts på dess verksamhet eller om den annars bryter mot gränsvärden för sådana larmindikatorer som anges i återhämtningsplanen. Beredskapsplanen för likviditeten eller de medel för att stärka likviditeten eller kapitaltäckningen i enlighet med beredskapsnivåerna för kapitalplanens styrningsförfaranden tillämpas sannolikt innan återhämtningsplanen tas i bruk.

Riskhanteringen upprätthåller och ger gruppens företag anvisningar om riskhantering enligt sammanslutningslagen samt andra preciserande anvisningar och beskrivningar om risktagning och riskhantering. Riskhanteringen svarar också för anordnandet av utbildning, rådgivning och annat stöd som kompletterar anvisningarna.

3.1.2 Metoder för att identifiera, analysera, mäta, prissätta och begränsa risker

Identifiering av risker

Risker i OP Gruppens affärsrörelse och omvärld identifieras och analyseras kontinuerligt.

Riskhanteringen kartlägger i samråd med företrädare för affärsrörelserna minst en gång per år med en övergripande riskidentifieringsprocess vilka risker som OP Gruppens omvärld och dess företags affärsverksamhet och åtaganden omfattas eller kan omfattas av. Även riskkoncentrationer i risklagen identifieras och analyseras liksom de risker och riskkoncentrationer som kumuleras på grupplanet.

Riskhanteringen analyserar en risks betydelse genom stresstest och huruvida risken ska ingå i ett regelmässigt stresstestprogram. Den bedömer också

mätningssättet och dess effektivitet för befintliga risker samt beslutar om mätningssättet för nya risker.

Utifrån resultaten från riskidentifieringsprocessen lägger riskhanteringen årligen fram i Principerna för risktagning de betydande risker som förvaltningsrådet ska fastställa för OP Gruppen.

Resultaten från riskidentifieringsprocessen används också för att upprätta riskpolicyer då riktlinjer, åtgärder, mål och limiter för riskhanteringen fastställs enligt riskhanteringsförmågan och riskvilligheten. Riskhanteringen för ett riskregister över betydande risker.

Centralinstitutets ledning drar upp riktlinjerna för vilka betydande risker som ska täckas med det ekonomiska kapitalkravet och vilka som eventuellt av motiverade skäl inte ska täckas och i så fall ska hanteras genom ett omsorgsfullt agerande. I likviditetsstrategin och de anvisningar och planer som preciserar den anges riktlinjerna för hur likviditetsrisken ska täckas med reserver, med metoder enligt beredskapsplanen för likviditetshanteringen och genom att öka förmågan att omvandla balansomslutningen till likviditet.

Innan nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller eller system tas i bruk i gruppen ska affärsrörelsen analysera riskerna hos dem i enlighet med de förfaranden som riskhanteringen har godkänt. OP Gruppen erbjuder kunderna endast sådana produkter som godkänts på grupplanet och använder affärsmodeller som godkänts på grupplanet.

Analys och mätning av risker

OP Gruppen använder de modeller den har utvecklat (interna modeller) för att mäta risker, bedöma kapitalkravet, prissättningen i affärsrörelsen och för att fastställa de värden som används i bokföringen. I modellerna ska beaktas att de är förenliga med OP Gruppens affärsmodell, riskvillighet och riskprofil. Alla modeller som används är grupp-specifika. Deras centrala parametrar och antaganden är gemensamma för gruppen och gruppens företag. De modeller som används är godkända av riskhanteringen eller, om bestämmelserna det kräver, av tillsynsmyndigheterna.

De interna modeller som används för kapitaltäckningsanalysen av kreditrisken har en central roll i OP Gruppen, eftersom regelverket ställer många krav på användningen av interna metoder. OP Gruppen har fått tillstånd av tillsynsmyndigheterna att vid beräkningen av kapitalkravet för kreditrisken använda en intern metod (IRB-metoden) för företags- och

institutsexponeringar, hushållsexponeringar och aktieexponeringar.

Ekonomiskt kapitalkrav

Utöver myndigheternas kapitalkrav som baserar sig på kapitaltäckningsanalysen och beräkningen av kapitalbasen använder OP Gruppen en egen modell för beräkning av det ekonomiska kapitalkravet och det interna kapitalet. Med hjälp av dem bedöms den mängd kapital (ekonomiskt kapitalkrav) som behövs för att bära riskerna och OP Gruppens uppfattning om hur många poster den har för att täcka förluster (internt kapital). Vid beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet beaktas riskerna i större omfattning än i kapitaltäckningsanalysen. Det finns också skillnader beträffande använda parametrar och estimat samt hur riskkoncentrationer beaktas.

Det ekonomiska kapitalkravet är OP Gruppens egen uppskattning av det kapital som med 99,97 procents sannolikhet räcker till under följande år för att täcka de eventuella förluster som uppkommer på grund av riskerna i affärsrörelsen och omvärlden.

Det ekonomiska kapitalkravet är en mätare för risktagning där riskerna i affärsrörelserna, oavsett riskslag, sinsemellan är så jämförbara som möjligt. Där beräknas med hjälp av riskslagsvisa modeller ett förlustbelopp i euro för en risk och företaget ska avsätta internt kapital minst till detta värde för att täcka risken. I beräkningen används genomtänkta riskmätare, stressscenarier och bedömningar från egna medarbetare. Riskhanteringen granskar minst en gång om året hur väl modellen fungerar och föreslår ändringar i metoderna eller parametrarna för riskhanteringskommittén.

Det ekonomiska kapitalkravet fördelar sig på kvantitativa risker och kvalitativa, s.k. uppskattade risker. För mätning av de förstnämnda riskerna används kända och vedertagna kvantitativa metoder. För de sistnämnda riskerna baserar sig uppskattningen mer på kvalitativa bedömningar från egna medarbetare. Kvantitativa risker är kreditrisken samt ränterisken, aktierisken och fastighetsrisken i bankrörelsen, marknadsriskerna i den långsiktiga placerings- och försäkringsverksamheten, marknadsriskerna i tradingen samt försäkringsriskerna. I uppskattade risker ingår den operativa risken och övriga risker som är svåra att mäta kvantitativt. Bland övriga uppskattade risker finns de risker som bedömts som betydande, men som inte beaktats i de övriga riskslagsspecifika modellerna för det ekonomiska kapitalkravet. Sådana risker uppkommer typiskt på grund av yttre faktorer, t.ex. förändringar i konkurrens- och marknadsläget eller myndigheternas föreskrifter.

OP Företagsbankskoncernens ekonomiska kapitalkrav beräknas genom att kombinera kapitalkraven enligt riskslag samt beakta spridningsfördelarna mellan risklagen. Kapitalkravet beräknas och rapporteras till OP Företagsbankens ledning kvartalsvis.

Det interna kapitalet (den bestående kapitalbasen) är gruppens egen bedömning av den kapitalbas som täcker de risker som ingår i beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet. Grunden utgörs av företagets eget kapital som har förenhetligats med antagandena för beräkning av kapitalkravet (bl.a. konfidensintervallet, tidshorisonten, försäkringsbolagsjusteringar).

Det ekonomiska kapitalkravet används i OP Gruppen vid fastställandet av mätare för risktolerans, limiter, kontrollgränser och mål samt kapitalbufferten för kapitalplaneringen. Andra användningsändamål är riskbaserad prissättning samt bedömning av affärsrörelsernas lönsamhet och uppbindingen av kapital.

Med det ekonomiska kapitalkravet styrs risktagningen och de riskvägda fordringarna mer omfattande och noggrant än med myndigheternas kapitalkrav. På så sätt säkerställs att framtidsprognoserna och prognoserna för affärsverksamheten inte på lång sikt äventyrar gruppens verksamhetsförutsättningar.

Stresstest

OP Gruppen använder stresstest för att uppskatta hur olika allvarliga, men möjliga, situationer som avviker från antagandena enligt riskmodellerna kan påverka likviditeten, riskpositionen, lönsamheten och kapitaltäckningen hos gruppen och/eller företag i gruppen. Med stresstesten bedöms såväl effekten av enskilda riskfaktorer som den sammanlagda effekten av samtida förändringar i flera variabler. I stresstesten utnyttjas utöver olika känslighets- och scenarioanalyser också omvända stresstest. Stresstesten stöder och kompletterar den bild som de övriga riskmätningsskallmetoderna ger av riskpositionen.

Med stresstest identifieras de viktigaste riskerna och bedöms deras betydelse samt omvandlas och dimensioneras gruppens riskvillighet till risktoleranser och risklimiter samt riktlinjer i riskpolicyerna. Med stresstest strävar man efter att täcka alla riskslag som identifierats som betydande i principerna för risktagning.

Stresstestmetoderna används för att beräkna det ekonomiska kapitalkravet särskilt för att fastställa kapitalkravet för övriga risker som ska bedömas, men också som metoder som kompletterar beräkningen av

kapitalkravet t.ex. i kapitalplaneringen, likviditetshanteringen, som grund för kontinuitets- och återhämtningsplaneringen och vid beredningen av återhämtningsplanen. Med stresstest reds också ut om myndigheternas kapitalkrav och de interna kapitalkrav som tagits fram med interna modeller är tillräckliga i olika omvärldar.

Prissättning

Riskhanteringen godkänner de modeller och metoder som affärsrörelsen använder för prissättning innan balanshanteringskommittén fattar beslut om att de ska tas i bruk.

Limitering och eskaleringsförfaranden

De betydande risker som är mätbara begränsas med limiter som centralinstitutets direktion fastställer för Företagsbanken och -koncernen. Risktagningen begränsas och styrs med limiter i en riktning enligt principerna för risktagning och gällande strategier. Med risklimiter säkerställs att ett företag i sin verksamhet inte tar så stora risker att företagets kapitaltäckning, lönsamhet, likviditet eller verksamhet äventyras. De kvantitativa begränsningarna kompletteras av riktlinjerna i riskpolicyerna och av övriga riskhanteringsanvisningar så att även de risker som är svårare att kvantifiera täcks.

Centralinstitutets riskhantering övervakar att gruppens företag håller sig inom de limitramar som ställts upp för dem. Riskhanteringen rapporterar regelbundet sina övervakningsobservationer samt utfallen från limitmätarna till OP Företagsbankens ledning och till dem som ställt upp gränserna.

Limiterna och kontrollgränserna ställer en övre gräns för risktagningen. Om gränsen överskrids eller det föreligger hot om en överskridning inleds ett eskaleringsförfarande som anges i Principerna för riskhantering.

3.1.3 Fastställande av behovet av risktagningskapacitet och allokering av den till affärsrörelserna i enlighet med strategin

En central uppgift för kapitalhanteringen inom OP Gruppen är att fastställa det kapital som står till buds (bestående kapitalbas, dvs. internt kapital) och kapitalbehovet (ekonomiskt kapitalkrav). Internt kapital allokeras till gruppens intjäningslogikhelheter och rörelsesegment i enlighet med strategin och riskvilligheten – i OP Företagsbankskoncernen bland annat till Företagsbanken och skadeförsäkringen. Risktagningen (ekonomiskt kapitalkrav) hos ett rörelsesegment eller en intjäningslogikhelhet får inte överstiga det allokerade interna kapitalet.

Med tanke på myndighetskravet följer OP Företagsbanken upp kapitaltäckningen för kreditinstitut (särskilt CET1) samt kapitalbasen och dess kvalitet. Det väsentliga i fråga om kapitalens art är att de är bestående och kan användas för att täcka förluster. Därför baserar sig kapitaltäckningsmålen på en stark kärnprimärkapitaltäckning. Dessutom följer man internt upp kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, dvs. lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.

Med OP Företagsbankens årliga kapitalplan säkerställs proaktivt att kapitaltäckningen är tillräcklig under planeringsperioden samt under de olika exceptionella omständigheter som råder vid olika scenarier. Samtidigt säkerställs kontinuiteten i verksamheten.

Kapitalplanen innehåller en lägesanalys för kapitaltäckningen, mål och åtgärder för kapitaltäckningen, en beredskapsplan i form av beredskapsnivåer och styrningsförfaranden, som ska följas om OP Företagsbankens kapitaltäckning försvagas, samt scenarioberäkningar för utvärderingen av kapitalens tillräcklighet.

Varje företag som hör till OP Gruppen ansvarar primärt själv för sin kapitaltäckning och uppställer målnivåer och limiter för den enligt centralinstitutets anvisningar. I eventuella krissituationer ska OP Gruppens interna allokering av kapital i första hand ske till marknadsvillkor med frivilliga arrangemang. Centralinstitutet ansvarar för kapitaliseringen av de företag som hör till OP Gruppen i sådana fall där företagets egna resurser inte räcker till för att trygga verksamhetsförutsättningarna. I sista hand ska allokeringen av kapital inom sammanslutningen av andelsbanker basera sig på bestämmelser som hänför sig till lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker.

Likviditetshantering

OP Gruppens centralbank, som verkar vid OP Företagsbanken, ansvarar centraliserat för likviditeten i gruppens bankrörelse och hanterar likviditetsreserven. OP Företagsbanken skaffar gruppen finansiering från partimarknaden i enlighet med upplåningsplanen.

Inlåning är den mest betydande formen av upplåning i OP Gruppen. För insättningarnas del betonas hur bestående insättningarna är och man undviker att låna in med aggressiv prissättning.

Målet med marknadsupplåningen är att aktivt och proaktivt täcka de finansieringsbehov som uppkommer av differensen mellan ökningen i fordringar och inlåning i balansräkningen, förfallostrukturen hos upplåningen och

övriga interna mål samt kraven i regelverket. Marknadsupplåningen ska vara diversifierad såväl tidsmässigt som enligt placerare och marknadssegment.

Likviditetspositionen i OP Gruppens bankrörelse hanteras genom

- en proaktiv planering av finansieringsstrukturen, gruppens risktoleranser och risklimiter samt limiter, kontrollgränser och målnivåer som härletts ur gruppens risktoleranser och risklimiter för företagen i gruppen,
- uppföljning av likviditetsläget och en adekvat likviditetsreserv,
- planering och hantering av den dagliga likviditeten,
- en beredskapsplanering som baserar sig på beredskapsnivåer och
- en effektiv och genomskinlig styrning av gruppens likviditet.

OP Gruppen tryggar sin likviditet i bankrörelsen med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

Likviditetsrisken i försäkringsrörelsen granskas bolag för bolag från försäkringsrörelsens perspektiv. Försäkringsbolagens investeringstillgångar fungerar som en bolagsspecifik likviditetsreserv för respektive bolag. Företagens likviditetskrav beaktas i placeringsportföljens allokeringsfördelning.

3.1.4 Riskhanterings styrning och interna kontroll

Styrning

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker är centralinstitutet skyldigt att styra och övervaka medlemskreditinstitutens verksamhet samt ge dem anvisningar om bland annat riskhantering, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll för att trygga deras likviditet och kapitaltäckning.

Då kriteriet i sammanslutningslagen uppfyllts har tillsynsmyndigheten gett centralinstitutet tillstånd att bevilja undantag till medlemskreditinstitutet i fall som närmare framgår av sammanslutningslagen. De viktigaste undantagen anknyter till bestämmelserna om kapitaltäckning och stora exponeringar i kreditinstitutslagen samt till bestämmelserna om likviditet i tillsynsförordningen.

Övervakning och rapportering

Centralinstitutets riskhantering övervakar OP Gruppens och dess företags riskhantering, hantering av likviditeten, risktagning, affärsrörelsernas prissättning och riskhanteringens processer samt deras kvalitet. Riskhanteringen analyserar gruppens och dess företags riskposition och riskpositionens utveckling, att risktagningen hålls inom de toleranser, limiter och kontrollgränser som satts för den och att riskpolicyn följs. Riskhanteringen säkerställer också kontinuiteten i verksamheten genom att övervaka hur kontinuitetsplanerna årligen upprätthålls och hur test utförs såväl i gruppens företag som i centralinstitutskoncernen.

Riskhanteringen rapporterar regelbundet sina observationer och bedömningar till centralinstitutets ledning, OP Företagsbankens styrelse och segmentens ledningsgrupper.

Dessutom övervakar riskhanteringen att sammanslutningens medlemskreditinstitut följer riskhanteringens anvisningar och rapporterar eventuella brott mot anvisningarna till centralinstitutets compliance.

Den operativa riskrapporteringen hålls oberoende inom OP Gruppen genom att centralinstitutet låter upprätta rapporter om mätbara risker för företagen i gruppen centralt, åtskilt från affärsverksamheten.

4 OP Företagsbankskoncernens betydande risker och hanteringen av dem

4.1 Gruppering av riskerna

OP Företagsbankskoncernen bedriver bank- och skadeförsäkringsrörelse och dess rörelsesegment är Företagsbank och Försäkring. I Estland, Lettland och Litauen har OP Företagsbanken filialer och dotterföretag som erbjuder finansbolagsprodukter. Pohjola Sjukhus Ab, som ägs av Pohjola Försäkring Ab, koncentrerar sig på ortopedi och idrottsklinikverksamhet.

Riskerna i anslutning till affärsrörelsen grupperas i intjänings- och påföljdsrisker. Intjänings- och påföljdsriskerna anknyter till den nuvarande affärsrörelsen och sådana gällande avtal som företagen i koncernen har ingått med sina kunder och andra motparter. I basaffärsrörelsen tas medvetna intjäningsrisker för att generera intäkter. Påföljdsriskerna beror å sin sida på idkandet av basaffärsrörelse och anknyter sålunda till all affärsrörelse som idkas. Dessa risker ger inga intäkter utan endast ekonomiska förluster och/eller förlust av anseende om riskerna eventuellt

realiseras. Framtida rörelserisker handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ. Nyförsäljningen inom kundrörelsen och volymerna och marginalerna för nya marknadstransaktioner har en betydande inverkan på OP Företagsbankskoncernens och dess företags resultat.

4.2 OP Företagsbankskoncernens betydande risker

Betydande intjäningsrisker är de kredit-, likviditets- och marknadsrisker som anknyter till bankrörelsen. I försäkringsrörelsen är skadeförsäkringsriskerna samt marknadsriskerna i placeringsverksamheten och försäkringsskulden framträdande. För Pohjola Sjukhus del förenas de bästa rutinerna inom hälso- och välbefinnandebansherna med det nuvarande riskhanteringsramverket för att identifiera och hantera relevanta risker samt för att säkerställa regelefterlevnaden.

Bland påföljdsriskerna betonas hanteringen av compliance-risken i och med de allt mer komplicerade regelverken och den allt stramare tillsynen. Betydelsen hos de operativa riskerna ökar inom alla affärsrörelser då tjänsterna digitaliseras och betydelsen hos den provisionsbaserade affärsrörelsen ökar. Utöver ekonomiska förluster och försämrat anseende kan risken medföra myndighetssanktioner då den realiseras.

Såväl i bank- som i försäkringsrörelsen har modellrisken fått en central roll eftersom olika modeller inverkar på bland annat riskurvalet, priset på krediter och deras inbäddade derivat och försäkringar, värdet på försäkringsskulderna, kapitalkraven, beloppet av förväntade kreditförluster (ECL, Expected Credit Losses) samt mätningen av kreditriskerna hos derivatinstrument (CVA, Credit Valuation Adjustment).

Till derivatinstrument och återförsäkringsavtal hänför sig i sin tur en motpartsrisk.

Exempelvis kunder, branscher och produkter kan ge upphov till koncentrationsrisker inom enskilda riskslag, och de kan även kumuleras från enskilda företag och segment till koncernplanet.

Företagen i OP Företagsbankskoncernen hanterar aktivt intjäningsriskerna på portföljplanet inom ramen för de kvantitativa limiter som anges i riskpolicyerna och övriga anvisningar. Särskilt affärsrörelserna ansvarar för att minska påföljdsriskerna genom en omsorgsfull och högklassig verksamhet och en tydlig ansvarsfördelning.

Bristfällig intern reaktion och osmidighet inför förändringar i omvärlden och konkurrensmiljön,

kundernas värderingar och tekniken kan äventyra att strategin realiserar.

Anseenderisken hänför sig till all verksamhet och är ofta en följd av att en risk realiserats.

I tabellen nedan beskrivs OP Företagsbankskoncernens betydande risker. I avsnitten efter tabellen beskrivs riskernas art och sätten att hantera dem.

OP Företagsbankskoncernens betydande risker

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken för att en avtalspart i ett finansiellt instrument inte förmår uppfylla sina avtalsenliga betalningsförpliktelser och på så vis orsakar den andra parten en ekonomisk förlust.
Likviditetsrisker	Likviditetsrisken består av den kortfristiga likviditetsrisken, den strukturella finansieringsrisken, koncentrationsrisken i upplåningen och in-teckningar av tillgångar i balansräkningen.
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses en ofördelaktig förändring som hänför sig till avtalets värde eller intjäningen genom avtalet och som orsakas av prisförändringar som observeras på finansmarknaden. Till marknadsriskerna hör ränterisker, valutarisker, volatilitetsrisker, kreditspreadrisker, aktierisker och fastighetsrisker samt eventuella andra prisker för balansposter och poster utanför balansräkningen.
Skadeförsäkringsrisker	Skadeförsäkringsriskerna består av skade- och reservrisken. Skaderisken uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är

	exceptionellt stora. Reservrisken uppkommer av att skadekostnaderna för skador som redan inträffat är större än väntat eller att tidpunkten för betalningarna avviker från det som man förväntat sig.
Motpartsrisker	Med motpartsrisk avses risken för att en avtalspart inte uppfyller sina ekonomiska förpliktelser. Motpartsrisken kan anknyta till ett derivatinstrument, handeln eller ett återförsäkringsavtal.
Operativa risker	Operativa risker är risken för skadliga påföljder som kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Den operativa risken innehåller också en juridisk risk, informationssäkerhetsrisker och andra säkerhetsrisker.
Modellrisk	Med modellrisken avses en eventuell förlust eller ett försämrat anseende till följd av sådana beslut, som fattats till följd av resultatet av modellerna, vilka beror på fel i utvecklingen, verkställandet eller användningen av modellerna.
Compliance-risker	En risk som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner eller behöriga rutiner eller etiska principer i kundrelationerna inte iakttas.
Koncentrationsrisk	Risker som kan uppkomma av att affärsrörelsen koncentreras i för stor omfattning till enskilda kunder, produkter, branscher, löptidsperioder eller geografiska områden.

Anseenderisken	Risken för att anseendet eller förtroendet försvagas till följd av negativ publicitet eller att en risk realiserar.
Framtida rörelserisker	En risk som handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ.
Risker i anslutning till strategiska val och verkställandet av strategin	En risk som uppkommer på grund av bristfällig intern reaktion och osmidighet inför förändringar i omvärlden och konkurrensmiljön eller i kundernas värderingar och tekniken.

4.3 Kreditrisker

Definitionsmässigt avser kreditrisk en risk för att en avtalspart i ett finansiellt instrument inte förmår uppfylla sina förpliktelser och sålunda orsakar den andra parten en ekonomisk förlust. I OP Företagsbankskoncernen uppkommer kreditrisk i första hand i företagsfinansieringen i bankrörelsen. En kreditrisk kan också uppkomma av obligationslån, skuldebrev, derivatinstrument och åtaganden utanför balansräkningen (uttagsmåner för krediter och limiter, garantier och rembursar) samt återförsäkringsavtal. Länder- och avvecklingsriskerna räknas också till kreditriskerna.

I placeringsverksamheten räknas en kreditförlust som beror på realiserat fallissemang hos en emittent av ett skuldinstrument som en del av marknadsrisken i placeringsverksamheten. Den kreditförlustrisk som anknyter till återförsäkringsavtal och derivatinstrument samt den avvecklingsrisk som anknyter till värdepappers- och valutahandeln räknas till motpartsriskerna. Länderrisken ingår i koncentrationsriskerna.

Den kreditrisk och länderrisk som ansluter sig till kreditinstituten uppkommer främst av bankrörelsens likviditetshantering. Den länderrisk som riktas mot kreditinstitut uppkommer också i räntetradingen och skötseln av skuldebrevsportföljen samt i gruppens finansiering av utrikeshandel. Nedan behandlas kreditrisk som uppkommer av finansieringsverksamheten i anknytning till bankrörelsen.

Mätning av kreditrisker

Riskhanteringen följer regelbundet upp kreditriskernas utveckling i relation till toleranserna, limiterna och andelsbankernas kontrollgränser.

Kreditrisken mäts med andelen problemfordringar, nödlidande fordringar och icke-nödlidande exponeringar med anstånd i relation till kredit- och garantistocken samt med det ekonomiska kapitalkravet i relation till exponeringens belopp vid fallissemang. Förväntade kreditförluster jämförs med kredit- och garantistocken. Koncentrationerna i kreditportföljen följs upp kund-, bransch- och landsspecifikt. För kreditportföljen och nykreditgivningen har det i Riskpolicyn uppställts kvalitetsmål som baserar sig på internratingen. Differensen i ökningen mellan kreditstocken och det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken mäts för att säkerställa balansen mellan tillväxt och risktagning.

Risken bedöms med hjälp av kreditriskmodeller. För mätningen av kreditrisken används utöver modeller för bedömning av sannolikheten för fallissemang (PD, Probability of Default) även prognosmodeller för förlustandelen vid fallissemang och exponeringsbeloppet. Exponeringens belopp vid fallissemang (EAD, Exposure at Default) är en prognos av beloppet på bankens fordran då en kunds fallissemang börjar. Beloppet av åtaganden utanför balansräkningen vid fallissemang bestäms på basis av konverteringsfaktorn (CF, Conversion Factor). Förlustandelen vid fallissemang (LGD, Loss Given Default) är en uppskattning av den ekonomiska förlust som uppkommer för banken, som andel av EAD, om kunden blir insolvent.

Kreditriskmodeller

Sannolikheten för att en kredit får betalningsstörningar inom ett år	=	Sannolikhet för fallissemang PD (%)
Uppskattning av den förlust som uppkommer av en kredit, om en kund får betalningsstörningar	=	Förlusten vid fallissemang LGD (%)
Uppskattning av den summa, som kunden är skyldig banken om betalningsoförmåga uppstår	=	Exponering EAD (€)

Kreditriskmodellerna utnyttjas i stor omfattning för att mäta och hantera kreditrisken, bland annat för

- beviljandet och prissättningen av krediter,
- fastställandet av finansiella beslutsbefogenheter,
- fastställandet och uppföljningen av kvalitetsmålen i kreditportföljen,
- kreditriskrapporteringen,
- i kapitaltäckningsanalysen med internmetoden (IRBA),
- beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet och den förväntade förlusten samt
- beräkningen av den förväntade kreditförlusten.

Kreditklassificering och sannolikhet för fallissemang

Med ett kreditklassificeringssystem avses modeller, processer och datasystem som används för att bedöma sannolikheten för fallissemang hos gruppens motparter. Motparterna grupperas i kreditklasser enligt sannolikheten för fallissemang (privatkunderna avtalsvis och övriga kunder kundvis).

OP Gruppens kreditklassificeringssystem följer internmetoden. OP Gruppen har fått tillstånd av tillsynsmyndigheterna att vid beräkningen av kreditrisken använda en internmetod (IRBA) för hushålls-, företags- och institutsexponeringar. Kreditklassificeringssystemet gäller på grupplanen och omfattar alla kundsegment. I klassificeringen drar man nytta av både klassificeringar från egna medarbetare och automaträtningar.

Med fallissemang avses att någon av en kunds exponeringar för OP Gruppen förorsakar att en fordran

är förfallen i mer än 90 dagar eller en annan allvarlig betalningsstörning. Även kunder som inte helt klarar av att fullgöra sina åtaganden utan åtgärder från bankens sida (t.ex. realisering av säkerhet) har fallissemang. Sannolikheten för fallissemang (PD) är den för respektive ratingklass uppskattade genomsnittliga andelen för fallissemang under ett år över konjunkturcykeln. När konjunkturerna är goda är det typiska att andelen realiserade insolventa kunder i en viss ratingklass är mindre än PD i respektive klass. Sannolikheten för fallissemang är flera tiotal gånger större vid övergången till de svagare ratingklasserna jämfört med de goda ratingklasserna.

Affärsrörelsens och riskhanterings åtaganden har i klassificeringen från egna medarbetare skiljts åt funktionellt så att beslutsfattandet har koncentrerats till dem som fattar ratingbeslut vid den oberoende riskhanteringen. Ansvarsbanken ansvarar för den fortlöpande uppföljningen av kreditklassificeringsprocessen, och klassificeringarna ska hållas i kraft utan avbrott. Kundernas kreditklassificering ska ge en rättvisande bild av kundens läge och betalningsförmåga, och kreditbesluten ska stöda sig på gällande och aktuella kreditklasser. Med kreditklassificeringen styrs kundurvalet, inställningen till säkerhetsunderskott och prissättningen av åtaganden.

Bedömning av sannolikhet för fallissemang hos företagskunder

Sannolikheten för fallissemang hos företagskunderna bedöms med OP Gruppens interna skala med 20 steg 1,0–12,0 där insolventa kunder klassificeras till klasserna 11–12.

Rating av företagskunder i OP Gruppen

Medelstora och stora företagskunders rating R baserar sig på företagets ekonomiska nyckeltal och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Utifrån dem upprättar en statistisk modell ett ratingförslag. En expert som fördjupat sig i kundens fall gör en ratingframställan på basis av det ratingförslag som modellen ger och den övriga information som står till buds. Eventuella förändringar och osäkerheter som ansluter sig till framtiden tas i beaktande som varningssignaler och som undantag från den klassificering som modellen ger. Ratingen fastställs av centralinstitutets oberoende riskhantering utifrån en ratingframställan minst en gång per år, för svaga kunder halvårsvis.

Grunden för rating A av små företagskunder utgörs av den automatiska klassificeringsmodellen Rating Alfa som Suomen Asiakastieto tillämpar. I Rating Alfa består variablerna av uppgifter om betalningstörningar och betalningssätt, bokslutsnyckeltal och kundgrunddata för företaget och dess ansvariga. De riskpoäng som Rating Alfa ger har beskrivits (kalibrerats) i OP Gruppens interna ratingar. Riskpoängen från Rating Alfa och OP Gruppens interna uppgifter som beskriver betalningsbeteende används för att bilda OP Gruppens ratingar. De här

ratingarna ändras vid behov utifrån bedömningar från egna medarbetare. Riktigheten hos ratingen för nästan alla kunder med rating A i klassen Företagsexponeringar

ska bedömas av bankerna minst en gång per år. För svaga kreditklasser och kunder på bevakningslistan ska bedömningen göras halvårsvis.

Företagskunder med små exponeringar klassificeras med en klassificeringsmodell för små exponeringar (P). Klassificeringsmodellen är en automatisk rating som beräknas månatligen och som upprättas på basis av kundens grunddata, kundhistoria och betalningsbeteende.

Ratingklasserna i företagsklassificeringsmodellerna är jämförbara, eftersom varje rating har samma sannolikhet för fallissemang oberoende av klassificeringsmodell. Då sannolikheten för fallissemang härletts har man utnyttjat information om realiserad insolvens från de senaste åren, information om kreditförluster på lång sikt, konkursstatistik samt cyklerna i modellen. Behovet av att uppdatera de klassvisa sannolikheterna för fallissemang bedöms årligen.

S&P Rating	AAA...AA-	A+...A-	BBB+...BBB-	BB+...BB-	B+...B-	CCC+...C
OP Gruppen	1,0–2,5	3,0–4,0	4,5–5,5	6,0–7,0	7,5–8,5	9,0–10,0

Bedömning av sannolikhet för fallissemang hos kreditinstitut

Kreditinstitutsmotparterna klassificeras i 20 klasser med skalan 1,0–12,0 varav insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

För bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos kreditinstitutsmotparter finns en separat L-ratingmodell

som har en struktur som motsvarar företagets R-ratingmodell.

Den statistiska modell som utgör grund för kreditklassificeringen baserar sig på nyckeltal i bokslut och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Klassificeringen kan korrigeras av en expert med varningssignaler och klassificeringen påverkas ofta av bankkoncernens moderföretags stöd och principen om sovereign ceiling,

dvs. att en motpart inte kan ha en bättre rating än den stat där den verkar. Kreditinstitutens ratingar fastställs minst en gång per år.

S&P Rating	AAA...AA+	AA...BBB+	BBB...BBB-	BB+...BB-	B+...B	B-...CCC
OP Gruppen	1,0–2,0	2,5–4,5	5,0	5,5–7,0	7,5–8,0	8,5–10,0

Bedömning av sannolikhet för fallissemang hos privatkunder

Sannolikheten för fallissemang hos privatkunders avtal bedöms i OP Gruppen med en intern skala i 16 steg A–F, varav de fallerande avtalen hör till klass F.

Sannolikheten för fallissemang bedöms för alla privatkunders avtal månatligen med en klassificeringsmodell för kreditstocken. Klassificeringen av kreditstocken baserar sig på kundgrunddata, betalningsbeteende och annan information om kundhistorien. De poäng som räknas ut med de här uppgifterna bestämmer exponeringens ratingklass. För varje ratingklass har härletts den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang för en tidsperiod på ett år. Klassificeringsmodellen för kreditstocken används för att analysera kreditrisken och beräkna kapitalkravet.

OP Företagsbankens privatkunders exponeringar klassificeras före klassificeringsmodellen för kreditstocken främst med klassificeringsmodeller för finansbolagsprodukters ansökningsskede. Klassificeringen för ansökningsskedet stöder kreditbesluten, analysen av kreditrisken och prissättningen av nykreditgivning.

Användning av kreditriskmodeller i kapitaltäckningsanalysen

OP Gruppen har fått tillstånd av tillsynsmyndigheterna att vid beräkningen av kapitalkravet för kreditrisken använda en internmetod (IRBA) för företags- och institutsexponeringar, hushållsexponeringar och aktieexponeringar.

Vid beräkningen av kapitalkravet för kreditrisken för företags- och institutsexponeringar används basmetoden (FIRB). I den här metoden inverkar den uppskattning av sannolikheten för fallissemang (PD) som gjorts med OP Gruppens interna kreditklassificeringsmodeller på kapitalkravet för en kunds kreditrisk. För förlustandelen (LGD) och konverteringsfaktorn (CF) används myndigheternas standardestimat.

Kapitalkravet för hushållsexponeringar beräknas med internmetoden (AIRB) där kapitalkravet påverkas av

värdena för PD, LGD och EAD i OP Gruppens interna kreditriskmodeller. På exponeringar mot stater och centralbanker och en liten del andra exponeringsklasser (t.ex. exponeringarna i Baltikum och OP-Kortbolagets exponeringar) tillämpas schablonmetoden för kapitaltäckningsanalysen. För OP Gruppens strategiska placeringar används PD/LGD-metoden där PD-värdena baserar sig på interna modeller och LGD-värdena på standardestimat. För övriga placeringar används en förenklad metod. Metoderna beskrivs närmare i OP-sammanslutningens kapitaltäckningsrapport.

Beslutsfattande och bedömning i anslutning till kreditriskmodellerna

Balanshanteringskommittén fattar beslut om implementeringen av de ändringar i modeller och parametrar som Riskhanteringskommittén godkännt. Riskhanteringen, som är oberoende av affärsrörelsen, ansvarar för att utveckla och upprätthålla kreditriskmodellerna. Vid utvecklingen av nya modeller och ändringar i gamla modeller som redan är i bruk, ska det godkännande av innehåll som riskhanteringskommittén utför skiljas åt från det ibruktagningsbeslut som balanshanteringskommittén fattar. Om ibruktagningen av ändringar i modeller och parametrar kräver tillstånd av eller en anmälan till myndigheterna, ska funktionen Ekonomi- och centralbank ansöka om de tillstånd som behövs för beslutet om ibruktagningen.

Uppföljningen och övervakningen av hur kreditklassificeringen och kreditriskmodellerna fungerar sker regelbundet. Syftet med monitoreringen är att ge en tidsenlig bild av hur kreditriskmodellerna fungerar och hurdan kvalitet de har genom att bedöma hur modellen fungerar utifrån kvantitativa och kvalitativa granskningar. Om det utifrån de granskningar som utförs under monitoreringen upptäcks att modellen börjat fungera sämre, kan observationen överföras till riskhanteringskommittén för behandling. I lindrigare fall kan rekommendationer från monitoreringen ges t.ex. för att korrigera den process som ansluter sig till hur modellen används eller för att närmare undersöka hur modellen fungerar i valideringarna. I monitoreringen ingår analys av material, metoder som används,

modellens struktur, variabler, modellens användbarhet och användningsprocess för de PD- och LGD-modeller, konverteringsfaktorer (CF) och IFRS 9-modeller som omfattas av IRBA-tillstånd. OP Gruppens riskhantering samlar också fortlöpande in respons från affärsrörelsen om hur kreditklassificeringen fungerar och om kreditriskmodellerna.

Dessutom säkerställs kvaliteten på modellerna minst en gång per år i enlighet med de valideringsanvisningar som OP Gruppens riskhanteringskommitté godkänt. Valideringsanvisningarna innehåller också krav på den kvalitetskontroll som ska ske i samband med ibruktagningen av respektive modell. Vid valideringen prövas med statistiska test bl.a. hur korrekta modellens särskiljningsförmåga och riskestimat (PD, LGD och EAD) är. Dessutom ingår i valideringen kvalitetsbedömningar såsom analys av användarrespons och jämförelsegrupper. Valideringens resultat och eventuella rekommendationer till åtgärder ska rapporteras till riskhanteringskommittén, som beslutar om de utvecklingsåtgärder som ska vidtas på basis av valideringen.

OP Gruppens internrevision säkerställer med sina inspektioner att valideringen är oberoende. Dessutom granskar den på basis av sin riskbaserade bedömning processen med att utveckla riskmodeller samt om modellerna tillämpas rätt och vältäckande.

Positioner i värdepapperisering

OP Företagsbanken har inte varit originator eller arrangör vid värdepapperiseringar, men den har placerat i positioner i värdepapperisering. Vid beräkningen av det totala beloppet av värdepapperiseringspositionernas riskvägda poster har använts internmetoden för kreditrisken (IRBA) då värdepapperiseringspositionen hör till en exponeringsklass som den ratingbaserade bedömningsmodellen tillämpas på.

Hantering av kreditrisker

I OP Gruppen hanteras kreditrisken med anvisningar och riktlinjer på grupplanen samt med kvalitativa och kvantitativa risktoleranser. De preciseras i riskpolicyn med riktlinjerna och limiterna för risktagningen, kvalitativa och kvantitativa mål samt principerna för kundurvalet, säkerheter och kovenanter. De kvantitativa och kvalitativa målen balanserar affärsmålen med den måttfulla riskvilligheten. Toleranserna och limiterna sätter övre gränser för risktagningen. Med hjälp av dem tryggas en tillräcklig diversifiering av kreditportföljen och undviks att det uppstår för stora riskkoncentrationer.

Hanteringen av kreditrisken baseras på ett omsorgsfullt kundurval och på aktiv hantering av kundrelationer, god kundkännedom, gedigen yrkeskunskap och omfattande dokumentering. Den dagliga kreditprocessen och kvaliteten på den spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker. Kreditrisken hanteras också med val av produktsortiment och -villkor. Risker inom nykreditgivningen hanteras genom övervägda kundurval, kovenantvillkor, säkerheter samt genom att undvika riskkoncentrationer. Risker i kreditportföljen hanteras genom god ledning av kundrelationer samt genom en proaktiv och konsekvent hantering av problemfall.

En förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. För att garantera återbetalningen tas säkerheter för exponeringarna. I synnerhet för de större företagskunderna används vid sidan av säkerheter också kovenanter för att trygga tillgången till information om företagets situation samt möjligheten till att ompröva kreditvillkor, säkerhetskrav eller prissättning då riskläget förändras. En säkerhetshantering som uppdateras regelbundet och är tillräckligt konservativ och väldokumenterad säkerställer att kreditrisken hanteras väl. Det finns separata anvisningar för värdering av säkerheter och användning av kovenanter. För olika säkerhetstyper har fastställts värderingsprocenter enligt säkerhetsslag och utvecklingen hos säkerhetsvärdena följs upp regelbundet. Vid värderingen av säkerheter används en oberoende värdering och principen om försiktigt verkligt värde. Värdet på säkerheter som ska betraktas som konjunktur känsliga ska bedömas med särskild försiktighet. Om en kund får problem eller en säkerhetsvärde förändras avsevärt, ska kontrolleras om det finns behov av att ompröva säkerheten.

Mot de problem som kan förutses vidtas åtgärder så tidigt som möjligt. Om man vill granska utvecklingen av den ekonomiska situationen, beloppet på kreditrisken och betalningsbeteendet intensivare för vissa kunder, sätts de under specialobservation. Samtidigt prövas också behovet av en ändring av kundens rating, hur sannolik en kreditförlust är och hur behövlig en nedskrivning är. Det här betyder ofta också att kreditbeslutsplanet ändras.

Vid bedömningen av företagskundernas skuldbetalningsförmåga och kreditrisk utnyttjas utöver företagets ratingar också kalkyler över betalningsbeteende, bokslutsanalyser och -prognoser, företagsanalyser och branschöversikter samt kreditvärdighetsbedömningar som bankernas kundansvariga upprättat och andra dokument. Företagskunderna kan skydda sig mot en räntehöjning genom att använda räntetak eller räntekorridorer.

Som en del av den regelbundna riskhanteringsrapporteringen övervakar och rapporterar riskhanteringen regelbundet till centralinstitutets och OP Företagsbankens ledning hur gruppens och dess företags riskposition utvecklas och hur riktlinjerna i riskpolicyn genomförs. Betydande och omedelbara risker som äventyrar eller har äventyrat kontinuiteten, säkerheten eller anseendet hos affärsrörelsen ska omedelbart rapporteras till ledningen.

4.4 Likviditetsrisker

Likviditetsrisken består av den kortfristiga likviditetsrisken, den strukturella finansieringsrisken, koncentrationsrisken i upplåningen och inteckningar av tillgångar i balansräkningen.

Den kortfristiga likviditetsrisken utgörs av risken för att OP Gruppen inte klarar av väntade och oväntade, nuvarande och framtida kassaflöden samt försäkringsbehov utan inverkan på den dagliga verksamheten eller det ekonomiska läget. Med strukturell finansieringsrisk avses den osäkerhet som förknippas med kreditgivning på lång sikt och som beror på den återfinansieringsrisk som förorsakas av finansieringsstruktur. Koncentrationsrisken i upplåningen består av risken för att finansieringen försvåras till exempel till följd av en händelse som drabbar en enskild motpart, en valuta, ett instrument eller en löptidsklass. Med inteckningar av tillgångar i balansräkningen avses risken för att de fria säkerheter som står till buds för att trygga likviditeten och upplåningen ska minska. Marknadslikviditeten är en risk som anknyter till osäkerheten om fordringars marknadsvärde.

OP Gruppens viktigaste källa till likviditetsrisk utgörs av bankrörelsen, där finansieringens in- och utflöden inte sammanfaller tidsmässigt. Banken utsätts då för en återfinansieringsrisk till följd av framför allt differenserna mellan löptiden för utlåning med lång löptid och löptiden för den inlåning som beror på kundbeteendet samt till följd av fordringarnas likviditet. Samtidigt utsätts banken för koncentrationsrisk i upplåningen beträffande inlåningens och marknadsupplåningens motparter, tillgången på finansiering och löptiden. En brist på marknadslikviditet kan minska beloppet av likvida medel som banken äger.

Likviditetsrisken i försäkringsrörelsen granskas bolag för bolag från försäkringsrörelsens perspektiv. Försäkringsbolagens investeringstillgångar fungerar som en bolagsspecifik likviditetsreserv endast för respektive bolag. Mätningen och hanteringen av likviditetsrisken ska registreras i bolagens placeringsplaner, och

likviditetskravet beaktas i placeringsportföljens allokeringsfördelning.

Mätning av likviditetsriskerna:

- Den strukturella finansieringsrisken ska mätas som differensen mellan inkommande och utgående kassaflöden i olika tidsklasser. Dessutom ska beräknas nyckeltalet för den stabila nettofinansieringskvoten (NSFR, Net Stable Funding Ratio) som anger hur stora de stabila finansieringskällorna ska vara i relation till de poster som krävs för den stabila nettofinansieringen. Beräkningen av nyckeltalet baserar sig på myndigheternas bestämmelser.
- Likviditetsrisken mäts med nyckeltalet för likviditetstäckningskravet (LCR, Liquidity Coverage Ratio). Beräkningen av nyckeltalet baserar sig på myndigheternas bestämmelser. LCR kräver att banken har ett tillräckligt belopp likvida medel som täcker bankens utgående nettokassaflöde i en stressituation. Tillräckligheten hos likviditetsreserven bedöms även med interna stresstest.
- Koncentrationsrisken i upplåningen ska mätas genom att beräkna beloppet av den långfristiga upplåning med obligationslån som förfaller till betalning under en glidande period på 12 månader respektive 3 månader samt även den långfristiga centralbanksfinansieringen. Dessutom ska motparts- och instrumentspecifika koncentrationer följas upp.
- Hur intecknade tillgångarna i balansräkningen är mäts genom att ställa de intecknade tillgångarna i balansräkningen i relation till de sammanlagda tillgångarna och säkerheterna i balansräkningen.

För de flesta av ovan nämnda mätare har det även satts en tolerans eller limit.

Stressscenariernas inverkan på gruppens likviditet, resultat och kapitaltäckning prövas regelbundet med stresstest som en del av gruppens riskhanteringsprocess.

Hantering av likviditetsrisker

Hanteringen av likviditetsrisken baserar sig på OP Gruppens principer för risktagning och riskhantering samt riktlinjer i riskpolicyn, fastställda toleranser, målnivåer och gruppens limiter ur vilka limiter och kontrollgränser har härletts för företagen i gruppen. Likviditetshanteringen regleras även av bestämmelserna om Europeiska centralbankens minimireserv- och utlåningsfacilitetssystem.

Centralinstitutets direktion ansvarar för hanteringen av OP Gruppens likviditetsrisk och styr likviditetshanteringen enligt den beredskapsbaserade styrmodellen. Vid ett marknadsavbrott följer man beredskapsplanen för likviditetshanteringen. För varje beredskapsnivå för likviditeten har fastställts styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs.

Varje företag som hör till OP Gruppen ska styra sin likviditetshantering i enlighet med de toleranser, limiter, kontrollgränser och anvisningar som centralinstitutet ställt upp samt inom de gränser som följer av konto-, inlånings- och kreditvillkor.

Centralinstitutets direktion har godkänt en upplåningsplan och direktionens balanshanteringskommitté har godkänt en beredskapsplan för likviditetshanteringen som innehåller en beredskapsbaserad styrmodell för likviditetsläget och finansieringskällor. OP Gruppens likviditetsposition hanteras med en proaktiv planering av finansieringsstrukturen, uppföljning av likviditetsläget och en adekvat likviditetsreserv, planering och hantering av den dagliga likviditeten, en beredskapsnivåbaserad beredskapsplanering samt en effektiv och fortlöpande styrning av gruppens likviditetsläge.

OP Gruppen säkerställer sin likviditet med likviditetsreserver och sådana finansieringskällor som avses i beredskapsplanen. Likviditetsreserven och beredskapsplanens poster är dimensionerade så att OP Gruppens likviditet bevaras också under ett långvarigt stressläge. Genom att sälja skuldebrev ur reserven eller genom att använda dem som säkerhet kan likviditet förvärvas för gruppens behov. Likviditetsreserven består i huvudsak av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

I egenskap av centralbank för OP Gruppen ska OP Företagsbanken Abp trygga likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. Gruppens dagliga likviditetshantering består av likviditetshanteringen i de företag som bedriver bankverksamhet. Likviditeten i OP Gruppens försäkringsbolag och pensionssamfund övergår via bankkonton till gruppens totala likviditet. Alla ändringar i likviditetspositionen hos de företag som hör till gruppen sker som förändringar i OP Företagsbankens likviditetsposition. Likviditetsreserven för OP Gruppens hela bankrörelse administreras centralt av gruppens centralbank.

Planeringen av OP Gruppens upplåning baserar sig på en proaktiv planering av finansieringsstrukturen och toleranser som uppställts för likviditetsrisken. De viktigaste källorna för OP Gruppens upplåning består av inlåningen från allmänheten och marknadsupplåningen. Målet med marknadsupplåningen är att aktivt och proaktivt täcka de finansieringsbehov som uppkommer av differensen mellan ökningen i fordringar och inlåning i balansräkningen, förfallostrukturen hos upplåningen jämte övriga interna mål och ratingmål. För att finansieringsstrukturen ska vara sund krävs att kreditstocken och gruppens likviditetsreserv finansieras utöver med inlåning och kortfristig upplåning också med långfristig marknadsupplåning. Genom att sprida upplåningen minskar man gruppens beroende av enskilda finansieringskällor och minskar prISRISKEN för upplåningen. Upplåningen ska spridas enligt tid, löptid, instrument och kunder.

Medlemsbankerna placerar de bankvisa inlåningsöverskotten främst på centralinstitutskoncernens konton eller i instrument som den emitterat så att beloppet av gruppens marknadsupplåning inte växer i onödan. OP Företagsbanken Abp administrerar centralt gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och med egetkapitalinstrument medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar marknadsupplåningen mot säkerheter i bostäder.

OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, enligt vilket det på medlemskreditinstitut inte tillämpas sådana krav på kreditinstituts likviditet som avses i del sex i EU:s tillsynsförordning. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker.

Rapportering av likviditetsrisker

Uppföljningen och rapporteringen av likviditetsriskerna varierar enligt affärsrörelsens art och omfattning från realtid till kvartalsvis. Uppföljningen och rapporteringen baserar sig på gruppens toleranser, limiter och målvärden. Rapporteringsrutinerna varierar beroende på företag och rapporteringsplan från beredskap att följa upp kassaflödet dagligen (likviditeten) till uppföljning och uppskattning av den långfristiga finansieringsstrukturen (återfinansieringsrisken).

Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets direktion regelbundet, och i samband med att

beredskapsnivån för likviditetsläget höjs övergåås vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I gruppens företag rapporteras likviditetsrisken till styrelsen regelbundet minst enligt de limiter och kontrollgränser som ställts upp.

4.5 Marknadsrisker

Vid hanteringen av marknadsrisker är det viktigt att identifiera affärsmodellernas marknadsriskdimensioner, göra riskerna synliga genom regelbunden rapportering och fatta aktiva beslut om att bära eller täcka risken.

Marknadsrisker uppkommer av bankrörelsens finansiella balansräkning (ränterisken och optionaliteterna i den finansiella balansräkningen), trading-verksamheten, långfristig placeringsverksamhet i bank- och försäkringsrörelsen och försäkringsbolagens försäkringsskuld.

Trading-verksamheten har koncentrerats till OP Företagsbankens Markets-funktion. Placeringsverksamhet bedrivs av OP Företagsbanken och försäkringsbolagen.

OP Gruppen använder derivat för såväl handel som säkring. Andelsbankerna använder derivat endast i säkringssyfte.

Marknadsrisktagningen styrs och begränsas av principerna för risktagning och riskhantering och de riskpolicyer som kompletterar dem samt av toleranser och limiter samt riktlinjerna för placeringsplanerna.

Ränterisken i bankrörelsens finansiella balansräkning

Ränterisken i bankrörelsen är till sin natur en strukturell ränterisk som berör ränteintäkterna i finansieringsverksamheten. I den finansiella balansräkningen ingår utlåning och inlåning, inhemsk och utländsk marknadsupplåning samt ovan nämnda säkrande derivatinstrument. Till den finansiella balansräkningen räknas också likviditetsreserven samt övriga investeringstillgångar. Målet med hanteringen av marknadsriskerna i den finansiella balansräkningen är att skydda koncernens finansnetto mot förändringar i räntorna och värdeförändringen i investeringstillgångarna från förändringar i kreditriskmarginalerna. I hanteringen av den finansiella balansräkningen tas ingen valutarisk. Utöver med gruppens enhetliga ränteriskuppföljning styr gruppens centralbank ränterisken med ansvarsområdesvisa ränterisklimiter.

Trading

Handeln med derivat, valutaprodukter, obligationslån och penningmarknadsprodukter är koncentrerad till OP Företagsbankens Markets-funktion. Risker som har tagits är exempelvis ränterisken i olika valutor, särskilt EUR, USD och SEK, valutarisken, volatilitetsrisken för optioner och kreditspreadrisken. Markets ansvarar för hanteringen av gruppens valutaposition och gör vid behov valutatransaktioner på marknaden.

För att beakta kreditrisken justeras värderingarna av derivaten med värderingsjusteringar för kreditrisken (CVA, Credit Valuation Adjustment). En värderingsjusterings storlek påverkas av värderingen av derivaten utan kreditrisk, räntenivån, ränteoptionernas volatilitet, valutakurserna och kreditriskens marknadspris.

Gruppens medlemsbanker erbjuder derivategenskaper – räntetak och räntekorridorer – som skuldebrevsvillkor inbäddade i krediterna. De risker som uppkommer av derivategenskaperna överförs till Markets som täcker dem på marknaden. Risker som hänför sig till verksamheten är ränte- och volatilitetsrisken. För vissa produkter har det prognostiserade kundbeteendet en betydande inverkan på prissättningen av produkten och säkringen av risken. Om kundernas beteende som helhet avviker väsentligt från prognosen, realiserar kundbeteenderisken. Kundbeteenderisken hos derivategenskaper inbäddade i krediter följs upp genom att jämföra det realiserade kundbeteendet med modellens prognos.

Markets tillhandahåller strukturerade placeringsprodukter till kunderna via gruppens säljkanaler. Produkterna är uppbyggda så att risken är täckt vid tidpunkten för emission. När produkterna återköps från kunderna uppstår en öppen marknadsrisk. Risken beror på produktens underliggande tillgång som kan vara exempelvis en aktie- eller kreditkorg.

Riskpolicyn sätter limiter och begränsningar för affärsmodellerna. Markets riskpositioner hanteras genom aktiv positionsförvaltning och aktiv handel på marknaden. Markets risk- och resultatuppföljning sker dagligen.

Marknadsriskerna inom tradingen mäts med statistiska VaR-mätare (Value-at-Risk), som syftar till att förutse förlusten för vald konfidensnivå och tidshorisont, samt med produkt- och positionsspecifika känslighetsmätare.

Marknadsriskerna i den långsiktiga placeringsverksamheten

Placeringsverksamhet bedrivs av OP Företagsbanken och försäkringsbolagen.

För att upprätthålla likviditeten har OP Gruppen en likviditetsreserv som hanteras av OP Företagsbankens centralbank. Likviditetsreserven består i huvudsak av tillgodohavanden på centralbanker och skuldebrev som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Utöver detta placerar OP Företagsbanken i finländska företags obligationslån. I båda placeringsportföljerna baserar sig intjäningen på att bära kreditspreadrisken. Portföljernas kreditspreadrisk begränsas med limiter. Ränterisken säkras med derivat.

I försäkringsbolagen är syftet med placeringsverksamheten att ge täckning för försäkringsskulden och att placera täckningen räntabelt. Vid allokeringen av försäkringsrörelsens investeringstillgångar beaktas bland annat försäkringsbolagens strukturella ränterisk och de övriga krav som försäkringsskulden ställer på investeringstillgångarna och deras likviditet. I försäkringsbolagens hantering av marknadsriskerna är det frågan om hantering av marknadsriskerna i hela balansräkningen, vilket omfattar placeringarna, derivaten och försäkringsskulden.

Försäkringsbolagets styrelse fastställer i placeringsplanen bolagets strategiska målbild för nivån på marknadsriskerna i balansräkningen och bemyndigar placeringsorganisationen att hantera investeringstillgångarna (inklusive derivat) inom ramen för de beskrivningar av tillgångsklasser som anges i placeringsplanen samt basallokeringen och risklimiterna. Beloppet av placeringar med risker hanteras i riskpolicyn med tillgångsklassvisa begränsningar, maximibelopp för placeringar med risker och en maximal risknivå som begränsar den totala risken i placeringsportföljen.

Försäkringsbolagen allokera en betydande del av de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden till värdepapper i euro eftersom försäkringsskulden så gott som helt är i euro. Genom att placera i värdepapper (exempelvis skuldebrev på tillväxtmarknader) som innehåller valutarisk eftersträvas en högre förväntad avkastning och spridningsfördelar för marknadsrisken i investeringstillgångarna.

Försäkringsbolagens placeringsverksamhet kan använda derivatinstrument som skydd mot marknadsrisken eller för att få en marknadsbedömning inom gränserna för planeringsplanen. Om investeringstillgångarna innehåller ränteoptionskontrakt (exempelvis swaptioner) utsätts investeringstillgångarna för volatilitetsrisk. Dessutom kan optionskontrakt medföra konvexitet i ränteriskprofilen.

För investeringstillgångarnas del utgörs den största marknadsrisken av den effekt ändringar i aktiepriserna

har på aktieplaceringarnas värde. Merparten av aktierisken beror på illikvida placeringar och likvida aktieplaceringar.

Försäkringsbolagens fastighetsinvesteringar utsätter investeringstillgångarna för fastigheternas prisrisk. Med fastighetsinvesteringar strävar man efter att nå illikviditetspremier och lyfta avkastning/risk-relationen för investeringstillgångarna samt utjämna värdefluktuationerna för investeringstillgångarna.

Rishtagningen begränsas med limiter enligt riskpolicyn och riktlinjerna för rishtagningen. En tillräcklig diversifiering av portföljerna tryggas med separata begränsningar för respektive emittent. Placeringar i likviditetsreserven styrs även av placeringsobjektens godtagbarhet som säkerhet för centralbanker.

Marknadsriskerna i placeringsportföljerna mäts med statistiska VaR-mätare.

Marknadsriskerna i försäkringsskulden

Den strukturella ränterisken i försäkringsrörelsen orsakas av den ränterisk och kreditmarginalrisk som hänför sig till värderingen av försäkringsskulden: sjunkande räntor och krympande kreditriskmarginaler höjer försäkringsskuldens nuvärde. Nettoränterisken i balansräkningen består av såväl ränterisken i försäkringsskulden som riskprofilen för de ränteplaceringar och derivatskydd som ger täckning för försäkringsskulden.

I diskonteringskurvan för försäkringsskulden ingår en volatilitetskorrigerig, vilket medför en kreditmarginalrisk. Med tanke på kreditmarginalriskens nivå är det viktigt att tillgångarna och skulderna har enhetliga riskprofiler.

Försäkringsbolagets styrelse fastställer i placeringsplanen bolagets strategiska målbild för skydds-nivån på ränterisken och gränserna för skyddet samt bemyndigar placeringsorganisationen att ändra ränteskyddet i enlighet med sin strategi så att den motsvarar den föränderliga strukturen på försäkringsskulden och marknads-läget.

I placeringsplanen begränsas marknadsriskerna med emittent-, fondplacering- och ränterisklimiterna.

4.6 Försäkringsrisker i skadeförsäkringen

Riskerna i försäkringsverksamheten

Försäkringsverksamheten grundar sig på rishtagning och hantering av risken. De viktigaste riskerna i

försäkringsverksamheten är förknippade med riskkurval och premiesättning, teckning av återförsäkringsskydd och försäkringsskuldens tillräcklighet. I skadeförsäkringen anknyter risken i anslutning till försäkringsskuden speciellt till sådana försäkringsgrenar där det tar lång tid innan skadorna visar sig. Biometrisk risker uppkommer också när skadeförsäkringsbolag beviljar sådana skadeförsäkringar där det betalas ut en fortlöpande pension till följd av ett försäkringsfall. En betydande risk inom försäkringsverksamheten utgör förutom försäkringsriskerna dessutom placeringsrisken i anslutning till de tillgångar som utgör täckning för försäkringsskuden.

Försäkringsrisker

I skadeförsäkringen består försäkringsriskerna av skade- och reservrisken. Skaderisken uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är exceptionellt stora. I så fall avviker försäkringarnas kommande bidrag från det förväntade till följd av ökningen i skadekostnaderna. Reservrisken beror på att skadekostnaderna för skador som redan inträffat är större än vad man vid bokslutstidpunkten förväntade sig. Osäkerheten i anslutning till tidpunkterna för betalningar inverkar också på beloppet av avsättningarna för oreglerade skador. Efter det att bolaget fått kännedom om en skada kan det fortfarande föreligga osäkerhet om skadans storlek. Den väsentligaste osäkerhetsfaktorn är emellertid värderingen av okända skador.

Inom de lagstadgade försäkringsgrenarna utgörs största delen av personskadeersättningarna av ersättningar för inkomstbortfall och sjukvårdskostnader. Ur den lagstadgade arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringen ersätts utöver olycksfall även yrkessjukdomar. Typiskt för yrkessjukdomar är att skadorna uppstår långsamt. En uppskattning av skadekostnaden vid yrkessjukdomar är därför förknippad med en betydande osäkerhet.

Typiskt för de lagstadgade försäkringsgrenarna är att det ofta går en lång tid från det att en skada har inträffat tills skadan är helt och hållet betald. Dylig försäkringsrörelse ger upphov till ett långvarigt kassaflöde. De faktorer som kraftigast inverkar på uppskattningen av det här kassaflödet är dödlighetsintensiteten för ersättningstagarna, inflationens inverkan på sjukvårdskostnaderna samt omplacering i arbetslivet. Inom arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringen samt trafikförsäkringen ansvarar försäkringsbolaget emellertid inte för indexhöjningarna av ersättningarna för inkomstbortfall och inte heller för sådana sjukvårdskostnader som betalas över tio år efter det att skadan inträffade. De

finansieras via det s.k. fördelningssystemet. Fördelningssystemet är ett arrangemang som baserar sig på speciallagar för respektive lagstadgad försäkring. Genom det här arrangemanget har finansieringen av de ersättningar som bestäms i lagarna, de s.k. ersättningarna enligt fördelningssystemet, genomförts. För försäkringsbolaget medför fördelningssystemet ingen ekonomisk fördel eller nackdel som leder till att det egna kapitalet förändras.

Inom den frivilliga olycksfalls- och sjukförsäkringen är skadorna i allmänhet små. De största skadorna kan förorsakas vid katastrofer, där ett stort antal människor blir skadade. Inflationen i sjukvårdskostnaderna har en stor betydelse när det gäller att prognostisera sjukkostnadsförsäkringens kassaflöden i fråga om sjukdomar för vilka ersättning betalas ut under en lång tid. Den snabba utvecklingen inom läkarvetenskapen och de allt dyrare läkemedlen ökar inflationen i sjukvårdskostnaderna. De framtida kassaflödena påverkas också av utvecklingen inom den offentliga sjukvården. Om de med skattemedel finansierade offentliga sjukvårdstjänsterna minskar, kan de försäkrade i allt större utsträckning börja täcka utgifterna för sin sjukvård med hjälp av sjukkostnadsförsäkringar.

Inom fordons- och transportförsäkringarna har förändrade väderleksförhållanden den största inverkan på skadeantalet och skadestorleken. Skadekostnaden är därför större under vinterperioden än under sommarperioden. Till de största riskerna inom transportförsäkringen hör riskkoncentrationer till följd av sjötransporter och varulager. Dessutom förorsakar väderleksförhållandena, till exempel stormar och översvämningar samt inom fordonsförsäkringarna också snö och vinterhalka, en geografiskt omfattande kumulrisk.

De största enskilda riskerna i egendoms- och avbrottsförsäkringen är risken för brand, naturfenomen och att något går sönder i företagets produktionsanläggningar och byggnader samt avbrottsrisker i anslutning till sådana skador. I privathushållen är de enskilda egendomsriskerna små och en enskild skada har därför ingen väsentlig inverkan på skadeförsäkringens resultat. I privathushållen förorsakas den största delen av skadekostnaden av läckage-, brand- och inbrottsskador.

Risken för naturkatastrofer har ansetts vara obetydlig i Finland. Utredningar har dock gett en indikation om att naturförhållandena inom vårt verksamhetsområde kommer att förändras åtminstone på lång sikt. Den förutspådda temperaturstigningen kommer sannolikt att visa sig som förändringar i sommar- och

vinterförhållandena och bland annat i form av ökade regn och vindar.

Inom ansvarsförsäkringen påverkas skadeantalet och skadestorleken i hög grad av den lagstiftning och rättspraxis som reglerar skadeståndsskyldigheten. För privatpersonernas del är skadornas inverkan på resultatet liten. Privatpersonernas andel av den totala risken i den här klassen är dessutom liten. Av ansvarsförsäkringarna för företag utgörs största delen av produktansvarsförsäkringar och ansvarsförsäkringar för verksamhet. Till ansvarsförsäkringens natur hör att det i allmänhet tar en lång tid innan man får kännedom om skadorna och innan skadorna klagas i synnerhet vid produktansvarsskador i Nordamerika.

Långsiktiga försäkringsavtal är byggförsäkringarna och allframtidsförsäkringarna. Byggförsäkringarna är alla lagstadgade försäkringar där förutsättningen för ett försäkringsfall är både att det har skett ett byggfel och att byggherren är insolvent. Beviljandet av allframtidsförsäkringar har upphört på 1970-talet. På grund av inflationen är försäkringsbeloppet och riskerna i dem små. Försäkringstagarna är i regel privatpersoner.

En alldeles speciell typ av risk utgör de skadeakumuler som förorsakas av naturkatastrofer eller av storolyckor som har sitt ursprung i mänsklig aktivitet. I sådana fall förorsakar en och samma katastrofhändelse i praktiken samtidigt ersättningsgilla skador för ett stort antal försäkrade risker, varvid den totala skadekostnaden till följd av katastrofen kan bli mycket hög.

Också oidentifierade bakgrundsfaktorer kan påverka försäkringsriskerna. Exempel från närhistorien är yrkessjukdomsfall som förorsakats av exponering för asbestdamm och effekterna på de lagstadgade försäkringsgrenarnas pensionsbestånd av att befolkningens livslängd blir längre än väntat.

Hantering av försäkringsrisker

De viktigaste uppgifterna vid hantering av försäkringsrisker gäller riskurval och premiesättning, tecknande av återförsäkringsskydd samt uppföljning av skadekostnadsutvecklingen och värdering av försäkringsskulden. Högsta beslutande organ vid teckningen av försäkringsrisker 2019 var försäkringskommittén. Den har haft till uppgift att hantera skadeförsäkringens försäkringsrisker. Försäkringskommittén har fattat beslut om teckningarna i försäkringsrörelsen inom fastställda befogenheter och rapporterat om sina beslut till ledningsgruppen för företagskunder.

Besluten om kund- och objekturval samt riskprissättning fattas i enlighet med UW-anvisningarna.

Försäkringskommittén har godkänt de mest krävande risker som har en betydande inverkan. För mindre risker är besluten differentierade enligt riskens omfattning eller svårighetsgrad att fattas av flera underwriters eller tillsammans med en chef. För standardiserade försäkringsgrenar är beslutsfattandet systemstött och kund- och objekturvalet görs på basis av befogenheter som fastställs i separat godkända anvisningar.

Skadeförsäkringsriskerna analyseras med solvenskapitalkravet (SCR, Solvency Capital Requirement) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstest. Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till gruppens bestående kapitalbas (internt kapital). Beloppet av försäkringsriskerna begränsas också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

Riskurval och premiesättning

I handlingsmodellerna betonas riskurvalets och premiesättningens betydelse. För varje försäkringsgren och varje riskkoncentration har begränsningar satts gällande riskernas storlek och omfattning. Skadeförsäkringen har en central databank och analysprogram som stöder riskurvalet och premiesättningen. Försäkringsvillkoren har en viktig roll då det gäller att begränsa risken. För att begränsa riskerna utförs dessutom kundspecifika eller grenspecifika riskanalyser.

Återförsäkring

Återförsäkringsprinciperna och maximibeloppet per skada på den risk som försäkringsbolaget behåller på eget ansvar godkänns varje år av försäkringsbolagens styrelser. I praktiken hålls den risk som försäkringsbolaget behåller på eget ansvar mindre än det maximibelopp som styrelsen godkänt, om det är motiverat med beaktande av återförsäkringsskyddets prisnivå. Den självbehållna andelen av de riskspecifika återförsäkringarna och katastrofåterförsäkringen är i regel högst 5 miljoner euro. Återförsäkringen inверkar på behovet av solvenskapital. Som återförsäkrare godkänns endast bolag med en tillräckligt god rating. Återförsäkrarens motpartsrisk hanteras med återförsäkringens diversifieringslimiter. Riskhanteringen följer upp att återförsäkringsprogrammet och valet av återförsäkrare har genomförts i enlighet med återförsäkringsprinciperna samt rapporterar sina observationer i riskanalysen.

Riskkoncentrationer

Lokala riskkoncentrationer beaktas vid EML-beräkningen av egendoms- och avbrottsrisker (Estimated Maximum Loss, den största sannolika skadan) och i det EML-genombrottsskydd som ingår i återförsäkringsskyddet. Inom vårt verksamhetsområde finns ingen nämnvärd jordbävningsrisk. Beträffande andra risker för naturfenomen, såsom stormar och översvämningar, är Finland geografiskt sett ett lugnt område. För kumulskador till följd av katastrofer finns dock ett katastrofåterförsäkringsskydd med en kapacitet som dimensionerats att täcka den kalkylerade storheten av en sådan katastrofskada som inträffar en gång på 200 år. Katastrofskadeskydden för kumulskador omfattar både egendoms- och personskador.

Bedömning av försäkringsskulden

Försäkringsskulden beräknas månatligen, dess korrekthet säkerställs med regelbundna processer och dess utveckling rapporteras regelbundet.

Försäkringsskulden för försäkringsavtal fastställs utgående från uppskattade framtida kassaflöden. Kassaflödena utgörs av utbetalda ersättningar och skaderegleringskostnader. Försäkringsskuldens belopp har uppskattats betryggande så att det är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Det här har genomförts så att man först gjort en uppskattning av försäkringsskuldens förväntade värde och på det räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger.

Värderingen av försäkringsskulden är alltid förknippad med osäkerhetsfaktorer som bland annat kan vara beroende av hur bra skadeutvecklingen har kunnat prognostiseras, dröjsmål med verifieringen av skador, kostnadsinflation eller ändringar i lagstiftningen och den allmänna ekonomiska utvecklingen. Skadeförsäkringen låter med några års mellanrum en utomstående aktuarie reda ut korrektheten hos beräkningsgrunderna för bolagets försäkringsskuld och dess belopp.

Avsättningen för ersättningar av pensionstyp utgörs så gott som helt av pensioner inom de lagstadgade försäkringsgrenarna. Då avsättningen för pensioner räknas ut används diskontering. Den diskonteringsränta som använts har en betydande inverkan på avsättningsbeloppet. Till följd av att räntorna är låga har diskonteringsräntan sänkts inom skadeförsäkringen.

Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som

försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

4.7 Motpartsrisker

En motpartsrisk kan anknyta till ett derivatinstrument, handeln med värdepapper och valuta (avvecklingsrisk) eller ett återförsäkringsavtal. I placeringsverksamheten räknas en kreditförlust som beror på realiserat fallissemang hos en emittent av ett skuldinstrument som en del av marknadsrisken i placeringsverksamheten. Den risk i anslutning till kreditgivningen för att en avtalspart inte uppfyller sin betalningsförpliktelse behandlas som en kreditrisk.

Motpartsrisken uppkommer av derivatinstrument som centralinstitutets företag ingått och där motparten är någon utanför OP gruppen. Derivatinstrument ingås både i säkringssyfte och för handel. Motpartsrisk uppkommer särskilt av derivat för handel vilka ingåtts utan säkerhet med en motpart. Andelsbankerna ingår endast säkrande derivat där motparten är OP Företagsbanken.

Återförsäkrarnas motpartsrisk beror på att den försäkringsrisk som ingår i försäkringsrörelsen begränsas med återförsäkringsavtal. Riskhanteringen följer upp att återförsäkringsprogrammet och valet av återförsäkrare har genomförts i enlighet med återförsäkringsprinciperna samt rapporterar sina observationer i riskanalysen.

OP Gruppens derivatportfölj består främst av räntederivat utan en likriktad korrelation mellan derivatinstrumentens motparters kreditvärdighet och räntorna (s.k. wrong way risk).

Mätning av motpartsrisker

För krediter minskar avtalens marknadsvärde med tiden på grund av amorteringar. Av detta följer att den största förlusten till följd av fallissemang är det återstående kreditkapitalet och den upplupna räntan. För derivat är situationen en annan i det hänseendet att marknadsvärdena kan öka betydligt under löptiden. En central faktor vid mätningen av motpartsrisken är prognostiseringen av den förväntade förändringen i marknadsvärdet.

Motpartsrisken i derivatinstrument mäts genom att beräkna kreditmotvärden för motpartens derivatinstrument så att derivatinstrumenten kan jämföras med krediterna. Kreditmotvärdet beräknas i allmänhet genom att ta den positiva andelen av de sammanräknade marknadsvärdena av kundens

derivatinstrument och lägga till en marknadsvärdesbuffert till talet. Motpartsrisken beaktas också i det ekonomiska kapitalkravet som en del av modellen för kreditrisk.

Motpartsrisken mäts med en metod för verkligt värde där exponeringsbeloppet består av instrumentets marknadsvärde och den uppskattade potentiella framtida kreditrisken. Justeringen av derivatmotparters resultatförda kreditrisk till marknadsvillkor (CVA, Credit Valuation Adjustment) fastställs på motpartsnivå. CVA beskriver marknadspriset för att säkra motpartens kreditrisk och är en korrigering som måste göras i värderingarna för att beakta kundens motpartsrisk. CVA ingår i beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet.

Storleken av återförsäkrarnas motpartsrisk ska bedömas med det ekonomiska kapitalkravet och solvenskapitalkravet (SCR, Solvency Capital Requirement). Bedömningarna kompletteras med stresstest.

Hantering av motpartsrisker

Motpartsrisken i derivaten begränsas med motpartsspecifika derivatlimiter. Motparters åtagandegränser fastställs en gång om året och då granskas derivatlimiternas belopp och säkerhetsläget. Detta sprider risken så att effekterna av fallissemang hos en kund blir mindre för OP Gruppens finansiella ställning.

OP Gruppen hanterar den motpartsrisk som beror på derivatinstrument med derivatramavtal, säkerheter samt optionella förfallovillkor (break clause) som möjliggör nettning vid konkurs. Motpartsrisken i derivatinstrument nettas såväl i kapitaltäckningsanalysen som i uppföljningen av kreditrisklimiter.

Motpartsriskens betydelse har ökat till följd av den internationella finanskrisen på 2000-talet. Med bankmotparter ingås derivatinstrument med säkerhet. Dessutom har en stor del av derivathandeln mellan finansaktörer övergått till central motpartsclearing. Användningen av säkerheter och den centrala motpartsclearingen har en betydande sänkande effekt på motpartsrisken.

Återförsäkrarnas motpartsrisker hanteras genom att sprida risken mellan flera motparter med god rating. Begränsningarna för kreditklassificeringarna och exponeringsbeloppen beskrivs i de återförsäkringsprinciper som försäkringsbolagens styrelser har godkänt.

Riskhanteringen rapporterar regelbundet till ledningen om motpartsriskerna i riskanalysen.

4.8 Operativa risker

Den operativa risken hänför sig till all affärsrörelse inom OP Gruppen, både till den interna verksamheten och till den affärsverksamhet som sker i kundgränssnittet. Den operativa risken är till sin art en kvalitativ risk som man försöker förebygga med omsorgsfull och högklassig verksamhet. Varje affärsrörelse och företag inom gruppen ansvarar för att ordna sin verksamhet så att de negativa följderna av den operativa risken minimeras.

De viktigaste operativa risker som identifierats hänför sig till datasystemen, affärsrörelseprocesserna, korrekt dokumentation samt resurserna för verksamheten. Riskhanteringen i anknytning till ledning av tredje part och hantering av utläggningar är ett växande område inom den operativa risken.

Den operativa risken kan framkomma som en ekonomisk förlust eller som någon annan skadlig följd, t.ex. som försvagat eller förlorat anseende eller förtroende. Om en operativ risk realiserar, kan det utöver de följder som nämns ovan också medföra rättsliga påföljder, såsom sanktioner.

Den operativa risken mäts och analyseras på flera olika plan för att säkerställa att den identifieras och hanteras på ett vältäckande sätt. Risker mäts och analyseras på följande sätt:

- I OP Gruppen registrerar affärsrörelserna operativa risksituationer för realiserade och så kallade nära ögat-situationer. Målet är att säkerställa att risksituationerna kan statistikföras på grupplanet och rapporteras till ledningen och myndigheterna.
- OP Gruppens alla nya produkter, tjänster och verksamhetsmodeller genomgår en riskanalys. Affärsrörelserna analyserar riskerna i enlighet med de förfaringsätt som centralinstitutets riskhantering har godkänt. I OP Gruppen erbjuds kunderna endast produkter som godkänts på grupplanet, och i gruppen ska endast användas affärsmodeller som godkänts på grupplanet.
- Minst en gång om året kartlägger affärsrörelserna och företagen de operativa risker som riktas eller kan riktas mot OP Gruppens omvärld och dess affärsrörelse och exponeringar.
- Analysen av de operativa riskerna kompletteras av riskhanteringsens årliga stresstest av den operativa risken. Resultaten av stresstesten analyseras och

utnyttjas bland annat för att bedöma om det ekonomiska kapitalkravet är tillräckligt.

Hantering av operativa risker

Hantering av operativa risker säkerställer att den operativa verksamheten är ordnad på ett ändamålsenligt sätt och att riskerna inte förorsakar oförutsedda ekonomiska förluster eller andra skadliga följder, t.ex. förlorat anseende. På grund av de operativa riskernas kvalitativa art går det inte att skydda sig mot dem helt och hållet och inte heller att i alla fall undvika de negativa följderna av dem. Målet med hanteringen av operativa risker är inte heller alltid att helt eliminera risken, utan att hantera risken så att risknivån är acceptabel.

Hantering av operativa risker styrs med anvisningar på grupplanen. För operativa risker har också ställts upp begränsningar på grupplanen: 2019 bland annat för antalet omfattande störningar i datasystemen (MIM, Major Incident Management), eurobeloppet av realiserade operativa risker och datasystemens tillgänglighet.

Ett viktigt verktyg vid hanteringen av operativa risker är ett aktsamt agerande. I OP Gruppen betonas en klar ansvarsfördelning och det personliga ansvarets roll för att minska de operativa riskerna.

Förutom med de formbundna förfaringssätten och metoderna för hantering av enskilda risker kan den eventuella effekten av en operativ risk som realiserats efter centralinstitutets prövning flyttas utanför gruppen genom försäkringar.

För hanteringen av operativa risker ansvarar i första hand affärsrörelserna och företagen själva samt processägarna. Dessutom ansvarar de för att operativa risker identifieras och analyseras och att det fastställs fungerande och adekvata metoder för att hantera dem med exempelvis lämpliga kontroller och övervakning samt vid behov genom att genomföra tillräckliga utvecklingsåtgärder för att minska risken.

Då processerna i affärsrörelsen automatiseras, ska vid analysen av riskerna hos nya produkter och affärsmodeller iaktas förfaranden som är förenliga med god bank- och försäkringssed samt vid att de automatiserade kontrollerna är tillräckliga.

Kontinuitetsplaneringen är också en väsentlig metod för hantering av den operativa risken. Genom omsorgsfull kontinuitetsplanering har förberedelser vidtagits för risker som äventyrar kontinuiteten hos kritiska och viktiga processer.

De operativa riskerna rapporteras regelbundet till både centralinstitutets och företagens ledning.

Hantering av informationssäkerhetsrisker och andra säkerhetsrisker

Säkerhetsarbetet har som mål att stärka säkerhetskulturen i hela organisationen, att utveckla och upprätthålla den säkerhetsnivå som behövs med betoning på förebyggande åtgärder samt att effektivt hantera hot och störningar. Vid hot är säkerställandet av personsäkerheten alltid det primära målet, skyddet av egendom och information är sekundärt.

Styrningen, övervakningen och utvecklingen av säkerheten i OP Gruppen hanteras med den Företagssäkerhetspolicy som centralinstitutets direktion fastställt.

Cybersäkerheten leds, övervakas och rapporteras i enlighet med den koncentrerade referensramen för cybersäkerhet. Då uppgifter behandlas säkerställs alltid informations- och cybersäkerheten. Med informationssäkerhetsmetoder säkerställer man att uppgifter är användbara, oförvanskade, konfidentiella och tillgängliga genom tekniska och administrativa åtgärder. Informationen skyddas mot obehörig åtkomst samt databehandling som sker olagligt eller av misstag. Informationsägaren klassificerar informationen enligt dess konfidentialitet och vidtar de säkringsåtgärder som behövs. Rättigheterna och befogenheterna att använda informationen beviljas utifrån arbetsuppgifter. Detta omfattar också att fastställa eventuella farliga arbetskombinationer och undvika dem.

Identifieringen av hot och externa krav sker systematiskt och nödvändiga säkerhetsåtgärder planeras riskbaserat. De säkerhetsåtgärder som upprätthåller och utvecklar säkerheten övervakas systematiskt.

4.9 Modellrisk

Modell avser en metod där indata med hjälp av matematik, statistik eller bedömningar från egna medarbetare omvandlas till kvantitativa data som styr affärsbeslut eller anknyter till den finansiella ställningen eller riskpositionen.

Källorna till modellrisken kan delas in i tre kategorier: brister i modellernas utvecklingsfas, brister i verkställandet av modellerna och brister i användningen av modellerna. Alla dessa är förknippade med gemensamma riskkällor, såsom brister i data, svag kännedom om sambanden mellan matematiska metoder och modeller samt brister i kännedomen om affärsrörelsen, riskmätningen och regelverket. Dessutom

leder bristfälliga eller oklara ansvar för modellhanteringen samt en bristfällig dokumentation i alla skeden av en modells livscykel till en ökad risk för att missförstå modellernas funktion.

Modeller används för att mäta risker, beräkna myndighetskravet för kapitaltäckningen, internt fastställa kapitalbehovet, bedöma likviditetens tillräcklighet, värdera balans- och resultatposter samt för prissättningen och beslutsfattandet i affärsrörelsen. För att genomföra modellriskhanteringen kategoriseras modellerna efter syfte.

Alla modeller som används inom OP Gruppen är gruppsspecifika. Deras centrala parametrar och antaganden är gemensamma för gruppen och gruppens företag. Riskhanteringsens oberoende valideringsenhet för ett register över alla modeller som godkänts och tagits i bruk.

Förutom kategoriseringen klassificeras modellerna kvalitetsmässigt enligt betydelse, vilket möjliggör en riskbaserad modellhantering. Uppgifter om de modeller som används i OP Gruppen och en bedömning av modellernas betydelse registreras i en modellinventering.

Den osäkerhet som ingår i en modell kvantifieras genom identifiering av brister i data, bedömning av modellens estimeringsfel och fastställande av modellens brister. Målet är att den osäkerhet i modellen som härstammar från nämnda källor ska kvantifieras med lämpliga metoder.

Hantering av modellrisker

Risker som anknyter till modeller hanteras och begränsas med förfaranden som ingår i ramverket för hanteringen av modellrisker. OP Gruppens ramverk för hanteringen av modellrisker anger de ansvar som hänförs sig till innehavet av modeller och beslutsfattandet om modeller samt de förfaranden som ska iakttas för att utveckla, ta i bruk, validera och annars säkerställa kvaliteten på modellerna. Hanteringsmodellen säkerställer ändamålsenliga modeller av hög kvalitet, tydliga roller och ansvar samt ibruktagningsbeslut och övervakning enligt en tillförlitlig förvaltning.

Modellrisken hanteras med tydliga rollfördelningar och tydligt fastställda ansvar samt genom att säkerställa att kompetensen och resurserna för de kvantitativa metoderna är tillräckliga. Utvecklingen av modeller ska skiljas åt från valideringen av dem och godkännandet av modeller från besluten om att ta dem i bruk. En ägare fastställs för varje modell. Modellens ägare ansvarar för att utveckla modellen, ordna monitorering av modellen, säkerställa data som valideringen kräver och kvaliteten

hos den samt för att genomföra de utvecklingsåtgärder som vidtagits på basis av valideringarna.

Utvecklingen av modeller baserar sig främst på egna historiska material som konstaterats ha hög kvalitet, mätning av riskpositionens risk eller marknadsinformation som lämpar sig för värdering av tillgångs- eller skuldposter. Modellen ska lämpa sig för granskning av det som ska modelleras och uppfylla kraven i bestämmelserna. Välbeprövade modelleringsmetoder och modeller används alltid då sådana finns att tillgå. Vid utvecklingen av modeller är målet att identifiera modellens brister och situationer där den fungerar dåligt. Bestämmelserna och riskhanteringsaspekterna måste beaktas när en modell utvecklas.

Riskhanteringskommittén godkänner både nya modeller och ändringar i modeller som redan är i bruk. Vid godkännandet säkerställs det att modellen har hög kvalitet och fungerar väl samt att konsekvensanalysen är tillräcklig i förhållande till modellens syfte.

För att ta i bruk modeller som är kategoriserade efter syfte i enlighet med riskhanteringsprinciperna krävs ett gällande godkännande av riskhanteringskommittén, en tillräckligt omfattande konsekvensanalys och i tillämpliga delar tillstånd av eller anmälan till tillsynsmyndigheterna. Beslut om att ta i bruk modeller för prissättning och beslutsfattande i affärsrörelsen fattas av ett lämpligt beslutsorgan i affärsrörelsen. När det gäller värderingsmodeller för poster som värderas till marknadspris kan modellens ägare fatta beslut om att ta modellen i bruk, förutsatt att inte riskhanteringskommittén i samband med godkännandet av modellen fastslagit något annat. Balanshanteringskommittén fattar beslut om att ta i bruk andra modeller.

Ägaren till en modell (och dess eventuella andra användare) ansvarar för att systemgenomförandet för varje modell testas och kontrolleras i tillräcklig omfattning före ibruktagningen och att modellen endast används för det syfte som den har utvecklats och godkänts för. Det krävs alltid ett nytt godkännande och beslut om ibruktagning om en modell ska börja tillämpas på ett nytt område.

Vid bedömningen av användningen av modeller tillämpas en formbunden och regelbunden monitorering. Monitoreringens omfattning, utförlighet och frekvens ska stå i rätt proportion till modellens betydelse. Monitoreringen beaktar de krav som regelverket ställer.

Hur väl modellerna fungerar bedöms genom regelbunden kvantitativ och kvalitativ kontroll, det vill

säga validering. Vid bedömningen av funktionen beaktas modellens syfte och betydelse. Ansvaret för den oberoende valideringen finns hos riskhanteringsens valideringsenhet. Funktionen hos övriga modeller än de som hör till syfteskategorierna enligt riskhanteringsprinciperna kan säkerställas med andra förfaranden om kraven i regelverket uppfylls.

I varje skede av en modells livscykel ska man också fästa vikt vid att dokumentationen är tillräcklig och att regelverkets dokumentationskrav uppfylls.

Riskhanteringen övervakar modellriskerna och rapporterar dem till ledningen. Den övervakar också hur uppföljningen av godkännandevillkoren, de åtgärder som fastställts vid valideringarna och funktionaliteten hos de modeller som används genomförs samt hur aktuella valideringarna är. Resultaten av övervakningen inklusive eventuella avvikelser rapporteras regelbundet till ledningen.

Gruppens internrevision granskar på basis av sin riskbaserade bedömning hanteringen av modellrisker, processerna för utveckling, monitorering och validering av modeller, enskilda modeller inklusive deras utvecklings- och valideringsprojekt samt att modellerna tillämpas rätt och vältäckande.

4.10 Compliance-risker

Compliance-risken är en del av den operativa risken. Målet med compliance-verksamheten är att säkerställa att alla företag i OP Gruppen iakttagit lagar, myndigheternas anvisningar och föreskrifter, självregleringen på marknaden samt OP Gruppens och företagens egna interna verksamhetsprinciper och anvisningar. Compliance-verksamheten säkerställer också att adekvata och etiskt acceptabla principer och rutiner iakttagits i kundrelationerna.

Då en compliance-risk utlöses kan den utöver ekonomisk förlust också medföra andra negativa påföljder såsom sanktioner. Sådana sanktioner är t.ex. samfundsbot, ordningsavgifter till följd av brott mot olika förpliktelser samt varningar och anmärkningar från olika myndigheter. En följd av att compliance-risken förverkligas kan också vara att anseendet eller förtroendet försvagas eller förloras.

Ansvaret för regelefterlevnaden och övervakningen av regelefterlevnaden i OP Gruppens företag ligger hos den högsta och verkställande ledningen samt alla chefer. Dessutom ansvarar var och en som är anställd vid ett företag i OP Gruppen för sin del för att reglerna efterlevs.

Compliance-organisationen, som är oberoende av affärsrörelsen, ansvarar inom OP Gruppen för anvisningarna, rådgivningen och stödet för compliance-verksamheten. Den biträder den högsta och operativa ledningen samt affärsrörelsen med att hantera risker i anslutning till bristande regelefterlevnad, övervakar att reglerna efterlevs och bidrar till att utveckla den interna kontrollen. Företagen i centralinstitutskoncernen har koncentrerat sina compliance-funktioner till den centraliserade compliance-organisationen. Dessutom har de mest betydande företagen i centralinstitutskoncernen egna compliance officers.

Hantering av compliance-risker

Hanteringen av compliance-risken utgör en del av intern kontroll och tillförlitlig förvaltning. Den utgör en integrerad del av ledningen av affärsrörelsen och företagskulturen. Compliance-risken hanteras genom att beakta utvecklingen i lagstiftningen samt genom anvisningar, utbildning och konsultering inom organisationen för att handlingsätten ska uppfylla regelverkets krav samt genom att övervaka att förfarandessätten i organisationen är förenliga med reglerna.

Compliance-riskerna identifieras, analyseras och rapporteras regelbundet i enlighet med handlingsmodellen för hantering av operativa risker som en del av riskkartläggningarna av operativa risker. Observationerna i compliance-verksamheten har regelbundet rapporterats till rörelsesegmenten och centralinstitutets ledning.

4.11 Koncentrationsrisker

I OP Gruppen uppkommer koncentrationsrisker främst av följande orsaker:

- Affärsrörelsen är geografiskt koncentrerad till Finland, vilket den nuvarande marknadspositionen är ett bevis på, eller till en annan enskild stat.
- Motparterna i eller tidpunkten för upplåningen (inlåning samt kortfristig och långfristig marknadsupplåning).
- Kundkoncentrationer. Kundenspecifika koncentrationer uppkommer av stora exponeringar i olika affärsrörelser. Kund-, bransch- och sektorkoncentrationer uppkommer av kreditgivningen, derivatrörelsen och placeringsverksamheten.
- Koncentrationen av försäkringsbolagens placeringar till objekt med svag likviditet vars förväntade avkastning på grund av illikviditet är bättre.

Hantering av koncentrationsrisker

Hantering av koncentrationsriskerna i affärsrörelsen är sammanflätad med den övriga riskhanteringen. Vid hanteringen av strategirisker tar man ställning till hur koncentrerad affärsrörelsen är. Om affärsrörelsen är koncentrerad till Finland, ska kapital reserveras i gruppens modell för ekonomiskt kapitalkrav. Limiter ska ställas upp för exponeringarna i den största branschen i företagssektorn, de största exponeringarna och det totala beloppet av de största exponeringarna. Fastighetsbranschens sammanlagda andel av exponeringarna gentemot företag och bostadssammanslutningar begränsas. Kund- och branschkoncentrationer av kreditrisken på grupplanet samt differenserna i riskerna mellan branscherna beaktas vid beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet för stora exponeringar ($EAD \times LGD > 1,5 \text{ M€}$). Maximiallokeringar ställs för riskbärande och illikvida placeringsobjekt i försäkringsbolagens placeringsverksamhet. För att säkerställa att tillgången på upplåning är kontinuerlig ska olika finansiella instrument utnyttjas och upplåningens förfallostruktur differentieras. Källorna för upplåningen ska också spridas geografiskt enligt såväl marknad som placerare.

Länderrisker

Inom OP Gruppen uppkommer länderrisker främst inom hanteringen av likviditeten i bankrörelsen (likviditetsreserven) och försäkringsbolagens placeringsverksamhet. Tillgångarna i likviditetsreserven ska i regel placeras i skuldebrev som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering, till exempel i statslån eller obligationslån med säkerhet i fastigheter. I försäkringsbolagens placeringar läggs en betydande vikt på obligationslån från stater samt företag eller kreditinstitut med hög rating.

I bankrörelsen uppkommer dessutom länderrisker i affärsrörelse bakom vilken ligger kundens behov av att trygga sin utländska fordran.

Länderriskerna hanteras genom att för olika länder fastställa länderlimiter som baserar sig på bland annat extern rating och med vilka gruppens länderriskkoncentrationer följs upp, styrs och förebyggs. Då limiterna ställs upp beaktas koncentrationerna i relation till gruppens bestående kapitalbas.

4.12 Anseenderisken

Anseenderisker finns i all verksamhet i OP Gruppen. De här, liksom eventuella frön till kriser, kartläggs och identifieras systematiskt. Anseenderisker kan även

uppkomma av orsaker som är oberoende av OP, exempelvis till följd av negativa associationer eller aktiviteter som allmänt anknyter till branschen.

Den publicitet som handlar om OP Gruppen och dess företag liksom även utvecklingen av publicitetens omfattning, ton och synlighet följs regelbundet upp. Hur OP Gruppens och de främsta konkurrenternas anseende utvecklar sig mäts med en riksomfattande undersökning som utförs halvårsvis. Resultaten från undersökningen analyseras med hänsyn till teman som förekommit i offentligheten och som kan öka eller minska anseenderisken.

Ledningen informeras regelbundet om anseenderisker, och vid hot om att en betydande anseenderisk kommer att utlösas sker rapporteringen omedelbart.

Hantering av anseenderisken

Anseenderisken hanteras proaktivt och långsiktigt genom att iakttä regelverket, bästa praxis i finansbranschen och OP Gruppens principer för god affärssed samt genom att betona och kommunicera öppenheten i verksamheten. Dessutom spelar affärsrörelsen en viktig roll för att identifiera och förebygga anseenderisker. OP Gruppen följer internationella principer för ekonomiskt ansvar, socialt ansvar och miljöansvar samt internationella förbindelser.

Anseenderiskerna minimeras proaktivt genom att bygga upp en stark företagsprofil med aktiv och öppen kommunikation. Gruppen följer aktivt upp den publicitet som gruppen och branschen får i medierna och sociala medier samt aktuella samtalsämnen. Branschens och gruppens offentliga profil analyseras regelbundet också som en del av beredskapsplaneringen för likviditetshanteringen. Gruppen har verksamhetsmodeller för kommunikationen och planer för att sköta krissituationer så väl som möjligt för det fall att anseenderisker realiseras och kriser uppkommer.

Ledningen och experterna medietränas regelbundet för såväl traditionella som sociala medier. I medieträningen sporras det till aktiv kommunikation och ges råd om hur man kan handla i enlighet med gruppens värden i olika kanaler med beaktande av lagar och god sed. Målet är att upptäcka överdrifter och missförstånd som gäller OP Gruppens offentliga profil samt att ingripa då sådana kommer fram.

Utöver planmässig kommunikation är målet att minimera gruppens anseenderisker genom att genomföra gruppens samhällsansvarsprogram. Gruppen tillämpar principerna för god affärssed (Code of Business Ethics). Gruppen följer också internationella principer för

ekonomiskt ansvar, socialt ansvar och miljöansvar samt internationella förbindelser.

betydande strategiska riskerna och metoderna för att hantera dem.

4.13 Risker i den framtida affärsrörelsen och strategin

Allmänna förändringar i omvärlden (megatrender, grundorsaker) såsom klimatförändringen, den demografiska utvecklingen samt samhällsfreden påverkar kundernas behov och preferenser. Förändringar i omvärlden tillsammans med vetenskapliga och tekniska innovationer inverkar på längre sikt på finanssektorns situation för efterfrågan och utbud.

För affärsrörelsen är det av betydelse till vilka villkor och med vilken volym det under året ingås avtal antingen av nuvarande typ eller av helt ny typ. Nyförsäljningen inom kundrörelsen och volymerna och marginalerna för nya marknadstransaktioner har således en betydande inverkan på resultatet. Dessa utgör risker i den framtida affärsrörelsen.

OP Gruppen hanterar risker i den framtida affärsrörelsen genom strategiska val och genom att verkställa dem på ett effektivt sätt.

OP Gruppen följer en gemensam strategi på grupplanet från vilken centralinstitutets affärsrörelser och andelsbankerna härleder sina egna realiseringsplaner för strategin. I strategin fastställs OP Gruppens värden, grunduppgift, vision och strategiska prioriteringar samt åtgärderna för att uppnå de valda, strategiska målen. De strategiska riktlinjerna behandlas brett inom gruppen innan de fastställs och verkställs.

OP Gruppen kommer att övergå till en strategiprocess där strategin utformas, förnyas och genomförs fortlöpande. De strategiska hypoteserna, prioriteringsområdena och åtgärderna preciseras fortlöpande i takt med att omvärlden förändras.

Den strategiska planeringen och riskhanteringen bedömer omvärlden och tar fram mångsidiga scenarier som stöd för de strategiska valen. För bedömningen av den strategiska flexibiliteten lyfter de även fram faktorer som kan försätta OP Gruppen och dess företag i en ofördelaktig ställning i förhållande till konkurrenterna vid genomförandet av strategin.

Förändringar i omvärlden och strategirisker rapporteras regelbundet, och de åtgärder som gäller dem behandlas och följs upp inom centralinstitutets högsta ledning. I bedömningen av hur betydande och sannolika förändringsfaktorerna är deltar företrädare för förvaltningen, högsta ledningen och affärsrörelserna. På basis av bedömningen fastställer förvaltningsrådet de

Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet

Ändringar i presentationssättet

Ränteintäkterna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel, vilka tidigare redovisats i räntenettot, redovisas från 1.1.2019 bland nettointäkter från placeringsverksamhet. Ändringen har utförts retroaktivt. Från räntenettot för jämförelseperioden 1–12/2018 överfördes nettoräntor för totalt 10 miljoner euro till nettointäkter från placeringsverksamhet. I samband med ändringen preciserades också hur posterna inom räntenettot presenteras.

Resultatregleringsräntorna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel, vilka tidigare redovisats bland övriga tillgångar och skulder, redovisas från 1.1.2019 i posterna för derivatinstrument i balansräkningen. Samtidigt preciserades nettningsförfarandet för räntorna på de här avtalen. Ändringen har utförts retroaktivt. Till följd av ändringen har övriga tillgångar minskat med 159 miljoner euro, placeringstillgångarna ökat med 3 miljoner euro och derivatinstrumenten ökat med 171 miljoner euro bland aktiva i jämförelseperiodens balansräkning 31.12.2018. Avsättningar och övriga skulder bland passiva i balansräkningen minskade med 231 miljoner euro, derivatinstrumenten ökade med 244 miljoner euro och skuldebrev emitterade till allmänheten ökade med 2 miljoner euro. Till följd av ändringarna ökade balansomslutningen med sammanlagt 15 miljoner euro 31.12.2018.

Egendom som tagits om hand av bolaget i samband med skaderegleringen eller ostridiga regressfordringar i anslutning till skadorna dras av från försäkringsskulden från 1.1.2019. Tidigare redovisades de här posterna, 62 miljoner euro, bland övriga tillgångar i balansräkningen.

IFRS 16 Leasingavtal

OP Företagsbanken tog i bruk standarden IFRS 16 Leasingavtal 1.1.2019. Den nya standarden ändrade redovisningen av leasetagare och påverkar redovisningen av koncernens operationella leasingavtal. Till följd av ändringarna redovisas nästan alla av en leasetagares leasingavtal i balansräkningen, eftersom de operativa leasingavtalen och de finansiella leasingavtalen inte längre skiljs åt. Leasegivarens bokföringsbehandling motsvarar till väsentliga delar standarden IAS 17.

OP Företagsbanken tillämpade vid övergången en begränsat retroaktiv metod, varvid jämförelseuppgifterna inte justerades. Till följd av det här valet, tillämpades följande lösningar enligt övergångsbestämmelserna på värderingen av leasingavtalen:

- På den första tillämpningsdagen omvärderades inte om ett avtal är, eller innehåller, ett leasingavtal.
- På den första tillämpningsdagen redovisades en leasingskuld för leasingavtal som tidigare klassificerats som operationella leasingavtal enligt standarden IAS 17. Leasingskulden redovisades till nuvärdet av de leasingavgifter som återstod vid redovisningstidpunkten, diskonterade med den marginella upplåningsräntan. Nyttjanderätten redovisades till ett belopp som motsvarar leasingskulden, justerad för eventuella förutbetalda eller upplupna leasingavgifter relaterade till leasingavtalet i fråga, redovisade i balansräkningen 31.12.2018. Initiala direkta utgifter beaktades inte vid värderingen av nyttjanderätten.
- Vid fastställandet av leasingperioden används uppskattningar gjorda i efterhand, om avtalet innehåller möjligheter att förlänga eller säga upp leasingavtalet.

De nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal redovisas bland materiella tillgångar och de skrivs i regel av under leasingperioden. Motsvarande leasingskuld redovisas bland övriga skulder och räntekostnaderna för dem i räntenetto. De tjänstdebiteringar som ansluter sig till leasingavtalen, och vilka i regel skiljs åt från leasingavgiften, redovisas bland övriga rörelsekostnader. Särskiljandet av tjänsteersättningen sker enligt nyttjanderättstillgångsslag.

OP Företagsbankens avtal som leasats ut omfattar främst leasingavtal för verksamhetslokaler och tjänstebilar. OP Företagsbanken redovisade vid ibruktagningen 1.1.2019 en nyttjanderättspost och en leasingskuld på cirka 7 miljoner euro i balansräkningen.

Nyttjanderättsposten uppgick till 5 miljoner euro 31.12.2019 (Not 23: Leasingavtal).

Övergångskalkyl	Mn euro
Leasingåtaganden i anslutning till operationella leasingavtal som redovisats i noterna 31.12.2018	3
Operationella leasingåtaganden diskonterade med den marginella låneräntan 31.12.2018	3
Justeringar till följd av avvikande behandling av möjligheter till förlängning	4
Leasingavtalsskuld 1.1.2019	7
Leasingavtalsskulden diskonterades med de marginella låneräntor som noterades 31.12.2018, vilkas viktade medelvärde var 0,2 %	
Nyttjanderätter 1.1.2019	Mn euro
Lokaliteter	6
Bilar	0
ICT-utrustning	1
Maskiner och anordningar	-
Nyttjanderättsposter totalt	7

säkringsredovisningens del för reformen med sig en lindring i OP Gruppen bland annat i och med att gruppen kan fortsätta med säkringsredovisningen enligt metoden för kassaflöde och metoden för verkligt värde, trots att beräkningsmetoden för den referensränta som ursprungligen fastställts som föremål för säkringen ändras. Vid säkring av kassaflöde kan framtida kassaflöden fortfarande anses vara mycket sannolika till den del som de beror på referensräntan.

Nya segment 1.1.2019

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut beslöt 6.6.2018 om en ny arbetsfördelning för direktionen vid OP Gruppens centralinstitut, vilket förändrade segmentstrukturen från början av 2019. OP Företagsbanken inledde rapporteringen i enlighet med de nya segmenten i delårs- och bokslutsrapporteringen från och med den första delårsrapporten 2019. Segmentuppgifterna för jämförelseåret 2018 har justerats att motsvara den nya segmentindelningen.

Referensräntereform

IASB offentliggjorde i september 2019 dokumentet Referensräntereform, med vilket standarderna IFRS 9, IAS 39 och IFRS 7 ändrades. Europeiska unionen godkände ändringarna 15.1.2020, och de ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2020 eller senare. Det är tillåtet att tillämpa ändringarna tidigare. OP Gruppen tillämpade ändringarna i standarden IAS 39 redan under räkenskapsperioden 2019. Referensräntereformen har en betydande inverkan på OP Gruppens processer, och gruppen går vidare med ändringarna i enlighet med sin kontinuitetsplan för referensräntor. I och med referensräntereformen räknas overnight-räntan Eonia utgående från €STR-räntan genom att till räntan lägga en standardavvikelse på 8,5 räntepoäng tills Eonia-räntan upphör 31.12.2021. Också Euriborräntans beräkningsgrunder ändrades 2019. Ändringarna i beräkningsmetoderna för Eonia och Euribor påverkar inte kontinuiteten för avtalsvillkor. Övergången till €STR-räntan kommer i OP Gruppen att kräva systemändringar, processändringar, ändringar i risk- och värderingsmodellerna samt ändringar i redovisningen. För

Noter till resultaträkningen

Not 4. Räntenetto

Mn €	2019	2018
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut		
Räntor	17	23
Negativa räntor	11	14
Totalt	27	36
Fordringar på kunder		
Krediter*	346	318
Finansiella leasingfordringar*	31	27
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden	0	1
Negativa räntor	15	14
Totalt	392	359
Skuldebrev		
Som redovisas till verkligt värde via resultatet	1	1
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	81	90
Upplupet anskaffningsvärde	0	0
Totalt	81	91
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-109	-112
Säkring av kassaflöde	0	3
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	0	0
Övriga	6	7
Totalt	-103	-103
Övriga	5	3
Totalt	403	386
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut		
Räntor	88	68
Negativa räntor	66	68
Totalt	154	137
Skulder till kunder	9	2
Skuldebrev emitterade till allmänheten	171	146
Efterställda skulder		
Kapitallån	4	5
Övriga	45	44
Totalt	49	49
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-164	-132
Övriga	-115	-92
Totalt	-279	-224
Övriga	5	4
Totalt	109	113

Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	294	274
Säkringsinstrument	14	5
Värdeförändringar i de säkrade posterna	-13	-5
Räntenetto totalt	295	274

Beräknat med effektivräntemetoden uppgick ränteintäkterna till totalt 420 miljoner euro (395).

Not 5. Försäkringsnetto

Mn €	2019	2018
Premieintäkter, netto		
Premieinkomst	1 494	1 478
Återförsäkrares andel	-2	0
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-14	-10
Återförsäkrares andel	0	-3
Totalt	1 478	1 465
Ersättningar, netto		
Betalda ersättningar	-1 017	-951
Återförsäkrares andel	21	30
Förändring i avsättning för oreglerade skador*	-79	-6
Återförsäkrares andel	2	13
Totalt	-1 073	-915
Övriga poster i skadeförsäkring	-4	-3
Försäkringsnetto totalt	402	548

* I posten ingår en ökning på 147 miljoner euro (17) till följd av ändringen av beräkningsgrunden för diskonteringsräntan.

Not 6 Provisionsintäkter, netto

2019, mn €	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelsen	Koncern- elimineringar	Koncernen totalt
Provisionsintäkter					
Utlåning	46	0	0	-1	45
Inlåning	2		0	0	1
Betalningsrörelse	24		0	-1	23
Värdepappersförmedling	21		0		21
Värdepappersemissioner	6		0		6
Fonder	0		0		0
Kapitalförvaltning	13			0	13
Juridiska ärenden	0				0
Garantier	12		0	0	12
Försäkringsförmedling		13			13
Hälso- och välbefinnandetjänster		22		0	21
Övriga	13		0	0	13
Provisionsintäkter totalt	138	35	0	-2	171
Provisionskostnader					
Betalningsrörelse	2	1	0	-1	2
Värdepappersförmedling	8		0	0	7
Värdepappersemissioner	2		1		2
Kapitalförvaltning	3	0	1		4
Försäkringsrörelsen		62			62
Hälso- och välbefinnandetjänster		8			8
Övriga*	113	0	1	0	114
Provisionskostnader totalt	127	71	2	-1	199
Provisionsintäkter, netto, totalt	11	-36	-2	-1	-28

Iposten ingår 106 miljoner euro provisionskostnader för derivathandel som betalats till medlemsbankerna.

2018, mn €	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelsen	Koncern- elimineringar	Koncernen totalt
Provisionsintäkter					
Utlåning	44	0	0	0	44
Inlåning	1		0	0	1
Betalningsrörelse	22		0	-1	22
Värdepappersförmedling	16				16
Värdepappersemissioner	7		1		8
Fonder	0		0		0
Kapitalförvaltning	13		0	0	13
Juridiska ärenden	0		0	0	0
Garantier	13		0	0	13
Försäkringsförmedling		12			12
Hälso- och välbefinnandetjänster		19		0	19
Övriga	13		0	0	13
Provisionsintäkter totalt	130	31	1	-2	160
Provisionskostnader					
Betalningsrörelse	2	1	0	-1	2
Värdepappersförmedling	6				6
Värdepappersemissioner	1		1		1
Kapitalförvaltning	3	0	1		4
Försäkringsrörelsen		64			64
Hälso- och välbefinnandetjänster		7			7
Övriga*	98	0	1	0	98
Provisionskostnader totalt	109	73	2	-1	183
Provisionsintäkter, netto, totalt	21	-41	-1	-1	-23

Iposten ingår 91 miljoner euro provisionskostnader för derivathandel som betalats till medlemsbankerna.

Not 7. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Mn €	2019	2018
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	36	35
Övriga intäkter och kostnader	-9	2
Realisationsvinster och -förluster	58	24
Valutavärderingsvinster och -förluster	3	8
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar*	2	-3
Totalt	91	65
Totalt	91	65
Värderade till verkligt värde via resultatet		
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev		
Värderingsvinster och -förluster	-1	-5
Ränteintäkter och -kostnader	6	7
Totalt	4	2
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-5	3
Utdelningar	5	2
Totalt	0	6
Derivatinstrument		
Värderingsvinster och -förluster*	248	115
Ränteintäkter och -kostnader	11	6
Totalt	259	121
Totalt	264	129
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	2	2
Värderingsvinster och -förluster	-3	-3
Totalt	0	-1
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	85	-12
Utdelningar	27	28
Totalt	112	17
Totalt	112	16
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev		
Ränteintäkter		1
Värderingsvinster och -förluster		0
Totalt		1
Värderade till verkligt värde via resultatet totalt	375	146

* Nettoresultatet av säkringsinstrument var 2,5 miljoner euro (-1,8).

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Hysesintäkter	27	26
Värderingsvinster och -förluster	3	7
Kostnader för vederlag och skötsel	-19	-18
Övriga	-4	-4
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	7	11

Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet

Lån och övriga fordringar

Ränteintäkter	5	5
Räntekostnader	-1	-1
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-2	0
Lån och övriga fordringar totalt	3	4

Skadeförsäkring

Upplösning av diskontering, skadeförsäkringar	-27	-28
---	-----	-----

Ökningen i den diskonterade försäkringsskulden för skadeförsäkringen som beror på tidens gång utgörs av upplösningen av diskonteringen. Upplösningen av diskonteringen beräknas varje månad med användning av diskonteringsräntan vid slutet av föregående månad och den diskonterade försäkringsskulden vid månadens början. Diskonteringsräntan var 1,0 procent (1,5).

Intresseföretag

Som behandlas med kapitalandelsmetoden	1	1
Totalt	1	1

Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	450	200
---	------------	------------

* Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev

Not 8. Övriga rörelseintäkter

Mn €	2019	2018
Realisationsvinster på rörelsefastigheter		0
Centralbanksavgifter	5	4
Övriga intäkter från OP Gruppen	20	16
Leasingavtal	0	0
ICT-intäkter	2	2
Realisationsvinster		15
Övriga	19	8
Övriga rörelseintäkter totalt	47	47

Not 9. Personalkostnader

Mn €	2019	2018
Löner och arvoden	139	135
Rörliga ersättningar*	12	11
Pensionskostnader	27	7
Avgiftsbestämda pensionsplaner	17	18
Förmånsbestämda pensionsplaner**	10	-11
Övriga lönebikostnader	6	7
Personalkostnader totalt	184	159

* Not 44

** Not 31

Representantskapet vid pensionskassan OP-Eläkekassa, som förvaltar det lagstadgade arbetspensionsskyddet för personalen, beslöt 31.7.2018 att överföra ett pensionsansvar på cirka 1 068 miljoner euro och skötseln av arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Överföringen verkställdes 31.12.2018. Överföringen av ansvaret gav upphov till en post på 34 miljoner euro som skulle resultatföras, vilket skedde bland förmånsbestämda pensionsplaner för 2018.

Not 10. Avskrivningar och nedskrivningar

Mn €	2019	2018
Avskrivningar		
Byggnader	6	6
Maskiner och inventarier	0	0
Immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp		18
Övriga immateriella tillgångar	38	38
Nyttjanderätter	3	
Egendom som hyrts ut	1	0
Övriga	0	0
Totalt	48	62
Nedskrivningar		
Rörelsefastigheter	2	0
Varumärke		4
Datasytem	13	17
Totalt	15	21
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	63	83

Not 11. Övriga rörelsekostnader

Mn €	2019	2018
ICT-kostnader		
Drift	137	114
Utveckling	67	62
Hyreskostnader		1
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde	2	
Rörelsefastigheter	6	13
Myndighets- och revisionsavgifter*	40	39
Medlemsavgifter	1	2
Köptjänster	34	50
Datakommunikation	10	10
Marknadsföring	13	13
Samhällsansvar	2	3
Försäkrings- och säkerhetskostnader	4	4
Kostnader för hyrd arbetskraft (exkl. ICT)	10	
Övriga	59	58
Övriga rörelsekostnader totalt	386	369

* I posten ingår arvoden som betalats till revisorerna enligt följande: 337 000 euro (250 000) för revision, 11 000 euro (17 000) för sådana uppdrag som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i revisionslagen, 158 000 euro (10 000) för skatterådgivning och 178 000 euro (104 000) för övriga tjänster. Kostnaderna för andra tjänster än revisionstjänster som KPMG Oy Ab utfört för bolag som hör till OP Företagsbankskoncernen uppgick till totalt 154 000 euro (exkl. moms).

Utvecklingskostnader

Mn €	2019	2018
ICT-utvecklingskostnader	67	62
Andel eget arbete	1	1
Utvecklingskostnader i resultaträkningen totalt	68	63
Aktiverade ICT-kostnader	38	34
Aktiverad andel eget arbete	0	0
Aktiverade utvecklingskostnader totalt	38	34
Utvecklingskostnader totalt	106	97
Avskrivningar och nedskrivningar	49	57

Utvecklingsinvesteringarna säkerställer att den nuvarande affärsrörelsen är konkurrenskraftig och kontinuerlig samt att verksamheten är förenlig med bestämmelserna och skapar förutsättningar för nya kundorienterade affärsmodeller.

Not 12. Nedskrivningar av fordringar

Mn €	2019	2018
Fordringar som nedskrivits som kredit- och garantiförluster	-4	-21
Återföringar av fordringar som avskrivits	1	1
Förväntade kreditförluster** (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	-47	9
Förväntade kreditförluster** (ECL) för skuldebrev*	0	-1
Nedskrivningar av fordringar totalt	-51	-13

* Förväntade kreditförluster för skuldebrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

** Förlustreserven har specificerats i not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 13. Tillfälligt undantag (overlay approach)

Mn €	2019	2018
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IFRS 9		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	85	-28
Totalt (A)	85	-28
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IAS 39		
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	34	-7
Nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar	-15	-2
Totalt (B)	19	-9
Effekten på resultaträkningen av det tillfälliga undantaget (overlay approach) (-A+B)	-66	19
Effekten på rapporten över totalresultat av det tillfälliga undantaget (overlay approach) -(-A+B)	66	-19

Not 14. Inkomstskatt

Mn €	2019	2018
På räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	92	45
Skatt från tidigare räkenskapsperioder	-2	3
Uppskjuten skatt	-10	39
Resultaträkningens skatt	79	87
Samfundets inkomstskattesats	20,0	20,0
Avstämning av skatt uträknad på basis av den gällande skattesatsen med resultaträkningens skatt		
Resultat före skatt	412	439
Andelen enligt skattesatsen av räkenskapsperiodens resultat	82	88
Skatt från föregående räkenskapsperioder	-2	3
Skattefria intäkter	-4	-11
Oavdragbara kostnader och inkomstandelar från företag i kb-form	0	7
Omvärdering av oanvända förluster	0	1
Skatterättelser	1	1
Övriga poster	1	-1
Resultaträkningens skatt	79	87

Noter angående tillgångar

Not 15. Kontanta medel

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Kassa	2	1
På anfordran betalbara insättningar i centralbanker		
OP Företagsbanken Abp:s kassakravsmedel	767	703
Checkkonton	11 145	11 535
Kontanta medel totalt	11 914	12 239

I enlighet med eurosysteemets kassakravssystem ska kreditinstituten ha minimireserver (kassakrav) i de nationella centralbankerna. Kassakravet är en andel av kassakravsbasen som motsvarar den kassakravsprocent som Europeiska centralbanken har meddelat. Till kassakravsbasen räknas insättningar (vidsträckt bemärkelse) och skuldebrev med en löptid på högst två år. Insättningar från andra kassakravsskyldiga räknas inte till kassakravsbasen. Kassakravet är för närvarande 1 % av kassakravsbasen. Kreditinstituten i OP Gruppen sköter sitt kassakrav genom OP Företagsbanken Abp. Kreditinstituten i gruppen har bemyndigat OP Företagsbanken Abp att sköta hela gruppens kassakrav i Finlands Bank.

Not 16. Fordringar på kreditinstitut

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Insättningar		
Betalbara på anfordran	988	1 116
Totalt	988	1 116
av vilka fordringar under 3 månader på kreditinstitut	987	1 112
Krediter och övriga fordringar		
Betalbara på anfordran		
Övriga kreditinstitut	0	0
Totalt	0	0
Övriga		
OP Gruppens institut	8 072	8 501
Övriga kreditinstitut	67	110
Totalt	8 139	8 611
Förlustreserv*		
Övriga kreditinstitut	0	-1
Totalt	0	-1
Fordringar på kreditinstitut totalt	9 126	9 726

* Förlustreserven har specificerats i not45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 17. Derivatinstrument

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Som innehas för handel		
Räntederivat	4 144	3 324
Valutaderivat	238	145
Aktie- och indexderivat	0	0
Kreditderivat	10	3
Råvaruderivat	14	4
Totalt	4 407	3 476
Säkringsinstrument		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	56	45
Valutaderivat	412	142
Räntederivat		0
Totalt	468	187
Derivatinstrument totalt	4 874	3 663

Balansposten innehåller derivatinstrumentens positiva värdeförändringar och betalda premier.

Not 18. Fordringar på kunder

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Krediter till allmänheten och offentlig sektor	16 292	15 575
Finansiella leasingfordringar*	2 340	2 154
Garantifordringar	2	2
Övriga fordringar	5 488	4 878
Totalt	24 122	22 609
Förlustreserv**	-293	-258
Fordringar på kunder totalt	23 829	22 351

* De finansiella leasingfordringarna specificeras i not 23.

** Förlustreserven har specificerats i not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 19. Investeringsstillgångar

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Finansiella tillgångar som innehas handel		
Skuldebrev	1 033	501
Aktier och andelar	23	36
Köpta krediter och övriga fordringar		
Totalt	1 056	537
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	42	46
Aktier och andelar (overlay-approach)	689	611
Aktier och andelar (övriga än overlay-approach)	5	5
Totalt	737	662
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev	14 899	14 730
Aktier och andelar	0	0
Totalt	14 899	14 730
Upplupet anskaffningsvärde		
Övriga	59	32
Totalt	59	32
Förvaltningsfastigheter	339	320
Intresseföretag		
Intresseföretag	76	72
Samföretag	8	
Totalt	84	72
Investeringsstillgångar totalt	17 174	16 353

Förändringar i förvaltningsfastigheter, mn €	2019	2018
Anskaffningsvärde 1.1	283	267
Förvärvade affärsrörelser		
Ökning	12	53
Minskning	-1	-38
Överföringar mellan posterna	-1	1
Anskaffningsvärde 31.12	292	283
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	38	37
Förändringar i verkligt värde under räkenskapsperioden	3	4
Minskning	4	-2
Övriga förändringar	1	-1
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	46	38
Bokfört värde 31.12	339	320

I ökningen av förvaltningsfastigheter ingår inga aktiverade utgifter efter förvärv. Förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter har bokförts på nettointäkter från placeringsverksamheten. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller ingen skuldandel.

Förvaltningsfastigheterna som hyrts ut med operationella leasingavtal specificeras i not 23.

Bland förvaltningsfastigheterna fanns varken den här eller den föregående räkenskapsperioden fastigheter som utgjort säkerhet.

Av förvaltningsfastigheter har 89 %, dvs. 302 miljoner euro värderats av en utomstående fastighetsvärderare. Alla fastighetsvärderare är auktoriserade (AFV).

För intresseföretagen redogörs i not 20. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden.

I not 45 redogörs för de förväntade kreditförlusterna för poster värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat och till upplupet anskaffningsvärde.

Not 20. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Intresseföretag	76	72
Samföretag	8	
Totalt	84	72

Belopp som tagits upp i resultaträkningen:

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Intresseföretag	1	1
Totalt	1	1

Investeringar i intresseföretag och samföretag

OP Företagsbankskoncernen har två (2) intresseföretag och ett (0) samarbetsarrangemang som enskilt granskade inte är väsentliga. I tabellen ovan finns OP Företagsbankskoncernens andel av de här intresseföretagens resultat.

Det finns inget noterat marknadsvärde för OP Företagsbankskoncernens investeringar i intresseföretag och samarbetsarrangemang och det finns inga eventalförpliktelser som ansluter sig till dem. Till samarbetsarrangemang hör inte heller sådana i bokslutet oupptagna förbindelser som gäller arrangemang av finansiering eller resurser eller förpliktelser att förvärva en annan placerares innehav om vissa händelser inträffar i framtiden.

Not 21. Immateriella tillgångar

Förändringar i immateriella tillgångar, mn	€	Goodwill	Varu- märken	Kundrela- tioner i anslutning till försäk- ringsavtal och försäk- ringarnas anskaff- ningsvärde	Datasystem och Övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2019		421	166	282	394	1 263
Ökning					39	39
Minskning					-74	-74
Anskaffningsvärde 31.12.2019		421	166	282	359	1 228
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2019			-4	-272	-266	-541
Räkenskapsperiodens avskrivningar				-1	-36	-38
Räkenskapsperiodens nedskrivningar		-3			-11	-13
Minskning					73	73
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2019		-3	-4	-273	-240	-519
Bokfört värde 31.12.2019		419	162	9	119	709

Förändringar i immateriella tillgångar, mn	€	Goodwill	Varu- märken	Kundrela- tioner i anslutning till försäk- ringsavtal och försäk- ringarnas anskaff- ningsvärde	Datasystem och Övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2018		422	179	291	368	1 261
Ökning					34	34
Minskning		-1	-13	-10	-9	-33
Anskaffningsvärde 31.12.2018		421	166	282	394	1 263
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2018			-7	-262	-215	-484
Räkenskapsperiodens avskrivningar				-19	-36	-56
Räkenskapsperiodens nedskrivningar			-4		-17	-21
Minskning			7	10	3	19
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2018			-4	-272	-266	-541
Bokfört värde 31.12.2018		421	162	10	128	722

	31.12.2019 Bokfört värde	31.12.2018 Bokfört värde
Datasystem och Övriga immateriella tillgångar, mn €		
Datasystem	79	102
Datasystem under utveckling	43	30
Övriga	-4	-3
Totalt	119	128

	31.12.2019	31.12.2018
Immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandetid, mn €		
Goodwill	419	421
Varumärken	162	162
Totalt	581	583

Nyttjandetiden för varumärken som förvärvats vid rörelseförvärv har uppskattats till obegränsad, eftersom de påverkar ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid.

Goodwill, mn €

Segment	Förvärvad affärsrörelse	31.12.2019	31.12.2018
Försäkring	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s skadeförsäkringsrörelse	406	409
Företagsbank	Förvärv av Pohjola Finance Ab:s affärsrörelse	13	13
Totalt		419	421

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid slutet av 2019 uppgick goodwill totalt till 419 miljoner euro, medan det ett år tidigare var 421 miljoner euro. Under 2019 togs goodwill bort från balansräkningen för 2,6 miljoner euro. Nedskrivningen riktade sig i sin helhet till Excenta Oy:s verksamheter för välbefinnande i arbetet, som upphört till följd av affärsrörelseomläggningar.

Längden på prövningsperioden fastställdes till 5 år enligt standarden IAS 36, och som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes den föregående prognosperiodens förväntade tillväxt eller en förväntad tillväxt på högst 2 procent. Skatternas inverkan har beaktats i kassaflödesanalysen. Över-/underskott efter avkastningskravet på eget kapital för kassagenererande enheters prognostiserade kassaflöden har vid prövningen diskonterats med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital. Som grund för beräkningen av diskonteringsräntan har använts marknadsinformation från branschen, och diskonteringsräntan återspeglar här placerarnas bedömning av affärsrörelserisken och den förväntade avkastningen på placerat kapital. Den diskonteringsränta som använts i kalkylerna var i skadeförsäkringsrörelsens kassagenererande enhet 6,9 % (8,7 %) och i den kassagenererande enheten finansbolagsprodukter 6,0 % (8,1 %). Nedskrivningsprövningen 2019 utvisade att återvinningsvärdet hos de kassagenererande enheter som prövningen gällde översteg deras avkastningskrav på eget kapital, och överskotts-/underskottsavkastningen var positiv i varje kassagenererande enhet som prövningen gällde, varför inget behov av nedskrivning av goodwill observerades till följd av prövningen.

Känslighetsanalys för goodwill

En känslighetsanalys som riktar sig till kassagenererande enheter utfördes separat för varje kassagenererande enhet, och den baserade sig på de centrala variablerna för respektive kassagenererande enhet. Känsligheten granskades som förändringen i en variabel i förhållande till de värden som använts i prognoserna. Känslighetsanalysen innehåller inte samtidiga förändringar i värdet på alla centrala variabler. Från känslighetsanalysen härleddes dessutom den relativa förändring i respektive kassagenererande enhets centrala variabler som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Centrala antaganden vid beräkningen av en kassagenererande enhets återvinningsvärde och den relativa förändring som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Segment	Kassagenererande enhet	Goodwill, mn €	Centrala variabler	Värde som använts i kassaflödesp rognoseerna, %	Förändring som medför risk för ned- skrivning, %-enheter
Försäkring	Skadeförsäkringsrörelsen	406	Diskonteringsränta, %	6,9	5,7
			Totalkostnadsprocent	89,8-92	7,1
			Nettointäkter av placeringsverksamheten, %	2,0	-1,9
Företagsbank	Finansbolagsprodukter	13	Diskonteringsränta, %	6,0	10,0
			Ökning i utlåningen, %	2,0-4,5	-59,0
			Kostnadsökning, %	2,0-6,7	15,6

Nedskrivningsprövning av varumärken

En nedskrivningsprövning av varumärken har utförts separat för varumärkena Pohjola och A-Försäkring. De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på de långsiktiga planer som godkänts av skadeförsäkringsrörelsens affärsledning och på prognoser som härletts ur dem för perioden 2020–2024. Som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes en förväntad tillväxt på 2 procent. På basis av nedskrivningsprövningen behöver inga nedskrivningar av varumärken göras i bokslutet 2019.

Nedskrivningsprövning av kundrelationer

OP Företagsbankskoncernens kundrelationer har förvärvat som en del av förvärvet av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. De immateriella tillgångar som uppstått genom kundrelationer kostnadsfördes med linjära avskrivningar under 2018.

Not 22. Materiella tillgångar

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Rörelsefastigheter		
Mark- och vattenområden	10	10
Byggnader	97	104
Totalt	107	115
Maskiner och inventarier	1	0
Övriga materiella tillgångar	2	2
Nyttjanderätter	5	
Egendom som hyrts ut	0	0
Materiella tillgångar totalt	114	117

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2019	148	27	2	1	179
Ökning	3	1		0	4
Minskning	-4	-48	0		-51
Överföringar mellan posterna	1				1
Anskaffningsvärde 31.12.2019	148	-20	2	1	132
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2019	-34	-27	0	-1	-62
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-6	0			-6
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-2				-2
Minskning		47	0		48
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2019	-41	20	0	-1	-22
Nyttjanderätter					5
Bokfört värde 31.12.2019	107	1	2	0	114

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2018	139	31	3	2	175
Ökning	10	0	0	0	11
Minskning	0	-4	-1	-1	-6
Överföringar mellan posterna	0				0
Anskaffningsvärde 31.12.2018	148	27	2	1	179
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2018	-28	-30	0	-2	-60
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-6	0	0	0	-6
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-1				-1
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	0				0
Minskning	0	3	0	1	4
Övriga förändringar	0				0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2018	-34	-27	0	-1	-62
Bokfört värde 31.12.2018	115	0	2	0	117

Not 23. Leasingavtal

Nyttjanderätter, mn €	Lokaliteter	Bilar	IT- utrustning	Maskiner och redskap	Totalt
Bokfört värde 1.1.2019	6	0	1		7
Ökning	0	0	0	0	1
Minskning	1	0			1
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-2	0	0	0	-3
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	-1	0			-1
Övriga förändringar					
Bokfört värde 31.12.2019	4	1	0	0	5

Leasingskulder, mn €	31.12.2019
* Bokfört värde	5
Avtalsenliga löptider	
< 1 år	2
1-2 år	1
2-3 år	1
3-4 år	0
4-5 år	0
över 5 år	

* Not 31 Avsättningar och övriga skulder.

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €	31.12.2019
Räntekostnader	0
Avskrivningar av nyttjanderätter	-3
Nedskrivningar av nyttjanderätter	
Hysesintäkter från vidareuthyrning	1
Kostnader som avser variabla leasingavgifter som inte inkluderas i leasingskulder	0
Variabla leasingkostnader	
Vinster eller förluster från sale and leaseback-transaktioner	
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde	-2
Kassautflöde för leasingavtal totalt	-6

Leasegivarens operationella leasingavtal

OP Företagsbankskoncernens företag har hyrt ut en del av sina förvaltningsfastigheter och de inbringade totalt 27 miljoner euro (26) i hyresintäkter.

Minimileasingavgifter som erhålls på basis av operationella leasingavtal

Mn €	31.12.2019
< 1 år	55
1-2 år	65
2-3 år	41
3-4 år	33
4-5 år	18
över 5 år	13
Totalt	224

Mn €	31.12.2018
< 1 år	25
1-5 år	70
över 5 år	86
Totalt	181

Finansiella leasingfordringar

OP Företagsbankskoncernen finansierar lösa anläggningstillgångar, fastigheter och andra utrymmen med finansiell leasing.

Mn €	31.12.2019
Löptidsanalys för fordringar avseende leasingavgifter för finansiella leasingavtal	
< 1 år	663
1-2 år	571
2-3 år	429
3-4 år	318
4-5 år	156
över 5 år	300
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	2 436
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-96
Minimileasingavgifternas nuvärde	2 340

Minimileasingfordringarnas nuvärde

< 1 år	632
1-2 år	550
2-3 år	415
3-4 år	310
4-5 år	151
över 5 år	283
Totalt	2 340

Mn €	31.12.2018
Löptidsanalys för fordringar avseende leasingavgifter för finansiella leasingavtal	
< 1 år	585
1–5 år	1 336
över 5 år	326
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	2 246
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-92
Minimileasingavgifternas nuvärde	2 154
Minimileasingfordringarnas nuvärde	
< 1 år	557
1–5 år	1 290
över 5 år	307
Totalt	2 154

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €	31.12.2019
Ränteintäkter från finansiella leasingfordringar	31
Realisationsvinst/-förlust på finansiella leasingavtal	-1

Not 24. Övriga tillgångar

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Betalningsförmedlingsfordringar	16	16
Pensionstillgångar	6	3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Räntor	90	131
Räntor på derivatfordringar	22	5
Övriga poster i försäkringsrörelsen	21	28
Övriga	16	19
Derivatfordringar, clearing via centrala motparter	1	3
CSA-fordringar för derivatinstrument	432	458
Värdepappersfordringar	6	20
Direktförsäkringsfordringar	290	318
Skaderegleringsavtal	181	181
Återförsäkringsfordringar	22	14
Återförsäkrarens andel av avsättningen för ej intjänade premier	7	8
Återförsäkrarens andel av ersättningsansvaret	98	97
Övriga fordringar	124	189
Totalt	1 334	1 489

Not 25. Skattefordringar och skatteskulder

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Inkomstskattefordringar	16	35
Uppskjuten skattefordran	35	31
Skattefordringar totalt	51	65

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Inkomstskatteskuld	18	0
Uppskjuten skatteskuld	434	420
Skatteskulder totalt	452	421

Uppskjuten skattefordran	31.12.2019	31.12.2018
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	2	3
Avskrivningar och nedskrivningar	0	0
Avsättningar och nedskrivningar av fordringar	11	15
Förmånsbestämda pensionsplaner	13	10
Koncernkonsolideringar	2	1
Övriga temporära skillnader	8	4
Kvittad mot uppskjuten skatteskuld	-2	-2
Totalt	35	31

Uppskjuten skatteskuld	31.12.2019	31.12.2018
Skattemässiga avsättningar	296	294
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (Finansiella tillgångar som kan säljas)	9	-1
Säkring av kassaflödet	0	0
Eliminering av utjämningsbeloppet	62	66
Värdering av placeringar till verkligt värde	30	26
Fördelning av köpesumman för företagsköp	32	32
Förmånsbestämda pensionsplaner	2	1
Koncernkonsolideringar	1	1
Övriga temporära skillnader	5	5
Kvittad mot uppskjuten skattefordran	-2	-2
Totalt	434	420

Uppskjuten skattefordran (+)/-skuld (-), netto	-399	-390
--	------	------

Förändringar i uppskjuten skatt	31.12.2019	31.12.2018
Uppskjuten skattefordran /-skuld 1.1.	-390	-389
Total effekt av förändringar i redovisningsprinciper och övriga justeringar		-2
Bokförts i resultaträkningen		
Inverkan av förluster		
Avsättningar och nedskrivningar av fordringar	0	-1
Skattemässiga avsättningar	-2	-33
Eliminering av utjämningsbeloppet	4	-7
Värdeförändringar och försäljningar i placeringar	6	-2
Avskrivningar och nedskrivningar		4
Periodiseringsdifferenser för värdepapper som emitterats till allmänheten		0
Förmånsbestämda pensionsplaner	1	-3
Övriga	-2	1
Bokförts i rapporten över totalresultat		
Fonden för verkligt värde		
Värdering till verkligt värde	-18	38
Säkring av kassaflödet	0	0
Överföring till resultaträkningen	-2	5
Aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	1	-5
Övriga	3	2
Uppskjuten skattefordran totalt 31.12., (+)/-skuld (-), netto	-399	-390
Inkomstskattefordringar (+)/-skuld (-), netto	-1	34
Skattefordringar totalt, (+)/-skuld (-), netto	-401	-356

Skattemässiga förluster för vilka inga uppskjutna skattefordringar har bokförts fanns vid slutet av 2019 för 14 miljoner euro (18). Förlusterna preskriberas före 2029.

För de balanserade vinstmedlen i dotterföretagen i Baltikum på 32 miljoner euro (22) har inte bokförts någon uppskjuten skatteskuld, eftersom tillgångarna bestående har investerats i respektive land.

Noter angående skulder och eget kapital

Not 26. Skulder till kreditinstitut

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Skulder till centralbanker	2 000	4 006
Skulder till kreditinstitut		
Betalbara på anfordran		
Insättningar		
OP Gruppens institut	634	305
Övriga kreditinstitut	8	24
Övriga skulder		
OP Gruppens institut	788	700
Totalt	1 430	1 029
Övriga än betalbara på anfordran		
Insättningar		
OP Gruppens institut	11 561	9 809
Övriga kreditinstitut	342	730
Totalt	11 903	10 540
Skulder till kreditinstitut och centralbanker totalt	15 334	15 575

Not 27. Derivatinstrument

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Som innehas för handel		
Räntederivat	3 437	2 866
Valutaderivat	231	146
Aktie- och indexderivat		0
Kreditderivat	1	2
Övriga	14	8
Totalt	3 683	3 023
Säkringsinstrument		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	178	209
Valutaderivat	21	55
Totalt	199	264
Derivatinstrument totalt	3 882	3 287

Balansposten innehåller derivatinstrumentens negativa värdeförändringar och erhållna premier.

Not 28. Skulder till kunder

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Insättningar		
Betalt på anfordran		
Privatkunder	70	140
Företag och offentlig sektor	10 664	11 021
Totalt	10 733	11 161
Övriga		
Privatkunder	0	0
Företag och offentlig sektor	370	370
Totalt	370	370
Insättningar totalt	11 103	11 531
Övriga finansiella skulder		
Betalt på anfordran		
Privatkunder	3	15
Företag och offentlig sektor	0	
Totalt	3	15
Övriga		
Företag och offentlig sektor	4 396	4 876
Totalt	4 396	4 876
Övriga finansiella skulder totalt	4 400	4 890
Skulder till kunder totalt	15 503	16 422

Not 29. Försäkringsskuld

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Försäkringsskuld för skadeförsäkring	3 234	3 157
Totalt	3 234	3 157

Skulder för skadeförsäkringsavtal och återförsäkrares andel

Mn €	31.12.2019			31.12.2018		
	Brutto	Åter-försäkring	Netto	Brutto	Åter-försäkring	Netto
Avsättningar för ersättningar av pensionstyp	1 571	-4	1 567	1 510	-4	1 506
Övriga avsättningar för specifika skadefall	197	-81	116	182	-69	113
Särskild avsättning för yrkessjukdomar	10		10	13		13
Kollektiv avsättning för oreglerade skador	779	-13	766	761	-23	737
Avsättning för skaderegleringskostnader	114		114	101		101
Avsättning för ej intjänade premier	584	-7	576	569	-8	561
Försäkringsskuldens ränteskydd	-22		-22	21		21
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 234	-106	3 128	3 157	-104	3 053

Förändringar i försäkringsskulden och fordringar avseende återförsäkringsavtal

Mn €	2019			2018		
	Brutto	Åter-försäkring	Netto	Brutto	Åter-försäkring	Netto
Avsättning för oreglerade skador						
Avsättning för oreglerade skador 1.1	2 588	-97	2 491	2 557	-84	2 473
Under räkenskapsperioden betalda ersättningar	-1 140	21	-1 119	-1 075	30	-1 045
Förändring i skuld/fordran	1 219	-23	1 196	1 081	-42	1 039
Under räkenskapsperioden inträffade skador	1 116	-24	1 092	1 121	-40	1 081
Ökning (minskning) jämfört med tidigare perioder	-25	1	-24	-39	-2	-42
Förändring i diskonteringsräntan	128		128			
Upplösning av diskontering	27		27	27		27
Värdeförändring i ränteskydd	-43		-43	25		25
Förvärvade affärsrörelser	0	0	0	-28		-28
Kursvinster (förluster)	0		0	0		0
Avsättning för oreglerade skador 31.12	2 650	-98	2 552	2 588	-97	2 491

Skuld för återstående avtalstid

Försäkringsskuld 1.1	569	-8	561	585	-11	574
Ökning	530	-7	523	539	-7	532
Minskning	-516	8	-509	-528	10	-518
Förvärvade affärsrörelser				-27		-27
Upplösning av diskontering	1		1	1		1
Försäkringsskuld 31.12	584	-7	576	569	-8	561
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 234	-106	3 128	3 157	-105	3 052

Försäkringsskulden för försäkringsavtalens återstående avtalstid har i huvudsak fastställts avtalsvis enligt pro rata parte temporis-metoden.

Värdering av försäkringsskuld för försäkringsavtal

a) Använda metoder och antaganden

Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Detta har genomförts så att man först gjort en uppskattning av skuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger.

Avsättningen för ersättningar av pensionstyp utgörs av det diskonterade nuvärdet av kassaflödet från ersättningar för inkomstbortfall som betalas ut i form av fortlöpande pensioner. Den diskonteringsränta som används bestäms med beaktande av den rådande räntenivån, lagbestämmelserna om att avsättningarna ska vara betryggande, den av myndigheterna fastställda övre gränsen för diskonteringsräntan samt den rimliga förväntade avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringsskulden. Den vid slutet av 2019 använda diskonteringsräntan är 1,0 % (1,5 %). Som dödlighetsmodell har använts en ålderskohortmodell för dödlighetsintensiteten som baserar sig på befolkningsstatistiken i Finland och på antagandet att den nu observerade trenden med en allt högre livslängd kommer att fortsätta.

I avsättningen för oreglerade skador ingår avsättningar för asbestskador som utgörs av yrkessjukdomsfall inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Det prognostiserade kassaflödet från dessa ersättningar baserar sig på en utredning, i vilken har beaktats hur mycket asbest som årligen har använts som råmaterial i Finland samt hur latensiderna för olika asbestsjukdomar är fördelade. Asbestskadornas utveckling följs årligen upp och utfallet har följt prognosen väl.

För värdering av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har flera statistiska metoder använts. Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod och Chain Ladder. Vid tillämpningen av dem måste utöver val av metod även andra val göras såsom beslut om på hur många skadeårs statistiska material metoderna ska tillämpas.

De största riskerna vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador hänför sig till

- Uppskattningen av framtida inflation (exkl. ersättningar för inkomstbortfall som betalas på basis av lagstadgade försäkringar)
- Justering av förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar till följd av lagändringar och ändringar i ersättningspraxis (dvs. ger historien en korrekt bild av framtiden)
- De historiska datas riktighet under tiotals år.

Av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har endast avsättningen för pensioner diskonterats.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har koncernens skadeförsäkringsbestånd delats upp i flera klasser bland annat utgående från risken och löptiden för kassaflödet från de utbetalda ersättningarna. I varje klass beräknas den kollektiva avsättningen för oreglerade skador först enligt respektive ovan nämnda statistiska metod. Av dem har man valt den som bäst lämpar sig för den klass som är föremål för granskning. Som valkriterier har använts hur väl modellen i fråga skulle ha prognostiserat utvecklingen under tidigare skadeår och den genom modellen erhållna värderingens känslighet för antalet använda statistikår. Till det förväntningsvärde som modellen ger har ett säkerhetstillägg på 2-10 % lagts till. På säkerhetstilläggets belopp inverkar de framtida kassaflödenas osäkerhet och löptid samt historiska datas kvalitet.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för ersättningarna för sjukvårdskostnader och rehabiliteringskostnader inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen har beaktats att de ersättningar som betalas för skador som har inträffat för över 10 år sedan kommer att finansieras med hjälp av fördelningssystemet.

Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	2019	2018
Mn € (ökning+/-minskning- av avsättningar)		
Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	147	17
Totalt	147	17

b) Ersättningarnas utveckling

I ersättningstrianglarna har de faktiska ersättningskostnaderna jämförts med tidigare värden. Trianglarna som beskriver ersättningsutvecklingen har konstruerats per skadeår.

Ersättningsutvecklingen har presenterats för tio år med undantag av långvariga avsättningar. I ersättningstrianglarna följs inte upp utvecklingen för andelar i pooler. Kapitalvärdena för slutligt fastställda pensioner har behandlats såsom om de hade utbetalats till beloppet av deras kapitalvärde i samband med att de slutligt fastställdes. För de långvariga avsättningarna, dvs. de slutligt fastställda pensionerna och asbestskadorna, har uppgifter om försäkringsskuldens tillräcklighet presenterats.

Ersättningstrianglar, bruttorörelse, mn €

Skadeår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	738	784	815	903	931	976	1 000	1 043	1 121	1 116	9 428
n+1	746	751	802	879	905	887	1 006	1 063	1 149		
n+2	744	752	805	861	920	902	995	1 078			
n+3	743	757	821	885	939	910	998				
n+4	750	771	836	891	929	912					
n+5	760	786	840	888	930						
n+6	771	785	840	900							
n+7	772	783	838								
n+8	779	784									
n+9	782										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden	782	784	838	900	930	912	998	1 078	1 149	1 116	9 488
Akkumulerade utbetalda ersättningar	-744	-750	-796	-842	-872	-838	-911	-948	-940	-661	-8 301
Avsättning för oreglerade skador för åren 2010-2019	38	35	42	57	58	74	88	130	210	455	1 186
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											247

* = vid slutet av skadeåret

Utvecklingen av ersättningarna för latent yrkessjukdomar, mn €

Räkenskapsår	Kollektiv avsättning för oreglerade skador	Kända avsättningar för pensioner	Utbetalda ersättningar	Ersätt- nings- kostnader	Förändring i beräknings- grunden*	Tillräck- lighet
2010	38	44	-3	0		0
2011	35	50	-3	-6	5	-2
2012	32	53	-4	-4	2	-1
2013	28	53	-4	-1	1	0
2014	22	53	-4	-2	2	0
2015	19	54	-4	-2	2	-1
2016	17	53	-5	-1	2	1
2017	14	53	-5	-3	3	0
2018	13	51	-6	-2		-2
2019	10	52	-5	-3	3	0

Utvecklingen av slutligt fastställda pensioner, mn €

Räkenskapsår	Vid början av året	Vid slutet av året	Nytt pensions- kapital	Betalda pensio- ner	Förändring i beräknings- grunden*	Tillräck- lighet
2010	771	794	60	34		3
2011	794	895	66	35	77	7
2012	895	940	66	34	31	18
2013	940	965	51	37	23	12
2014	965	1 010	54	40	36	5
2015	1 010	1 046	53	44	30	2
2016	1 046	1 080	54	49	31	3
2017	1 080	1 141	54	52	75	16
2018	1 141	1 145	56	54		-2
2019	1 145	1 206	38	56	80	1

* Inverkan av förändringar i diskonteringsräntan och dödlighetsmodellen på det slutliga pensionskapitalet.

Ersättningstrianglar, nettorörelse, mn €

Skadeår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	693	721	796	861	897	957	992	1 019	1 081	1 092	9 110
n+1	707	697	782	829	868	877	1 000	1 026	1 109		
n+2	705	710	786	819	875	892	990	1 045			
n+3	705	714	804	843	887	898	994				
n+4	712	727	818	847	887	901					
n+5	721	741	823	847	885						
n+6	732	743	823	858							
n+7	734	742	822								
n+8	740	744									
n+9	743										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden	743	744	822	858	885	901	994	1 045	1 109	1 092	9 194
Accumulerade utbetalda ersättningar	-706	-709	-780	-803	-830	-828	-909	-932	-934	-658	-8 088
Avsättning för oreglerade skador för åren 2010-2019	38	35	42	55	56	73	86	113	175	434	1 106
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											229

* = vid slutet av skadeåret

Förändring i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder

Försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder ökade med 104 miljoner euro, under föregående räkenskapsperiod minskade försäkringsersättningarna med 42 miljoner euro. Förändringen i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder beskriver tillräckligheten hos försäkringsskulden. På grund av att försäkringsskulden ska vara tryggande är förändringen i snitt positiv.

Not 30. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Obligationslån	11 955	10 121
Övriga		
Bankcertifikat		105
Företagscertifikat	9 716	10 162
Efterställda obligationslån (SNP)	1 156	
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*	-101	-50
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt	22 726	20 338

* OP Företagsbankskoncernens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

Avstämning av förändringar i skulder i finansieringens kassaflöde mot balansposter

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2019	20 338	1 482
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	5 591	
Ökningar i bankcertifikat	75	
Ökningar i företagscertifikat	21 920	
Ökningar totalt	27 587	
Minskningar i obligationslån	-2 899	
Minskningar i bankcertifikat	-182	
Minskningar i företagscertifikat	-22 714	
Minskningar totalt	-25 795	0
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	1 792	0
Värderingar och valutakursförändringar	595	-8
Balansvärde 31.12.2019	22 726	1 474

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2018	16 791	1 547
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	2 373	
Ökningar i bankcertifikat	141	
Ökningar i företagscertifikat	24 495	
Ökningar totalt	27 009	
Minskningar i obligationslån	-2 022	
Minskningar i bankcertifikat	-121	
Minskningar i företagscertifikat	-21 346	
Minskningar i kapitallån		-50
Minskningar totalt	-23 489	-50
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	3 521	-50
Värderingar och valutakursförändringar	27	-15
Balansvärde 31.12.2018	20 338	1 482

Långfristiga lån och räntebindningar	Nominellt belopp	Ränta, %	Förfallodag
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 255,000,000 Floating Rate Instruments due 14 January 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	299,7	GBPL3M + 0,215%	14.1.2020
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 240,000,000 Floating Rate Instruments due February 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	282,1	GBPL3M + 0,140%	28.2.2020
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 300,000,000 Floating Rate Instruments due 11 March 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	760,0	EUB3M + 0,280 %	11.3.2020
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 210,000,000 Floating Rate Instruments due March 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	246,8	GBPL3M + 0,140%	31.3.2020
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 250,000,000 Floating Rate Instruments due April 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	293,8	GBPL3M + 0,140%	30.4.2020
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 850,000,000 Floating Rate Note due May 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	97,0	Fast 2,140%	27.5.2020
OP Corporate Bank plc Issue of USD 200,000,000 Floating Rate Instruments due 5 June 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	178,0	USL3M + 0,150%	5.6.2020
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 250,000,000 Floating Rate Instruments due 18 June 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	293,8	GBPL3M + 0,100%	18.6.2020
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 200,000,000 Floating Rate Instruments due 8 July 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	235,1	GBPL3M + 0,140%	8.7.2020
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 214,000,000 Floating Rate Note due September 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	24,5	Fast 2,160%	18.9.2020
OP Corporate Bank plc issue of GBP 10 000 000 floating rate instruments due 13 November 2020 under EUR 20,000,000,000 programme for the Issuance of debt instruments	11,8	GBL3M + 0,850 %	13.11.2020
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.965 per cent. Instruments due 19 November 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Fast 1,965 %	19.11.2020
OP Corporate Bank plc Japanese Yen Bonds JPY 28,500,000,000 - Third Series (2015)	233,7	Fast 0,325 %	27.11.2020
OP Corporate Bank plc Japanese Yen Floating Rate Bonds JPY 1,500,000,000 - Third Series (2015)	12,3	JPL3M + 0,160 %	27.11.2020
OP Corporate Bank plc Issue of JPY 8,000,000,000 Fixed Rate Instruments due December 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	65,6	Fast 1,405 %	3.12.2020
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 750,000,000 2 per cent. Instruments due 3 March 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	750,0	Fast 2,000 %	3.3.2021
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 Floating Rate Instruments due May 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	EUB3M + 0,500 %	22.5.2021
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 200,000,000 Floating Rate Instruments due May 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	235,1	GBL3M + 0,340 %	30.5.2021

OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.875 per cent. Instruments due 21 June 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,875%	21.6.2021
OP Corporate Bank plc Issue of CHF 300,000,000 1.000 per cent. Instruments due 14 July 2021 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	276,4	Fast 1,000%	14.7.2021
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 60,000,000 Floating Rate Instruments due 25 January 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	60,0	EUB3 + 0,750%	25.1.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 60,000,000 3.75 per cent. Instruments due 1 March 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	60,0	Fast 3,750 %	1.3.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.75 per cent. Instruments due March 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1 000,0	Fast 0,750 %	3.3.2022
OP Corporate Bank plc Issue of GBP 400,000,000 2.500 per cent. Instruments due 20 May 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	470,1	Fast 2,500 %	20.5.2022
OP Corporate Bank plc Issue of SEK 2,600,000,000 Floating Rate Instruments due May 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	248,9	SES3M + 0,750%	31.5.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 200,000,000 Floating Rate Instruments due 13 June 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	300,0	EUB3M + 0,75 %	13.6.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 Floating Rate Instruments due August 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	EUB3M + 0,50 %	17.8.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 11 Oct 2022 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,375 %	11.10.2022
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 29 Aug 2023 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,375 %	29.8.2023
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0.55 per cent. Instruments due 5 Oct 2023 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Fast 0,550 %	5.10.2023
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 1.097 per cent. Instruments due 16 February 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	Fast 1,097 %	16.2.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Instruments due 26 February 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,375 %	26.2.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 15,000,000 Fixed Rate Notes due 14 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	15,0	Fast 0,780 %	14.6.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.375 per cent. Senior Non-Prefferred Instruments due 19 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,375 %	19.6.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0,725 per cent. Instruments due 20 June 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	10,0	Fast 0,725 %	20.6.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 0,55 per cent. Instruments due 30 Aug 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	20,0	Fast 0,550 %	30.8.2024

OP Corporate Bank plc Issue of AUD 200,000,000 Floating Rate Senior Non-Preferred Instruments due 25 November 2024 under the AUD 3 000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	125,0	BBSW + 1,150% 25.11.2024
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 57,000,000 1.07 per cent. Notes due 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	57,0	Fast 1,070 % 12.5.2025
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 1.00 per cent. Instruments due 22 May 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments.	500,0	Fast 1,000 % 22.5.2025
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 1,270,000,000 Floating Rate Note due September 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	145,2	Fast 3,001 % 4.9.2025
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 20,000,000 0.91 per cent. Fixed Rate Notes due 14 January 2026 under the EUR 20,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,0	Fast 0,910 % 14.1.2026
OP Corporate Bank plc Issue of HKD 663,000,000 2.88 per cent. Instruments due 21 January 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	75,8	Fast 2,880 % 21.1.2026
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 0.25 per cent. Fixed Rate Notes due 1 July 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Fast 0,250 % 1.7.2026
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.058 per cent. Instruments due 18 May 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Fast 1,058 % 18.5.2027
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 3.086 per cent. Instruments due 23 August 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Fast 3,086 % 23.8.2027
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 25,000,000 1.00 per cent. Notes due 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	25,0	Fast 1,000 % 8.10.2027
OP Corporate Bank plc Issue of USD 60,000,000 3.692 per cent. Instruments due 15 Jun 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	53,4	Fast 3,692 % 15.6.2028
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.30 per cent. Instruments due 23 Oct 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Fast 1,300 % 23.10.2028
OP Corporate Bank plc Issue of USD 100,000,000 3.901 per cent. Instruments due 7 Dec 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	89,0	Fast 3,901 % 7.12.2028
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.310 per cent. Fixed Rate Instruments due 24 January 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Fast 1,310 % 24.1.2029
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 19,000,000 1.005 per cent. Fixed Rate Instruments due 6 March 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	19,0	Fast 1,005 % 6.3.2029
OP Corporate Bank plc Issue of NOK 200,000,000 3.80 per cent. Instruments due 27 May 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for Debt Instruments	20,3	Fast 3,800 % 27.5.2029
OP Corporate Bank plc Issue of AUD 197,000,000 2.440% per cent.	123,2	Fast 2,440 % 10.7.2029
OP Corporate Bank plc Issue of USD 50,000,000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 17 July 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	44,5	Fast 2,933 % 17.7.2029
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.625 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 12 November 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,625 % 12.11.2029

OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 0.53 per cent. Fixed Rate Instruments due 15 November 2029 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Fast 0,530 % 15.11.2029
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 1.70 per cent. Notes due 2030 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Fast 1,700 % 21.8.2030
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 2.045 per cent. Instruments due 18 November 2030 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Fast 2,045 % 18.11.2030
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 10,000,000 1.865 per cent. Instruments due 27 January 2031 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	10,0	Fast 1,865 % 27.1.2031
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 50,000,000 1.706 per cent. Instruments due 12 Dec 2033 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	Fast 1,706 % 12.12.2033
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 3.068 per cent. Instruments due 21 March 2034 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Fast 3,068 % 21.3.2034
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 Fixed Rate Notes due 2034 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Fast 3,015 % 31.3.2034
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 40,000,000 Fixed Rate Notes due 2034 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	40,0	Fast 3,000 % 11.4.2034
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 40,000,000 1.40 cent. Instruments due 16 March 2035 under the Eur 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	40,0	Fast 1,400 % 16.3.2035
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 30,000,000 2.155 per cent. Instruments due 20 November 2035 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	30,0	Fast 2,155 % 20.11.2035
OP Corporate Bank plc Issue of JPY 2,500,000,000 1.30 per cent. Instruments due 27 November 2035 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	20,5	Fast 1,300 % 27.11.2035

Räntan är räntan i enlighet med emissionsvalutan. Motvärdet i euro har räknats ut genom att använda ECB:s medelkurs på bokslutsdagen. Det nominella beloppet av strukturerade obligationslån emitterade av OP Företagsbanken Abp uppgår till 1 130 miljoner euro (1 163). Låneräntorna fastställs på basis av ränte-, aktie-, aktieindex eller dylika underliggande tillgångar. Eventuell tilläggsavkastning till placerarna är säkrad med en motsvarande derivatstruktur.

Not 31. Avsättningar och övriga skulder

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Avsättningar		
Förlustreserven	16	4
Avsättning för omstrukturering	4	3
Övriga avsättningar		5
Övriga skulder		
Betalningsförmedlingsskulder	805	824
Upplupna kostnader		
Ränteskulder	118	112
Ränteskulder för derivat	1	-9
Övriga upplupna kostnader	68	58
CSA-skulder för derivat	728	504
Pensionsskulder	70	58
Leasingskulder	5	
Leverantörsskulder för värdepapper	12	21
Leverantörsfakturaskulder	20	14
Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet	50	47
Skulder avseende återförsäkringsverksamhet	20	11
Skaderegleringsavtal	162	209
Övriga	69	37
Avsättningar och övriga skulder totalt	2 148	1 897

Förändringar i avsättningar

Mn €	Förlust- reserven	Omstrukturer- ring	Övriga avsätt- ningar	Totalt
1.1.2019	4	3	5	12
Ökning av avsättningar	12	4	0	17
Utnyttjade avsättningar		-2	-4	-7
Återföring av outnyttjade avsättningar		-1	0	-1
31.12.2019	16	4		21

Mn €	Förlust- reserven	Omstrukturer- ring	Övriga avsätt- ningar	Totalt
31.12.2017				
Övergången till IFRS 9 1.1.2018	4			4
Ökning av avsättningar		3	5	8
31.12.2018	4	3	5	12

Skaderegleringsavtal

Skaderegleringsavtalen är sådana avtal som inte är försäkringsavtal, men på basis av vilka ersättning betalas för en annan part som har fullständig självrisk. De viktigaste av de här är sådana captive-arrangemang där den försäkrade risken i sin helhet är återförsäkrad i ett captive-bolag som hör till samma koncern som kunden, samt indexförhöjningar för ersättningar som betalas i pensionsform inom den lagstadgade olycksfalls-, trafik- och patientförsäkringen och vissa andra ersättningshöjningar samt sjukvårdsersättningar som betalas ut över tio år efter det att skadorna har inträffat och den offentliga sektorns patientförsäkring.

Förmånsbestämda pensionsplaner

OP Företagsbankskoncernens pensionsplaner har skötts via pensionskassan OP-Eläkekassa, pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätö och försäkringsbolag. De planer som gäller tilläggspension i pensionsstiftelsen och försäkringsbolagen samt pensionskassans fonderade ArPL-ålderspension och invalidpensionsplaner har behandlats som förmånsbestämda planer. Betalningar till ArPL-fördelningssystemet har behandlats som avgiftsbestämda planer.

OP-Eläkekassa

OP-Eläkekassa har till 2018 försäkrat det lagstadgade pensionsskyddet för personalen hos alla arbetsgivare i OP Företagsbankskoncernen. 31.12.2018 överförde OP Gruppen 90,8 % OP-Eläkekassas pensionsbestånd till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Enligt den preliminära planen kommer det återstående pensionsansvaret att överföras till Ilmarinen senare, tidigast vid slutet av 2020. Den här återstående andelen består främst av Pohjola Försäkrings pensionsansvar som 31.12.2015 överförts från Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen till OP-Eläkekassa. Det lagstadgade ArPL-pensionssystemet ger ett pensionsskydd som baseras på tjänstgöringstid och arbetsinkomster enligt det som bestämts i lagen. Förmånerna i arbetspensionssystemet är ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetslivspension, invalidpension, familjepension och rehabiliteringsförmåner.

ArPL-pensionssystemet är partiellt fonderande och partiellt baserat på fördelningssystemet. Fonderingen sker individuellt i den pensionsanstalt som försäkrat respektive anställning.

Målet för OP-Eläkekassas verksamhet är att försäkra det lagstadgade pensionsskyddet så att premienivån från år till år hålls stabil och underskrider den genomsnittliga premien i arbetspensionssystemet. År 2019 var OP-Eläkekassas premienivå 22,9 % och Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinens 24,4 %. Den viktigaste risken i OP-Eläkekassas verksamhet ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än den genomsnittliga avkastningen på placeringsverksamheten i pensionssystemet. Om risken realiserats flera år i rad leder det till att premien måste höjas.

OP-Eläkekassas viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till att livslängden systematiskt förlängs. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

Pensionskassan ska enligt lagen om försäkringskassor placera sina tillgångar på ett betryggande och inkomstbringande sätt samt med beaktande av kassans likviditet. Pensionskassan ska täcka den försäkringsskuld som pensionsförbindelserna ger upphov till i enlighet med de nationella bokslutsbestämmelserna. De tillgångar som täcker försäkringsskulden ska vara uppbyggda med hänsyn till arten av den försäkringsverksamhet som kassan bedriver så att dess placeringar, vilka ska vara diversifierade och ha lämplig spridning, tryggar tillgångarnas säkerhet, avkastning och likviditet. För pensionskassan föreskrivs separat i lagen om den solvensgräns som pensionskassan ska täcka med solvenskapitalet.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionskassans styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionskassans risktäckningskapacitet.

Tilläggpensioner hos OP-Eläkesäätiö och försäkringsbolag

OP-Eläkesäätiö är en pensionsstiftelse som sköter det tilläggpensionsskydd som arbetsgivare inom OP Företagsbankskoncernen ordnat för sin personal. Pensionsstiftelsens syfte är att bevilja arbetstagare som hör till pensionsstiftelsens verksamhetskrets ålderspension, invalidpension och sjukbidrag samt familjepension åt deras förmånstagare jämte begravningsbidrag. Dessutom kan pensionsstiftelsen bevilja dem som hör till verksamhetskretsen förmåner som hänför sig till rehabilitering. Tilläggpensionsskyddet är frivilligt, så alla arbetsgivare som hör till pensionskassan hör inte automatiskt till pensionsstiftelsen. Pensionsstiftelsens tilläggpensionsskydd är fonderat i dess helhet.

Till OP-Eläkesäätiös verksamhetskrets hör varje person som fyllt 20 år, som oavbrutet varit anställd i ett sådant anställningsförhållande som avses i ArPL hos en arbetsgivare som hör till pensionsstiftelsen och vars anställningsförhållande börjat före 1.7.1991. Den tjänstgöringstid som berättigar till pension börjar från den tidpunkt då den anställda fyllt 23 år medan den varit i arbetsgivarens tjänst. Med den pensionsgrundande lönen avses den pensionslön som baseras på ett och samma anställningsförhållande som beräknas enligt APL, som gällde till 31.12.2006. Pensionsåldern för de personer som hör till OP-Eläkesäätiös verksamhetskrets varierar mellan 60–65 år beroende på till vilken persongrupp arbetstagaren enligt pensionsstiftelsens stadgar hör.

Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än minimiavkastningsmålet. Om risken realiseras flera år i rad leder det till att garantiavgifter måste debiteras.

OP-Eläkesäätiös viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, till att livslängden systematiskt förlängs samt till inflationsrisken. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionsstiftelsens styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionsstiftelsens risktäckningskapacitet.

Tilläggpensioner har ordnats också i livförsäkringsbolagen. En anpassning som gjordes till följd av ändringen i ArPL 2017 ökade ansvaret med 9 miljoner euro i bokslutet 2018.

	Förmånsbestämda pensionsplaner		Pensionstillgångarnas verkliga värden		Nettoskulder (-tillgångar)	
Balansvärden för förmånsbestämda pensionsplaner, mn €	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ingående balans 1.1.	260	423	-205	-333	55	90
Resultatförda förmånsbestämda pensionskostnader						
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	8	13			8	13
Räntekostnad (-intäkt)	5	7	-4	-6	1	2
Effekterna av eventuella reduceringar, ändringar och regleringar eller kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	0	-162		137	0	-26
Förvaltningskostnader			0	0	0	0
Totalt	13	-142	-4	131	9	-11
Förluster (-vinster) av omstrukturering som bokförts i övrigt totalresultat						
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i ekonomiska förväntningar	26	-21			26	-21
ArPL, avkastning på räntedifferens och ökning i ansvaret för ålderspensioner (netto) samt affärsrörelseomläggning	0	6	0	-6		
Erfarenhetsbaserade justeringar	0	3			0	3
Avkastning på tillgångar som omfattas av plan med undantag av belopp som ingår i nettoräntan på förmånsbestämda nettoskulder (-tillgångar) (-)			-20	-5	-20	-5
Totalt	26	-12	-20	-11	7	-23
Övriga						
Arbetsgivaravgifter*			-6	-2	-6	-2
Utbetalda ersättningar	-8	-10	8	10		
Totalt	-8	-10	2	8	-6	-2
Utgående balans 31.12.	291	260	-226	-205	64	55

* Innehåller 3 (5) miljoner euro i återbetalning av överskottet från OP-Eläkekassas solvenskapital.

Tillgångar och skulder som redovisats i balansräkningen, mn €	31.12.2019	31.12.2018
Nettoskulder / -tillgångar (pensionsstiftelsen)	-6	-3
Nettoskulder / -tillgångar (pensionskassan)	43	34
Nettoskulder (Övriga pensionsplaner)	27	24
Nettoskulder totalt	70	58
Nettotillgångar totalt	-6	-3

Klassificering av pensionskassans och pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2019, mn €

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	18	0	9	27
Obligationslån	51		1	52
Fastigheter			3	3
Placeringsfonder	24	8	51	84
Derivat			0	0
Övriga tillgångar	15		1	16
Totalt	109	8	65	182

Klassificering av pensionskassans och pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2018, mn €

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	22	0	5	27
Obligationslån	49	0	3	52
Fastigheter			5	5
Placeringsfonder	53	2	20	75
Derivat	0	0		0
Övriga tillgångar	12		1	13
Totalt	136	2	33	172

Det verkliga värdet för poster som klassificerats till Nivå 1 bestäms på basis av noteringar från marknaden.

Med verkligt värde för poster som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för finansiella instruments delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem.

Poster som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet.

De väsentligaste tillgångsposternas andelar av totalt verkligt värde på tillgångar som omfattas av plan, %

	31.12.2019	31.12.2018
Aktier och andelar	15	16
Finansbranschen	0	0
Skog	0	5
Fastighet	4	3
Övriga	10	8
Obligationslån	29	30
Statslån	28	28
Övriga	1	2
Fastigheter	1	3
Placeringsfonder	46	44
Aktiefonder	17	17
Räntefonder	6	2
Fastighetsfonder	18	19
Hedgefonder	5	6
Derivat	0	0
Fastighetsfonder		0
Valutaderivat	0	
Övriga	9	8
Totalt	100	100

I tillgångarna för pensionsplaner ingår, mn €

	31.12.2019	31.12.2018
Övriga fordringar på företag som hör till OP Gruppen	19	13
Totalt	19	13

Beloppet av premierna för förmånsbestämda pensionsplaner 2020 uppskattas till 9 miljoner euro.

Durationen för det förmånsbestämda pensionsåtagandet per 31.12.2019 var för pensionskassan 26,6 år, för pensionsstiftelsen 14,8 år och för övriga 19,9 år.

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2019	Pensions- kassan	Pensions- stiftelsen	Övriga
Diskonteringsränta, %	1,0	0,8	0,9
Presumtiv lönehöjning, %	2,3	2,1	2,1
Framtida pensionsförhöjningar, %	0,5	1,5	1,5
Omsättning, %	3,0	0,0	0,0
Inflation, %	1,5	1,3	1,3
Uppskattad återstående anställningstid i år	23,0	7,0	8,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män	21,4	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män	23,7	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1	28,1

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2018	Pensions- kassan	Pensions- stiftelsen	Övriga
Diskonteringsränta, %	1,9	1,7	2,0
Presumtiv lönehöjning, %	2,5	2,3	2,5
Framtida pensionsförhöjningar, %	1,1	1,6	1,9
Omsättning, %	3,0	0,0	0,0
Inflation, %	1,7	1,5	1,7
Uppskattad återstående anställningstid i år	24,0	7,0	8,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män	21,4	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män	23,7	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1	28,1

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2019	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner			
	Pensionskassan		Pensionsstiftelsen	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-20	-11,1	-2	-6,6
Minskning med 0,5 procentenheter	23	13,2	3	7,4
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	21	12,1	3	6,7
Minskning med 0,5 procentenheter	-19	-10,8	-2	-6,3
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	5	3,1	1	3,7
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-5	-3,0	-1	-3,5

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2018	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner			
	Pensionskassan		Pensionsstiftelsen	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-17	-10,8	-3	-6,2
Minskning med 0,5 procentenheter	20	12,7	4	7,0
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	18	11,7	3	6,3
Minskning med 0,5 procentenheter	-17	-10,5	-3	-5,9
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	5	3,0	2	3,3
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-5	-2,9	-2	-3,2

Not 32. Efterställda skulder

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Kapitallån	222	223
Övriga		
Debenturer	1 252	1 259
Efterställda skulder totalt	1 474	1 482

Kapitallånens huvudsakliga lånevillkor är:

1. Ett kapitallån på 50 miljoner euro

Lånet är ett perpetuallån utan räntedifferentiering, men har ett räntetak på 8 procent. Lånet emitterades 31.3.2005 och låneräntan var 6,5 % det första året. Därefter är räntan CMS 10 år + 0,1 %. Räntan betalas årligen 11.4. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med tillsynsmyndighetens tillstånd årligen på räntans förfallodag från och med 11.4.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

2. Ett kapitallån på 40 miljoner euro

Ett perpetuallån med rörlig 3 mån. euribor + 1,25 %. Räntan på lånet betalas kvartalsvis 28.2., 30.5., 30.8. och 30.11.. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med tillsynsmyndighetens tillstånd på räntans förfallodag från och med 30.11.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

3. Ett kapitallån från Pohjola Försäkring Ab

Ett kapitallån på 50 miljoner euro utan förfallodag. Lånet emitterades 17.6.2008 och låneräntan är 3 mån. euribor + 3,20 %. Räntan betalas kvartalsvis. Den ränta som inte kan betalas på räntebetalningsdagen och den ränta som Pohjola Försäkring Ab inte har kunnat betala på de tidigare räntebetalningsdagarna, utgör tillsammans "Obetalda räntor". På obetalda räntor räknas ränta i enlighet med den ränta som tillämpas på låneandelarna och den här tilläggsräntan som upplupit till respektive räntebetalningsdag läggs till de obetalda räntorna ifrågavarande räntebetalningsdag. Emittenten förbinder sig att inte betala ut dividend eller annan vinst eller förvärva egna aktier tills de obetalda räntorna har betalats i sin helhet. Lånet kan förfalla till betalning första gången 2013. Lånekapitalet kan återbetalas endast om de lagstadgade villkoren uppfylls. Lånet beaktas inte i kapitaltäckningsanalysen enligt kreditinstitutslagen. I försäkringsbolagets kapitaltäckningsanalys kan lånet utnyttjas till fullt belopp.

4. Ett kapitallån från Pohjola Försäkring Ab

Ett kapitallån på 75 miljoner euro. Lånet emitterades 18.6.2015 och låneräntan är 3 mån. euribor + 2,60 %. Räntan betalas kvartalsvis. Den ränta som inte kan betalas på räntebetalningsdagen och den ränta som Pohjola Försäkring Ab inte har kunnat betala på de tidigare räntebetalningsdagarna, utgör tillsammans "Obetalda räntor". På obetalda räntor räknas ränta i enlighet med den ränta som tillämpas på låneandelarna och den här tilläggsräntan som upplupit till respektive räntebetalningsdag läggs till de obetalda räntorna ifrågavarande räntebetalningsdag. Emittenten förbinder sig att inte betala ut dividend eller annan vinst eller förvärva egna aktier tills de obetalda räntorna har betalats i sin helhet. Lånets förfallodag är 18.6.2040, om emittenten inte har återbetalat det i förtid i enlighet med villkoren för lånet. Lånet kan förfalla till betalning första gången 18.6.2020. Lånekapitalet kan återbetalas endast om de lagstadgade villkoren uppfylls. Lånet beaktas inte i kapitaltäckningsanalysen enligt kreditinstitutslagen. I försäkringsbolagets solvensanalys kan lånet utnyttjas till fullt belopp.

5. Ett kapitallån från A-Försäkring Ab

Ett kapitallån på 10 miljoner euro. Lånet emitterades 18.6.2015 och låneräntan är 3 mån. euribor + 3,10 %. Räntan betalas kvartalsvis. Den ränta som inte kan betalas på räntebetalningsdagen och den ränta som A-Försäkring Ab inte har kunnat betala på de tidigare räntebetalningsdagarna, utgör tillsammans "Obetalda räntor". På obetalda räntor räknas ränta i enlighet med den ränta som tillämpas på låneandelarna och den här tilläggsräntan som upplupit till respektive räntebetalningsdag läggs till de obetalda räntorna ifrågavarande räntebetalningsdag. Emittenten förbinder sig att inte betala ut dividend eller annan vinst eller förvärva egna aktier tills de obetalda räntorna har betalats i sin helhet. Lånets förfallodag är 18.6.2040, om emittenten inte har återbetalat det i förtid i enlighet med villkoren för lånet. Lånet kan förfalla till betalning första gången 18.6.2020. Lånekapitalet kan återbetalas endast om de lagstadgade villkoren uppfylls. Lånet beaktas inte i kapitaltäckningsanalysen enligt kreditinstitutslagen. I försäkringsbolagets solvensanalys kan lånet utnyttjas till fullt belopp.

Debenturer

1. Ett debenturlån på 100 miljoner CHF (motvärde i euro 92 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 14.7.2021. På lånet betalas fast ränta 3,375 % p.a.
2. Ett debenturlån på 100 miljoner euro som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 14.9.2021. På lånet betalas fast ränta 5,25 % p.a.
3. Ett debenturlån på 500 miljoner euro som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 28.2.2022. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementärkapital. På lånet betalas fast ränta 5,75 % p.a.
4. Ett debenturlån på 10 miljarder Japanska yen (motvärde i euro 82 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 3.7.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig JPY Libor + 0,735%.
5. Ett debenturlån på 3 500 miljoner SEK (motvärde i euro 335 miljoner) som är ett 10-årigt non-call 5-lån, möjligt säga upp till återbetalning 25.8.2020, förfaller 25.8.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig Stibor + 1,60%.
6. Ett debenturlån på 100 miljoner euro, som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 25.9.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 2,405 % p.a.

Lånen 1–6 har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

Dessutom emitterade OP Företagsbanken Abp ett avkastningsdebenturlån på 0,8 miljoner euro i anslutning till ersättningarna för OP Gruppens ledning.

OP Företagsbanken Abp har inga överträdelser av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Differensen mellan lånens nominella och bokförda värde beror på ränteriskvärderingen i säkringen av verkligt värde.

Not 33. Eget kapital

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Eget kapital som hör till ägare		
Skulder till centralbanker	428	428
Fonder		
Bundna fonder		
Överkursfonden	519	519
Reservfonden	203	203
Fonden för verkligt värde		
Säkring av kassaflöde	0	0
Värdering till verkligt värde		
Skuldebrev	26	-3
Förlustreserv för skuldebrev	5	6
Aktier och andelar	0	
Aktier och andelar (overlay approach)	38	-15
Övriga bundna fonder	1	1
Fria fonder		
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	298	298
Övriga fria fonder	72	72
Akkumulerade vinstmedel		
Balanserad vinst (förlust)	2 382	2 213
Periodens vinst (förlust)	328	346
Ägares innehav	4 299	4 067
Innehav utan bestämmande inflytande	74	80
Eget kapital totalt	4 374	4 147

Aktiekapital och aktier

Antalet aktier förblev 319 551 415. Aktierna saknar nominellt värde. Aktien bokföringsmässiga motvärde är 1,34 euro (inexakt värde). Alla aktier som emitterats är betalda till fullo.

Utdelningsförslag

Styrelsen föreslår att ingen utdelning betalas för räkenskapsperioden 2019 och att räkenskapsperiodens vinst bokförs som balanserad vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder. Under jämförelseperioden var utdelningen 0,54 euro per aktie, dvs. totalt 173 miljoner euro.

Fonder

Överkursfonden

Fonden har bildats före de föreskrifter som gällde 1.9.2006. Poster som avsätts till fonden har varit det belopp som i samband med nyemission har betalats för aktier utöver motvärdet samt det belopp som har betalats för teckningsrätt som grundar sig på optionsrätt utöver aktiens motvärde.

Överkursfonden kan nedsättas i enlighet med föreskrifterna för minskning av aktiekapitalet och överkursfonden kan användas för att öka aktiekapitalet. Den del av teckningspriset som överskrider det bokföringsmässiga motvärdet av de med optioner i september och november 2006 tecknade aktierna avsattes till överkursfonden, eftersom bolagsstämman beslut om optionsrätterna hade fattats innan den nya aktiebolagslagen trädde i kraft. I övrigt har överkursfonden efter 1.9.2006 inte längre kunnat utökas.

Reservfonden

Reservfonden har bildats genom vinstmedel som avsatts till den under tidigare perioder och de kreditförlustreserver som överfördes till den 1990. Reservfonden kan användas för att täcka sådana förluster som det fria egna kapitalet inte räcker till för. Reservfonden kan också användas för att öka aktiekapitalet och den kan nedsättas liksom aktiekapitalet. Från 1.9.2006 har reservfonden inte längre kunnat utökas.

Fonden för verkligt värde

I fonden finns förändringar i verkligt värde för egetkapitalinstrument som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat och som omfattas av det tillfälliga undantaget (overlay approach). De poster som redovisats i fonden realiserar i resultaträkningen då värdepapper överlåtts eller då en nedskrivning görs för värdepappret. Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som en ökning av fonden för verkligt värde. I fonden har också redovisats det verifierade värdeförändringsnettot av räntederivat i säkringsredovisning av kassaflöde justerat med uppskjuten skatt. Värdeförändringarna resultatförs den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

Fonden för verkligt värde efter skatt

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Mn €	Skuldebrev	Aktier och andelar	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	Totalt
Omslutning 31.12.2017	117	45		2	164
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018	-1	-45			-46
Ingående balans 1.1.2018	115	0		2	118
Förändringar i verkligt värde	-111	0	-20	1	-130
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-30		-3		-33
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen			5		5
Överföringar till räntenetto				-3	-3
Uppskjuten skatt	28	0	4	0	32
Utgående balans 31.12.2018	3		-15	0	-12

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Mn €	Skuldebrev	Aktier och andelar	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	Totalt
Ingående balans 1.1.2019	3		-15	0	-12
Förändringar i verkligt värde	52		41	0	93
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-17		12		-4
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen			13		13
Överföringar till räntenetto				0	0
Uppskjuten skatt	-7		-13	0	-20
Utgående balans 31.12.2019	31		38	0	70

Fonden för verkligt värde före skatt var 87 miljoner euro positiv vid slutet av räkenskapsperioden och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 17 miljoner euro. Vid slutet av jämförelseperioden uppgick fonden för verkligt värde till minus 15 miljoner euro och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 3 miljoner euro. Till följd av att det tillfälliga undantaget tillämpades bokfördes under räkenskapsperioden i fonden för verkligt värde totalt 51 miljoner euro (24) i positiva värdeförändringar och totalt 3 miljoner euro (43) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument. I fonden för verkligt värde uppgick förlustreserven för skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under räkenskapsperioden till 2 miljoner euro.

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna, realisationsförluster och resultatförda nedskrivningar.

Övriga bundna fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna, där också fondernas syften har fastställts.

Fonden för inbetalt fritt eget kapital

De tillgångar som samlats in genom aktieemissionen 2009 bokfördes i fonden för inbetalt fritt eget kapital.

Övriga fria fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsstämmans beslut.

Balanserad vinst

I den balanserade vinsten ingår också reserverna och avskrivningsdifferensen i koncernföretagens sårbokslut samt försäkringsbolagens utjämningsbelopp och vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner efter avdrag av den uppskjutna skatten.

Övriga noter till balansräkningen

Not 34. Ställda säkerheter

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	79	59
Övriga	3 496	5 775
Ställda säkerheter totalt*	3 575	5 834
Derivatskulder med säkerhet	1 098	928
Övriga skulder med säkerhet	2 093	4 072
Skulder med säkerhet totalt	3 191	5 000

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 6,4 miljarder euro. Av dem utgör 1,5 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 35. Erhållna finansiella säkerheter

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Verkligt värde av erhållna säkerheter		
Övriga	707	490
Totalt	707	490

Den kreditrisk som beror på derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA-avtalet. Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. De kontanta medel som står som säkerhet i enlighet med CSA-avtal uppgick vid bokslutstidpunkten till 707 miljoner euro (490). Vid bokslutstidpunkten fanns inga värdepapper som erhållits som säkerhet.

Not 36. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel	11 914					11 914
Fordringar på kreditinstitut	9 126					9 126
Derivatinstrument			4 407		468	4 874
Fordringar på kunder	23 829					23 829
Skuldebrev		14 899	1 033	42		15 975
Egetkapitalinstrument		0	23	694		717
Övriga finansiella tillgångar	1 393					1 393
Finansiella tillgångar						67 828
Andra tillgångar än finansiella tillgångar						1 297
Totalt 31.12.2019	46 262	14 899	5 463	737	468	69 126

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel	12 239					12 239
Fordringar på kreditinstitut	9 726					9 726
Derivatinstrument			3 476		187	3 663
Fordringar på kunder	22 351					22 351
Skuldebrev		14 730	501	46		15 278
Egetkapitalinstrument		0	36	616		651
Övriga finansiella tillgångar	1 521					1 521
Finansiella tillgångar						65 429
Andra tillgångar än finansiella tillgångar						1 296
Totalt 31.12.2018	45 838	14 730	4 013	662	187	66 725

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		15 334		15 334
Derivatinstrument	3 683		199	3 882
Skulder till kunder		15 503		15 503
Försäkringsskuld		3 234		3 234
Skuldebrev emitterade till allmänheten		22 726		22 726
Efterställda skulder		1 474		1 474
Övriga finansiella tillgångar		1 991		1 991
Finansiella tillgångar				64 143
Andra tillgångar än finansiella instrument				609
Totalt 31.12.2019	3 683	60 260	199	64 752

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		15 575		15 575
Derivatinstrument	3 023		264	3 287
Skulder till kunder		16 422		16 422
Försäkringsskuld		3 157		3 157
Skuldebrev emitterade till allmänheten		20 338		20 338
Efterställda skulder		1 482		1 482
Övriga finansiella tillgångar		1 779		1 779
Finansiella tillgångar				62 038
Andra tillgångar än finansiella instrument				539
Totalt 31.12.2018	3 023	58 752	264	62 577

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av december 232 miljoner euro (102) högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 37. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2019, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Egetkapitalinstrument	334	58	325	717
Skuldinstrument	484	82	510	1 076
Derivatinstrument	11	4 789	74	4 874
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument		0		0
Skuldinstrument	12 470	1 556	874	14 899
Finansiella instrument totalt	13 299	6 485	1 783	21 566
Förvaltningsfastigheter			339	339
Totalt	13 299	6 485	2 121	21 905

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2018, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Egetkapitalinstrument	297	53	301	651
Skuldinstrument	115	133	299	547
Derivatinstrument	0	3 606	57	3 663
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument		0		0
Skuldinstrument	11 873	2 666	191	14 730
Finansiella instrument totalt	12 286	6 459	848	19 592
Förvaltningsfastigheter			320	320
Totalt	12 286	6 459	1 168	19 912

Skuldernas verkliga värden 31.12.2019, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Övriga		12		12
Derivatinstrument	9	3 841	32	3 882
Totalt	9	3 853	32	3 894

Skuldernas verkliga värden 31.12.2018, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Övriga		0		0
Derivatinstrument	10	3 233	44	3 287
Totalt	10	3 234	44	3 287

Värdering till verkligt värde

Derivat

Kursen på noterade derivat fås direkt från marknaden. För värderingen av OTC-derivat tillämpas modeller och metoder som används allmänt på marknaden. Metoderna och modellerna behövs bl.a. för att beskriva ränte- och valutakurvor samt volatiliteter samt för att värdera optioner. På det allmänna planet kan indata för de här modellerna härledas från marknaden. För värderingen av vissa avtal måste dock användas modeller med indata som inte kan noteras på marknaden, varvid indata är uppskattningar. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Middle Office ansvarar för värderingen av det verkliga värdet på derivaten i bankrörelsen samt för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata, värderingskurvor och volatilitetsbeskrivningar som en del av den dagliga värderingsprocessen inkl. värderingarna på nivå 3. Middle Office jämför värderingskurserna regelbundet på avtalsplanet med värderingar från CSA-motparter och centrala motparter samt reder vid behov ut eventuella betydande värderingsdifferenser.

Styrning av riskhanteringen ansvarar för att de nya värderingsmodellerna och -metoderna godkänns samt för övervakningen av värderingsprocessen. Säkringen av värderingarna baserar sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Vid värderingen av OTC-derivat utan säkerheter beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen. Kreditrisken justeras med en motpartsrisjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kredit-riskjustering (s.k. Debit Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-värderingsjusteringarna beräknas enligt motpart.

CVA- och DVA-justeringarna beräknas genom att simulera derivatens marknadsvärden och fallissemang i regel med stöd av marknadsinformation. Vid bedömningen av sannolikheten för fallissemang används marknadsdata också för olikvida motparter genom att förena motparterna med likvida marknadsdata.

Nivåerna för verkligt värde

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börser, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågavarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågavarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat- instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ingående balans 1.1.2019	600	57	191	848
Resultaträkningens nettointäkter	-265	18	0	-247
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			0	0
Förvärv	93		2	95
Försäljningar	-59		-8	-67
Amorteringar	0		-4	-4
Överföringar till Nivå 3	465		762	1 226
Överföringar från Nivå 3			-69	-69
Utgående balans 31.12.2019	834	74	875	1 783

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat- instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Omslutning 31.12.2017	409	131	574	1 115
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018	270		-263	6
Ingående balans 1.1.2018	679	131	311	1 122
Resultaträkningens nettointäkter	-406	-75	-1	-481
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			0	0
Förvärv	107		1	108
Försäljningar	-60		0	-60
Amorteringar	-8		-5	-12
Överföringar till Nivå 3	287		134	421
Överföringar från Nivå 3			-250	-250
Utgående balans 31.12.2018	600	57	191	848

Finansiella skulder, mn €	Derivat- instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2019	44	44
Resultaträkningens nettointäkte	-11	-11
Utgående balans 31.12.2019	32	32

Finansiella skulder, mn €	Derivat- instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2018	92	92
Resultaträkningens nettointäkte	-48	-48
Utgående balans 31.12.2018	44	44

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2019

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placerings-verksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-264	-1	0	-264
Orealiserade nettointäkter	29		0	29
Nettointäkter totalt	-235	-1	1	-235

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2018

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placerings-verksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-411	6		-406
Orealiserade nettointäkter	-26		0	-26
Nettointäkter totalt	-438	6	0	-432

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2019.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2019

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	510		510	51,0	10 %
Olikvida placeringar	57		57	8,6	15 %
Kapitalfonder**	145		145	14,5	10 %
Fastighetskapitalfonder***	123		123	24,6	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid*	74	-32	42	4,6	11 %
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat:					
Obligationslån	874		874	87,4	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	339		339	67,8	20 %

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2018

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument som värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	299		299	29,9	10 %
Olikvida placeringar	48		48	7,2	15 %
Kapitalfonder**	132		132	13,2	10 %
Fastighetskapitalfonder***	121		121	24,2	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid*	57	-44	13	1,4	11 %
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat:					
Obligationslån	191		191	19,1	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	320		320	64,0	20 %

* Följande stressscenarier: aktiernas volatilitet (30 %), aktiernas utdelning (30 %), kreditriskpremierna (30 %) och den sammanlagda värdeförändringen av betydande korrelationsändringar.

** Värde på riskkapitalfonder beror främst på målgruppens resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på kapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI), vilken har förändrats i snitt 10 %.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Noter angående ansvarsförbindelser och derivat

Not 38. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Garantier	550	647
Garantiansvar	1 882	1 668
Kreditlöften	5 146	5 257
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	315	265
Övriga	699	712
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	8 593	8 549

Not 39. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Försäkringsbolag som hör till OP Gruppen tecknar försäkringsavtal via pooler. Medlemmarna i poolerna är i första hand ansvariga för sin relativa andel. Andelarna grundar sig på avtal som fastställs årligen. I vissa pooler svarar medlemmarna i poolen i relation till sina andelar för förpliktelserna hos sådana poolmedlemmar som är betalningsoförmögna. Försäkringsbolagen bokför åtaganden och fordringar som följer av det solidariska ansvaret om realiseringen av det solidariska ansvaret är sannolikt.

Not 40. Derivatinstrument

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	22 053	43 992	55 245	121 289	2 559	1 942
Clearas via central motpart	6 502	23 008	31 391	60 902	41	43
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	6 277	9 544	7 779	23 599	242	208
Utfärdade	6 876	7 850	5 355	20 081	104	190
Put och floor						
Köpta	3 278	5 050	4 218	12 546	168	68
Utfärdade	3 332	6 722	2 403	12 458	70	50
OTC räntederivat totalt	41 816	73 158	74 999	189 973	3 143	2 458
Räntefuturer	1 134	938		2 072	0	0
Börsderivat totalt	1 134	938		2 072	0	0
Räntederivat totalt	42 949	74 096	74 999	192 044	3 143	2 458
Valutaderivat						
Valutaterminer	33 881	305		34 186	233	220
Ränte- och valutaswappar	909	5 149	1 760	7 818	606	603
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	158	12		170	1	1
Utfärdade	161	13		174	1	0
Put						
Köpta	143	13		156	1	0
Utfärdade	130	14		144	0	1
OTC valutaderivat totalt	35 382	5 506	1 760	42 648	842	825
Valutaderivat totalt	35 382	5 506	1 760	42 648	842	825
Aktie- och indexderivat						
Aktieindexoptioner						
Call						
Köpta	1	2		3	0	
OTC aktie- och indexderivat totalt	1	2		3	0	
Aktie- och indexderivat totalt	1	2		3	0	
Kreditderivat						
Kreditswappar	59	892	112	1 063	14	12
Kreditderivat totalt	59	892	112	1 063	14	12
Övriga						
Övriga terminer	3	3		5	0	0
Övriga swappar	231	432	18	681	67	38
Övriga OTC derivat totalt	233	435	18	686	68	38
Övriga derivat totalt	233	435	18	686	68	38
Derivatinstrument som innehas för handel totalt						
	78 624	80 931	76 889	236 444	4 067	3 333

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2018

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	21 091	42 938	53 949	117 979	1 705	1 415
Clearas via central motpart	7 151	21 767	27 371	56 288	6	10
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	3 128	8 713	6 926	18 767	212	75
Utfärdade	2 624	9 983	4 651	17 258	86	115
Put och floor						
Köpta	4 637	5 717	2 823	13 177	116	56
Utfärdade	4 360	6 281	1 771	12 412	59	50
OTC räntederivat totalt	35 841	73 632	70 120	179 593	2 179	1 710
Räntefuturer	3 850	3 280		7 129	0	0
Börsderivat totalt	3 850	3 280		7 129	0	0
Räntederivat totalt	39 691	76 912	70 120	186 723	2 179	1 710
Valutaderivat						
Valutaterminer	18 022	631	2	18 654	137	137
Ränte- och valutaswappar	2 699	4 269	2 928	9 896	798	817
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	180	17		197	1	1
Utfärdade	239	24		262	1	1
Put						
Köpta	316	24		340	2	1
Utfärdade	299	21		319	1	2
OTC valutaderivat totalt	21 754	4 986	2 930	29 669	939	959
Valutaderivat totalt	21 754	4 986	2 930	29 669	939	959
Aktie- och indexderivat						
Aktieindexoptioner						
Call						
Köpta		3		3	0	0
OTC aktie- och indexderivat totalt		3		3	0	0
Aktie- och indexderivat totalt		3		3	0	0
Kreditderivat						
Kreditswappar	15	189	2	206	4	9
Kreditderivat totalt	15	189	2	206	4	9
Övriga						
Övriga terminer	16	1		17	0	4
Övriga swappar	190	363	8	560	34	24
Övriga optioner						
Call						
Köpta	0			0		
Utfärdade	0			0		
Put						
Köpta	0			0		
Utfärdade	0			0		
Övriga OTC derivat totalt	207	364	8	579	34	28
Övriga futurer	0	0		1	0	0
Övriga derivat totalt	208	364	8	580	34	29
Derivatinstrument som innehas för handel totalt						
	61 667	82 454	73 060	217 180	3 156	2 707

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Clearas via central motpart	4 289	13 118	10 817	28 224	11	10
OTC räntederivat totalt	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Räntederivat totalt	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Valutaderivat						
Ränte- och valutaswappar	2 609	1 448	654	4 711	166	130
OTC valutaderivat totalt	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Valutaderivat totalt	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	7 187	14 836	11 812	33 834	222	178

Medelräntor för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2019

	<1 år	1–5 år	>5 år	totalt
Räntederivat				
Central motpartsclearing	0,019	0,672	0,608	0,549
OTC-räntederivat	3,419	3,959	2,666	3,239
Räntederivat totalt	0,062	0,727	0,662	0,602

Medelräntor för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2018

	<1 år	1–5 år	>5 år	totalt
Räntederivat				
Central motpartsclearing	0,616	0,488	0,771	0,591
OTC-räntederivat	2,185	3,852	2,658	2,986
Räntederivat totalt	0,747	0,542	0,829	0,654

Medelräntor för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2019

	<1 år	1–5 år	>5 år	totalt
Ränte- och valutaswappar				
AUD			2,440	2,440
CHF		1,604		1,604
GBP		2,155		2,155
HKD	2,144		2,959	2,670
JPY	0,562		1,300	0,609
NOK			3,800	3,800
USD	1,691	2,219	3,611	2,747

Medelräntor för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2018

	<1 år	1–5 år	>5 år	totalt
Ränte- och valutaswappar				
GBP	0,910	2,231		2,000
JPY	0,434	0,562	1,300	0,518
USD		1,939	3,823	2,764

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2019

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Valutaderivat						
Valutaterminer	7 374			7 374	241	17
OTC valutaderivat totalt	7 374			7 374	241	17
Valutaderivat totalt	7 374			7 374	241	17
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	7 374			7 374	241	17
Säkringsinstrument totalt	14 560	14 836	11 812	41 208	463	195

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2019

	<1 år	1–5 år	>5 år	totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:USD	1,120			1,120
Average EUR:GBP	0,878			0,878
Average EUR:CHF	1,101			1,101
Average EUR:HKD	8,879			8,879
Average EUR:SGD	1,534			1,534
Average EUR:AUD	1,625			1,625
Average EUR:NOK	10,108			10,108
Average EUR:CAD	1,473			1,473

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2018

	<1 år	1–5 år	>5 år	totalt
Räntederivat				
Central motpartsclearing	0,602			0,602
OTC-räntederivat				
Räntederivat totalt	0,602			0,602
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:USD	1,165			1,165
Average EUR:GBP	0,894			0,894
Average EUR:CHF	1,153			1,153

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2018

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	2 539	17 454	9 679	29 671	45	30
Clearas via central motpart	2 027	16 903	9 333	28 264	2	2
OTC räntederivat totalt	2 539	17 454	9 679	29 671	45	30
Räntederivat totalt	2 539	17 454	9 679	29 671	45	30
Valutaderivat						
Ränte- och valutaswappar	422	1 799	475	2 696	91	179
OTC valutaderivat totalt	422	1 799	475	2 696	91	179
Valutaderivat totalt	422	1 799	475	2 696	91	179
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt						
	2 961	19 252	10 154	32 367	136	209

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2018

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	100			100	0	
Clearas via central motpart	100			100	0	
OTC räntederivat totalt	100			100	0	
Räntederivat totalt	100			100	0	
Valutaderivat						
Ränte- och valutaswappar	6 843			6 843	35	39
OTC valutaderivat totalt	6 843			6 843	35	39
Valutaderivat totalt	6 843			6 843	35	39
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	6 943	0		6 943	35	39
Säkringsinstrument totalt	9 905	19 252	10 154	39 311	171	248

Derivat totalt 31.12.2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkligt värde*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	47 526	87 484	86 157	221 167	3 198	2 506
Clearas via central motpart	10 791	36 126	42 208	89 126	52	53
Valutaderivat	45 365	6 954	2 414	54 733	1 250	972
Aktie- och indexbundna derivat	1	2		3	0	
Kreditderivat	59	892	112	1 063	14	12
Övriga derivat	233	435	18	686	68	38
Derivat totalt	93 185	95 766	88 701	277 652	4 530	3 529

Derivat totalt 31.12.2018

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkligt värde*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	42 330	94 366	79 799	216 494	2 223	1 740
Clearas via central motpart	9 278	38 670	36 704	84 652	8	12
Valutaderivat	22 176	6 784	3 404	32 365	1 031	1 138
Aktie- och indexbundna derivat		3		3	0	0
Kreditderivat	15	189	2	206	4	9
Övriga derivat	208	364	8	580	34	29
Derivat totalt	64 728	101 706	83 213	249 648	3 292	2 915

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder.

Räntederivat i central motpartsclearing kvittas i balansräkningen. Effekterna av kvittningen redovisas i not 41. Övriga derivatinstrument redovisas i balansräkningen i brutto. I OP Företagsbankskoncernens kapitaltäckningsanalys tillämpas också kvittning av derivat. Effekterna av kvittningen på motpartsrisken redovisas i not 72. Kvittningen skulle minska kreditmotvärdet på OP Företagsbanken Abp:s derivat med 6 934 miljoner euro (4 099).

Not 41. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar

	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen					
	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Allmänna avtal om derivat-kontrakt***	Mottagna säkerheter	Netto	
31.12.2019, mn €						
Derivat	6 753	-1 879	4 874	-2 303	-707	1 865

	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen	
	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Allmänna avtal om derivat-kontrakt***	Mottagna säkerheter	Netto	
31.12.2018, mn €						
Derivat	4 597	-934	3 663	-1 884	-490	1 289

Finansiella skulder

		Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen				
		Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Allmänna avtal om derivat-kontrakt***	Ställda säkerheter	Netto
31.12.2019, mn	€					
Derivat	5 937	-2 055	3 882	-2 303	-654	925

		Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen				
		Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Allmänna avtal om derivat-kontrakt***	Ställda säkerheter	Netto
31.12.2018, mn	€					
Derivat	4 353	-1 066	3 287	-1 884	-703	700

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt -177 (-140) miljoner euro.

** Verkligt värde utan upplupen ränta.

*** Enligt praxis ingås allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House eller ICE Clear Europe i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finans Finlands allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Övriga noter

Not 42. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter

Förändringar i dotterföretag och strukturerade företag under räkenskapsperioden

OP Företagsbanken Abp köpte OP Säilytys Oy av OP Andelslag 31.8.2019. Försäkringsaktiebolaget Europeiska fusionerades med Pohjola Försäkring Ab 31.10.2019.

Betydande dotterföretag som har konsoliderats i koncernbokslutet 2019

Betydande dotterföretag är sådana bolag, vars verksamhet kräver verksamhetstillstånd och andra företag som har central betydelse med hänsyn till affärsrörelsen. Alla betydande dotterföretag som konsolideras i koncernen är helägda, dvs. för deras del finns inga betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Företag	Hemort/ hemland	Innehav, %	Andel av röstetalet, %
A-Försäkring Ab	Helsingfors	100	100
Pohjola Sjukhus Ab	Helsingfors	100	100
OP Finance AS	Estland	100	100
OP Finance SIA	Lettland	100	100
OP Säilytys Oy	Helsingfors	100	100
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100	100
UAB OP Finance	Litauen	100	100

I koncernbokslutet har utöver de betydande dotterföretagen konsoliderats 1 (1) andra dotterföretag.

Betydande dotterföretag som har konsoliderats i koncernbokslutet 2018

Företag	Hemort/ hemland	Innehav, %	Andel av röstetalet, %
A-Försäkring Ab	Helsingfors	100	100
Pohjola Sjukhus	Helsingfors	100	100
OP Finance AS	Estland	100	100
OP Finance SIA	Lettland	100	100
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100	100
UAB OP Finance	Litauen	100	100
Försäkringsaktiebolaget Europeiska	Helsingfors	100	100

Strukturerade företag som har konsoliderats i koncernbokslutet

OP Företagsbankskoncernen fungerar som placerare i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar. I koncernens bokslut konsolideras två (2) fastighetsfonder. Fonderna har klassificerats som strukturerade företag, eftersom koncernens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Till de här fonderna anknyter också innehav utan bestämmande inflytande.

I tabellen nedan redovisas de strukturerade företag som har ett betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Namn	Hemort	Huvudsaklig bransch	Innehav, % 2019	Innehav, % 2018	Innehav utan bestämmande	Innehav utan bestämmande
					inflytande, % 2019	inflytande, % 2018
Real Estate Funds of Funds II Ky	Helsingfors	Fastighetsfond	22,2	22,2	77,8	77,8
Real Estate Fund Finland III Ky	Helsingfors	Fastighetsfond	24,5	24,5	75,5	75,5

Sammanfattning av finansiell information om dotterföretag med väsentliga innehav utan bestämmande inflytande

I tabellen nedan presenteras en sammanfattning med finansiell information om de dotterföretag som har ett väsentligt innehav utan bestämmande inflytande. Den finansiella informationen motsvarar de siffror som redovisas i dotterföretagens bokslut, i vilka gjorts justeringar av bl.a. verkligt värde för att siffrorna ska motsvara OP Företagsbankskoncernens redovisningsprinciper. Siffrorna anges före eliminering av interna affärstransaktioner.

	Real Estate Fund of Funds II Ky		Real Estate Fund Finland III Ky	
Sammanfattning av balansräkningen				
Mn €	2019	2018*	2019	2018
Likvida medel	0	4	2	1
Placeringar	10	21	297	287
Övriga tillgångar	1	1	2	4
Tillgångar totalt	11	26	301	292
Finansiella skulder			209	209
Övriga skulder		0	5	3
Skulder totalt	0	0	214	212
Nettotillgångar	11	25	87	80
Akkumulerade innehav utan bestämmande inflytande	9	20	66	60
Sammanfattning av rapport över totalresultat	2019	2018	2019	2018
Omsättning	1	4	4	6
Vinst eller förlust från kvarvarande verksamheter efter skatt	3	3	3	5
Övrigt totalresultat		-1		
Totalresultat	3	2	3	5
Totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	2	2	2	4
Vinstandelar betalda till innehav utan bestämmande inflytande	7	2	5	11
Sammanfattning av kassaflöden				
Nettokassaflöde från affärsrörelsen	0	-2	6	28
Nettokassaflöde för investeringar	21	19	-9	-83
Nettokassaflöde för finansiering	-17	-14	4	36
Nettoförändring i likvida medel	4	3	1	-19
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	4	0	1	20
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	0	4	2	1

* Koncernens siffror

Gemensamma verksamheter

I OP Företagsbankskoncernens bokslut konsolideras 44 (42) fastighetsbolag som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter som motsvarar koncernens innehav. Klassificeringen av gemensamma verksamheter har gjorts i enlighet med affärsrörelsens art även om OP Företagsbankskoncernen har bestämmande inflytande i en del av fastighetsbolagen. Aktierna i fastighetsbolagen berättigar till att besitta vissa lägenheter, av vilka en del är i OP Företagsbankskoncernens eget bruk. De här lägenheterna ingår i balansräkningen bland immateriella tillgångar i not 22. Varje delägare i ett ömsesidigt fastighetsbolag ansvarar för sin andel av bolagets lån. De övriga fastighetsbolagen är förvaltningsfastigheter och de ingår i noten 19.

Sammanfattning av effekten på balansräkningen av konsolideringen av gemensamma verksamheter

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Markinnehav	43	41
Byggnader	380	372
Tillgångar totalt	423	413
Skulder totalt	136	136

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i koncernbokslutet 2019

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantzeninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Asiakkaankatu 3	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Kaarlenkadun Fenno	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i koncernbokslutet 2018

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Asiakkaankatu 3	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Kaarlenkadun Fenno	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänför sig till dem.

Andelar i icke konsoliderade strukturerade företag

OP-fonderna förvaltas av OP-Fondbolaget Ab som ingår i OP Gruppen. OP Fondbolaget Ab anlitar OP Kapitalförvaltning Ab som portföljförvaltare för många av de fonder som bolaget förvaltar. Dessutom förvaltar OP Kiinteistösiijoitus Oy, som ingår i gruppen, flera fastighetsfonder. I de flesta fonder styr förvaltningsbolaget betydande funktioner genom att fatta placeringsbeslut i enlighet med fondens stadgar. OP Gruppens företag har inte sådana innehav i övriga av ovan nämnda företag förvaltade fonder som exponerar gruppen betydligt för objektets rörliga avkastning och som därmed medför en konsolideringsskyldighet.

OP Företagsbankskoncernens placeringar i OP-fonder och i OP Kiinteistösiijoitus Oy:s fonder har redovisats i balansräkningen bland investeringstillgångar. Koncernens förlustrisk avgränsar sig till placeringens balansvärde. Placeringarna i fonder som förvaltas av OP Företagsbankskoncernen uppgick 31.12.2019 till sammanlagt 88 miljoner euro (104).

Not 43. Närståendetransaktioner

OP Företagsbankskoncernens närstående består av moderbolaget OP Andelslag, de dotterbolag som konsolideras i koncernen, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till ledningen räknas OP Företagsbanken Abp:s verkställande direktör, ledamöterna i styrelsen och deras nära familjemedlemmar. Till de närstående räknas också bolag, i vilka någon som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa, OP-Eläkesätiö och systerföretagen i OP Andelslagskoncernen.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Närståendetransaktioner 2019

Tusen euro	Moder- företaget	Intresse- företag	Ledning	Övriga*
Krediter			49	5 974 270
Övriga fordringar	112		49	150 501
Inlåning	426 254	141		4 375 968
Övriga skulder	1 014			464 945
Ränteintäkter	815			-1 338
Räntekostnader	3 418			104 148
Utdelningar	1			
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	924			4 167
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	258	0		32 033
Nettointäkter från handel				65 735
Övriga rörelseintäkter	678			6 573
Rörelsekostnader	37 060			157 505
Ansvarsförbindelser och derivat				
Åtaganden utanför balansräkningen				
Garantiansvar				3 407
Derivatinstrument				
Nominella värden				7 249 601
Kreditmotvärden				63 771
Löner och arvoden samt resultatlöner				
Löner och arvoden samt resultatlöner			413	
Närståendeinnehav				
Antalet aktier	319 551 415			

Närståendetransaktioner 2018

Tusen euro	Moder- företaget	Intresse- företag	Ledning	Övriga*
Krediter			55	6 101 037
Övriga fordringar	61		55	108 846
Inlåning	425 907	307		3 106 589
Övriga skulder	1 220			277 792
Ränteintäkter	643			53 827
Räntekostnader	4 557			165 405
Utdelningar	1			
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	387			-2 324
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	417	0	0	36 392
Nettointäkter från handel				16 747
Övriga rörelseintäkter	14			4 848
Rörelsekostnader	37 844			147 005

Ansvarsförbindelser och derivat

Åtaganden utanför balansräkningen

Garantiansvar	3 389
---------------	-------

Derivatinstrument

Nominella värden	22 118 429
Kreditmotvärden	211 175

Löner och arvoden samt resultatlöner

Löner och arvoden samt resultatlöner	401
--------------------------------------	-----

Närståendeinnehav

Antalet aktier	319 551 415
----------------	-------------

* Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätö och systerföretagen i OP Andelslagskoncernen.

Styrelsens arvoden 2019

Styrelseledamöterna har inte under räkenskapsperioden 2019 fått månads- eller mötesarvoden och inte heller aktie- eller aktierelaterade ersättningar från bolagen i OP Företagsbankskoncernen.

Löner och naturaförmåner som betalats till verkställande direktören för den räkenskapsperiod som löpt ut 31.12.2019. Till verkställande direktören betalades inga resultatlöner eller ersättningar enligt ledningens system under 2019.

Verkställande direktör Katja Keitaanniemi	413 160 euro
---	--------------

Uppsägningstiden i verkställande direktörens tjänsteförhållande är sex månader. Enligt direktörsavtalet ska bolaget utöver lön för uppsägningstiden betala verkställande direktören ett avgångsvederlag som motsvarar lön för sex (6) månader, om bolaget säger upp verkställande direktören eller om verkställande direktören säger upp eller häver avtalet av en orsak som beror på bolaget. Om verkställande direktörens anställning upphör av orsaker som beror på bolaget, har verkställande direktören också rätt till ersättningar enligt de kortfristiga och långfristiga ersättningssystemen för det år då anställningen upphör, om intjäningskriterierna och förutsättningarna för utbetalning enligt villkoren för systemen uppfylls. Dessutom hör verkställande direktören till ledningens långfristiga ersättningssystem (2017–2019) där utbetalningen sker 2020–2023.

Pensionsförbindelser som gäller verkställande direktören och styrelsen

Verkställande direktören omfattas av lagen om pension för arbetstagare ArPL, och har därmed ett pensionsskydd som baseras på tjänstgöringstid och arbetsinkomster enligt det som bestämts i lagen. Pensionsåldern är 63–68 år enligt personens eget val. För verkställande direktören har i direktörsavtalet fastställts 63 års pensionsålder. Verkställande direktörens tilläggspensionsskydd är ordnat OP-Livförsäkrings tilläggspensionsförsäkring. För styrelseledamöterna har inte ingåtts några pensionsförbindelser. Pensionsförbindelser har inte heller ingåtts för de personer som tidigare ingått i styrelsen. OP Företagsbankskoncernens pensionsplaner har beskrivits närmare i not 31 Avsättningar och övriga skulder.

Pensionskostnader för verkställande direktören, tusen euro	2019	2018
Pensionskostnader enligt ArPL-plan*		27
Avgiftsbestämda pensionskostnader enligt ArPL	104	
Avgiftsbestämda tilläggspensionskostnader	83	32

* För ArPL:s förmånsbestämda del har använts IFRS-kostnaden och som avgiftsbestämda del utjämningsdelen för ifrågavarande person med avdrag av arbetstagarens premieandel.

Not 44. Rörliga ersättningar

Personalfonden

Till OP Gruppens personalfond hör alla personer vid OP Företagsbanken och dess dotterbolag som inte hör till ledningens system eller funktionerna i Baltikum.

Vinstpremieandelarna som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2019 på följande mål som uppnåddes: OP Gruppens resultat före skatt med vikten 60 %, digital kommunikation med vikten 20 %, NPS för kundmöten med vikten 15 % och NPS för varumärket med vikten 5 %. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2019 reserverats ca 2,3 % (1,7 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2019 bokfördes premier för totalt 2,9 miljoner euro (2,0).

Långfristiga ersättningssystem

OP Gruppens ersättningssystem iakttar bestämmelserna i finansbranschen och baserar sig på OP Gruppens strategiska mål.

I OP Gruppens principer som gäller rörliga ersättningar beaktas gruppens riskposition och riskhanteringsmetoder. Intjäningsmätarnas mål har dimensionerats så att de inte uppmuntrar till för stor risktagning. De långfristiga rörliga ersättningarna baserar sig på hur OP Gruppen når de strategiska målen på grupplanet medan de kortfristiga rörliga ersättningarna baserar sig på hur ett bolag eller en affärsenhet som ingår gruppen når sina mål. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system.

Det långfristiga programmet

OP Företagsbanken hör till OP Gruppens gemensamma långfristiga ersättningssystem med mål på OP Grupplanet. Målen motsvarar målen för hela gruppens personal i OP-Personalfonden.

Ledningens långfristiga ersättningssystem omfattar cheferna och anställda i separat angivna nyckelpositioner vid OP Företagsbanken och dess dotterbolag enligt det som respektive bolags styrelse eller OP Andelslags direktion har bestämt. Systemet för 2014–2016 omfattar cirka 270 (270) personer och systemet för 2017–2019 omfattar cirka 300 (310) personer.

Systemet består av successiva tre år långa intjäningsperioder. Ersättningen för intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2018–2020. Ersättningen för intjäningsperioden 2017–2019 betalas i fyra lika stora poster under 2020–2023. Till ledamöterna i OP Andelslags direktion betalas ersättningen i sex lika stora poster under 2020–2025.

Under intjäningsperioden 2014–2016 var det möjligt att intjäna en ersättning som motsvarade en lön för 2–8 månader på årsplanet, och utfallet var cirka 57 %. Under intjäningsperioden 2017–2019 var det möjligt att intjäna en ersättning som motsvarade en lön för 1–8 månader på årsplanet, och utfallet var cirka 13 %.

Intjäningsmätare för det långfristiga programmet

OP Andelslags förvaltningsråd fattar beslut om systemets intjäningsmätare på OP-grupplanen och målen för dem separat för varje intjäningsperiod.

I målen för systemet för 2014–2016 beaktades Europaparlamentets och rådets kreditinstitutsdirektiv CRD4 som begränsar de rörliga ersättningarnas maximibelopp till högst personens fasta ersättningar på årsplanen. Målen för systemet för 2014–2016 baserade sig på följande kriterier:

- OP Gruppens resultat före skatt
- OP Gruppens kärnprimärkapitaltäckning (CET 1)
- Ökningen av antalet koncentreringskunder

Målen för systemet 2017–2019 motsvarar den strategi som gäller och de baserar sig på följande kriterier:

- Gruppens resultat före skatt
- Digital kommunikation
- NPS för kundmöten
- NPS för varumärket

Målen på grupplanen är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

Hur den långfristiga ersättningen bestäms och betalas ut

I början av systemet för 2014–2016 fastställdes ersättningen i euro, och den ersättning som eventuellt betalas ut på basis av systemet betalas som debenturer som OP emitterat. Den intjänade ersättningen i euro omvandlas till antal debenturer då systemets utfall står klart. Från ersättningen avdras den andel som betalas i pengar för att täcka skatter och avgifter av skattenatur som föranleds av ersättningarna. Under räkenskapsperioden fattade OP Andelslags förvaltningsråd beslut om att ändra villkoren för systemet så att ersättningen betalas ut i pengar, om inte det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen. Då betalas hälften av ersättningen ut bunden till ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som förvaltningsrådet utsett.

Under 2017–2019 betalas ersättningarna ut i pengar, om inte det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen.

Ett villkor för att ersättning ska betalas ut enligt systemet för 2014–2016 är att OP Gruppens kapitaltäckning enligt konglomeratlagen är 1,30 eller mer vid utbetalningstidpunkten. Ett villkor för att ersättning ska betalas ut enligt systemet för 2017–2019 är att OP Gruppens CET1-kapitaltäckning vid utbetalningstidpunkten överstiger den CET1-buffert som ECB fastställt med + 3 % och att OP Gruppens LCR-nyckeltal är mindre än 110 % i bokslutet för det år som föregår utbetalningen av ersättningen. Dessutom förutsätts att personen har varit anställd av OP Gruppen fram till utbetalningstidpunkten.

Kostnaderna för båda systemen periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader. Den skuld som bokförts för systemen var totalt 1,2 miljoner euro (2,7) 31.12.2019.

OP Andelslags förvaltningsråd, eller den ersättningskommitté som det utsett, administrerar det långfristiga systemet och övervakar hur det iakttas. OP Andelslags förvaltningsråd kan på eget initiativ ändra villkoren för systemet och skjuta upp utbetalningen av ersättningen av särskilt vägande skäl.

OP Andelslags förvaltningsråd beslöt i juni 2019 att ingen ny intjäningsperiod i det långfristiga ersättningssystemet för ledningen inleds 2020. OP Gruppens rörliga ersättningar består i fortsättningen av kortfristiga ersättningar och personalfonden. De strategiska målen på grupplanen kommer att beaktas i mätarna för de kortfristiga ersättningarna och personalfonden.

Det kortfristiga ersättningssystemet

I de kortfristiga ersättningarna är intjäningsperioden 6 eller 12 månader. De kortfristiga ersättningssystemen baserar sig på företagsspecifika, teamspecifika eller personliga mål som härletts ur årsplanen och omfattar hela OP Företagsbankskoncernens personal.

Ersättningen är differentierad enligt svårighetskategori och maximiersättningarna motsvarar årlig lön för 1–4 månader. I uppgifter som fastställts särskilt kan maximiersättningarna uppgå till högst personens lön för ett år.

Intjäningsmätare för kortfristiga ersättningar

På den ersättning som bildats på basis av hur målet uppnåtts tillämpas i OP Företagsbankskoncernen en koefficient, som baserar sig på OP Gruppens resultat före skatt. Affärsrörelserna/funktionerna fastställer för resultatkortens mål som härletts ur årsplanen.

Hur den långsiktiga ersättningen bestäms och betalas ut

Liksom vid de långfristiga ersättningarna är ett villkor för att ersättning ska betalas ut att OP Gruppens CET1-kapitaltäckning vid utbetalningstidpunkten överstiger den CET1-buffert som ECB fastställt med + 3 % och att LCR-nyckeltalet är mindre än 110 % i bokslutet för det år som föregår utbetalningen av ersättningen. Dessutom förutsätts att personen har varit anställd av OP Gruppen fram till utbetalningstidpunkten. I andelsbankerna är ett villkor för att ersättningar ska betalas ut att bankens kundrörelse visar vinst.

En ersättning som intjänats enligt en persons resultatkort reduceras innan ersättningen betalas ut, om de interna anvisningar eller bestämmelser som ska iakttas i gruppen eller uppdraget inte har beaktats och riskhanteringsmoment har aktiverats. Om försummelserna eller oaktsamheten upptäcks först då ersättningen har betalats ut, kan reduceringen eller återindrivningen av ersättningarna också tillämpas retroaktivt.

Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

OP Andelslags förvaltningsråd fastställer villkoren för OP Gruppens kortfristiga ersättningssystem, maximiersättningarna enligt svårighetskategorierna samt den strukturella referensram inom vilken OP Andelslags direktion och andelsbankernas styrelser kan välja mätare för systemet och ställa upp mål för dem.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om utbetalningen av ersättningar till personer, vilkas verksamhet kan medföra en betydande risk för företaget ("person som kan påverka riskprofilen") finns i kreditinstitutslagen (610/2014). Till den persongrupp som kan påverka riskprofilen hör i OP Företagsbankskoncernen bl.a. verkställande direktörerna och andra personer som deltar i att leda verksamheten samt personer inom interna kontrollfunktioner.

På den persongrupp som kan påverka riskprofilen tillämpas uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar samt betalning av rörliga ersättningar så att hälften betalas i annan form än kontant, om en persons rörliga ersättning under en intjäningsperiod på ett år överstiger gränsen på 50 000 euro enligt Finansinspektionens ställningstagande. Ersättningarna till en person som kan påverka riskprofilen granskas i förhållande till uppskovsgränsen på 50 000 euro med beaktande av såväl långfristiga som kortfristiga ersättningar.

Om gränsen i euro för uppskjutande av ersättning överskrids, betalas en del av ersättningen genast och resten av betalningen skjuts upp. Vid en uppskjutning betalas den ersättning som skjuts upp under de tre följande åren. Vid en sådan uppskjutning betalas hälften av den rörliga ersättningen i pengar och hälften binds upp i värdet på ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som förvaltningsrådet utsett. Den ersättning som är bunden till referensinstrumentet betalas ut till personen efter en väntetid på ett år.

Ersättningar till personer som arbetar med tillsynsuppgifter

Ersättningarna till personer som arbetar i de oberoende tillsynsuppgifterna, t.ex. riskhanteringen, internrevisionen samt compliance och aktuariefunktionen får inte äventyra oberoendet hos uppdraget. De rörliga ersättningarna ska intjänas oberoende av den affärsrörelse som övervakas och riskhanteringschefens mätare får inte innefatta direkta säljmål. En rekommendation är också att det till resultatkortens väljs en kvalitativ mätare som mäter hur tillsynsuppgiften utförs.

Uppföljning av ersättningar i OP Gruppen

OP Gruppen följer regelbundet med hjälp av olika löneanalyser upp hur marknadsrelaterade de totala ersättningarna är.

Den ersättningskommitté som OP Andelslag utsett följer årligen upp hur de ersättningar som betalas ut står i relation till OP Gruppens framgång då den relateras till jämförelsebolag och återföringarna till kunderna. Också på grupplanet jämförs ersättningarna och strukturerna regelbundet.

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar*

Mn €	2019	2018
Personalfonden	3	2
Kortfristiga program	10	8
Långfristiga program:		
Programmet 2014–2016	0	0
Programmet 2017–2019	-1	1
Totalt	12	11

* Utan sociala kostnader

Närmare information om ersättningssystemen finns på www.op.fi > OP Gruppen > OP Gruppen > Bolagsstyrning

Not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev

Exponeringar för kreditrisker och förlustreserv för dem

I avsnitt 4 i not 2 beskrivs hur OP Företagsbankens kreditrisk uppkommer och hanteras. Principerna för hur de förväntade kreditförlusterna beräknas beskrivs i avsnitt 5.4 Nedskrivningar i not 1.

Förväntade kreditförluster beräknas på fordringarna värderade till upplupet anskaffningsvärde samt skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (placeringar i obligationslån). I OP Företagsbanken består fordringarna av krediter, revolverande krediter (t.ex. konton med kredit), leasing- och factoringfordringar. Dessutom beräknas de förväntade kreditförlusterna på poster utanför balansräkningen såsom kreditlöften, finansieringslimiter och bankgarantier. Skuldebrev utgör däremot placeringar i obligationslån. Över de förväntade kreditförlusterna redovisas en förlustreserv i balansräkningen eller, då det är fråga om skuldebrev, i övrigt totalresultat.

Många faktorer inverkar på beloppet av de förväntade kreditförlusterna, bl.a. exponeringsbeloppet, exponeringens löptid, kundens rating och säkerhetens värde samt den framtidsinriktade informationen.

I följande tabell redovisas de fordringar som är exponerade för kreditrisker och för vilka den förväntade kreditförlusten beräknas. I den beskriver åtagandena i och utanför balansräkningen också det högsta beloppet av exponeringarna för kreditrisker utan att beakta säkerheter eller andra kreditförstärkande poster. Exponeringar utanför balansräkningen motsvaras av det exponeringsbelopp eller garantibelopp som binder banken.

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2019

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Steg 3	Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	
Mn €					
Fordringar på kunder (brutto)					
Företagsbank	25 103	1 388	306	1 693	384 27 180
Fordringar på kunder totalt	25 103	1 388	306	1 693	384 27 180
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen					
Företagsbank	4 674	318	151	470	60 5 204
Uttagsmån och limiter totalt	4 674	318	151	470	60 5 204
Övriga åtaganden utanför balansräkningen					
Företagsbank	7 011	1 216		1 216	70 8 297
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	7 011	1 216		1 216	70 8 297
Skuldebrev					
Övrig rörelse	12 259	93		93	12 352
Försäkring	1 990	2		2	5 1 998
Skuldebrev totalt	14 250	95		95	5 14 350
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	51 038	3 017	457	3 474	519 55 031

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2019

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Steg 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Steg 3	Förlust-reserv totalt
Mn €						
Fordringar på kunder						
Företagsbank	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Fordringar på kunder totalt	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Företagsbank	-2	-4		-4	-10	-16
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-2	-4		-4	-10	-16
Skuldebrev***						
Övrig rörelse	-2	-1		-1		-3
Försäkring	-2	0		0	-3	-5
Skuldebrev totalt	-4	-1		-1	-3	-8
Totalt	-31	-24	-3	-27	-260	-318

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2019	Steg 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Steg 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen						
Företagsbank	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Förlustreserv						
Företagsbank	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Företagsbank	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Förlustreserv totalt	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Skuldebrev bokfört värde						
Övrig rörelse	12 259	93		93		12 352
Försäkring	1 990	2		2	5	1 998
Förlustreserv						
Övrig rörelse	-2	-1		-1		-3
Försäkring	-2	0		0	-3	-5
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Övrig rörelse	-0,02 %	-0,81 %		-0,81 %		-0,02 %
Försäkring	-0,09 %	-18,51 %		-18,51 %	-53,78 %	-0,24 %
Skuldebrev totalt	14 250	95		95	5	14 350
Förlustreserv totalt	-4	-1		-1	-3	-8
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,03 %	-1,18 %		-1,18 %	-53,78 %	-0,06 %

Avtalen har grupperats i enlighet med OP Gruppens nya segmentindelning från 1.1.2019. Jämförelseuppgifterna har justerats på motsvarande sätt.

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2018*

Exponeringar	Steg 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Steg 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Steg 3	Exponeringar totalt
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Företagsbank	22 997	1 257	283	1 540	360	24 897
Fordringar på kunder totalt	22 997	1 257	283	1 540	360	24 897
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen						
Företagsbank	4 443	512	139	651	86	5 180
Uttagsmån och limiter totalt	4 443	512	139	651	86	5 180
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Företagsbank	6 655	178		178	20	6 854
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	6 655	178		178	20	6 854
Skuldebrev						
Övrig rörelse	12 219	20		20		12 239
Försäkring	2 321	195		195	6	2 522
Skuldebrev totalt	14 540	215		215	6	14 761
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	48 636	2 162	422	2 584	472	51 692

* Det exponeringsbelopp som omfattas av beräkningen har preciserats vid övergången till den nya segmentindelningen.

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2018

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Steg 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Steg 3	Förlustreserv totalt
Mn €						
Fordringar på kunder						
Företagsbank	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Fordringar på kunder totalt	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Företagsbank	-2	-1		-1	0	-4
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-2	-1		-1	0	-4
Skuldebrev***						
Övrig rörelse	-3	0		0		-3
Försäkring	-2	-2		-2	-2	-6
Skuldebrev totalt	-4	-2		-2	-2	-9
Totalt	-31	-29	-3	-32	-208	-272

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2018	Steg 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Steg 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen						
Företagsbank	34 096	1 947	422	2 191	466	36 931
Förlustreserv						
Företagsbank	-27	-26	-3	-30	-207	-263
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Företagsbank	-0,08 %	-1,36 %	-0,74 %	-1,35 %	-44,32 %	-0,71 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	34 096	1 947	422	2 369	466	36 931
Förlustreserv totalt	-27	-26	-3	-30	-207	-263
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,08 %	-1,36 %	-0,74 %	-1,25 %	-44,32 %	-0,71 %
Skuldebrev bokfört värde						
Övrig rörelse	12 219	20		20		12 239
Försäkring	2 321	195		195	6	2 522
Förlustreserv						
Övrig rörelse	-3	0		0		-3
Försäkring	-2	-2		-2	-2	-6
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Övrig rörelse	-0,02 %	-0,85 %		-0,85 %		-0,02 %
Försäkring	-0,08 %	-1,13 %		-1,13 %	-33,79 %	-0,24 %
Skuldebrev totalt	14 540	215		215	6	14 761
Förlustreserv totalt	-4	-2		-2	-2	-9
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,03 %	-1,10 %		-1,10 %	-33,79 %	-0,06 %

Förändringar i förlustreserven under räkenskapsperioden

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2019 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:
Nedskrivningsstegen redovisas i avsnitt 5.4.1 i not 1.

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1 12 mån.	Steg 2 Hela löptiden	Steg 3 Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2019	27	30	207	263
Överföringar från steg 1 till steg 2	-1	9		8
Överföringar från steg 1 till steg 3	-4		7	3
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	-3		-3
Överföringar från steg 2 till steg 3		-7	9	2
Överföringar från steg 3 till steg 2		0	-2	-2
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		-1	-1
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	8	4	6	19
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-4	-4	-7	-14
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	-4	40	37
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar			-2	-2
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	-4	51	47
Förlustreserv 31.12.2019	27	26	257	310

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid rapporttidpunkten med läget vid början av året. Av de här överförs dock cirka 90 procent till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Skuldebrev, mn €	Steg 1 12 mån.	Steg 2 Hela löptiden	Steg 3 Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2019	4	2	2	9
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		1	1
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	-1		-1
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	1	0	0	1
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-2	-1	0	-3
Förändringar i riskparametrar (netto)	-1	0	0	0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0			0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	-1	1	-1
Förlustreserv 31.12.2019	4	1	3	8

Förändringar i förlustreserven under 2018

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2018 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1 12 mån.	Steg 2 Hela löptiden	Steg 3 Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2018	18	32	223	273
Överföringar från steg 1 till steg 2	-1	5		4
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		2	2
Överföringar från steg 2 till steg 1	1	-4		-3
Överföringar från steg 2 till steg 3		-2	4	2
Överföringar från steg 3 till steg 2		1	-4	-4
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		-2	-2
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	8	2	6	17
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-2	-5	-8	-16
Förändringar i riskparametrar (netto)	3	2	16	22
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)				
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar	0		-30	-30
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	9	-2	-16	-10
Förlustreserv 31.12.2018	27	30	207	263

I juni 2018 fogades exponeringar med anstånd till de kvalitativa kriterierna för betydande ökning av kreditrisken, vilket något ökade överföringarna från steg 1 till steg 2.

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 85 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2018, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med 3 månaders fördröjning under 2018.

De riskparametrar som ingår i LGD-modellen (loss given default, dvs. förlustandelen vid fallissemang) har under räkenskapsperioden kalibrerats bl.a. genom att sänka återhämtningsandelen -10 procentenheter och slopa den helt vid företagsexponeringar som är i konkurs. Det här framkommer som en ökning i förlustreserven.

Skuldebrev, mn €	Steg 1 12 mån.	Steg 2 Hela löptiden	Steg 3 Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2018	3	0	0	4
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	0		0
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		1	1
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Överföringar från steg 2 till steg 3				
Överföringar från steg 3 till steg 2		0	0	0
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	1	2	1	4
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1	0		-1
Förändringar i riskparametrar (netto)	0			0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	1			1
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar				
Andra justeringar				
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	1	2	2	5
Förlustreserv 31.12.2018	4	2	2	9

I följande tabell redovisas för fordringarna enligt ratingklass exponeringar i balansräkningen, exponeringar utanför balansräkningen till bruttobelopp, exponeringsbelopp efter avdrag av säkerheter och förlustreserven. Ratingklasserna 1–12 används för kreditklassificering av företag och offentlig sektor och A–F för kreditklassificering av hushåll. Ratingklasserna har förenats i tabellen genom att ratingklass 1 för företagskunder omfattar ratingklasserna 1 och 1,5 osv. För privatkunderna inkluderar ratingklass A klasserna A+, A och A- osv. OP Gruppens kreditklassificering beskrivs i avsnitt 4.3 i not 2.

31.12.2019

Mn € Rating	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv		
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1	805			570			1 375			0		
2	2 397	8		1 725	7		3 679	15		0	0	
3	4 724	80		2 877	81		5 547	162		1	0	
4	3 694	203		1 560	42		3 118	180		1	0	
5	3 483	59		1 688	32		3 381	63		2	0	
6	4 037	221		1 623	63		2 888	0		4	1	
7	2 663	254		885	109		2 158	230		7	3	
8	1 378	379		651	1 254		1 541	1 419		9	7	
9	4	135		3	35		7	81		0	6	
10	0	79			55			48		0	4	
11	0		276	2		128	0		245	0		183
12			93			3			93			69
A	26	0		44	0		68	0		0	0	
B	376	2		36	1		401	3		0	0	
C	975	2		12	1		968	3		0	0	
D	522	17		9	2		515	19		1	0	
E	17	253		0	2		16	247		0	5	
F			15			0			15			5
Totalt	25 103	1 693	384	11 686	1 685	130	25 664	2 469	354	27	26	258

31.12.2018

Mn €	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv		
Rating	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1	1 460	6		474	8		311	6		1	0	
2	2 018	5		837	9		2 029	4		1	0	
3	3 519	39		2 198	36		3 121	30		1	0	
4	4 004	142		1 991	138		3 745	117		2	0	
5	3 080	82		2 004	59		2 578	65		3	0	
6	3 358	198		1 298	117		2 182	123		4	1	
7	2 440	295		1 114	118		1 830	177		7	3	
8	1 055	290		786	190		594	168		7	6	
9		157			91			65			6	
10		84			3			43			9	
11			208			33			180			111
12			140			0			132			91
A	28	0		24	0		5	0		0	0	
B	423	5		47	2		145	4		0	0	
C	1 072	7		13	1		450	4		0	0	
D	550	31		7	2		268	21		1	0	
E		198			2			114			5	
F			13			0			8			4
NA					9							
Totalt	23 006	1 540	360	10 792	784	33	17 259	942	320	27	30	207

Största delen av krediterna har överförs till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överföring till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anståndsåtgärder medför oftare en överföring till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagare ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Fallissemang ska identifieras utan dröjsmål. Det medför en omedelbar överföring till steg 3.

OP Företagsbank kan redovisa en slutlig kreditförlust helt eller delvis bland de finansiella tillgångarna, men ännu efter det riktade indrivningsåtgärder till dem. Det återstående beloppet av sådana finansiella tillgångar var 13 (13) miljoner euro 31.12.2019.

Betydande ökningar av kreditrisker (SICR)

Betydande ökningar av kreditrisker konstateras systemtekniskt på det sätt som beskrivs i bokslutsprinciperna (Not 1, avsnitt 5.4.1).

Klassificeringen av avtal i grupper enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller är i SICR-modellen identisk med PD-modellerna (probability of default, dvs. sannolikheten för fallissemang) för hela löptiden. Klassificeringarna är viktigaste indata för PD-modellerna. Såväl nuvarande PD som tröskelvärde-PD innehåller framtidsinriktad information (nedan).

Effektiviteten hos SICR bedöms varje rapporteringsdag med följande nyckeltal:

Observationsgraden för fallissemang (Default capture rate) mäter hur många avtal som fanns i steg 2 innan de överfördes till steg 3. Nyckeltalet var 90 (85) procent 31.12.2019. Ju högre nyckeltalet är, desto bättre kan SICR-modellen observera betydande ökningar i kreditrisken. Den relativa andelen för avtalen i steg 2 var 8 (8) procent av hela den solventa kreditstocken.

Framtidsinriktad information som inkluderats i beräkningsmodellerna för förväntade kreditförluster

Bedömningen av SICR och beräkningen av förväntade kreditförluster innehåller framtidsinriktad information. OP Gruppen har analyserat vilka makroekonomiska variabler som har en förklarande betydelse för beloppet av kreditrisken.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2019–2048 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2019.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	0,5	-1,5	1,4
	Bas	1,4	0,5	1,5
	Starkt	2,0	1,4	2,5
Arbetslöshet, %	Svagt	8,7	6,5	9,0
	Bas	6,9	6,5	7,0
	Starkt	5,2	5,0	6,5
Investeringsarnas tillväxt, %	Svagt	0,5	-2,3	1,5
	Bas	1,4	0,4	1,9
	Starkt	2,3	1,5	4,8
Bostädernas prisindex	Svagt	1,0	-2,5	1,5
	Bas	2,6	0,5	3,0
	Starkt	3,8	0,5	4,0
12 mån. Euribor	Svagt	0,6	-0,9	1,3
	Bas	1,6	-0,3	2,3
	Starkt	2,7	-0,3	3,3

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2019 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2018–2046 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna de förväntade kreditförlusterna. De här värdena har använts för alla produktgrupper.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	0,6	-0,7	2,5
	Bas	1,5	1,3	2,5
	Starkt	2,2	2,0	3,8
Arbetslöshet, %	Svagt	8,8	7,6	9,0
	Bas	7,0	7,0	7,6
	Starkt	5,3	5,0	7,6
Investeringsarnas tillväxt, %	Svagt	0,7	-0,9	4,0
	Bas	1,7	1,5	4,0
	Starkt	2,6	2,0	7,0
Bostädernas prisindex	Svagt	1,1	-2,0	1,5
	Bas	2,8	1,0	3,0
	Starkt	4,1	1,0	5,5
12 mån. Euribor	Svagt	1,2	-0,2	1,8
	Bas	2,0	-0,1	2,5
	Starkt	2,9	-0,1	3,3

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 1.1.2018 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent. Scenarierna baserar sig på OP Gruppens ekonomers prognoser. I prognosprocenterna beaktas också motsvarande prognoser från externa institut, t.ex. OECD, Internationella valutafonden, Finlands Bank, finansministeriet osv. samt akademiska undersökningar.

Hur rimliga de makroekonomiska variabler som använts är bedöms i samband med granskningen av hur modellerna för PD, LGD, EAD och betalning i förtid fungerar.

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2019.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, mn €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i det basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	25	27	25	23
Steg 2	26	27	26	24
Steg 3	247	247	247	247
Totalt	298	301	298	295

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2018.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, mn €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i det basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	25	27	25	22
Steg 2	29	32	29	27
Steg 3	207	207	207	207
Totalt	261	266	261	256

I regel är förlustreserven störst i det svaga scenariot. Privatkundernas krediter har i regel rörlig ränta, varför en ränteuppgång har stor inverkan på PD-parametrarna. Därför är förlustreserven för privatkunderna störst i steg 1 för privatkunderna i det starka scenariot, eftersom 12 månaders euribor påverkar det kraftigast genom förändringen i PD. För privatkunderna är förlustreserven däremot störst för avtal i steg 2 i det svaga scenariot. Det beror på utvecklingen i LGD-parametern för hela löptiden. För företagskunderna påverkar alla riskparametrar i samma riktning, dvs. förlustreserven är klart störst i det svaga scenariot. LGD-modellen i steg 3 är oberoende av makroekonomiska variabler, men en betydande del av exponeringarna i steg 3 bedöms med en kassaflödesbaserad bedömning från egna medarbetare, vilken även beaktar framtidsinriktad information.

Känslighetsanalys

Med känslighetsanalyser beskrivs förlustreservens känslighet för förändringar i makroekonomiska faktorer. Analysen nedan beskriver endast en ekonomisk försvagning som är förhållandevis möjlig, inte alls en konjunkturuppgång. Dessutom utvecklas alla de olika komponenterna i känslighetsanalysen under en recession inte nödvändigtvis tillsammans på det sätt som beskrivs i analysen.

De viktigaste makroekonomiska variablerna i riskparametrarna och exponeringsklasserna är 12 månaders euribor, investeringarnas tillväxt och utvecklingen i BNP. De förändringar som använts i känslighetsanalyserna är en ökning med 1 procentenhet i 12 månaders euribor, en nedgång med 6 procentenheter i investeringarnas tillväxtgrad och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxtgraden. Talen beskriver alltså en konjunktur som är svagare än den nuvarande, de ökar alla förlustreserven vid fallissemang och de baserar sig på följande: Jämfört med modellperioden 2008–2016 är framförallt är räntorna och prognoserna för ränteutvecklingen klart lägre, och BNP:s samt investeringarnas tillväxt och prognoserna för den betydligt högre. Konjunkturläget är alltså gott med hänsyn till historien. Nivåerna på de förändringar som använts i känslighetsanalyserna baserar sig på hur variablerna förändrats under den historiska perioden, och förändringarna motsvarar i stort sett en förändring i samma storleksklass som standardavvikelsen.

Känslighetsanalysen utförs endast för avtal i steg 1 och 2. Känslighetsanalysen beaktar inte de överföringar som sker mellan steg 1 och 2 till följd av att en betydande kreditrisk ökar (SICR). Förändringar i PD för hela löptiden i det stressade scenariot beaktas endast i PD-estimatet för formeln för förlustandelen vid fallissemang, effekterna av förändringar i PD via SICR beaktas inte i känslighetsanalysen.

I följande tabell redovisas känsligheten för förändringar hos förlustreserven 31.12.2019 för grupper av hushåll och företag då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av räntorna, investeringarnas tillväxt och förändringarna i BNP:

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2019	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	2	2	7,1 %
Nivå 2	5	6	6,6 %
Företag			
Nivå 1	23	36	60,4 %
Nivå 2	20	30	45,4 %
Totalt	50	74	46,8 %

* En ökning i 12 mån. euribor med 1 procentenheter, en nedgång i investeringarnas tillväxtgrad med 6 procentenheter och en nedgång i BNP-tillväxten med 3,5 procentenheter i alla scenarier.

I följande tabell redovisas känsligheten för förändringar hos förlustreserven 31.12.2018 för grupper av hushåll och företag då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av räntorna, investeringarnas tillväxt och förändringarna i BNP:

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2018	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	2	2	7,0 %
Nivå 2	5	5	7,0 %
Företag			
Nivå 1	24	34	41,0 %
Nivå 2	25	37	51,0 %
Totalt	55	78	47,0 %

* En ökning i 12 mån. euribor med 1 procentenheter, en nedgång i investeringarnas tillväxtgrad med 6 procentenheter och en nedgång i BNP-tillväxten med 3,5 procentenheter i alla scenarier.

Förlustreserven bestäms till stor del basis av de första åren, då de simulerade scenariernas första år är väsentliga med tanke på resultaten av känslighetsanalysen.

Då räntorna stiger med 1 procentenhet ökar förlustreservens belopp för såväl privatkunder som företagskunder. Då investeringarnas tillväxt försvagas ökar förlustreservens belopp för företagskunderna genom förändringarna i såväl PD som LGD. BNP-tillväxtens relation blir negativ gentemot förlustreservens belopp via alla modellkomponenter. Då BNP-tillväxten försvagas ökar både privatkundernas och företagskundernas PD-värden. Dessutom påverkar den via LGD genom att en nedgång i BNP försvagar utvecklingen för det verkliga värdet, som påverkar avtalen i steg 2.

Analysen visar att de mest betydande relativa och absoluta förändringarna gäller företagskunder. För dem växer förlustreservens belopp för avtalen i steg 1 och 2 med mer än 50 %. För privatkunderna är förändringarna betydligt lägre än för företagskunderna eftersom estimaten för deras riskparametrar inte är lika känsliga för konjunkturerna i ekonomin.

Jämförelse av exponeringarna i balansräkningen i nedskrivningssteg 3 och nödlidande fordringar (non-performing)

Exponeringarna i nedskrivningssteg 3 är kreditförsämrade finansiella tillgångar. I följande tabell redogörs för differenserna i den här definitionen och definitionen av nödlidande fordringar (non-performing) i myndighetsföreskrifterna:

Mn €	31.12.2019	Exponering i balansräkningen	Förlust-reserv
	Nedskrivningssteg 3	384	248
	Differens mellan definitioner*	6	
	Icke nödlidande (performing) fordringar med anstånd (steg 2)	106	1
	Övriga differenser	-3	-3
	Problemfordringar (not 48)	493	245

* Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/227 Bilaga 5 del 2: 155, 157, 176

Mn €	31.12.2018	Exponering i balansräkningen	Förlust-reserv
	Nedskrivningssteg 3	360	206
	Differens mellan definitioner*	-4	0
	Icke nödlidande (performing) fordringar med anstånd (steg 2)	53	6
	Övriga differenser	-55	-2
	Problemfordringar (not 48)	354	210

* Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/227 Bilaga 5 del 2: 155, 157, 176

Not 46. Händelser efter bokslutsdagen

Inga betydande händelser har inträffat efter bokslutsdagen.

Noter till riskhanteringen

Principerna för riskhantering och kapitalutvärdering beskrivs i not 2. För företagsbanksrörelsens och övrig rörelses riskposition redogörs i noterna 48–55 och försäkringsrörelsens riskposition i noterna 56–67. OP Företagsbankskoncernens information om kapitaltäckningen enligt Pelare III offentliggörs som en del av OP-sammanslutningens kapitaltäckningsrapport. För OP Företagsbankskoncernen redovisas kapitalbasen, kapitalbaskravet samt derivatinstrumenten och motpartsrisken i noterna 68–72.

Not 47. Länderfördelning för OP Företagsbankskoncernens exponeringar

Merparten av OP Företagsbankskoncernens exponeringar mot länder gäller EU-länder. Exponeringarna omfattar alla balansposter och poster utanför balansräkningen, och de baserar sig på värden som använts i kapitaltäckningen.

Länderfördelning för OP Företagsbankskoncernen 31.12.2019, mn €

Geografisk fördelning	Exponeringar mot stater och centralbanker	Instituts-exponeringar	Företags-exponeringar	Hushålls-exponeringar	Aktie-exponeringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totalt
Finland	15 033	12 192	30 512	3 025	446	520	392	62 122
Baltikum	438		2 642	1			9	3 091
Övriga nordiska länder	98	256	1 423	13	9	1 609	0	3 408
Tyskland	1 816	338	139	23	1	1 679	30	4 027
Frankrike	64	498	200	80	15	1 014		1 872
Storbritannien		652	39	48	19	378		1 136
Italien		3	37	7				47
Spanien		35	13	0				48
Övriga EU-länder	1 840	314	509	104	76****	945		3 787
Övriga Europa		50	101	3	13	5		172
USA		111	41	189	9	11		361
Ryssland		10	3	0				12
Asien		243	50	5		6		303
Övriga länder	32	143	93	16	340****	1 181	679	2 483
Totalt	19 321	14 845	35 803	3 514	928	7 348	1 111	82 870

* Innehåller också räntefonder 27 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

*** Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Länderfördelning för OP Företagsbankskoncernen 31.12.2018, mn €

Geografisk fördelning	Exponeringar mot stater och centralbanker	Instituts-exponeringar	Företags-exponeringar	Hushålls-exponeringar	Aktie-exponeringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totalt
Finland	14 367	12 225	29 104	2 997	409	523	397	60 022
Baltikum	271	0	2 121	1			6	2 399
Övriga nordiska länder	149	263	1 404	22	1	1 680	0	3 519
Tyskland	2 092	147	47	33	2	1 362		3 683
Frankrike	182	323	205	70	14	808		1 601
Storbritannien		696	84	88	18	415		1 300
Italien		6	24	5				35
Spanien		27	9	0				36
Övriga EU-länder	1 633	308	474	90	108***	1 054		3 667
Övriga Europa		102	107	1	15	5		231
USA		137	33	207	14	8		400
Ryssland		42	3					45
Asien		279	40	19				337
Övriga länder	31	65	209	30	266***	1 192	447	2 241
Totalt	18 725	14 620	33 864	3 564	847	7 048	850	79 517

* Innehåller också räntefonder 40 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

*** Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Företagsbankrörelsens och övrig rörelses riskposition

Indelningen i noterna grundar sig på Statistikcentralens klassificering, som delvis avviker från klassificeringen i verksamhetsberättelsens riskposition.

Not 48. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

31.12.2019, mn €	Inte nedskrivna (brutto)	Förlust- reserv	Balans- värde
Fordringar på kreditinstitut och kunder			
sektorvis			
Företag	19 766	274	19 492
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	9 986	1	9 986
Hushåll	2 233	15	2 219
Icke-vinstsyftande samfund	342	3	339
Offentlig sektor	920	1	920
Totalt	33 249	294	32 955

31.12.2018, mn €	Inte nedskrivna (brutto)	Förlust- reserv	Balans- värde
Fordringar på kreditinstitut och kunder			
sektorvis			
Företag	18 338	241	18 097
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	10 503	2	10 501
Hushåll	1 966	10	1 956
Icke-vinstsyftande samfund	368	3	364
Offentlig sektor	1 162	3	1 159
Totalt	32 337	259	32 078

31.12.2019, mn €	Inte nedskrivna (brutto)	Förfallet, obetalt kapital	Obetalda, förfallna räntor	Förlust- reserv
Problemfordringar sektorvis				
Företag	444	110	8	238
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)				
Hushåll	33	3	0	5
Icke-vinstsyftande samfund	16	0	0	3
Offentlig sektor				
Totalt	493	114	8	245

31.12.2018, mn €	Inte nedskrivna (brutto)	Förfallet, obetalt kapital	Obetalda, förfallna räntor	Förlust- reserv
Problemfordringar sektorvis				
Företag	315	71	7	203
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0	0		0
Hushåll	28	2	0	5
Icke-vinstsyftande samfund	12	0		2
Offentlig sektor		0		
Totalt	354	73	7	210

Problemfordringar och exponeringar med anstånd

31.12.2019, mn €	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-per- forming") fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Förlust- reserv	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		126	126	110	16
Förmodas inte bli betalda		241	241	124	117
Exponeringar med anstånd	106	20	126	12	115
Totalt	106	387	493	245	247

Problemfordringar och exponeringar med anstånd

31.12.2018, mn €	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-per- forming") fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Förlust- reserv	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		86	86	83	3
Förmodas inte bli betalda		194	194	115	79
Exponeringar med anstånd	53	22	75	12	62
Totalt	53	301	354	210	145

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som avtal som förmodas inte bli betalda rapporteras avtal i de svagaste ratingklasserna (F för privatkunder och 11–12 för övriga). Som exponeringar med anstånd rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån. Exponeringarna med anstånd befinner sig i steg 2 eller 3 i ECL-kalkyleringen.

Nyckeltal, %	2019	2018
Förlustreserv, % av problemfordringarna	49,8 %	59,1 %

Finansiella tillgångar, på vilka tillämpas nedskrivning och för vilka en betalning försenats

31.12.2019, mn €	Dygn				Totalt
	Under 30	30-90	Över 90-180	Över 180	
Förfallna fordringar	297	41	18	24	379

31.12.2018, mn €	Dygn				Totalt
	Under 30	30-90	Över 90-180	Över 180	
Förfallna fordringar	99	33	4	22	159

Not 49. Utvecklingen av kreditförluster och nedskrivningar

Utvecklingen av kreditförluster och nedskrivningar

Mn €	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kreditförluster och nedskrivningar, brutto	-82	-75	-69	-83	-49	-13	-51
Återföringar	45	49	40	46	36	1	1
Kreditförluster och nedskrivningar, netto	-37	-25	-29	-37	-12	-13	-51

Not 50. Erhållna säkerheter per säkerhetsslag

Mn €	31.12.2019	Andel, %	31.12.2018	Andel, %
Objektsäkerhet	2 983	28,1	2 659	26,5
Inteckning i fastighet eller legorätt i kontors- eller industrifastighet	2 716	25,6	2 542	25,3
Borgen av offentlig sektor	2 237	21,1	2 342	23,3
Aktier och andelar, övriga	1 000	9,4	1 011	10,1
Inteckning i fastighet eller legorätt i bostadsfastighet	375	3,5	352	3,5
Annan säkerhet	350	3,3	299	3,0
Aktier, bostadsaktiebolag och fastighetsbolag i bostadsbruk	329	3,1	274	2,7
Företagsintekning	289	2,7	265	2,6
Finansiering mot fordringssäkerhet	213	2,0	192	1,9
Bankgaranti	126	1,2	113	1,1
Totalt	10 618	100,0	10 051	100,0

De erhållna säkerheterna per säkerhetsslag har räknats på basis av säkerhetsvärdena av de säkerheter som gäller åtaganden i bankens besittning. Beräkningen av säkerhetsvärdet utgår från säkerhetens verkliga värde, från vilket säkerhetsvärdet härleds på basis av en försiktigt uppskattad värderingsprocent för varje säkerhetsslag. Säkerhetsvärden som överskrider åtagandena har inte beaktats i siffrorna.

Not 51. Upplåningens struktur

Mn €	31.12.2019	Andel, %	31.12.2018	Andel, %
Skulder till kreditinstitut	15 334	27,9	15 575	28,9
Skulder till kunder				
Inlåning	11 103	20,2	11 531	21,4
Övriga	4 400	8,0	4 890	9,1
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Bankcertifikat och ECP	9 716	17,7	10 266	19,1
Obligationer	11 854	21,5	10 071	18,7
Efterställda obligationslån (SNP)	1 156	2,1		
Efterställda skulder	1 474	2,7	1 482	2,8
Totalt	55 036	100,0	53 816	100,0

Not 52. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående

31.12.2019, mn €	3 mån. eller under	3–12 mån.	1–5 år	5–10 år	över 10 år	Totalt
Kontanta medel	11 910					11 910
Fordringar på kreditinstitut	3 667	2 346	3 043	70		9 126
Fordringar på kunder	4 723	3 617	12 238	1 585	1 666	23 829
Investeringstillgångar						
Finansiella tillgångar som innehas för handel	357	150	158	75	1	741
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		2	10			12
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	904	989	5 821	5 226		12 940
Tillgångar totalt	21 560	7 105	21 271	6 956	1 667	58 559
Skulder till kreditinstitut	2 496	567	5 937	6 334		15 334
Skulder till kunder	14 644	307	121	431		15 503
Skuldebrev emitterade till allmänheten	7 497	5 477	7 363	2 058	330	22 726
Efterställda skulder	50	374	782	182	85	1 474
Skulder totalt	24 687	6 726	14 203	9 004	415	55 036
Garantier	59	147	191	0	152	550
Garantiansvar	290	608	406	30	548	1 882
Kreditlöften	5 146					5 146
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	102	117	96			315
Övriga	501	1	2	195		699
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	6 098	874	695	226	700	8 593

31.12.2018, mn €	3 mån. eller under	3–12 mån.	1–5 år	5–10 år	över 10 år	Totalt
Kontanta medel	12 218					12 218
Fordringar på kreditinstitut	4 313	2 326	2 936	151		9 726
Fordringar på kunder	3 925	2 739	11 989	2 112	1 586	22 351
Investeringsstillgångar						
Finansiella tillgångar som innehas för handel	167	145	146	37	5	501
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet			12			12
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	229	535	7 068	4 407		12 239
Tillgångar totalt	20 852	5 745	22 151	6 707	1 591	57 047
Skulder till kreditinstitut	2 344	456	7 120	5 655		15 575
Skulder till kunder	14 837	814	303	468		16 422
Skuldebrev emitterade till allmänheten	7 406	4 234	6 990	1 357	350	20 338
Efterställda skulder		140	1 077	179	85	1 482
Skulder totalt	24 587	5 644	15 490	7 660	435	53 816
Garantier	90	122	389	1	44	647
Garantiansvar	267	426	459	29	486	1 668
Kreditlöften	5 257					5 257
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	66	127	72			265
Övriga	505	2	1	204		712
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	6 185	678	922	234	531	8 549

De tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen består av skuldebrev som kan säljas när som helst. De skuldebrev som hör till finansiella tillgångar som kan säljas kan säljas vid behov. De skuldebrev som hör till tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen eller till finansiella tillgångar som kan säljas tas dock i tabellen upp i tidsklasserna på basis av den återstående löptiden. Skuldernas nominella kapital tas upp i klasser enligt förfallotidpunkten. Skulderna för handel tas upp i den kortaste löptidsklassen. Vid hanteringen av OP Företagsbankskoncernens finansieringsrisk används valutaterminer samt ränte- och valutaswappar. Deras nettoinverkan på finansieringsrisken till euromotvärdet är inte betydande, varför de inte tas upp separat i tabellen.

Beloppet av de på anfordran betalbara skulderna i den kortaste löptidsklassen var 12,2 miljarder euro (12,2).

Not 53. Likviditetsreserven

Likviditetsreserven redovisas för segmentet Övrig rörelse.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 31.12.2019, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	12 909	1 950	2 264	2 329	1 400		20 852	83,4
Aa1-Aa3	274	382	509	428	440	0	2 033	8,1
A1-A3	6	5	21	8	0		40	0,2
Baa1-Baa3	4	48	106	94	22	1	275	1,1
Ba1 eller lägre	0	22	76	22	16		136	0,5
Intern rating**	1 108	282	224	37	11		1 661	6,6
Totalt	14 300	2 689	3 200	2 918	1 889	1	24 996	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

** PD $\leq$ 0,40 %

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,0 år.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 31.12.2018, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	12 499	2 254	2 088	1 383	1 018		19 243	84,6
Aa1-Aa3	38	529	520	661	376	0	2 125	9,3
A1-A3	23	23	9	4		2	62	0,3
Baa1-Baa3	18	56	60	110	19	3	265	1,2
Ba1 eller lägre	5	34	11	61	15		127	0,6
Intern rating**	400	81	310	123			914	4,0
Totalt	12 983	2 978	2 998	2 342	1 428	5	22 735	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

** PD $\leq$ 0,40 %

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,2 år.

Not 54. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning

31.12.2019, mn €	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	1-2 år	2-5 år	över 5 år	Totalt
Kontanta medel	11 910						11 910
Fordringar på kreditinstitut	3 214	2 861	2 668	289	76	19	9 126
Fordringar på kunder	5 563	8 180	6 232	394	2 070	1 390	23 829
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehåller för handel	159	198	150	19	139	76	741
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet			2	10			12
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	960	565	906	608	4 675	5 226	12 940
Tillgångar totalt	21 807	11 805	9 957	1 320	6 959	6 711	58 559
Skulder till kreditinstitut	4 898	3 376	1 331	180	1 479	4 070	15 334
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0				12	0	12
Skulder till kunder	13 563	1 273	667				15 503
Skuldebrev emitterade till allmänheten	4 012	6 362	5 643	1 074	3 501	2 135	22 726
Efterställda skulder	82	506	51	193	542	100	1 474
Skulder totalt	22 554	11 517	7 692	1 447	5 533	6 305	55 048

På anfordran betalbara poster bland skulderna var totalt 12,2 miljarder euro, och de bestod främst av inlåning från allmänheten.

31.12.2018, mn €	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	1-2 år	2-5 år	över 5 år	Totalt
Kontanta medel	12 218						12 218
Fordringar på kreditinstitut	4 386	2 730	2 257	170	148	35	9 726
Fordringar på kunder	6 191	6 920	5 656	381	1 901	1 303	22 351
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehåller för handel	51	131	151	23	103	42	501
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet				1	10		12
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	630	342	439	1 690	4 731	4 407	12 239
Tillgångar totalt	23 475	10 123	8 503	2 266	6 893	5 787	57 047
Skulder till kreditinstitut	2 270	3 154	1 396	3 183	2 019	3 552	15 575
Skulder till kunder	14 028	1 427	791	176			16 422
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 915	6 765	5 347	595	3 292	1 423	20 338
Efterställda skulder	79	513	51		739	100	1 482
Skulder totalt	19 293	11 859	7 586	3 954	6 049	5 075	53 816

På anfordran betalbara poster bland skulderna var totalt 12,2 miljarder euro, och de bestod främst av inlåning från allmänheten.

Not 55. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys

Ränterisken i balansräkningen

Valuta, mn €	-200bp		+200bp	
	2019	2018	2019	2018
EUR	29	33	-32	-33
GBP	-1	-1	1	1
USD	0	1	0	-1
Övriga	13	1	14	1

Riskerna för GBP- och USD-valutorna har angetts enligt deras motvärde i euro. Riskerna för de övriga valutorna har adderats enligt deras värde i euro. Ränterisken räknas dagligen ut som känsligheten för förändringar i nuvärdet på kassaflödet vid en parallell förskjutning av räntekurvan med 2 procentenheter.

Marknadsriskens känslighetsanalys

Mn €		2019	2018
Räntevolatilitet*	10bp	3	1
Valutavolatilitet*	10 %- enheter	0	0
Kreditriskpremie**	10bp	-53	-55

* Handelsportföljen

** Långfristiga investeringstillgångar

Försäkringsrörelsens riskposition

Not 56. Skadeförsäkringsrörelsens riskhanteringsförmåga

Skadeförsäkringen ska uppfylla de solvenskrav som ställts av myndigheterna. Myndigheterna fastställer vanligtvis sina solvenskrav på företagsplanet. Alla skadeförsäkringsbolag har ett sådant minimikapitalkrav och solvenskapitalkrav som avses i EU-direktiven.

Kapitalbasens relation till solvenskapitalet beskrivs med solvensnivån som beskriver bolagets möjlighet att täcka oväntade risker. Siffrorna som gäller solvensen är oreviderade.

Försäkringsbolagens solvens, mn €	31.12.2019	31.12.2018
Medräkningsbara kapitalbasmedel	1 008	818
Solvenskapitalkrav (SCR)		
Marknadsrisk	457	421
Försäkringsrisk	564	281
Motpartsrisk	38	36
Operativ risk	45	45
Diversifieringseffekter och förlusttäckningskapacitet	-405	-162
Totalt	699	621
Buffert för SCR	309	197
SCR-relation, %	144 %	132 %
SCR-relation, % (utan övergångsbestämmelse)	144 %	132 %

Not 57. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

I tabellen nedan beskrivs olika riskvariablers inverkan på resultatet och solvenskapitalet:

Riskvariabel	Totalbelopp 2019, mn €	Förändring i risk- variabel	Inverkan på eget kapital, mn €	Inverkan på totalkostnadsprocenten
Premieintäkter*	1 478	ökar 1 %	15	förbättras 1,0 %-enheter
Försäkringsersättningar*	1 196	ökar 1 %	-12	försvagas 0,8 %-enheter
Storskada över 5 Mn €		1 stycke	-5	försvagas 0,3 %-enheter
Personalkostnader*	112	ökar 8 %	-9	försvagas 0,6 %-enheter
Funktionsvisa kostnader**/**	212	ökar 4 %	-8	försvagas 0,6 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar för oreglerade skador	778	%-enheter	-5	försvagas 0,4 %-enheter
Livslängd i diskonterad försäkringsskuld	2 024	ökar 1 år	-48	försvagas 3,1 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonterad försäkringsskuld	2 024	minskar 0,1 %-enheter	-28	försvagas 1,8 %-enheter

* Glidande 12 månader

** Funktionsvisa kostnader för skadeförsäkringen exkl. skötselkostnader för placeringar och kostnader i anslutning till produktion av övriga tjänster.

Not 58. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning

Fördelning av premieinkomsten enligt EML-klass* inom egendomsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med egendomsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras EML-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Mn €	5-20	20-50	50-100	100-500
2019	11	9	6	12
2018	10	10	8	10

* EML = Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan för varje objekt

Fördelning av premieinkomsten enligt TSI-klass* inom ansvarsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med egendomsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras TSI-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Mn €	2-4	4-10	10-30	30-90
2019	4	4	7	2
2018	4	3	6	3

* TSI = Total Sum Insured, totalt försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen vid byggförsäkring

Försäkringsbeloppen i försäkringsavtalen beskriver byggförsäkringens volym i tabellen nedan har försäkringsbeloppens brutto- och netttotal specificerats. I byggförsäkringen är försäkringsperioden 10 år.

Mn €	Brutto		Netto*	
	2019	2018	2019	2018
Byggförsäkring	1 852	1 802	1 852	1 802

* Netto för egen räkning efter återförsäkrarens andel och före motsäkerheter

Not 59. Storskadeutvecklingen

Antalet konstaterade storskador per år 2015-2019

Inom skadeförsäkringen följs den skadekostnad som förorsakas av storskador noggrant. Den här skadekostnaden förklarar en väsentlig del av de årliga variationerna i försäkringsrörelsens resultat. Genom uppföljningen av skadekostnaden för storskador kan dessutom förändringar i risker eller riskurvalet upptäckas. I den här granskningen har sådana skador klassificerats som storskador vars bruttobelopp är över 2 miljoner euro. Flest storskador inträffar inom egendoms- och avbrottsförsäkringen. Inom de lagstadgade försäkringarna är risken för storskador liten i förhållande till försäkringsgrenens stora volym.

Bruttobelopp						
Antalet skador på över 2 mn euro	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2015	1			5		
2016				5		
2017				7		
2018				17	3	
2019	2			9	3	
Ersättningar totalt					222 mn €	
Ersättningar, brutto, totalt mn euro						
2015–2019	6			193	23	
Nettobelopp						
Antalet skador på över 2 mn euro	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2015	1			5		
2016				5		
2017				7		
2018				15	3	
2019	2			9	3	
Ersättningar totalt					163 mn €	
Ersättningar, netto, totalt mn euro						
2015–2019	6			137	23	

Not 60. Försäkringsrörelsens lönsamhet

Premieintäkternas (brutto och netto) och totalkostnadsprocentens (netto) utveckling

Med premieintäkterna beskrivs försäkringsklassens volym. Med hjälp av den kan försäkringsklassens betydelse för helheten uppskattas. Med hjälp av totalkostnadsprocenten (CR) kan på motsvarande sätt variationerna i försäkringsklassens resultat och försäkringsklassens lönsamhet uppskattas. Totalkostnadsprocenten har presenterats separat korrigerad med poster av engångsnatur som hänför sig till tidigare försäkringsperioder.

2019, mn €	Brutto Premieint.	Netto Premieint.	Netto CR*	Netto** CR*
Lagstadgade	443	442	123 %	90 %
Övriga olycksfall och sjukdom	286	286	91 %	91 %
Kasko och transport	308	307	97 %	97 %
Egendom och avbrott	390	357	91 %	91 %
Ansvar och rättsskydd	88	84	91 %	91 %
Långvariga	4	3	75 %	75 %
Totalt	1 520	1 478	102 %	92 %
2018, mn €	Brutto Premieint.	Netto Premieint.	Netto CR*	Netto** CR*
Lagstadgade	442	440	89 %	89 %
Övriga olycksfall och sjukdom	272	272	94 %	94 %
Kasko och transport	302	301	95 %	95 %
Egendom och avbrott	398	365	90 %	90 %
Ansvar och rättsskydd	89	84	97 %	97 %
Långvariga	4	3	60 %	60 %
Totalt	1 507	1 465	92 %	92 %

* Totalkostnadsprocenten (Combined ratio) räknas ut genom att dividera summan av försäkringsersättningarna (netto) och försäkringsrörelsens driftskostnader med premieintäkterna (netto). Avskrivningar av immateriella tillgångar har inte beaktats.

** Förändringar av engångsnatur som inverkar på den försäkringstekniska kalkylen har eliminerats

Not 61. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär

Uppgifter som beskriver försäkringsskuldens karaktär	2019	2018
Skulder som härrör från försäkringsavtal (netto, mn €)		
Latenta yrkessjukdomar	10	13
Övrigt	3 118	3 040
Totalt	3 128	3 053
Försäkringsskuldens duration (i år)		
Diskonterad försäkringsskuld	15,2	14,4
Odiskonterad försäkringsskuld	2,2	2,2
Totalt	10,5	9,9
Diskonterad avsättning (netto, mn €)		
Avsättning för kända oreglerade ersättningar i form av pension	1 620	1 552
Kollektiv ersättning för oreglerade skador	368	338
Avsättning för ej intjänade premier	40	41
Totalt	2 029	1 932

Not 62. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden

31.12.2019, mn €	0-1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	Över 15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	417	118	23	7	11	576
Avsättning för oreglerade premier						
Odiskonterad	294	219	60	12	4	590
Diskonterad	95	427	365	297	778	1 962
Försäkringsskuld totalt**	807	763	449	316	794	3 128

* Innehåller diskonterade avsättningar för 40 miljoner euro.

**Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäkringsskulden.

31.12.2018, mn €	0-1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	Över 15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	406	117	22	6	10	561
Avsättning för oreglerade premier						
Odiskonterad	296	213	58	11	4	584
Diskonterad	97	473	358	285	694	1 908
Försäkringsskuld totalt**	799	804	438	302	708	3 053

* Innehåller diskonterade avsättningar för 41 miljoner euro.

**Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäkringsskulden.

Not 63. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar

Allokeringsfördelning för investeringstillgångar	31.12.2019		31.12.2018	
	Verkligt värde mn €* %		Verkligt värde mn €* %	
Penningmarknaden totalt	547	14	173	5
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	541	14	167	4
Derivatinstrument***	6	0	5	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 644	67	2 857	77
Stater	447	11	498	13
Investment Grade	1 669	42	1 895	51
Utvecklingsmarknader och High Yield	253	6	243	7
Strukturerade placeringar****	275	7	222	6
Aktier totalt	426	11	360	10
Finland	116	3	60	2
Utvecklade marknader	172	4	147	4
Utvecklingsmarknader	67	2	76	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	6	0	1	0
Kapitalplaceringar	65	2	76	2
Alternativa placeringar totalt	35	1	28	1
Hedge-fund-fonder	35	1	28	1
Fastighetsinvesteringar totalt	300	8	312	8
Direkta fastigheter	159	4	157	4
Indirekta fastighetsinvesteringar	141	4	155	4
Totalt	3 952	100	3 730	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat

*** Derivatinstrumentens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde)

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån

Liite 64. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet enligt placeringsklass. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 57 som behandlar försäkringsskulden. Förändringarna i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

Skadeförsäkring	Bestånd enligt verkligt värde, mn €	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapitalet, mn €	
	31.12.2019			31.12.2019	31.12.2018
Obligationslån och räntefonder*	3 191	Ränta	1 %-enhet	85	115
Aktier**	390	Marknadsvärde	10 %	35	39
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	71	Marknadsvärde	10 %	7	8
Fastigheter	300	Marknadsvärde	10 %	30	31
Valuta	69	Valutans värde	10 %	15	19
Kreditriskpremie***	3 191	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	36	34
Derivatinstrument	6	Volatilitet	10 %-enheter	1	4

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrev och räntederivat

** Inkluderar hedge-fonder och aktiederivat

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater

Not 65. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Marknadsrisken på grund av ränteförändringar följs genom att placeringarna klassificeras instrumentvis enligt duration. Försäkringsskuldens utjämnande inverkan på ränterisken har inte presenterats i tabellen, eftersom bara en del av försäkringsskuden har diskonterats med den administrativa räntan (not 29).

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering, mn	€*	31.12.2019	31.12.2018
0–1 år		730	421
>1–3 år		631	673
>3–5 år		498	781
>5–7 år		440	432
>7–10 år		172	353
>10 år		110	161
Totalt		2 582	2 821
Modifierad duration		4,0	4,3
Effektiv ränta, %		1,6	1,7

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrev och räntefonder

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2019*, mn €								
År	0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–	Totalt	Andel, %
Aaa	2	45	57	49	28	79	261	10,1
Aa1–Aa3	520	148	28	24	12	0	732	28,3
A1–A3	76	179	114	145	61	10	584	22,6
Baa1–Baa3	81	216	231	199	53	15	794	30,8
Ba1 eller lägre	46	41	36	9	6	7	145	5,6
Intern rating	5	1	32	15	13	0	66	2,6
Totalt	730	631	498	440	172	110	2 582	100,0

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2018*, mn €								
År	0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–	Totalt	Andel, %
Aaa	3	62	378	45	110	85	682	24,2
Aa1–Aa3	200	94	55	49	47	8	453	16,0
A1–A3	77	181	144	109	55	48	613	21,7
Baa1–Baa3	112	296	177	186	126	18	915	32,4
Ba1 eller lägre	31	34	25	14	9	2	114	4,0
Intern rating	0	6	3	29	6		45	1,6
Totalt	421	673	781	432	353	161	2 821	100,0

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call dagen.

Den genomsnittliga ratingen för skadeförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för skadeförsäkringens ränteportfölj är 3,6 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 66. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2019	31.12.2018
USD	51	86
SEK	0	4
JPY	0	0
GBP	1	1
Övriga	23	57
Totalt *	76	147

* Valutapositionen var 1,9 % av placeringsbeståndet (3,9). Valutapositionen räknas ut som summan av enskilda valutors absolutvärden.

Not 67. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, Moody's-motsvarighet, mn €	31.12.2019		31.12.2018	
	Placering*	Försäkring**	Placering*	Försäkring**
Aaa	261		682	
Aa1–Aa3	732	16	453	24
A1–A3	584	50	613	38
Baa1–Baa3	794		915	0
Ba1 eller lägre	145	3 948	114	
Intern rating	66	43	45	43
Totalt	2 582	109	2 821	106

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder

** Inkluderar återförsäkrarens andel av försäkringsskulden och fordringar på återförsäkrare

Kapitaltäckning

I noterna 68–72 finns ett sammandrag av information om den finansiella företagsgruppens kapitaltäckning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) (s.k. Pelare III-information). Informationen baserar sig på den konsoliderade kapitaltäckningen för kreditinstitut, så informationen är inte direkt jämförbar med den övriga information om OP Företagsbankskoncernen som offentliggjorts. Den fullständiga Pelare III-informationen har publicerats som en del av OP-sammanslutningens kapitaltäckningsrapport.

Den finansiella företagsgrupp som utgör grunden för OP Företagsbanken Abp:s kapitaltäckning för kreditinstitut består av bolagen i OP Företagsbankskoncernen exkl. försäkringsbolagen med dotterbolag.

På hushållsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar samt på aktieexponeringar har tillämpats intermetoden (IRBA). Schablonmetoden (SA) tillämpas på övriga exponeringsklasser.

Enligt OP Gruppens bedömning är de mest betydande öppna förändringarna i reglerings- och tillsynsmiljön som påverkar kapitaltäckningen för kreditinstitut följande: eventuella skyldigheter som ställs av tillsynsmyndigheter på grund av ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller (IRBA) och skyldigheter som ställs av tillsynsmyndigheter på grund av den nya definitionen av fallissemang.

Processen enligt den nya definitionen av fallissemang identifierar fallissemang känsligare än tidigare med bl.a. offentliga betalningsstörningar och genom att för privatkunder utvidga fallissemang till gäldenärens alla exponeringar. Reformen väntas öka antalet observationer av fallissemang och försvaga kreditriskparametrarna. OP Gruppen tillämpar en s.k. tvåstegsövergång och ändrar i det första steget definitionen av fallissemang enligt plan i mars 2020 och kalibrerar kreditriskparametrarna senare i det andra steget. Den tillsynsskyldighet som övergången till den nya definitionen av fallissemang ger upphov till beräknas försvaga OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med 0,7 procentenheter i det första steget. I effekten på kapitaltäckningen har också beaktats den ökning i de förväntade kreditförlusterna (ECL) i bokslutet som beror på ändringen av definitionen och som uppskattas vara mindre än 5 procent av hela ECL 31.12.2019.

Effekterna av ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller (IRBA) på företagsexponeringarna är ännu oklara. De väntas preciseras under det första halvåret 2020.

Not 68. Kapitalbas

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
OP Företagsbankskoncernens eget kapital	4 374	4 147
Försäkringsbolagens inverkan på koncernens eget kapital avdras	-202	-6
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	0	0
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	4 171	4 141
Immateriella tillgångar	-51	-63
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-26	-29
Styrelsens förslag till utdelning		-173
ECL - förväntade förluster underskott	-112	-105
Kärnprimärkapital (CET1)	3 982	3 772
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	82	90
Primärkapitaltillskott (AT1)	82	90
Primärkapital (T1)	4 064	3 862
Debenturlån	811	944
ECL - förväntade förluster överskott	26	47
Supplementärkapital (T2)	837	990
Kapitalbas totalt	4 900	4 852

Kärnprimärkapitalet uppgick till 4,0 miljarder euro (3,8) vid slutet av räkenskapsperioden. I kärnprimärkapitalet ingår inte försäkringsrörelsens resultat.

På kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument. I kapitaltäckningsanalysen och vid beräkningen av bruttosoliditetsgraden har IFRS9-övergångsbestämmelsen inte tillämpats.

Not 69. Kapitalbaskravet

Basmetoden (FIRB) har tillämpats för att beräkna kapitalkravet för kreditrisken för företags- och institutsexponeringar. I FIRB metoden tillämpas interna ratingklasser för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD) medan förlusten vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CF) är standardestimat som fastställs i myndighetsformler. För beräkningen av kapitalkravet för hushållsexponeringar har tillämpats internmetoden (IRBA) där interna ratingklasser används för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD), förlustandelen vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CF) är interna estimat.

Vid beräkningen av kapitalkravet för egetkapitalinstrument kan man använda olika metoder. Med PD/LGD-metoden räknas placeringarnas riskvägda belopp genom att använda riskparametrar för sannolikheten för fallissemang (PD) som baseras på interna ratingklasser och förlusten vid fallissemang (LGD) som fastställs i myndighetsformler. Med en förenklad metod kan placeringarnas riskvägda belopp räknas ut genom att multiplicera respektive placering med en riskvikt som bestäms på basis av placeringens typ.

Vid beräkningen av kapitalkravet för operativa risker och marknadsrisker har tillämpats schablonmetoden.

Mn €	31.12.2019		31.12.2018	
	Kapital- krav*	Riskvägda fordringar	Kapital- krav*	Riskvägda fordringar
Kredit- och motpartsrisk	1 900	23 753	1 777	22 216
Schablonmetoden	215	2 687	197	2 458
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker	5	59	5	62
Exponeringar mot offentliga organ	2	19	2	23
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker			0	0
Exponeringar mot institut	1	8	1	6
Exponeringar mot företag	203	2 540	184	2 299
Exponeringar mot hushåll	1	8	0	6
Med säkerhet i fastighet			2	29
Fallerande exponeringar	1	14	1	11
Aktieexponeringar	1	8		
Övriga poster	2	31	2	22
Internmetoden (IRB)	1 685	21 066	1 581	19 758
Exponeringar mot institut	82	1 023	87	1 083
Exponeringar mot företag	1 132	14 148	1 056	13 198
Exponeringar mot hushåll	138	1 725	113	1 416
Med panträtt i fastighet	1	15	4	50
Övriga hushållsexponeringar	137	1 710	109	1 365
Aktieexponeringar	302	3 772	298	3 725
PD/LGD-metoden	295	3 688	295	3 688
Förenklad metod	7	83	3	37
Kapitalplaceringar	2	20	2	23
Övriga	5	64	1	14
Positioner i värdepapperisering	4	46	4	46
Övriga motpartslösa tillgångar	28	353	23	291
Avvecklings-/leveransrisken	0	0		
Marknadsrisken (schablonmetoden)	105	1 309	106	1 319
Skuldebrev	105	1 308	105	1 308
Aktier	0	0	0	0
Råvaror	0	1	1	11
Operativ risk (schablonmetoden)	111	1 387	103	1 285
Kreditvärdighetsjusteringsrisken	15	191	14	175
Övriga risker	1	11		
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	2 132	26 651	2 000	24 996

* Kapitalkrav = Riskvägda fordringar * 0,08

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 26,7 miljarder euro (25,0), vilket är 6,6 procent större än vid årsskiftet. De genomsnittliga riskvikterna för kreditrisken hölls oförändrade, och särskilt företagskreditstocken växte från årsskiftet.

Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 3,7 miljarder euro för OP Gruppens interna investeringar i försäkringsföretag.

Av riskvikten i posten Övriga består 59 miljoner euro (62) av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 procent av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

Kapitalkravet för motpartsrisken är 40 miljoner euro (37).

Not 70. Nyckeltal för kapitaltäckningen

	31.12.2019	31.12.2018
Relationstal, %		
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	14,9	15,1
Tier 1-kapitaltäckning	15,2	15,5
Kapitalrelation	18,4	19,4
Relationstal utan övergångsbestämmelser, %		
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	14,9	15,1
Tier 1-kapitaltäckning	14,9	15,1
Kapitalrelation	18,1	19,1
Kapitalkrav, Mn €		
Kapitalbas	4 900	4 852
Kapitalkrav	2 824	2 642
Buffert för kapitalkrav	2 077	2 210

Kapitalkravet består av minimikravet 8 %, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 % och ländervisa kontracykliska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Not 71. Företagsexponeringar branschvis

31.12.2019, mn €	Exponerings- belopp	Riskvägda poster	Oreglerade exponeringar	Nedskrivna exponeringar	Nedskriv- ningar	Exponerings- beloppets fördelning, %
Handel	4 371	1 894	7	2 044	7	12,0
Tjänster	3 944	2 408	28	2 326	16	10,8
Energi	3 877	1 114	38	2 455	34	10,7
Övrig förvaltning av fastigheter	2 936	1 812	9	2 051	6	8,1
Finans- och försäkringsverksamhet	2 864	1 294	4	1 729	1	7,9
Annan tillverkning	2 522	1 441	12	584	29	6,9
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	2 294	697	10	566	7	6,3
Uthyrning och förvaltning av bostäder	2 221	597	33	1 214	11	6,1
Byggverksamhet	2 166	1 163	120	717	38	6,0
Transport och magasinering	1 559	916	17	959	6	4,3
Skogsindustri	1 385	660	119	769	89	3,8
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 346	700	6	925	4	3,7
Informations- och kommunikationsverksamhet	1 235	453	11	406	8	3,4
Metallindustri	975	803	22	425	9	2,7
Livsmedelsframställning	697	394	6	340	6	1,9
Handel med egna fastigheter	603	272	0	316	0	1,7
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	353	156	0	183	0	1,0
Kemisk industri	273	106	0	86	0	0,7
Utvinning av mineral	217	116	25	80	21	0,6
Totalt	36 377	17 149	473	18 289	301	100,0

31.12.2018, mn €	Exponerings- belopp	Riskvägda poster	Oreglerade exponeringar	Nedskrivna exponeringar	Nedskriv- ningar	Exponerings- beloppets fördelning, %
Handel	4 032	1 909	2	2 169	8	11,6
Energi	3 933	1 223	38	3 113	34	11,3
Tjänster	3 532	2 168	4	2 401	6	10,2
Finans- och försäkringsverksamhet	2 638	1 151	0	1 766	3	7,6
Annan tillverkning	2 583	1 234	22	1 234	8	7,4
Övrig förvaltning av fastigheter	2 516	1 416	1	2 097	6	7,3
Uthyrning och förvaltning av bostäder	2 215	633	11	1 584	5	6,4
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	2 181	616	19	1 204	9	6,3
Byggverksamhet	2 004	1 159	30	1 200	15	5,8
Transport och magasinering	1 427	811	12	1 035	6	4,1
Skogsindustri	1 311	629	124	1 003	91	3,8
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 042	530	5	572	3	3,0
Informations- och kommunikationsverksamhet	973	377	6	639	4	2,8
Livsmedelsframställning	921	465	6	672	7	2,7
Metallindustri	912	636	41	587	17	2,6
Handel med egna fastigheter	818	375	0	630	0	2,4
Övriga branscher	599	325	3	81	8	1,7
Kemisk industri	393	170		268	0	1,1
Vattenförsörjning; avfallsrening, avfallshantering och sanering	337	151	0	242	0	1,0
Utvinning av mineral	314	110	27	277	21	0,9
Totalt	34 681	16 089	353	22 774	252	100,0

I den här noten räknas till företagsexponeringarna också de sme-företagskunder som ingår i hushållsexponeringarna. Branschindelningen motsvarar Statistikcentralens nyaste branschindelning (TOL 2008).

Oreglerade exponeringar är i schablonmetoden exponeringar, vars räntor eller kapital har varit obetalda över 90 dagar. I FIRB-metoden är oreglerade exponeringar insolventa kunders exponeringar. Betalningsoförmögna kunder hör till ratingklasserna 11–12 eller F.

Not 72. Derivatinstrument och motpartsrisken

Kreditrisk till följd av derivatinstrument fastställs som ett kreditmotvärde, som baserar sig på derivatavtalens dagliga marknadsvärdering.

Storleken på kundlimiterna fastställs enligt derivatinstrumentens kapital och uppskattade giltighetstider.

Den motpartsrisk som beror på derivatinstrument består av fordringar som OP Gruppen kan ha på sina handelsmotparter vid tidpunkten för motparternas fallissemang. Motpartsrisken mäts i OP Gruppen med en metod för verkligt värde där exponeringsbeloppet består av instrumentets marknadsvärde och den uppskattade potentiella framtida kreditrisken. Ett exponeringsbelopp enligt metoden för verkligt värde används för att beräkna såväl myndighetskravet för kapitaltäckningen som det ekonomiska kapitalkravet.

OP Gruppen hanterar den motpartsrisk som beror på derivatinstrument med derivatramavtal, säkerheter samt optionella förfallovillkor som möjliggör nettning vid konkurs. För derivatramavtal finns skriftliga utlåtanden från externa juridiska experter om hur nettningen binder motparterna enligt lagstiftningen i respektive derivatmotparts hemstat. OP Gruppen nettar motpartsrisken i derivatinstrument i såväl kapitaltäckningsanalysen som i uppföljningen av kreditrisklimit. Derivatinstrumenten styrs allt mer och mer också till clearing via centrala motparter.

Företagsmotparter riskgränser fastställs en gång om året och då granskas också säkerhetssituationen för derivatlimit.

Den kreditrisk som beror på bankmotpartens derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA Credit Support Annex-avtalet (CSA). Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. Avstämningar mellan motparterna görs dagligen. För övriga garantier och säkerheter ska iaktas samma förfarande som vid kreditrisker.

Om OP Gruppens S&P-rating 31.12.2019 hade sänkts från AA- till A hade det föranlett ett extra säkerhetskrav på 55 miljoner euro. Under jämförelseåret hade en sänkning i ratingen föranlett ett extra säkerhetskrav på 59 miljoner euro.

Ett kapitalkrav kan uppkomma på grund av motpartsrisken i poster i såväl finansieringsrörelsen som handelslagret. Det kapitalkrav som beror på motpartsrisken räknas bland annat för OTC-derivat och återköps- och försäljningsavtal.

Motpartsriskens avtalstyper, 31.12.2019, mn	€	Verkligt positivt bruttovärde	Nettningsvinster	Aktuell kvittad kredit-exponering	Säkerheter som innehas	Nettokredit-exponering
Derivatinstrument		0	0	0	0	0
Totalt		5 835	1 890	3 945	707	3 239

Motpartsriskens avtalstyper, 31.12.2018, mn	€	Exponerings bruttovärde	Nettningsvinster	Aktuell kvittad kredit-exponering	Säkerheter som innehas	Nettokredit-exponering
Derivatinstrument		4 207	1 337	2 870	490	2 380
Totalt		4 207	1 337	2 870	490	2 380

Moderbolagets bokslut, FAS

Bokslutskalkyler

Resultaträkning

Mn €	2019	2018
Ränteintäkter	371	408
Nettointäkter från leasingverksamhet	25	24
Räntekostnader	-104	-156
Räntenetto	292	277
Intäkter från egetkapitalinstrument	0	203
Företag inom samma koncern		195
Övriga företag	0	8
Provisionsintäkter	131	128
Provisionskostnader	-129	-111
Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	135	162
Värdepappershandel	103	128
Valutaverksamhet	32	33
Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde	7	21
Nettoresultat av säkringsredovisning	1	0
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	0	0
Övriga rörelseintäkter	34	26
Administrationskostnader	-173	-158
Personalkostnader	-56	-56
Löner och arvoden	-48	-51
Lönebikostnader	-7	-5
Pensionskostnader	-5	-3
Övriga lönebikostnader	-2	-2
Övriga administrationskostnader	-117	-102
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-14	-18
Övriga rörelsekostnader	-44	-42
Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	-50	-23
Rörelsevinst	191	466
Bokslutsdispositioner	-11	-165
Inkomstskatt	-36	-23
Räkenskapsperiodens skatt	-34	-22
Tidigare räkenskapsperioders skatt	1	0
Förändring av uppskjuten skatt	-3	-2
Räkenskapsperiodens vinst	144	278

Balansräkning

Aktiva

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Kontanta medel	11 910	12 217
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	11 726	11 429
Övriga	11 726	11 429
Fordringar på kreditinstitut	9 126	9 722
Betalbara på anfordran	987	1 112
Övriga	8 139	8 610
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	22 249	20 851
Övriga	22 249	20 851
Leasingobjekt	1 555	1 478
Skuldebrev	2 068	1 368
Offentlig sektor	677	48
Övriga	1 391	1 320
Aktier och andelar	20	12
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	1 028	1 025
Derivatinstrument	4 852	3 604
Immateriella tillgångar	34	45
Materiella tillgångar	4	4
Förvaltningsfastigheter och aktier och andelar i förvaltningsfastigheter	0	0
Övriga fastigheter och aktier och andelar i fastighetssammanslutningar	2	2
Övriga materiella tillgångar	2	2
Övriga tillgångar	514	771
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	155	202
Uppskjutna skattefordringar	11	15
Aktiva totalt	65 252	62 743

Passiva

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Främmande kapital		
Skulder till kreditinstitut	15 334	15 575
Centralbanker	2 000	4 006
Kreditinstitut	13 334	11 568
Betalbara på anfordran	1 430	1 029
Övriga	11 903	10 540
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	16 013	16 531
Inlåning	11 750	11 777
Betalbar på anfordran	11 380	11 407
Övriga	370	370
Övriga skulder	4 264	4 754
Betalbara på anfordran	3	15
Övriga	4 261	4 740
Skuldebrev emitterade till allmänheten	22 860	20 420
Obligationslån	13 144	10 154
Övriga	9 716	10 266
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	3 865	3 254
Övriga skulder	1 593	1 359
Övriga skulder	1 593	1 359
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	155	148
Efterställda skulder	1 339	1 347
Kapitallån	87	88
Övriga	1 252	1 259
Främmande kapital totalt	61 158	58 635

Akkumulerade bokslutsdispositioner	1 471	1 460
Avskrivningsdifferens	276	244
Reserver	1 195	1 215
Eget kapital		
Aktie- eller andelskapital	428	428
Aktiekapital	428	428
Överkursfond	524	524
Övriga bundna fonder	160	157
Reservfond	164	164
Fonden för verkligt värde	-4	-7
Säkring av kassaflöde	0	0
Värdering till verkligt värde	-4	-7
Fria fonder	331	331
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	308	308
Övriga fonder	23	23
Balanserad vinst	1 036	931
Räkenskapsperiodens vinst	144	278
Eget kapital totalt	2 623	2 649
Passiva totalt	65 252	62 743
Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Åtaganden utanför balansräkningen	8 767	8 359
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part	3 123	2 593
Garantier och panter	2 808	2 328
Övriga	315	265
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder	5 644	5 766
Återköpsförbindelser för värdepapper	4	5
Övriga	5 640	5 761

Kassaflödesanalys, FAS

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens vinst	144	278
Justeringar i periodens vinst	216	-21
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-1 445	-2 589
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	76	-353
Fordringar på kreditinstitut	471	-67
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	-1 538	-2 280
Leasingobjekt	25	13
Skuldebrev	-687	77
Aktier och andelar	-9	-2
Derivatinstrument	-216	-86
Övriga tillgångar	433	107
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	-654	-1 235
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	-414	1 470
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	-518	-2 518
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	251	-11
Övriga skulder	26	-176
Betald inkomstskatt	-21	-57
Erhållna utdelningar	0	203
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-1 761	-3 421
Kassaflöde från investeringar		
Försäljning av dotter- och intresseföretag	-3	0
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-2	-5
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	-1	1
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-5	-3
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökningar		
Efterställda skulder, minskningar	0	-50
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökningar	27 588	27 005
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-25 743	-23 480
Betalda utdelningar och räntor på andelskapital	-173	-211
C. Kassaflöde från finansiering totalt	1 672	3 263
D. Effekten av förändringar i valutakurserna på likvida medel	-338	-75
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C+D)	-432	-236
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	13 330	13 565
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	12 898	13 330
Förändring av likvida medel	-432	-236
Erhållna räntor	1 261	1 224
Betalda räntor	1 056	1 010

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Justeringar i periodens vinst		
Poster med transaktioner som inte medför betalningar		
Förändring av verkligt värde för handel	-1	2
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	338	75
Förändring i investeringstillgångarnas verkliga värde	-4	-23
Avskrivningar, förändring av avskrivningsdifferens och reserver	25	182
Nedskrivningar av fordringar	50	24
Övriga	-192	-280
Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	0	0
Justeringar totalt	216	-21
Likvida medel		
Kontanta medel	11 910	12 217
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	987	1 112
Totalt	12 898	13 330

Principer för upprättandet av moderbolagets (OP Företagsbanken Abp) bokslut

1. Allmänt

OP Företagsbanken Abp är ett finländskt kreditinstitut, vars affärsområden är Företagskunder och Centralbanken. De administrativa funktionerna ingår i Övrig rörelse.

OP Företagsbanken Abp hör till OP Gruppen som består av cirka 147 andelsbanker, deras centralinstitut OP Andelslag och övriga medlemskreditinstitut. OP Gruppens medlemskreditinstitut utgörs av OP Företagsbanken Abp, Helsingforsnejdens Andelsbank, OP-Kortbolaget Abp och OP Andelslags medlemsandelsbanker.

OP Företagsbanken Abp:s moderbolag är OP Andelslag och OP Företagsbankskoncernens uppgifter konsolideras i OP Andelslags koncernbokslut. En kopia av OP Andelslags bokslut kan fås på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors. OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på adressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors. OP Företagsbanken Abp konsolideras också i OP Företagsbankskoncernen. En kopia av OP Företagsbankskoncernens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från bolagets kontor på adressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ansvarar medlemskreditinstituten, inklusive OP Företagsbanken Abp, och OP Andelslag i sista hand solidariskt för varandras skulder och förbindelser. Om kapitalbasen i ett medlemskreditinstitut på grund av förluster minskar så att de i lagen uppställda förutsättningarna för likvidation uppfylls, har OP Andelslag rätt att ta ut extra avgifter av medlemskreditinstituten på basis av den sammanräknade omslutningen i de balansräkningar som senast fastställts.

OP Företagsbanken Abp:s hemort är Helsingfors och dess registrerade gatuadress är Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors. OP Företagsbanken Abp:s registrerade postadress är PB 308, 00013 OP.

2. Grund för upprättande av bokslutet

OP Företagsbanken Abp:s bokslut baseras på nationell lagstiftning och det har upprättats och ställts upp i enlighet med kreditinstitutslagen, finansministeriets förordning om bokslut och koncernbokslut i kreditinstitut och värdepappersföretag, bokföringslagen samt bestämmelserna Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring och årsredovisning i finanssektorn. Dessutom ger centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP Andelslag, anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper samt för upprättande av bokslut.

OP Företagsbanken Abp:s bokslut anges i miljoner euro och det är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar värderade till verkligt värde

via fonden för verkligt värde och säkringsobjekt (för den risk som säkras) vid säkring av verkligt värde samt derivatinstrument värderade till verkligt värde.

Upprättandet av bokslutet förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna.

Ränteintäkterna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel, vilka tidigare redovisats i räntenettot, redovisas från 1.1.2019 bland nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet. Ändringen har utförts retroaktivt. Från räntenettot för jämförelseperioden 1–12/2019 överfördes nettoräntor för totalt 5 miljoner euro till nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet. I samband med ändringen preciserades också hur posterna inom räntenettot presenteras.

Resultatregleringsräntorna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel, vilka tidigare redovisats bland förutbetalda kostnader och upplupna kostnader, redovisas från 1.1.2019 i posterna för derivatinstrument i balansräkningen. Samtidigt preciserades nettningsförfarandet för räntorna på de här avtalen. Ändringen har utförts retroaktivt. Till följd av ändringen minskade de förutbetalda kostnaderna och upplupna intäkterna med 141 miljoner euro och ökade derivatinstrumenten med 141 miljoner euro bland aktiva i jämförelseperiodens balansräkning 31.12.2018. De upplupna kostnaderna och förutbetalda intäkterna minskade med 214 miljoner euro och derivatinstrumenten ökade med 214 miljoner euro bland passiva i balansräkningen.

3. Poster i utländsk valuta

OP Företagsbanken Abp:s bokslut upprättas i euro, som är rapportvalutan för koncernens bokslut. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens mittkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller -förluster på resultatposten Nettointäkter från valutaverksamhet.

4. Finansiella instrument

4.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris, baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågavarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för olikvida produkter är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en

prissättningsmodell som använder marknadspris, dvs. Day 1 profit/loss, periodiseras i resultaträkningen enligt avtalets löptid eller en kortare tid med beaktande av produktens struktur och motpart. Den operativiserade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden. I OP Företagsbanken Abp:s balansräkning ingår inte betydliga olikvida finansiella tillgångar.

4.2 Finansiella tillgångar och skulder

4.2.1 Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustrereserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter. Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument och som redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 omfattar t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

De förväntade kreditförlusterna ska inkluderas i de uppskattade kassaflödena vid beräkningen av den kreditjusterade effektivräntan för finansiella tillgångar som anses vara kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (s.k. "POCI").

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång med undantag av följande:

- a) köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar, för vilka tillämpas kreditjusterad effektivränta på en finansiell tillgångs upplupna anskaffningsvärde

- b) finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar (eller som befinner sig i steg 3). För de här finansiella tillgångarna ska effektivräntan tillämpas på den finansiella tillgångens upplupna anskaffningsvärde (dvs. efter avdrag av det redovisade nettovärdet av den förväntade kreditförlusten).

4.2.2 Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via fonden för verkligt värde. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

4.3 Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

OP Företagsbanken Abp klassificerar finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet (FVTPL)
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde (FVOCI)
- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

4.3.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- a) OP Företagsbanken Abp:s affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar
- b) egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska OP Företagsbanken Abp klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- 1) Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.

- 2) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från placeringsverksamheten. Räntan beräknad enligt effektivräntemetoden tas upp i ränteintäkter.
- 3) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via fonden för verkligt värde. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur OP Företagsbanken Abp förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. OP Företagsbanken Abp:s affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar OP Företagsbanken Abp kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella tillgångar som innehas i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas. Till exempel innehas företagskrediter som OP Företagsbanken Abp beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden. Dessutom är målet med affärsmodellen för OP Företagsbanken Abp:s likviditetsreservportfölj att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar.

Ändring i affärsmodellen

Ändringar i affärsmodellen förväntas ske sällan till följd av interna eller externa förändringar, och de måste vara betydande med tanke på OP Företagsbanken Abp:s verksamhet. OP Andelslags direktion bestämmer om ändringar i affärsmodellen. Affärsmodellen ändras då OP Företagsbanken Abp förvärvar eller avyttrar ett affärsområde eller avvecklar affärsområdets verksamhet. En förändring i affärsmodellen dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt av respektive

affärsenhet. Ekonomi och Riskhantering ska behandla den för att klargöra hurdana effekter den kan ha på bokföringen (inkl. effekterna på ECL). En förändring i målet för ett företags affärsmodell måste genomföras före den dag då klassificeringen ändras.

Ändringen i klassificeringen ska tillämpas prospektivt från ändringsdagen för klassificeringen. Ändringsdagen för klassificeringen är den första dagen i den rapporteringsmånad som följer efter det att beslutet om att ändra klassificeringen har fattats. Tidigare rapportperioder justeras inte retroaktivt.

I följande tabell presenteras effekterna på bokföringen av ändringarna av olika klassificeringar:

Ursprunglig värderingskategori	Ny värderingskategori	Bokföringseffekt
Upplupet anskaffningsvärde	FVTPL	Det verkliga värdet fastställs på ändringsdagen för klassificeringen. Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i resultatet.
FVTPL	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt redovisat bruttovärde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
Upplupet anskaffningsvärde	FVOCI	Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i övrigt totalresultat. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att

		klassificeringen har ändrats.
FVOCI	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt upplupet anskaffningsvärde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska dock tas bort från det egna kapitalet och redovisas som en justering av det verkliga värdet för en finansiell tillgångspost på ändringsdagen för klassificeringen. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVTPL	FVOCI	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
FVOCI	FVTPL	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet på ändringsdagen för klassificeringen.

Egenskaperna hos kassaflödena

Då OP Företagsbanken Abp:s affärsmodell är en annan än handel, bedömer OP Företagsbanken Abp om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av OP Företagsbanken Abp:s finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som OP Företagsbanken Abp beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan inbegripa ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med Bloombergs SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas utan ytterligare undersökningar (resultaten pass/fail) eller till att kassaflödesegenskaperna före klassificeringsbeslutet undersöks enligt OP:s interna anvisningar (resultat "further review required"). Metoden identifierar ur avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-definitionen uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificeringen tillämpas framåtriktat från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

4.3.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet.

4.3.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Då måste ett anstånd – till exempel amorteringsfrihet – ges till lånevillkoren på grund av den försvagade betalningsförmågan för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar OP Företagsbanken Abp bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. OP Företagsbanken Abp klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrad finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då OP Företagsbanken Abp överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

4.4 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via fonden för verkligt värde (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen. Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

- ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall,
- pengarnas tidsvärde, och
- rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

4.4.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: fallerande avtal, för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Definition på fallissemang (default)

OP Företagsbanken Abp tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition på fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna (IRB). Fallissemang bedöms med OP Företagsbanken Abp:s interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen på fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som insolvent då det är sannolikt att kunden inte betalar sina kreditförpliktelser helt och hållet utan att OP Företagsbanken Abp vidtar åtgärder (t.ex. realiserar säkerheter), eller senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Definitionen på fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentet och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR).

Kundens fallissemang upphör då den inte längre uppfyller definitionen på fallissemang. Efter det återförs betalningsbeteendeklassen med 6 månaders fördröjning.

Betydande ökning av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydligt ökning i kreditrisken bedöms med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd betraktas som ett kvalitativt kriterium. De övriga kvalitativa kriterierna består av olika mätare av kreditrisk (t.ex. kovenantbrott) och de beaktas i klassificeringsmodellerna eller i bedömningen av klassen för betalningsbeteendet.

OP Företagsbanken Abp har för att fastställa betydande ökning av kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla rimliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånets

återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrider, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas på de svagaste ratingklasserna den absoluta gränsen för ratingklasser.

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar eller en kredit har beviljats anstånd.

Då OP Företagsbanken Abp bedömer om kreditrisken ökat betydligt har den inte tillämpat övergångsbestämmelsen om motbevisbar presumtion enligt standarden IFRS 9 på avtal, för vilka det inte är möjligt att beräkna ett ursprungligt PD för hela löptiden utan orimliga kostnader och arbetsinsatser.

OP Företagsbanken Abp följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

4.4.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtalspecifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlustandelen vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders åtaganden.

Dessutom används för de största företagsexponeringarna i steg 3 en kassaflödesbaserad ECL-beräkningsmetod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

4.4.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang nedan. LGD beskriver förlustandelen vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimatet beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag) och säkerhetstyp. De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Avtalets ansvar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter (t.ex. kreditkort) utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt ca 15 år.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Företagsbanken Abp:s ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är de samma som också annars används i OP Företagsbanken Abp:s ekonomiska årsplanering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 5 år och de har extrapolerats till 30 år med produktionsfunktioner. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxt, arbetslöshetsgrad, ökning i investeringar, inflation, förändring i inkomstnivå och 12 mån. euribor. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. Sannolikheten för fallissemang har beräknats också för scenarierna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. OP Företagsbanken Abp har analyserat att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-kalkyleringen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed OP Företagsbanken Abp: bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

4.4.2.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

För de största företagsexponeringarna i steg 3, vilka omfattas av R-ratingmodellen beräknas ECL som en kundspecifik bedömning från egna medarbetare med en kassaflödesbaserad metod. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem ska man ta ställning till hur marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig.

I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver förändringar i de makroekonomiska variablerna (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade kreditförlust beräknas utifrån dem. Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen.

4.4.3. Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via fonden för verkligt värde resultatförs och justerar fonden för verkligt värde.

OP Företagsbanken Abp använder två olika modeller för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev. Den primära modellen är Bloombergs modell. På de obligationslån som Bloombergs modell inte stöder vid respektive tidpunkt för fastställande av ECL tillämpas OP:s egen ratingbaserade modell.

4.4.3.1 Bloombergs modell

De förväntade kreditförlusterna beräknas köppostspecifikt med formeln $PD \times LGD \times EAD$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen.

Som grund för sannolikheten för fallissemang (PD) används för börsnoterade bolag Mertons distance-to-default (DD)-modell, vars resultat ändras till PD-värde på basis av modellens historiska utfall.

Talet justeras med nyckeltal som tagits från bolagens bokslutsuppgifter och som beskriver balansräkningens stabilitet, likviditetsrisk och resultatkapacitet. Nyckeltalen har normaliserats enligt den uppskattade effekten av posterna utanför balansräkningen.

Då det gäller privata bolag baserar sig PD-modelleringen på nyckeltal som samlats in ur de bokslutsuppgifter som finns tillgängliga och den genomsnittliga risk som modellerats för sektorn.

Definitionen på fallissemang motsvarar den definition på fallissemang som de internationella tillsynsmyndigheterna kräver och den omfattar konkurser, uteblivna betalningar, problematiska omstruktureringar och statlig tvångsinlösen.

LGD-modellens återhämtningsandel baserar sig på de historiska återhämtningsandelarna för fallissemang. Återhämtningsandelen fastställs utifrån köpesumman för den fallerande fordran och i den beaktas företrädesrätten till betalningar, emittentens kreditvärdighet, branschens karaktär, konjunkturcykel, säkerhetstyp, område osv.

4.4.3.2 Den ratingbaserade modellen

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporttidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baserar sig på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placeringsslag/säkerhetsslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

4.4.3.3 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

I båda beräkningsmodellerna konstateras med enhetliga kriterier att kreditrisken ökat betydligt, likaså överföringarna till steg 3.

Till steg 2 överförs placeringar, vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

4.4.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som OP Företagsbanken Abp tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar revolverande krediter, till exempel kreditkort och konton med kredit, både ett lån och ett outnyttjat åtagande. Dessutom är OP Företagsbanken Abp säljarspart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal ska det datum då OP Företagsbanken Abp blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder OP Företagsbanken Abp.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter beviljas EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där OP Företagsbanken Abp har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det outnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

4.4.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokförda värde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en outnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och OP Företagsbanken Abp inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

4.4.6 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska dess redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivs ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammantråde har hållits, skuldsaneringen eller företagssaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen bokförs som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

4.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut.

4.6 Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivat skulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

OP Företagsbanken Abp har inte vid det första redovisningstillfället identifierat finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om OP Företagsbanken Abp byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. OP Företagsbanken Abp har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

4.7 Nettning

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP Företagsbanken Abp vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelser, insolvens och konkurs och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning. I balansräkningen kvittas OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter, och som clearas i den dagliga clearingprocessen med London Clearing House eller ICE Clear Europe. Som clearingmetod tillämpas setteld-to-market (STM).

4.8 Derivatinstrument

Derivaten klassificeras som säkrande och icke-säkrande derivat. Både icke-säkrande och säkrande derivat redovisas alltid i balansräkningen till verkligt värde. Den ackumulerade räntan på icke-säkrande ränteswappar upptas bland räntorna och motsvarande resultatregleringsräntor upptas i förutbetalda kostnader och upplupna kostnader. Värdeförändringar i icke-säkrande ränte-, kredit-, valuta-, aktie- och råvaruderivat redovisas på resultatposten Nettointäkter från värdepappershandel. Positiva värdeförändringar och premier som betalats för derivatinstrument redovisas som tillgångar på posten Derivatinstrument, och negativa värdeförändringar och premier som erhållits för derivatinstrument redovisas på posten Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel.

Det verkliga värdet på OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter clearas dagligen med kontantbetalning. I balansräkningen kvittas de här clearade derivaten och de syns som nettot av förändringen i kontanta medel. Övriga derivat redovisas i balansräkningen enligt bruttoprincipen, varvid de positiva värdeförändringarna redovisas bland Derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland Derivatinstrument under skulder.

Riskhanteringen har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan kategoriseras som säkrande.

I enlighet med säkringsprinciperna kan koncernens moderbolag OP Företagsbanken Abp tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prisrisken enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet och med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet.

OP Företagsbanken Abp har derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

4.9 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver det verkliga värdet av det säkrade objektet eller förändringen i kassaflödet helt eller delvis. Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentation innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade posterna med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80–125 procent av

förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den position som utgör säkringsobjekt.

4.9.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom centralbanksskulder, egna emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslåneportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. En portföljsäkringsmodell till verkligt värde tillämpas som skydd mot ränterisken för vissa räntekorridorskrediter. Som säkringsinstrument används ränteoptioner, ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar).

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Också tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde och förändringarna i verkligt värde resultatförs. I säkringsredovisning av verkligt värde redovisas värdeförändringar i säkringsinstrumentet och det säkrade instrumentet i Räntenettot.

I säkringsredovisning av verkligt värde redovisas värdeförändringar i säkringsinstrumentet och den säkrade posten på resultatposterna räntenetto och nettointäkter från värdepappershandel. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den redovisas på motsvarande sätt på de poster som nämns ovan.

4.9.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används bl.a. ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den resultatförs i räntenetto. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

5. Leasingobjekt

Tillgångar som leasats ut och förskott på leasingobjekt redovisas bland det oavskrivna anskaffningsvärdet och redovisas i balansposten Leasingobjekt. Leasingobjekten avskrivas i regel enligt annuitetsmetoden.

Intäkterna från tillgångar som leasats ut med leasingavtal redovisas minskade med avskrivningar enligt plan av leasingobjekten i resultaträkningen på Nettointäkter från leasingverksamhet. På den här posten redovisas dessutom nedskrivningar av leasingobjekt, realisationsvinster och realisationsförluster för leasingtillgångar, provisioner som tagits ut av kunder och övriga intäkter och kostnader som direkt följer av leasingavtal. Övriga intäkter och kostnader som följer av leasingverksamhet redovisas i den resultatpost som motsvarar arten hos respektive intäkt- eller kostnadspost.

6. Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningarna kostnadsförs inom en uppskattad brukstid som för dataprogram och licenser är 2–10 år och för övriga immateriella tillgångar i regel 5 år. Tillgångarnas nyttjandetid justeras vid varje bokslut.

Utvecklingsutgifterna aktiveras, om de väntas generera inkomst under flera räkenskapsperioder. De aktiverade utvecklingsutgifterna ska avskrivas enligt plan under sin verkningstid. Om verkningstiden inte kan bedömas på ett tillförlitligt sätt, ska utvecklingsutgifterna avskrivas under högst tio år. Analysutgifter redovisas som kostnader för räkenskapsperioden.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av immateriella tillgångar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

7. Materiella tillgångar

7.1 Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehåller för att generera hyresintäkter och/eller värdestegring på egendomen. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning (mindre än fem procent av ytan) används av ägarföretaget eller dess personal.

Förvaltningsfastigheterna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan och nedskrivningar. Uppskrivningar kan göras för markområden och aktier och andelar i fastighetssammanslutningar, om deras sannolika överlåtelsevärde på bokslutsdagen bestående är större än det ursprungliga anskaffningsvärdet. Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen aktiveras endast om det är sannolikt att fastigheten ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats.

Om det sannolika överlåtelsepriset för en förvaltningsfastighet bestående är lägre än det bokförda värdet, avskrivs differensen mellan det bokförda värdet och det sannolika överlåtelsepriset under den räkenskapsperiod då värdeminskningen konstateras.

Det verkliga värdet av affärs-, kontors- och industrifastigheter som klassificerats som förvaltningsfastigheter fastställs i regel direkt enligt avkastningsvärdesmetoden som grundar sig på kapitalisering. Förvaltningsfastigheter under byggnad kan redovisas till verkligt värde endast om deras verkliga värde kan bestämmas tillförlitligt. Det verkliga värdet av mark-, vatten- och skogsområden samt bostäder beräknas i regel enligt affärsvärdesmetoden. Redovisningen av nedskrivningar grundar sig på hur bestående och väsentliga de är.

Förvaltningsfastigheternas intäkter, kostnader, realisationsvinster och realisationsförluster, avskrivningar enligt plan och nedskrivningar redovisas på resultatposten Nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

7.2 Övriga fastigheter

Med övriga fastigheter avses de rörelsefastigheter som är i bankens eget bruk som kontor eller lager eller andra motsvarande lokaler eller som används av personalen för boende eller rekreation eller annat dylikt, samt aktier i fastighetssammanslutningar som berättigar till besittning av sådana lokaler. Till rörelsefastigheter räknas också sådana fastigheter i direkt innehav av vilka en del är uthyrda, men den uthyrda delen inte kan säljas separat, och andelen i eget bruk är över fem procent av ytan. Aktier i ett vanligt fastighetsbolag räknas som aktier i en rörelsefastighet om minst fem procent av de utrymmen som bolaget äger är i eget bruk.

Då balansvärdet för rörelsefastigheter fastställs utgår man från tillgångens värde i relation till den förväntade inkomsten från den ordinarie affärsrörelsen. Byggnaderna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Aktier i fastighetssammanslutningar samt mark-, vatten- och skogsområden upptas till anskaffningsvärdet. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och redovisas som kostnader med avskrivningar enligt plan.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med varje bokslut om det finns några tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt, tecken på inkurans eller fysisk skada. Om de intäkter som i framtiden sannolikt inflyter från en fastighet i eget bruk bedöms bestående vara mindre än den oavskrivna utgiftsresten, ska differensen kostnadsföras som en nedskrivning.

Fastigheterna kan skrivas upp om motposterna har redovisats i uppskrivningsfonden. Uppskrivningar avskrivs inte. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och redovisas som kostnader med avskrivningar enligt plan.

Intäkter från och realisationsvinster på rörelsefastigheter redovisas på resultatposten Övriga rörelseintäkter samt kostnader och realisationsförluster på resultatposten Övriga

rörelsekostnader. Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

7.3 Övriga materiella tillgångar

Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För markområden görs inga avskrivningar enligt plan.

Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens bokförda värde endast, om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats.

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	30–50 år
Maskiner och inventarier	4–10 år
ADB-utrustning	3–5 år
Bilar	6 år
Övriga materiella tillgångar	5–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av tillgångar redovisas på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar. Intäkter från och realisationsvinster på rörelsefastigheter redovisas på resultatposten Övriga rörelseintäkter samt kostnader och realisationsförluster på resultatposten Övriga rörelsekostnader.

8. Ersättningar till anställda

8.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda vid OP Företagsbanken Abp har skötts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen och tilläggs pensionsskyddet av pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö. Pensionsstiftelsen har inte tagit emot nya medlemmar sedan 1.7.1991. Förvaltningskostnaderna redovisas på resultatposten Personalkostnader. Pensionsåtagandena är i sin helhet täckta.

Representantskapet vid OP-Eläkekassa, som förvaltar det lagstadgade arbetspensionsskyddet för OP Företagsbanken Abp:s personal, beslöt 2018 att överföra pensionsansvaret till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Överföringen verkställdes i slutet av 2018. Den extra återbetalningen av solvenskapital redovisas under pensionskostnader bland personalkostnaderna i resultaträkningen för 2018.

8.2 Ledningens långfristiga ersättningar

OP Företagsbanken Abp har ett kortfristigt och ett långfristigt ersättningssystem för ledningen, enligt vilket de personer som omfattas av respektive system kan få en ersättning antingen enbart i kontanter eller i form av en kombination av ett referensinstrument som OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som det utsett bestämt och kontanter. Ersättningen betalas efter en s.k. intjänings- och kvalifikationsperiod för den arbetsprestation som utförts. Det uppskattade maximibeloppet för ersättningssystemet beräknas vid den tidpunkt då systemet beviljats. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Beloppet av de ersättningar som realiserats i enlighet med de mål som nåtts granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigering görs bland upplupna kostnader.

8.3 Personalfonden

OP Företagsbanken Abp hör till OP-Personalfonden som är gemensam för OP Gruppen. Till fonden betalas enligt på förhand fastställda principer en vinstpremie beroende på hur målen uppnås. Vinstpremieandelarna som betalas till fonden redovisas på resultatposten Löner och arvoden, och motposten redovisas som upplupna kostnader.

9. Avsättningar

En avsättning redovisas i resultaträkningen och balansräkningen på basis av en förpliktelse, om förpliktelsen härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelsen kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är ovissa. Dessutom måste förpliktelsen basera sig på antingen en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, redovisas ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås.

10. Myndighetsavgifter

OP Företagsbanken Abp betalar olika myndighetsavgifter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs i början av året i sin helhet bland övriga rörelsekostnader.

Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar

som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Stabilitetsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av stadgarna betalar den gamla insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som tillskrivs var och en av dess medlemsbanker till den nya insättningsgarantifonden i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden fastställer avgiften för OP Gruppen men debiterar den direkt från den gamla insättningsgarantifonden.

Förvaltningsavgift till verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

Europeiska centralbankens tillsynsavgift

OP Gruppen, inklusive OP Företagsbanken Abp, lyder under Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn. ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil. ECB påför tillsynsavgiften OP Gruppens centralinstitut som fördelar den på OP Gruppens medlemsbanker.

11. Kapitallån

Kapitallån antecknas i en separat post i balansräkningen under Efterställda skulder. I kapitaltäckningsanalysen räknas kapitallånen som primärkapital. Ränta får betalas på ett kapitallån inom ramen för de utdelningsbara tillgångarna

12. Bokslutsdispositioner

I avskrivningsdifferensen för de ackumulerade bokslutsdispositionerna i balansräkningen ingår den ackumulerade differensen mellan de avskrivningar som gjorts och avskrivningarna enligt plan. I reserverna ingår de frivilliga bokslutsdispositioner som gjorts och som skattelagstiftningen tillåter. Ett exempel är den kreditförlustreservering som bl.a. näringskattelagen tillåter för inlåningsbankerna. Enligt lagen får en inlåningsbank dra av en under skatteåret gjord

kreditförlustreservering, vars belopp är högst 0,6 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång.

Det sammanlagda beloppet av oupplösta kreditförlustreserveringar som gjorts under skatteåret och tidigare får dock inte överstiga 5 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång.

Ökningar och minskningar i de avskrivningar som gjorts, avskrivningar enligt plan och reserver redovisas i resultaträkningen under bokslutsdispositioner. I resultaträkningen och balansräkningen ingår den uppskjutna skatteskulden också i bokslutsdispositionerna.

13. Inkomstskatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP Företagsbanken Abp.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på alla temporära skillnader mellan det bokförda värdet och beskattningsvärdet av tillgångarna och skulderna. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan det bokförda värdet och beskattningsvärdet som ingår i bokslutet och på de i beskattningen fastställda förlusterna. Om det till följd av den inbetalda beskattningsbara inkomsten är sannolikt att fordran kan användas, redovisas den.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna kvittas. De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses. Om den uppskjutna skatten beror på balansposter som inte redovisas i resultaträkningen, redovisas inte heller förändringar i den uppskjutna skatten i resultaträkningen utan i eget kapital.

14. Principer för intäktsföring

Ränteintäkter och -kostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta redovisas med effektivräntemetoden. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader.

Provisionsintäkter och -kostnader för tjänster redovisas i samband med att en tjänst utförs. För sådana engångsprovisioner som gäller flera år och som eventuellt måste återbetalas senare, intäktsförs endast den andel som gäller räkenskapsperioden.

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen.

15. Åtaganden utanför balansräkningen

Som åtaganden utanför balansräkningen behandlas åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part, såsom garantier och olika garantiförbindelser samt oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder, såsom bindande tilläggskreditarrangemang, kreditlöften, utnyttjade kreditlimiter samt teckningsförbindelser för värdepapper.

Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part redovisas som åtaganden utanför balansräkningen till det belopp som garantin i respektive fall högst motsvarar. Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder bokförs till det belopp som man som mest kan bli tvungen att betala för dem.

Noter till OP Företagsbanken Abp:s bokslut

Innehållsförteckning

Noter till resultaträkningen

1. Ränteutgifter och räntekostnader
2. Nettoresultat från leasingverksamhet
3. Utgifter från eget kapitalinstrument
4. Provisionsutgifter och -kostnader
5. Nettoresultat från värdepappershandel och valutaverksamhet
6. Nettoresultat från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde
7. Nettoresultat av värdepappershandel
8. Nettoresultat från förvaltningsfastigheter
9. Övriga rörelseutgifter
10. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar
11. Övriga rörelsekostnader
12. Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, poster utanför balansräkningen samt förväntade kreditförluster och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar
13. Utgifter, rörelsevinst samt tillgångar och skulder per affärsområde

Noter till balansräkningen

14. Fordringar på kreditinstitut
15. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
16. Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal
17. Skuldebrev
18. Förlustreserv
19. Aktier och andelar
20. Derivatinstrument
21. Immateriella tillgångar och materiella tillgångar och förändringar under räkenskapsperioden
22. Övriga tillgångar
23. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
24. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder
25. Skuldebrev emitterade till allmänheten
26. Övriga skulder
27. Avsättningar
28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
29. Efterställda skulder
30. Eget kapital
31. Bundet och fritt eget kapital samt utdelningsbara medel
32. Löptidsfördelning för finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid
33. Klassificering i balansräkningen
34. Klassificering av finansiella instrument värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
35. Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta

Övriga noter

36. Rörliga ersättningar
37. Ställda säkerheter
38. Pensionsåtaganden
39. Finansiell leasing och övriga leasingåtaganden
40. Åtaganden utanför balansräkningen
41. Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid slutet av räkenskapsperioden
42. Personal och personer i ledande ställning samt närstående
43. Innehav i andra företag
44. Ländervisa uppgifter
45. Notariatverksamhet

Noter till resultaträkningen

Noter angående företag under tillsyn som hör till koncernen

Not 1. Ränteintäkter och räntekostnader

Mn €	2019	2018
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	27	36
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	361	332
Skuldebrev	81	91
Derivatinstrument	-103	-53
Handel	6	57
Säkringsredovisning	-109	-110
av vilka säkring av kassaflödet	0	3
Övriga	5	2
Totalt	371	408
av vilka ränteintäkter bokförda för nedskrivningar av fordringar	0	1
varav ränteintäkter från finansiella tillgångar som bokförts i steg 3	0	0
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	157	139
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4	-3
Skuldebrev emitterade till allmänheten	171	146
Derivatinstrument och övriga skulder som innehas för handel	-279	-174
Efterställda skulder	46	46
Övriga	5	2
Totalt	104	156

Ränteintäkter som erhållits från och räntekostnader som utbetalats till dotter- och intresseföretag inom samma koncern

Mn €	2019		2018	
	Dotter-företag	Intresse-företag	Dotter-företag	Intresse-företag
Ränteintäkter	8		13	
Räntekostnader	6		5	

Not 2. Nettointäkter från leasingverksamhet

Mn €	2019	2018
Hysesintäkter	343	317
Avskrivningar enligt plan	-316	-291
Realisationsvinster och -förluster (netto) på leasingtillgångar	0	1
Provisionsintäkter	2	2
Övriga direkta intäkter	0	0
Övriga direkta kostnader	-4	-4
Totalt	25	24

Not 3. Intäkter från egetkapitalinstrument

Mn €	2019	2018
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0	8
Företag inom samma koncern		195
Totalt	0	203

Not 4. Provisionsintäkter och -kostnader

Mn €	2019	2018
Provisionsintäkter		
Utlåningsprovisioner	40	41
Inlåningsprovisioner	2	1
Betalningsförmedlingsprovisioner	24	22
Förvaltningsprovisioner	12	13
Avgifter för juridiska tjänster	0	0
Courtage	21	16
Emissionsprovisioner	6	7
Garantiprovisioner	12	13
Övriga	14	14
Totalt	131	128
Provisionskostnader		
Utbetalda expeditionsavgifter	2	2
Värdepappersförmedling och emissioner	6	5
Provisionsåterbäringar för aktier	4	4
Övriga	117	101
Totalt	129	111

Not 5. Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet

Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet 2019

Mn €	Ränteintäkter och räntekostnader	Realisationsvinster och -förluster	Förändringar i verkligt värde	Övriga intäkter	Totalt
Skuldebrev	-23	1	1		-20
Aktier och andelar		2			2
Övriga		1	-4		-4
Derivatinstrument	17		174	-67	125
Skulder som innehas för handel	0	0	0		0
Nettointäkter från värdepappershandel totalt	-5	4	171	-67	103
Nettointäkter från valutaverksamhet					32
Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet totalt					135

Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet 2018

Mn €	Ränteintäkter och räntekostnader	Realisationsvinster och -förluster	Förändringar i verkligt värde	Övriga intäkter	Totalt
Skuldebrev	-17	-3	-2		-22
Aktier och andelar		16			16
Övriga		-2	1		-1
Derivatinstrument	12		68	55	136
Skulder som innehas för handel	0	0	0		0
Nettointäkter från värdepappershandel totalt	-5	10	68	55	128
Nettointäkter från valutaverksamhet					33
Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet totalt					162

Not 6. Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde

Mn €	2019	2018
Skuldebrev		
Realisationsvinster och -förluster	3	-2
Överförs till räkenskapsperioden från fonden för verkligt värde	4	23
Totalt	7	21
Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde totalt	7	21

Not 7. Nettoresultat av säkringsredovisning

Mn €	2019	2018
Nettoresultat av säkringsinstrument	12	4
Nettoresultat av säkringsobjekt	-11	-4
Totalt	1	0

Not 8. Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Mn €	2019	2018
Övriga intäkter	0	0
Totalt	0	0

Not 9. Övriga rörelseintäkter

Mn €	2019	2018
Hysesintäkter från rörelsefastigheter		0
Intäkter för centralbankstjänster	5	4
Övriga	29	22
Totalt	34	26

Not 10. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Mn €	2019	2018
Avskrivningar enligt plan	13	14
Nedskrivningar	0	4
Totalt	14	18

Not 11. Övriga rörelsekostnader

Mn €	2019	2018
Hyseskostnader	1	2
Kostnader för rörelsefastigheter	0	0
Övriga	43	40
Totalt	44	42

OP Gruppens interna tjänstedebiteringar har överförts till övriga kostnader.

Not 12. Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, poster utanför balansräkningen samt förväntade kreditförluster och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar

31.12.2019, Mn €	Brutto	Återföringar	Resultatförda
Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde och poster utanför balansräkningen			
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	1	46	47
Bortskrivningar	4		4
Återföringar av fordringar som avskrivits	-1		-1
Totalt	4	46	50
Förväntade kreditförluster och nedskrivningar totalt	4	46	50

31.12.2018, Mn €	Brutto	Återföringar	Resultatförda
Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde och poster utanför balansräkningen			
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	2	0	2
Bortskrivningar	21		21
Återföringar av fordringar som avskrivits	0		0
Totalt	23	0	23
Förväntade kreditförluster och nedskrivningar totalt	23	0	23

Not 13. Intäkter, rörelsevinst samt tillgångar och skulder per affärsområde

31.12.2019, Mn €	Företagskunder	Övrig	Totalt
Intäkter*	645	-45	600
Rörelsevinst	276	-66	210
Tillgångar	30 549	34 703	65 252
Skulder	17 252	43 922	61 158
Antal anställda	654	55	709

31.12.2018, Mn €	Företagskunder	Övrig	Totalt
Intäkter*	613	204	817
Rörelsevinst	302	164	466
Tillgångar	23 118	39 625	62 743
Skulder	12 816	45 818	58 635
Antal anställda	641	52	693

* Intäkterna innehåller följande resultatposter: räntenetto, intäkter från egetkapitalinstrument, provisionsintäkter, nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet, nettointäkter från finansiella skulder som kan säljas, nettointäkter från sättningsredovisning, nettointäkter från förvaltningsfastigheter och övriga rörelseintäkter sammanräknade.

Noter till balansräkningen

Not 14. Fordringar på kreditinstitut

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Betalbara på anfordran		
Insättningar	887	1 054
Övriga	101	58
Totalt	987	1 112
Övriga än betalbara på anfordran		
OP Gruppens institut	5 556	5 605
Övriga	2 582	3 005
Totalt	8 139	8 610
Fordringar på kreditinstitut totalt	9 126	9 722

OP Företagsbanken Abp har inga andra fordringar på centralbanker än fordringar betalbara på anfordran.

Not 15. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor

Mn €	31.12.2019	Förtustrererv 31.12.2019	31.12.2018	Förtustrererv 31.12.2018
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor				
Företag och bostadssammanslutningar	14 946	-262	13 998	-233
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	814	0	711	0
Offentlig sektor	429	0	701	0
Hushållens ideella organisationer	325	-3	348	-11
Hushåll	2 183	-12	1 945	-3
Utlandet	3 552	-11	3 147	-8
Totalt	22 249	-288	20 851	-255
av vilka efterställda	11		11	

I balansposten ingår krediter för 0,00 miljoner euro, på vilka inte intäktsförs ränta (0,00). Problemfordringarna har redovisats i koncernens noter "Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar".

Not 16. Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Förskottsbetalningar	37	33
Maskiner och inventarier	1 080	984
Fast egendom och byggnader	396	415
Övriga tillgångar	41	45
Totalt	1 555	1 478

Not 17. Skuldebrev

Skuldebrev belåningsbara i centralbanker och övriga skuldebrev 31.12.2019

Mn €	Belånings-bara i central-banker	Övriga skuldebrev	Totalt	Av vilka efterställda
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	140	713	854	42
Innehas för handel	140	701	842	30
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	11 585	1 355	12 940	
Totalt	11 726	2 068	13 794	42

Skuldebrev belåningsbara i centralbanker och övriga skuldebrev 31.12.2018

Mn €	Belånings-bara i central-banker	Övriga skuldebrev	Totalt	Av vilka efterställda
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	108	451	558	43
Innehas för handel	108	439	547	32
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	11 321	918	12 239	
Totalt	11 429	1 368	12 797	43

Noterade och övriga skuldebrev 31.12.2019

Mn €	Noterade	Övriga	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	335	519	854
Innehas för handel	323	519	842
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	12 181	759	12 940
Totalt	12 516	1 278	13 794

Noterade och övriga skuldebrev 31.12.2018

Mn €	Noterade	Övriga	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	244	314	558
Innehas för handel	233	314	547
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	12 056	183	12 239
Totalt	12 300	497	12 797

Skuldebrev enligt instrumentkategori, Mn €	31.12.2019	Förlustreserv 31.12.2019	31.12.2018	Förlustreserv 31.12.2018
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Kommuncertifikat	57		17	
Företagscertifikat	412		273	
Bankcertifikat	10		0	
Övriga obligationslån	374		268	
Totalt	854		558	
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Kommuncertifikat	588			
Bankcertifikat	0		0	
Konvertibla skuldebrev				
Övriga obligationslån	12 352	3	12 239	3
Totalt	12 940	3	12 239	3
Värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Övriga obligationslån				
Totalt				

31.12.2019 löpte alla skuldebrev med ränta i OP Företagsbanken Abp:s bokföring.

Not 18. Förlustreserv

Mn €	Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen			Totalt
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
	12 mån.	hela giltighetstiden	hela giltighetstiden	
Förlustreserv 1.1.2019	3	0		3
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Överföringar från steg 1 till steg 3				
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Överföringar från steg 2 till steg 3				
Överföringar från steg 3 till steg 2				
Överföringar från steg 3 till steg 1				
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	0			0
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1			-1
Förändringar i riskparametrar	0			0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod	0			0
Minskning på grund av bortskrivningar				
Andra justeringar				
Nettoresultateffekt totalt	0	1		0
Förlustreserv 31.12.2019	2	1		3

Mn €	Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen			Totalt
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
	12 mån.	hela giltighetstiden	hela giltighetstiden	
Förlustreserv 1.1.2018	1	0		2
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	0		0
Överföringar från steg 1 till steg 3				
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Överföringar från steg 2 till steg 3				
Överföringar från steg 3 till steg 2				
Överföringar från steg 3 till steg 1				
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	1	0		1
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1	0		-1
Förändringar i riskparametrar	0			0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod	0			0
Minskning på grund av bortskrivningar				
Andra justeringar				
Nettoresultateffekt totalt	1	0		1
Förlustreserv 31.12.2018	3	0		3

Not 19. Aktier och andelar

31.12.2019, Mn €	Noterade	Övriga	Totalt
Aktier och andelar			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		20	20
Innehas för handel		20	20
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		0	0
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern		1 028	1 028
Totalt		1 048	1 048

31.12.2018, Mn €	Noterade	Övriga	Totalt
Aktier och andelar			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		12	12
Innehas för handel		0	0
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		1 025	1 025
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern		1 037	1 037
Totalt		1 037	1 037

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Aktier och andelar sektorvis		
Icke-finansiella företag och bostadssammanslutningar	7	4
Finansiella institut och försäkringsbolag	1 021	1 021
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern	21	12
Totalt	1 048	1 037

Not 20. Derivatinstrument

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde	
	Under 1 år	1–5 år	>5 år	Totalt	Positivt	Negativt
Räntederivat	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Ränteswappar	4 577	13 388	11 158	29 123	56	48
Valutaderivat	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Ränte- och valutaswappar	2 609	1 448	654	4 711	166	130

Säkringsinstrument – säkring av kassaflödet 2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde	
	Under 1 år	1–5 år	>5 år	Totalt	Positivt	Negativt
Räntederivat	0			0		
Ränteswappar	0			0		
Valutaderivat	7 374			7 374	241	17
Valutaterminer	7 374			7 374	241	17

Derivatinstrument som innehas för handel 2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde	
	Under 1 år	1–5 år	>5 år	Totalt	Positivt	Negativt
Räntederivat	43 982	73 862	74 087	191 930	3 515	2 836
Futur- och terminskontrakt	1 134	938		2 072	0	0
Optionskontrakt	20 795	29 267	19 754	69 817	586	519
Köpta	10 142	14 623	11 996	36 761	410	278
Utfärdade	10 653	14 644	7 758	33 056	176	240
Ränteswappar	22 053	43 657	54 333	120 042	2 929	2 317
Valutaderivat	35 349	5 506	1 760	42 615	801	779
Terminskontrakt	33 848	305	0	34 154	230	221
Optionskontrakt	591	53		644	2	2
Köpta	301	26		326	1	1
Utfärdade	291	27		318	1	1
Ränte- och valutaswappar	909	5 149	1 760	7 818	606	603
Aktiederivat	191	307	18	515	54	24
Optionskontrakt	1	2		2	0	
Köpta	1	2		2	0	0
Övriga swappar	190	306	18	514	54	24
Övriga derivat	214	191	0	405	18	18
Terminskontrakt	3	3		5	0	0
Optionskontrakt						
Köpta	0			0		
Utfärdade	0			0		
Övriga swappar	153	14		167	14	13
Kreditderivat	59	174	0	233	4	4

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten. Värdena uppges i brutto. Andelen upplupna räntor redovisas bland förutbetalda kostnader och upplupna kostnader.

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 2018

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde	
	Under 1 år	1–5 år	>5 år	Totalt	Positivt	Negativt
Räntederivat	2 539	17 454	9 679	29 671	45	30
Ränteswappar	2 539	17 454	9 679	29 671	45	30
Valutaderivat	422	1 799	475	2 696	91	179
Ränte- och valutaswappar	422	1 799	475	2 696	91	179

Säkringsinstrument – säkring av kassaflödet 2018

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde	
	Under 1 år	1–5 år	>5 år	Totalt	Positivt	Negativt
Räntederivat	100			100		
Ränteswappar	100			100		
Valutaderivat	6 843			6 843	35	39
Valutatermins	6 843			6 843	35	39

Derivatinstrument som innehas för handel 2018

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkligt värde	
	Under 1 år	1–5 år	>5 år	Totalt	Positivt	Negativt
Räntederivat	41 512	77 030	69 471	188 013	2 362	1 851
Futur- och terminskontrakt	3 850	3 280		7 129		
Optionskontrakt	16 571	31 172	16 171	63 913	475	298
Köpta	8 713	14 772	9 750	33 234	330	131
Utfärdade	7 858	16 400	6 421	30 679	145	167
Ränteswappar	21 091	42 579	53 300	116 971	1 887	1 553
Valutaderivat	21 776	4 986	2 930	29 691	892	904
Terminskontrakt	18 044	631	2	18 676	136	137
Optionskontrakt	1 033	86		1 119	4	5
Köpta	496	41		537	3	2
Utfärdade	537	45		582	1	3
Ränte- och valutaswappar	2 699	4 269	2 928	9 896	751	761
Aktiederivat	131			490	30	20
Optionskontrakt		3		3		
Köpta		3		3		
Övriga swappar	131	349	8	487	30	20
Övriga derivat	94	201	2	299	8	17
Terminskontrakt	16	1		18		4
Optionskontrakt				2		
Köpta	1			1		
Utfärdade	1			1		
Övriga swappar	63	10		73	4	4
Kreditderivat	15	189	2	206	4	9

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten. Värdena uppges i brutto. Andelen upplupna räntor redovisas bland förutbetalda kostnader och upplupna kostnader.

I den här noten uppges derivatinstrumenten dock i brutto. Nettningen skulle minska kreditmotvärdet på OP Företagsbanken Abp:s derivat med 6 934 miljoner euro (4 330).

Not 21. Immateriella tillgångar och materiella tillgångar och förändringar under räkenskapsperioden

Immateriella tillgångar

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
ADB-kostnader	27	40
Övriga immateriella tillgångar	7	6
Totalt	34	45

Materiella tillgångar

31.12.2019, Mn €	Rörelsefastigheter	Förvaltningsfastigheter	
		Bokfört värde	Verkligt värde
Fastighetsinnehav			
Mark- och vattenområden		0	0
Byggnader	0		
Aktier och andelar i fastighetssammanslutningar	2	2	3
Totalt	2	2	3

Övriga materiella tillgångar

2

31.12.2018, Mn €	Rörelsefastigheter	Förvaltningsfastigheter	
		Bokfört värde	Verkligt värde
Fastighetsinnehav			
Mark- och vattenområden		0	0
Byggnader	0		
Aktier och andelar i fastighetssammanslutningar	2	2	3
Totalt	2	2	3

Övriga materiella tillgångar

2

Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden

Mn €	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Förvaltningsfastigheter	Rörelsefastigheter	Övriga materiella tillgångar
Ansaffningsvärde 1.1.2019	12	166	1	3	49
+ ökning under räkenskapsperioden		1		0	0
- minskning under räkenskapsperioden		-70		0	-47
- avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden		-13		0	0
-/+ nedskrivningar och återföringar under räkenskapsperioden		0		0	
+ ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar som gäller minskningar och överföringar vid början av räkenskapsperioden		71			47
- ackumulerade avskrivningar vid början av räkenskapsperioden	-12	-117		-1	-48
- ackumulerade nedskrivningar vid början av räkenskapsperioden			-1	0	
+/- uppskrivningar och återföringar under räkenskapsperioden		-4			
Bokfört värde 31.12.2019	0	34	0	2	2

Mn €	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Förvaltningsfastigheter	Rörelsefastigheter	Övriga materiella tillgångar
Ansaffningsvärde 1.1.2018	12	162	1	3	50
+ ökning under räkenskapsperioden		5		0	0
- minskning under räkenskapsperioden				0	-1
- avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden		-14		0	0
-/+ nedskrivningar och återföringar under räkenskapsperioden				0	
+ ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar som gäller minskningar och överföringar vid början av räkenskapsperioden					0
- ackumulerade avskrivningar vid början av räkenskapsperioden	-12	-104		-1	-48
- ackumulerade nedskrivningar vid början av räkenskapsperioden			-1	0	
+/- uppskrivningar och återföringar under räkenskapsperioden		-4			
Bokfört värde 31.12.2018	0	45	0	2	2

Not 22. Övriga tillgångar

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Försäljningsfordringar för värdepapper	6	20
Betalningsförmedlingsfordringar	16	16
Derivatinstrument	6	6
Marginalfordringar för derivatinstrument	1	3
Försäljningsfordringar	7	199
Utsläppsrätter	3	21
Övriga	474	507
Totalt	514	771

Posten "Övriga" under Övriga tillgångar innehåller 432 miljoner euro i CSA-säkerhetsfordringar (458).

Not 23. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Räntor		
Räntefordringar	125	159
Förutbetalda räntekostnader	0	2
Totalt	125	161
Övriga		
Övriga upplupna intäkter	1	0
Övriga förutbetalda kostnader	29	40
Totalt	30	40
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter totalt	155	202

Not 24. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

31.12.2019, Mn €	Uppskjutna skattefordringar	Uppskjutna skatteskulder	Netto
Periodiseringskillnader	11	0	11
Övriga temporära skillnader	2	2	0
Totalt	13	2	11
31.12.2018, Mn €	Uppskjutna skattefordringar	Uppskjutna skatteskulder	Netto
Periodiseringskillnader	14	0	14
Övriga temporära skillnader	2	2	1
Totalt	17	2	15

De uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som beror på övriga temporära skillnader är uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som bokförts på värderingsresultaten för finansiella tillgångar som kan säljas och för värderingsresultaten för derivat som säkrar kassaflödet och som har bokförts som eget kapital i fonden för verkligt värde.

Uppskrivningar 31.12.2019

Det ingår inga uppskrivningar i balansräkningen (-).

Akkumulerade bokslutsdispositioner

31.12.2019, Mn €	Balansvärde	Uppskjutna skatteskulder	Netto
Avskrivningsdifferens	276	55	220
Reserver	1 195	239	956
Totalt	1 471	294	1 177
31.12.2018, Mn €	Balansvärde	Uppskjutna skatteskulder	Netto
Avskrivningsdifferens	244	49	196
Reserver	1 215	243	972
Totalt	1 460	292	1 168

Avskrivningsdifferensen och reserverna har bokförts i balansräkningen utan avdrag för uppskjuten skatt.

Not 25. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Mn €	Bokfört värde 31.12.2019	Nominellt värde 31.12.2019	Bokfört värde 31.12.2018	Nominellt värde 31.12.2018
Bankcertifikat			105	105
Obligationslån	13 144	13 150	10 154	10 145
Övriga	9 716	9 733	10 162	10 173
Totalt	22 860	22 883	20 420	20 423

Not 26. Övriga skulder

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Betalningsförmedlingsskulder	805	824
Leverantörsskulder för köpta värdepapper	12	21
Marginalkontoskulder för derivatinstrument		
Övriga	776	514
Totalt	1 593	1 359

Posten "Övriga" under Övriga skulder innehåller 707 miljoner euro i CSA-säkerhetsfordringar (490).

Not 27. Avsättningar

Mn €	Omstrukturering	Totalt
1.1.2019		
Ökning av avsättningar	11	11
31.12.2019	11	11
1.1.2018		
Ökning av avsättningar	6	6
31.12.2018	6	6

Avsättningen för omstrukturering uppkommer av kostnader för personalminskningar.

Not 28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Räntor		
Ränteskulder	120	119
Förutbetalda ränteintäkter	4	4
Totalt	124	123
Övriga		
Övriga förutbetalda intäkter		
Skuld för semesterlöner	8	8
Skatteskulder		
Övriga upplupna kostnader	23	18
Totalt	31	26
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter totalt	155	148

Not 29. Efterställda skulder

Mn €		Bokfört värde	Nominellt värde	Bokfört värde	Nominellt värde
		31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Kapitallån		87	90	88	90
	Debenturlån	1 252	1 209	1 259	1 210
Totalt		1 339	1 299	1 347	1 300

Perpetualer och debenturer

1. Ett debenturlån på 100 miljoner CHF (motvärde i euro 92 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 14.7.2021. På lånet betalas fast ränta 3,375 % p.a.
2. Ett debenturlån på 100 miljoner euro som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 14.9.2021. På lånet betalas fast ränta 5,25 % p.a.
3. Ett debenturlån på 500 miljoner euro, som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 22.8.2022. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 5,75 % p.a.
4. Ett debenturlån på 10 miljarder Japanska yen (motvärde i euro 82 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 3.7.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig JPY Libor + 0,735%.
5. Ett debenturlån på 3 500 miljoner SEK (motvärde i euro 335 miljoner) som är ett 10-årigt non-call 5-lån, möjligt säga upp till återbetalning 25.8.2020, förfaller 25.8.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig Stibor + 1,60%.
6. Ett debenturlån på 100 miljoner euro, som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 25.9.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 2,405 % p.a.

Lånen har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

Dessutom har OP Företagsbanken Abp emitterat en avkastningsdebentur på sammanlagt 0,8 miljoner euro i anslutning till ersättningar för OP Gruppens ledning.

Kapitallån
Kapitallån som likställs med primärkapital

- 1) Ett kapitallån på 50 miljoner euro

Lånet är ett perpetuallån utan räntedifferentiering, men har ett räntetak på 8 procent. Lånet emitterades 31.3.2005 och låneräntan var 6,5 % det första året. Därefter är räntan CMS 10 år + 0,1 %. Räntan betalas årligen 11.4. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd årligen på räntans förfalldag från och med 11.4.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

- 2) Ett kapitallån på 40 miljoner euro

Ett perpetuallån med rörlig 3 mån. euribor + 1,25 %. Räntan på lånet betalas kvartalsvis 28.2, 30.5, 30.8 och 30.11. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd på räntans förfalldag från och med 30.11.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

Av de här lånen är lånet 1 hybrid.

OP Företagsbanken Abp har inga överträdelser av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Differensen mellan lånens nominella och bokförda värde beror på ränteriskvärderingen i säkringen av verkligt värde.

Not 30. Eget kapital

Mn €		Eget kapital 1.1.2019	Ökningar	Minskningar	Eget kapital 31.12.2019
Eget kapital totalt		2 649			2 623
Aktiekapital		428			428
Överkursfond		524			524
Övriga bundna fonder		157			160
	Reservfond	164			164
	Fonden för verkligt värde	-7		3	-4
	Värdering till verkligt värde	-7		3	-4
	Säkring av kassaflödet	0		0	0
Fria fonder		331			331
	Fonden för inbetalt fritt eget kapital	308			308
	Övriga fonder	23			23
Balanserad vinst eller förlust		931		0	1 036
Räkenskapsperiodens vinst eller förlust		0	144		144

Förändringar i fonden för verkligt värde

Mn €		Vid början av räkenskaps- perioden, 1.1.2019	Ökningar	Minskningar	Vid slutet av räkenskaps- perioden, 31.12.2019
Skuldebrev		-7	9	6	-4
Uppskjuten skatt		2		1	1
Aktier och andelar		0	0		0
Uppskjuten skatt					
Övriga		0	0	0	0
Säkring av kassaflödet		0	0	0	0
Uppskjuten skatt		0	0		0
Totalt		-7	9	6	-4

Mn €		Eget kapital 1.1.2018	IFRS 9 1.1.2018	Ökningar	Minskningar	Eget kapital 31.12.2018
Eget kapital totalt		2 698				2 649
Aktiekapital		428				428
Överkursfond		524				524
Övriga bundna fonder		242				157
	Reservfond	164				164
	Fonden för verkligt värde	79	-2	84		-7
	Värdering till verkligt värde	77	-2	82		-7
	Säkring av kassaflödet	2		2		0
Fria fonder		331				331
	Fonden för inbetalt fritt eget kapital	308				308
	Övriga fonder	23				23
Balanserad vinst eller förlust		1 172	-31		211	931
Räkenskapsperiodens vinst eller förlust				278		278

Förändringar i fonden för verkligt värde

Mn €		Vid början av räkenskaps- perioden, 1.1.2018	IFRS 9 1.1.2018	Ökningar	Minskningar	Överförda till resultat- räkningen	Vid slutet av räkenskaps- perioden, 31.12.2018
Skuldebrev		75	0	3	105	23	-7
Uppskjuten skatt		-19	0	21			2
Aktier och andelar		2	-2				0
Uppskjuten skatt		0	0	0			0
Övriga		2		1	3		0
Säkring av kassaflödet		3		1	3		0
Uppskjuten skatt		-1		0			0
Totalt		79	-2	25	108	23	-7

Not 31. Bundet och fritt eget kapital samt utdelningsbara medel

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Eget kapital		
Bundet eget kapital	1 111	1 109
Fritt eget kapital	1 512	1 540
Eget kapital totalt	2 623	2 649
Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Utdelningsbara medel		
Fritt eget kapital	1 512	1 540
Aktiverade utvecklingskostnader	-34	-45
Utdelningsbara medel totalt	1 477	1 495

Not 32. Löptidsfördelning för finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

31.12.2019, Mn €	Under 3 mån.	3-12 mån.	1-5 år	5-10 år	över 10 år
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	341	860	5 269	5 255	1
Fordringar på kreditinstitut	3 666	2 346	3 043	70	
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	5 390	3 269	11 077	1 023	1 490
Skuldebrev	923	302	778	65	
Tillgångar totalt	10 320	6 777	20 167	6 413	1 491
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	2 496	567	5 937	6 334	
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	15 290	171	121	431	
Skuldebrev emitterade till allmänheten	7 502	5 511	7 440	2 076	330
Efterställda skulder		375	781	182	
Skulder totalt	25 289	6 625	14 280	9 023	330
31.12.2018, Mn €	Under 3 mån.	3-12 mån.	1-5 år	5-10 år	över 10 år
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	158	412	6 542	4 314	2
Fordringar på kreditinstitut	4 311	2 327	2 936	148	
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	3 746	2 571	11 306	1 988	1 240
Skuldebrev	240	275	715	136	3
Tillgångar totalt	8 456	5 584	21 499	6 586	1 245
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	2 344	456	7 120	5 637	19
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	15 082	814	167	468	
Skuldebrev emitterade till allmänheten	7 412	4 251	7 044	1 364	350
Efterställda skulder		90	1 077	179	
Skulder totalt	24 838	5 611	15 408	7 648	369

Andra än tidsbundna insättningar ingår i löptidsklassen "under 3 mån".

Not 33. Klassificering i balansräkningen

31.12.2019, Mn €	Upplupet anskaffnings- värde	Tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet*	Som kan säljas	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel och tillgodohavanden på centralbanker	11 910				11 910
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	9 126				9 126
Derivatinstrument		4 384		468	4 852
Fordringar på kunder	23 804				23 804
Skuldebrev		854	12 940		13 794
Aktier och andelar		20	1 028		1 048
Övriga fordringar	718	0			718
Tillgångar totalt	45 558	5 258	13 968	468	65 252

31.12.2019, Mn €	Skulder värderade till verkligt värde via resultatet*	Upplupet anskaffningsvärde	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		15 334		15 334
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	12			12
Derivatinstrument	3 653		199	3 852
Skulder till kunder		16 013		16 013
Skuldebrev emitterade till allmänheten		22 860		22 860
Efterställda skulder		1 339		1 339
Övriga skulder		3 219		3 219
Skulder totalt	3 665	58 764	199	62 629

31.12.2018, Mn €	Upplupet anskaffnings- värde	Tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet*	Som kan säljas	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel och tillgodohavanden på centralbanker	12 217				12 217
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	9 722				9 722
Derivatinstrument		3 276		187	3 463
Fordringar på kunder	22 329				22 329
Skuldebrev		558	12 239		12 797
Aktier och andelar		12	1 025		1 037
Övriga fordringar	1 178	0			1 178
Tillgångar totalt	45 446	3 846	13 264	187	62 743

31.12.2018, Mn €	Skulder värderade till verkligt värde via resultatet*	Upplupet anskaffningsvärde	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		15 575		15 575
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	0			0
Derivatinstrument	2 776		264	3 040
Skulder till kunder		16 531		16 531
Skuldebrev emitterade till allmänheten		20 420		20 420
Efterställda skulder		1 347		1 347
Övriga skulder		3 181		3 181
Skulder totalt	2 776	57 054	264	60 094

* Posterna värderade till verkligt värde via resultatet omfattar poster som innehas för handel, vilka ska värderas till verkligt värde via resultatet och förvaltningsfastigheter.

Skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av december 232 miljoner euro (102) större än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 34. Klassificering av finansiella instrument värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen 31.12.2019, Mn €		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar					
	Tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	179	187	496	861
	Derivatinstrument	1	74	4 777	4 852
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde	10 781	2 329	859	13 968
Tillgångar totalt		10 960	7 293	1 428	19 681
Skulder					
	Derivatinstrument	1	3 819	32	3 852
Skulder totalt		1	3 819	32	3 852
Finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen 31.12.2018, Mn €		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar					
	Tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen	88	169	302	559
	Derivatinstrument	0	3 406	57	3 463
	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	9 762	3 339	163	13 264
Tillgångar totalt		9 850	6 914	522	17 286
Skulder					
	Derivatinstrument	10	2 987	44	3 040
Skulder totalt		10	2 987	44	3 040

Nivåerna för verkligt värde

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågavarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har i OP Företagsbanken Abp klassificerats OTC-derivat, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1, köp- och återköpsavtal (repo) samt värdepapper som lånats ut eller lånats in.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificerats till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingsdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågavarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Periodens nettointäkter på nivå 3		
Realiserade nettointäkter	696	-134
Orealiserade nettointäkter	29	-26
Nettointäkter totalt	724	-161

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som Pohjola emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Not 35. Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta

	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Varav	
			Dotter- företag	Intresse- företag
31.12.2019, Mn €				
Fordringar på kreditinstitut	8 992	134		
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	21 508	741	784	
Skuldebrev	13 458	336		
Derivatinstrument	4 620	232	2	
Övriga tillgångar	15 198	33	1 037	
Tillgångar totalt	63 777	1 475	1 824	
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	14 899	434		
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	15 430	584	646	0
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 747	11 113	34	
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	3 709	156	6	
Efterställda skulder	830	509		
Övriga skulder	1 745	3	0	
Skulder totalt	48 359	12 798	686	0
	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Varav	
			Dotter- företag	Intresse- företag
31.12.2018, Mn €				
Fordringar på kreditinstitut	9 602	120		
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	20 243	608	679	
Skuldebrev	12 269	528		
Derivatinstrument	3 343	119	1	
Övriga tillgångar	15 815	95	1 221	
Tillgångar totalt	61 272	1 471	1 901	
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	14 896	679		
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	15 690	841	246	0
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 788	8 632	34	
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	2 944	96	4	
Efterställda skulder	837	510		
Övriga skulder	1 653	68	1	
Skulder totalt	47 809	10 825	285	0

Övriga noter

Not 36. Rörliga ersättningar

Personalfonden

OP Företagsbanken Abp hör till OP Gruppens personalfond. Vinstpremieandelarna som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2019 på följande mål som uppnåddes: OP Gruppens resultat före skatt med vikten 60 %, digital kommunikation med vikten 20 %, NPS för kundmöten med vikten 15 % och NPS för varumärket med vikten 5 %. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2019 reserverats ca 2,3 % (1,7 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2019 bokfördes premier för totalt 0,9 miljoner euro (0,5).

Ersättningssystem

OP Gruppens kort- och långfristiga ersättningssystem iakttar bestämmelserna i finansbranschen och baserar sig på OP Gruppens strategiska mål samt målen enligt årsplanen. I OP Gruppens principer för ersättningar beaktas gruppens riskposition och riskhanteringsmetoder. Intjäningsmätarnas mål har dimensionerats så att de inte uppmuntrar till för stor risktagning. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system. Till utbetalningen av ersättningar ansluter sig villkor som gäller OP Gruppens kapitaltäckning och likviditetstäckningskrav samt företags vinst och personernas anställningstid.

Långfristiga ersättningssystem

I det långfristiga ersättningssystemet för ledningen utgår ersättningarna från att de strategiska mål som OP Andelslags förvaltningsråd har ställt upp för OP Gruppen uppnås. Ersättningssystemet omfattar cheferna och de personer i separat angivna nyckelpositioner som bolagets styrelse har angett. Systemet består av successiva tre år långa intjäningsperioder. Ledningens långfristiga system och personalfonden har samma mätare.

Ersättningen för intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2018–2020. Ersättningen för intjäningsperioden 2017–2019 betalas i fyra lika stora poster under 2020–2023. Ersättningarna betalas ut i pengar, om inte det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen.

Kostnaderna för systemen periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader. Den skuld som bokförts för systemen var 31.12.2019 totalt - 0,6 miljoner euro (0,4).

OP Andelslags förvaltningsråd beslöt i juni 2019 att ingen ny intjäningsperiod i det långfristiga ersättningssystemet för ledningen inleds 2020. OP Gruppens rörliga ersättningar består i fortsättningen av kortfristiga ersättningar och personalfonden. De strategiska målen på grupplanen kommer att beaktas i mätarna för de kortfristiga ersättningarna och

De kortfristiga ersättningssystemen

I de kortfristiga ersättningarna är intjäningsperioden 6 eller 12 månader. De kortfristiga ersättningssystemen baserar sig på företagsspecifika, funktionsspecifika, teamspecifika eller personliga mål som härletts ur årsplanen och omfattar hela OP Gruppens personal. På den resultatlön som bildats på basis av hur målen uppnåtts tillämpas i centralinstitutet en koefficient, som baserar sig på OP Gruppens resultat före skatt. Ersättningarna betalas ut i pengar, om inte det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen.

Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

Den skuld som bokförts för systemen var totalt 5,1 miljoner euro (4,8) 31.12.2019.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om utbetalningen av ersättningar till personer, vilkas verksamhet kan medföra en betydande risk för företaget ("person som kan påverka riskprofilen") finns i kreditinstitutslagen (610/2014). Till den persongrupp som kan påverka riskprofilen hör i OP Gruppen bl.a. verkställande direktörerna och andra personer som deltar i att leda verksamheten samt personer inom interna kontrollfunktioner.

På den persongrupp som kan påverka riskprofilen för OP Gruppen eller ett företag som hör till den tillämpas uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar samt betalning av rörliga ersättningar så att hälften betalas i annan form än kontant, om en persons rörliga ersättning under en intjäningsperiod på ett år överstiger gränsen på 50 000 euro enligt Finansinspektionens ställningstagande. Ersättningarna till en person som kan påverka riskprofilen granskas i förhållande till uppskovsgränsen på 50.000 euro med beaktande av såväl långsiktiga som kortsiktiga ersättningar. Om gränsen i euro för uppskjutande av ersättning överskrids, betalas en del av ersättningen genast och resten av betalningen skjuts upp. Vid en uppskjutning betalas den uppskjutna ersättningen under de tre eller fem följande åren. Vid en sådan uppskjutning betalas hälften av den rörliga ersättningen i pengar och hälften binds upp i värdet på ett referensinstrument som bestäms av OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som förvaltningsrådet utsett. Den ersättning som är bunden till referensinstrumentet betalas ut till personen efter en väntetid på ett år.

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar *

Mn €	2019	2018
Personalfonden	1	1
Kortfristiga program	5	5
Långfristiga program:		
Programmet 2014–2016	0	0
Programmet 2017–2019	-1	0
Totalt	5	6

* Utan sociala kostnader

Not 37. Ställda säkerheter

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Egendom som ställts som säkerhet för egna skulder och förbindelser		
Övriga	3 493	5 775
Ställda säkerheter totalt	3 493	5 775
Derivatskulder med säkerhet	1 034	887
Övriga skulder med säkerhet	2 029	4 032
Skulder med säkerhet totalt*	3 063	4 919

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 6,4 miljarder euro. Av dem utgör 1,5 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Egendom som ställts för egen räkning av andra skäl består av säkerheter som krävs för att upprätthålla likviditeten.

Not 38. Pensionsåtaganden

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Direkt åtagande till följd av pensionsförbindelser	3	3

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda har skötts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen och tilläggspensionsskyddet av pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätiö eller försäkringsbolag. Förvaltningskostnaderna redovisas på resultatposten Personalkostnader. Pensionsåtagandena är i sin helhet täckta.

Not 39. Finansiell leasing och övriga leasingåtaganden

De viktigaste uppsägnings- och inlösningsvillkoren i avtalen

OP Företagsbanken Abp har inga betydande leasing- och andra hyresåtaganden. Avtalen gäller i huvudsak personalens leasingbilar och leasingtiden är 3 år.

Not 40. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	För dotter-företag	För intresse-företag	För andra	Totalt
Åtaganden utanför balansräkningen 31.12.2019			8 767	8 767
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part			3 123	3 123
Garantier och panter			2 808	
Övriga			315	
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder			5 644	5 644
Kreditlöften			5 146	
Övriga			498	
Åtaganden utanför balansräkningen 31.12.2018			8 359	8 359
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part			2 593	2 593
Garantier och panter			2 328	
Övriga			265	
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder			5 766	5 766
Kreditlöften			5 257	
Övriga			509	

Not 41. Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid slutet av räkenskapsperioden

OP Företagsbanken Abp:s åtaganden i kapitalinvesteringsfonder uppgick vid slutet av året till 4,3 (4,7) miljoner euro. Ovan nämnda åtaganden ingår i åtagandena i not 40.

Kundmedlen i anslutning till förmedlingsverksamheten uppgick till -0,4 (4,3) miljoner euro, och de ingår i balansposten Skulder till allmänheten och offentlig sektor.

Leverantörsskulden i anslutning till förmedlingsverksamheten uppgick till 91,2 (126,1) miljoner euro och försäljningsfordringarna till 90,9 (121,8) miljoner euro.

Not 42. Personal och personer i ledande ställning samt närstående

Antalet anställda i genomsnitt 2019	Antal i genomsnitt	Förändring under räkenskapsperioden
Fast anställda på heltid	622	15
Fast anställda på deltid	14	-16
Visstidsanställda	71	22
Totalt	707	21

Löner och arvoden för personer i ledande ställning 2019	Löner och arvoden, miljoner euro
Styrelseledamöterna samt verkställande direktören och dennes ställföreträdare Katja Keitaanniemi	0 0

Styrelseledamöterna har inte under räkenskapsperioden 2019 fått månads- eller mötesarvoden och inte heller aktie- eller aktierelaterade ersättningar från bolagen i OP

Till verkställande direktör Katja Keitaanniemi betalades under räkenskapsperioden 2019 löner och arvoden för 413 160 euro.

Uppsägningstiden i verkställande direktörens tjänsteförhållande är sex månader. Enligt tjänsteavtalet ska bolaget utöver lön för uppsägningstiden betala verkställande direktören ett avgångsvederlag som motsvarar lön för sex (6) månader, om bolaget säger upp verkställande direktören eller om verkställande direktören säger upp eller häver avtalet av en orsak som beror på bolaget. Om verkställande direktörens anställning upphör av orsaker som beror på bolaget, har verkställande direktören också rätt till ersättningar enligt de kortfristiga och långfristiga ersättningssystemen för det år då anställningen upphör, om intjäningskriterierna och förutsättningarna för utbetalning enligt villkoren för systemen uppfylls. Enligt bolagets styrelses beslut iakttagas OP Företagsbanken OP Gruppens långfristiga ersättningssystem för ledningen. OP Gruppens gemensamma ersättningssystem för ledningen består av successiva treåriga intjäningsperioder. Systemet omfattar verkställande direktören och andra personer som styrelsen fastställt. Ersättningarna enligt det långfristiga systemet 2017–2019 betalas ut 2020–2023.

Verkställande direktören omfattas av lagen om pension för arbetstagare ArPL, och har därmed ett pensionsskydd som baseras på tjänstgöringstid och arbetsinkomster enligt det som bestämts i lagen. Pensionsåldern är 63–68 år enligt personens eget val. För verkställande direktören har i direktörsavtalet fastställts 63 års pensionsålder. Verkställande direktörens tilläggspensionsskydd är ordnat OP-Livförsäkrings tilläggspensionsförsäkring. För styrelseledamöterna har inte ingåtts några pensionsförbindelser. Pensionsförbindelser har inte heller ingåtts för de personer som tidigare ingått i styrelsen.

Krediter, garantier och säkerheter som beviljats personer i ledande ställning 31.12.2019

OP Företagsbanken Abp hade inte beviljat krediter eller garantier till ledamöter av styrelsen 31.12.2019 eller 31.12.2018.

Pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden har inte gjorts för personer i ledande ställning. Pensionsåtaganden har inte heller gjorts för personer som tidigare har varit i ledande ställning.

Arvoden till revisorema, euro	2019	2018
Revision	178 060	130 168
Uppdrag	1 240	
Skatterådgivning	152 270	8 297
Övriga tjänster	177 410	103 609
Totalt	508 980	242 074

Kostnaderna för andra tjänster än revisionstjänster som KPMG Oy Ab utfört uppgick till totalt 330 920 (111 906) euro.

Närstående

Till OP Företagsbanken Abp:s närstående hör ledamöterna och suppleanterna i styrelsen, verkställande direktören och verkställande direktörens ställföreträdare samt deras makar eller personer med vilka de lever i ett äktenskapsliknande förhållande och deras minderåriga barn. Dessutom hör till närståendekretsen OP Andelslag, som innehar 100 % av OP Företagsbank Abp. Närståendetransaktionerna består av betalda löner och arvoden samt sedvanliga affärstransaktioner med företag som ingår i OP Gruppen.

Transaktioner som baserar sig på ågande, Mn €	2019	2018
Krediter och övriga fordringar	0	0
Inlåning och övriga skulder	-427	-427
Räntetäkter och -kostnader, netto	-1	0
Utdelningar	0	0
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	0	0
Övriga rörelseintäkter och -kostnader, netto	16	14

Inga betydande förväntade kreditförluster har redovisats för posterna.

Not 43. Innehav i andra företag

Dotterföretag, 31.12.2019	Innehav, %	Eget kapital	Räkenskapsperiodens vinst eller förlust
Pohjola Försäkring Ab Helsingfors	100	530	217
A-Försäkring Ab Helsingfors	100	77	9
Pohjola Sjukhus Ab Helsingfors	100	11	3
OP Säilytys Oy Helsingfors	100	3	1
Kaivokadun PL-Hallinto Oy Helsingfors	100	3	1
OP Finance AS Estland	100	11	2
OP Finance SIA Lettland	100	14	2
UAB OP Finance Litauen	100	19	5

Uppgifter för ägarintresseföretag per 31.12.2019. OP Företagsbanken Abp har inget innehav i företag där OP Företagsbanken Abp:s ansvar skulle vara obegränsat.

Not 44. Ländervisa uppgifter

OP Företagsbanken Abp har filialer med bankrörelse i Estland, Lettland och Litauen. Dessutom har OP Företagsbanken Abp dotterbolag som bedriver finansbolagsverksamhet i Estland, Lettland och Litauen. OP Försäkring Ab har ett dotterbolag som bedriver skadeförsäkringsrörelse i Estland. Dotterbolaget har filialer i Lettland och Litauen.

Namn		Hemort
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial	Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial	Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial	Litauen
OP Finance AS	dotterbolag	Estland
OP Finance SIA	dotterbolag	Lettland
UAB OP Finance	dotterbolag	Litauen

Uppgifter om finansiell ställning, Mn €	Estland	Lettland	Litauen	31.12.2019 Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	13	14	21	47
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	3	4	13	20
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	0	0	2	2
Antal anställda totalt i personarbetsår	35	27	38	100

Uppgifter om finansiell ställning, Mn €	Estland	Lettland	Litauen	31.12.2018 Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	11	10	16	36
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	4	3	7	14
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	0	0	1	1
Antal anställda totalt i personarbetsår	127	75	92	294

Not 45. Notariatverksamhet

OP Företagsbanken Abp erbjuder allmänheten placeringstjänster. Förvarings-, clearing- och förvaringsinstitutstjänsterna (Custody-verksamheten) övergick från OP Företagsbanken till OP Säilytys 1.11.2019, varvid alla förvaringskunder och kundernas förvar i OP Företagsbanken överfördes till OP Säilytys. OP Säilytys Oy ägs av OP Företagsbanken Abp och har verksamhetstillstånd för både för tillhandahållare av investeringstjänster och för förvaringsinstitut. OP Företagsbanken Abp innehar inte tillgångar på basis av diskretionär kapitalförvaltning eller andra avtal.

Noter angående företag under tillsyn som hör till koncernen

OP Företagsbanken Abp:s moderbolag är OP Andelslag och OP Företagsbankskoncernens uppgifter konsolideras i OP Andelslags koncernbokslut. En kopia av OP Andelslags bokslut kan fås på adressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

OP Företagsbanken Abp konsolideras i OP Företagsbankskoncernen. En kopia av OP Företagsbankskoncernens s bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från bolagets kontor på adressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

Bokslut och verksamhetsberättelse, underskrifter

Helsingfors den 4 februari 2020

Timo Ritakallio
ordförande

Vesa Aho

Olli-Pekka Saario

Pasi Sorri

Jarmo Viitanen

Katja Keitaanniemi
verkställande direktör

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts en revisionsberättelse.

Helsingfors den 12 februari 2020

KPMG Oy Ab
Revisionssammanslutning

Juha-Pekka Mylén
CGR

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i OP Företagsbanken Abp

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för OP Företagsbanken Abp (fo-nummer 0199920-7) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2019. Bokslutet omfattar koncernens balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultatet, rapport över förändringarna i eget kapital, rapport över kassaflöden och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning

- ger koncernbokslutet en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU,
- ger bokslutet en rättvisande bild av moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets styrelse.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 11 till koncernbokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämplande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden. De viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2c är inkluderade i beskrivningarna av för revisionen särskilt betydelsefulla områden nedan.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN

HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Fordringar på kunder (Koncernbokslutsnoter 1, 4, 12, 18 och 45)

- Fordringar på kunder totalt 23,8 miljarder euro är den mest väsentliga balansposten i OP Företagsbankens koncernbokslut och utgör 34,5 % av balansomslutningen. Ränteintäkterna från fordringarna uppgick till totalt 0,3 miljarder euro.
- OP Företagsbanken har från och med 1.1.2018 tillämpat IFRS 9 Finansiella instrument –standarden på nedskrivningar av fordringar.
- Kalkylen av förväntade kreditförluster inbegriper antaganden, uppskattningar samt företagsledningens bedömningar, som hänför sig till bland annat sannolikheten och beloppet av förväntade kreditförluster och definitionen av betydande ökning i kreditrisken.
- Som en följd av det höga balansvärdet, kalkylmodellernas komplexitet samt de bedömningar som krävs av företagsledningen gällande värderingen är fordringar ett område av särskild betydelse för revisionen.
- Vi har bedömt hur anvisningarna gällande kreditgivning har följts och utvärderat kontroller och principer hänförliga till bokföring och övervakning av räntor och fordringar. Vi har i vår granskning av kreditprocessen och kreditstocken utnyttjat data-analyser.
- Vi har utvärderat kalkylmodellerna för de förväntade kreditförlusterna och i beräkningen använda centrala antaganden samt testat kontroller hänförliga till beräkningsprocessen för förväntade kreditförluster och kreditriskmodellerna. KPMGs IFRS- och finanseringsspecialister har deltagit i revisionen.
- Våra granskningsåtgärder har även inkluderat analys av ränteintäkterna i förhållande till lånefordringarnas och räntemarginalernas utveckling.
- Utöver detta har vi utvärderat sakligheten av OP Företagsbankens bokslutsnoter gällande fordringar och förväntade kreditförluster.

Finansiella tillgångar och derivatinstrument (koncernsbokslutets noter 1, 2, 3, 7, 17, 19, 27 och 55)

- Balansvärdet på finansiella tillgångar uppgår till 17,2 miljarder euro och innehåller främst placeringar som redovisas till verkligt värde. Värdet på derivatinstrument under tillgångar uppgår till 4,9 miljarder euro och derivatinstrument under skulder till 3,9 miljarder euro och innehåller derivat för handel och säkringsändamål. Derivatinstrument värderas till verkligt värde i bokslutet.
- Det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs på basen av prisnoteringar på fungerande marknader eller med hjälp av OP Företagsbankens egna värderingsmodeller då tillgång till marknadsnoteringar inte finns. Fastställandet av verkligt värde på finansiella tillgångar och derivatinstrument är en bedömningsfråga speciellt gällande instrument för vilka det inte finns offentliga marknadsnoteringar.
- De finansiella tillgångarna och derivatpositionerna innefattar varierande ränte-, valuta-, råvaru- och aktieinstrument vars värdeförändringar kan vara betydande i olika marknadsförhållanden
- Då värdet på finansiella tillgångar och derivatpositionerna är betydande och värderingen av illikvida placeringar kräver estimat och bedömningar gjorda av företagsledningen har värderingen av ifrågavarande poster definierats som ett för revisionen särskilt betydelsefullt område.
- Vi har utvärderat sakligheten av OP Företagsbankens bokslutsprinciper och värderingsmetoder samt testat interna kontroller hänförliga till finansiella tillgångar och till värderingsprocessen av derivatinstrument bland annat med hjälp av data-analyser.
- Vi har bedömt den redovisningsmässiga behandlingen av derivatinstrument i förhållande till kraven i IFRS standarderna.
- Vi har i samband med bokslutsgranskningen jämfört de för finansiella tillgångar och derivatinstrument använda verkliga värdena med marknadsnoteringar och övriga externa priskällor.
- Vi har även utvärderat av OP Företagsbanken tillämpade nedskrivningsprinciper och -metoder för placeringar.
- Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna för finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Försäkringsskuld (koncernsbokslutets noter 1, 5 och 29)

- Försäkringsskulden i OP Företagsbankens balansräkning uppgår till 3,2 miljarder euro och den fastställs med hjälp av olika försäkringstekniska antaganden och beräkningsmetoder.
- Beräkningen av försäkringsskulden baserar sig på kombinerad information från flera olika informationssystem. Databaserna är omfattande och systemen behandlar stora mängder data.
- Försäkringsskuldens ränterisk hanteras med hjälp av derivat- och ränteinstrument vilka i bokslutet värderas till verkligt värde.
- På grund av försäkringsskuldens väsentlighet och de komplicerade försäkringstekniska beräkningsmodellerna förknippade med fastställandet av skulden är försäkringsskulden ett område av särskild betydelse för revisionen.
- Våra granskningsåtgärder har innefattat en bedömning av principerna för bokföring och beräkning av försäkringsskulden. Våra aktuarie-expertter har utvärderat sakligheten av de antaganden och beräkningsmetoder som använts vid beräkningen av försäkringsskulden och jämfört antagandena med utvecklingen inom branschen samt marknadsinformation.
- I revisionen har vi kartlagt den interna kontrollen gällande basdata som används vid beräkningen av försäkringsskulden. Vi har även utvärderat sakligheten av kontrollerna gällande beräkningen av försäkringsskulden.
- Vi har utvärderat principer av försäkringsskuldens räntesäkringar samt sakligheten av säkringsinstrumentens redovisning. Under räkenskapsperioden har vi även bedömt den redovisningsmässiga behandlingen av den i skadeförsäkringsbolagen sänkta diskonteringsräntan och de motsvarande skyddande derivatinstrumentens värdeförändringar.
- Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna hänförliga till försäkrings-skulden.

Den finansiella rapporteringens kontrollomgivning och informationssystem

- OP Företagsbanken har utlokaliserat en betydande del av sina finansiella rapporteringsprocesser och IT-system till moderbolaget OP Andelslag och dess dotterbolag.
- De för bokslutets uppgörande viktigaste funktionerna inom OP Företagsbanken är beroende av informationsteknologi. Informationssystemens roll är central för såväl kontinuitets- och incidenthantering som för säkerställande av en korrekt finansiell rapportering. Den till den
- Vi har bildat oss en uppfattning om de informationssystem och kontrollomgivningen som är förknippade med den finansiella rapporteringen. Vi har testat funktionen av kontrollerna för den finansiella rapporteringen.
- Granskningen har likaså omfattat övervakningen och hanteringen av centrala informations- och transaktionsflöden, förändringshantering och systemens gränssnitt samt utlagd IT verksamhet.

finansiella rapporteringen hänförliga IT-kontrollomgivningen och enskilda IT-systems applikationskontroller har en avgörande betydelse för revisionens inriktning.

- Då det konsoliderade bokslutet för OP Företagsbanken baserar sig på ett stort antal informationsflöden från en mångfald av IT-system har vi definierat den finansiella rapporteringens informationssystem som ett område av särskild betydelse för revisionen.

- Granskningsåtgärderna har i betydande grad omfattat substansgranskning och data-analyser för den finansiella rapporteringens olika delområden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att koncernbokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderbolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade

revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också dem som har ansvar för bolagets styrning med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med dem som har ansvar för bolagets styrning fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av bolagstämman vald revisor från och med 2002 oavbrutet i 18 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen.

Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 12 februari 2020

KPMG OY AB

JUHA-PEKKA MYLÉN

CGR